

Nordic Security Competence

*Common Bibliography for
the Nordic Countries*

Foreign- and Security Policy

*Tuomas Forsberg, Nina Græger, Halvard Leira, Andreas Løvold,
Jon Rahbek-Clemmensen, Mikkel Vedby Rasmussen, Maria
Strömviik*

Table of contents

<i>Denmark</i>	4
1. Security Policy	5
2. Development Policy	6
3. EU Policy	7
4. Minority and Identity Issues.....	8
5. Defense Policy.....	9
6. Yearbooks and Journals	11
7. Webpages	11
<i>Finland</i>	13
Introduction	14
1. Bibliographies	15
2. Documentary	15
3. General works / text books.....	15
4. Foreign Policy Decision-Making and Doctrine	15
5. Historical Works	16
6. Memoirs and Biographies	19
7. Political Works.....	21
8. Security Policy	21
9. Relations with Russia	23
10. European Integration	23
11. Foreign Trade Policy	25
12. Nordic Cooperation.....	25
13. Baltic Sea and the Baltic States.....	26
14. International Organisations and United Nations	26
15. Development Cooperation.....	26
16. Human Rights.....	26
17. Environmental and Climate Policy	26
18. Various	27
<i>Norway</i>	28
Introduksjon	29
1. Utenrikspolitisk historie	31
2. Generell norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk	36
3. Norsk utenriks- og sikkerhetspolitisk tenkning: Ideologi og småstatsstrategi	40
4. Utenrikspolitiske institusjoner og beslutningspraksiser	44
5. Sikkerhetspolitiske relasjoner: NATO, USA, Sovjet/Russland, Europa og Norden.....	53
6. Multilaterale relasjoner: FN og internasjonale militære oppdrag	64
7. Regionale relasjoner: Europa og Norden	66
8. Bilaterale relasjoner: Verden.....	71
9. Utenriksøkonomiske relasjoner: Ressurser, handel og finans.....	72
10. Sør-politikk: Bistand, fred, demokrati og menneskerettigheter	78

11. Memoarer, intervjuer og biografier	84
12. Bibliografier og annen forskningslitteratur	86
13. Websider.....	88
<i>Sweden.....</i>	<i>89</i>
Introduction	90
1. General works, covering the period up until the end of the Cold War	91
2. General works, covering the period after the end of the Cold War	92
3. Neutrality and military non-alignment.....	93
4. Defence policy.....	94
5. The Nordic countries	94
6. Various bilateral relations	95
7. Sweden and the European Union (foreign, security and defence aspects).....	96
8. Multilateral organisations.....	97
9. Specific foreign policy issues.....	97
10. Web resources (in Swedish):.....	98

The authors and participants extend their thanks to the Norwegian ministry of Foreign Affairs who funded this project.

Denmark

1. Security Policy

- Andersen, Lars Erslev** (2006): *I frihedens navn - Krigen mod terror som den retfærdige krigs genkomst*, in Jensen, Carsten Selch (2006): *Retfærdig Krig*, Odense: Syddansk Universitets Forlag, pp. 210-254.
- Asmus, Ronald D.** (2004): *The Atlantic alliance at a new crossroads: what does it mean for Denmark and Northern Europe?* in *Danish Foreign Policy Yearbook 2004*.
- Beukel, Erik** et al. (2007): *Afrikling af Grønlands kolonistatus 1945-54 – En historisk udredning*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Beukel, Erik & Frede P. Jensen** (2008): *Grønlands integration i rigsfællesskabet 1945-54 – Mellem kold krig, normer for kolonifrigørelse og identitetspolitik*, in *Politica*, vol. 40, no. 2.
- Branner, Hans** (2006): *Mubammed-krisen og den nye dobbelthed i dansk udenrigspolitik*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 61-73.
- Breitenbauch, Henrik Ø.** (2008): *Kompas og kontrakt – Om Danmarks behov for en national sikkerhedsstrategi*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Brett, Julian Elgaard** (2002): *No new dividing lines: Danish defence support to the Baltic States*, Copenhagen: Danish Institute for International Affairs.
- Bruun, Hans Henrik** et al. (2003): *De Sikkerhedspolitiske Vilkår for Dansk Forsvar*, Copenhagen: Department of State.
- Budtz, Lasse** (1998): *Her stod vi af – Fodnoterne, der skabte historie*, Copenhagen: Fremad.
- Christensen, Svend Aage** et al. (2005): *Danmark under den kolde krig - Den sikkerhedspolitiske situation 1945-1991*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Christensen, Svend Aage and Kristian Søby Kristensen** (2008): *Greenlanders displaced by the Cold War – Relocation and compensation*, in Berg, Manfred & Bernd Schaefer (ed.) (2008): *Historical justice in international perspective*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Clemmesen, Michael H.** (ed.) (1985): *Danmark og NATOs strategi – Rapport fra et seminar*, Copenhagen: Det krigsvidenskabelige Selskab.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2007): *At bekæmpe terrorisme med militære midler* in Aahauge, Jakob og Pelle Schierup (ed.) (2007): *Terrorens anatomi*, Copenhagen: Rosenkilde.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2008): *Umulig mission? - Danmark i Afghanistan og Irak*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Davies, Paul** (2008): *Hidden leverage and a false sense of security*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Engberg-Pedersen, Lars** et al. (2008): *Fragile situations – Current debates and central dilemmas*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Federspiel, Ulrik** (2006): *The international situation and Danish foreign policy 2005*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2006*.
- Federspiel, Ulrik** (2007): *The international situation and Danish foreign policy 2006*, in *Danish foreign policy yearbook 2007*.
- Federspiel, Ulrik** (2008): *The international situation and Danish foreign policy 2007*, in *Danish foreign policy yearbook 2008*.
- Hamilton, Daniel** (2005): *Transforming wider Europe: ten lessons from Transatlantic-Nordic-Baltic cooperation*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2005*.
- Harhoff, Frederik** (2003): *All dressed up and ready to go: sovereignty revisited in the North Atlantic*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2003*.
- Heurlin, Bertel** (1981): *Sikkerhedspolitisk ekspertise i den danske politiske proces*, i *Økonomi og Politik*, vol. 55, no. 3, pp. 272-290.
- Heurlin, Bertel** (1990): *NATO, Europa, Danmark – Perspektiver for 1990'erne*, Copenhagen: Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg.
- Heurlin, Bertel** (1996): *Denmark: A New Activism in Foreign and Security Policy*, in Hill, Christopher (ed.) (1996): *The Actors in Europe's Foreign Policy*, London: Routledge, pp. 166-185.
- Heurlin, Bertel & Thune, Christian** (red.) (1989): *Danmark i det internationale system*, Copenhagen: Politiske Studier.
- Jakobsen, Peter Viggo** et al. (2005): *New threats and the use of force*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Jensen, Michael Jedig** (2008): *Fremtidens internationale militære operationer – Hvad skal afgøre dansk tagelse*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Knudsen, Tonny Brems** (2004): *Denmark and the war against Iraq - Losing sight of internationalism?* in *Danish foreign policy yearbook 2004*.
- Kristensen, Kristian Søby** (2004): *Greenland, Denmark and the debate on missile defense - A window of opportunity for increased autonomy*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Larsen, Henrik** (2007): *The cartoons crisis in Danish foreign policy – A new balance between the EU and the US?*, in *Danish foreign policy yearbook 2007*.
- Laursen, Finn** (2004): *Denmark and the Intergovernmental Conference - A two-level game*, in *Danish foreign policy yearbook 2004*.
- Løj, Ellen Margrethe** (2007): *Denmark's membership of the UN Security Council – What came out of it?*, *Danish foreign policy yearbook 2007*.

- Makarychev, Andrey S.** (2006): *The 'big other' and the 'small other' - Discursive asymmetries and cleavages in Russian-Danish relations*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2006*
- Mathiesen, Sophie** (2001): *Når småstaten fører stormagtspolitik: Danmarks sikkerhedspolitiske engagement i Baltikum i 1990'erne*, Copenhagen: Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste.
- Mouritzen, Hans** (2006a): *A hundred years of Danish action space*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2006*.
- Mouritzen, Hans** (2006b): *Atlantic reform - A Euro-Atlantic and a Danish perspective*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies
- Mouritzen, Hans** (2007): *Denmark's super atlanticism*, in *Journal of Transatlantic Studies* vol. 5, no. 2, pp. 155-167
- Mulvad, Malthe** (2006): *NATO's rolle i fremtiden og de afledte konsekvenser for dansk forsvar- og sikkerhedspolitik*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Møller, Bjørn** (2006): *Diplomati i lyset af Muhammed-krisen*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 85-94.
- Mørup, Louise** (2004): *Strengthening African security capacities - Research project on how Denmark can make a difference in strengthening African regional security organisations*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Olesen, Thorsten Borring** (2006): *Truth on demand - Denmark and the Cold War*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2006*
- Olsen, Gorm Rye og Jess Pilegaard** (2005): *Småstater og international indflydelse - Danmark og EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Pedersen, Frands S.** (2006): *Dansk public diplomacy og tegningssagen*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 75-84.
- Pedersen, Friis Arne** (2003): *The international situation and Danish foreign policy 2002*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2003*.
- Pedersen, Friis Arne** (2004): *The international situation and Danish foreign policy 2003*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2004*.
- Pedersen, Friis Arne** (2005): *The international situation and Danish foreign policy 2004*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2005*.
- Petersen, Nikolaj** (2006): *Handlerummet for dansk udenrigspolitik efter Muhammed-krisen*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 31-59.
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2004): *Globale udfordringer og danske dilemmaer: Sikkerheds- og forsvarspolitik i det 21. århundrede*, Copenhagen: Atlantsammenslutningen.
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2006): *Karikaturkrisen og globaliseringens alliancer*, Copenhagen: Atlantsammenslutningen.
- Ringsmose, Jens** (2007): *Danmarks NATO-omdømme*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Ringsmose, Jens & Sten Rynning** (2007): *The impeccable ally? Denmark, NATO, and the uncertain future of top tier membership*. *Danish foreign policy yearbook 2008*.
- Rynning, Sten** (2005): *Denmark as a strategic actor? - Danish security policy after 11 September*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2005*.
- Rytkönen, Helle** (2007): *Drawing the line – The cartoons controversy in Denmark and the US*. *Danish foreign policy yearbook 2007*.
- Sørensen, Claus Gade** (2008): *På Trods af Terror - Vidnesbyrd fra Irak*, Copenhagen: Borgen.
- Tjalve, Vibeke Schou & Henriksen, Anders** (2008): *Vi diskuterer jo ikke politik på den måde – Regeringen, Folketinget og sikkerhedspolitikken*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Udenrigsministeriet** (2003): *Missilforsvar og Thuleradaren*, Copenhagen: Department of State.
- Wæver, Ole** (1991): *Sikkerheds- og nedrustningspolitiske udviklingstendenser*, in Sørensen, Henning (ed.) (1991): *Forsvar i Forandring – Debat om Forsvarskommissionens beretning: Forsvaret i 90'erne*, Copenhagen: Samfundslitteratur, pp. 25-44.
- Østergaard, Uffe** (2005): *Denmark and the new international politics of morality and remembrance* in *Danish Foreign Policy Yearbook 2005*.

2. Development Policy

- Bang, John Kornerup og Henrik Dissing** (2005): *Bringer 2015 målene nyt liv til "bæredygtig udvikling"?*, in *Den ny verden*, vol. 38, no. 1, pp. 83-100.
- Boesen, Jannik et al.** (2005): *Mens vi venter på miraklet - Udviklingsmålene mod 2015*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Engberg-Pedersen, Lars** (2007): *Dansk inderigspolitik, Paris-erklæringen og udvikling - en harmonisk relation?*, in *Den Ny Verden*, vol. 40, no. 3, pp. 45-56.
- Folke, Steen** (2004): *Landbrugsrådgivning for kvinder - Virkningerne af fire Danida-projekter i Indien*, in *Den ny verden*, vol. 37, no. 4, pp. 91-105.
- Grosen, Poul, Jonas Kjær og Peter Linnér** (2005): *Let roven - vi kan, hvis vi vil. Hvad er det centrale i 2015 målene, og hvad er der sket indtil nu?*, in *Den ny verden*, vol. 38, no. 1, pp. 17-30.

- Jensen, Stig** (2005): *Hjælper Danmark Afrikas fattigste? Et kritisk perspektiv på Danmarks afrikapolitik*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies
- Kragelund, Peter** (2005a): *Danidas privatsektorprogram i Ghana - Hvilke virkninger har det egentlig?*, in *Den ny verden*, vol. 38, no. 2, pp. 69-80.
- Kragelund, Peter** (2005b): *Donor, dollars, and development - Insights into the impacts of Danida's Private Sector Development Programme in Ghana*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies
- Kragelund, Peter og Steen Folke** (2005): *Mere bistand? bedre bistand? - Hvad virker og hvorfor?*, in *Den ny verden*, vol. 38, no. 2, pp. 7-18.
- Lancaster, Carol** (2007): *Danish and US foreign aid compared – A view from Washington*, in *Danish foreign policy yearbook 2008*.
- Mortensen, Jon** (2000): *International trade in health services – assessing the trade and the trade-offs*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Munive, Jairo** (2008): *The Danish Africa Commission's focus on youth*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Mørup, Louise** (2004): *Strengthening African security capacities - Research project on how Denmark can make a difference in strengthening African regional security organisations*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Nørgaard, Katrine** (2006): *Når soldater skaber sikkerhed - og udvikling*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 1, pp. 31-40.
- Olsen, Gorm Rye** (2003): *'Annus Horribilis' for Danish development aid - Has Denmark's influence been reduced?*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2003*.
- Olsen, Lise Malling** (2003): *Kapacitetsofbygning på organisationsniveau - Danidas stipendieprogram under forandring*, in *Den Ny Verden*, vol. 36, no. 2, pp. 91-104.
- Ravnborg, Helle Munk** (2005): *Det er svært at nå de fattige - også for dansk bistand til Ugandas landbrug*, in *Den ny verden*, vol. 38, no. 2, pp. 31-48.
- Staur, Carsten** (2005): *2015 målene og dansk udviklingspolitik*, in *Den ny verden*, vol. 38, no. 1, pp. 43-53.
- Veicherts, Nicolas T.** (2006): *Samtænkning - modstand og muligheder*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Wilson, Fiona** (2005): *Fra humanitarisme til menneskerettigheder - Refleksioner over en dansk-etiotipisk bistandsmo*, in *Den Ny Verden*, vol. 38, no. 2, pp. 95-108.

3. *EU Policy*

- Flockhart, Trine** (2005): *Critical junctures and social identity theory - Explaining the gap between Danish mass and elite attitudes to europeanization*, in *Journal of Common Market Studies*, vol. 43, no. 2, pp. 251-271.
- Flockhart, Trine** (2008): *Danmark, forsvarsforbeholdet og danske kerneværdier – Foregangsland eller forbeholdsland?*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Friis, Lykke** (2001): *Den europæiske byggeplads: Fra fælles mont til europæisk forfatning*, Copenhagen: Centrum.
- Kallestrup, Morten** (2006): *Danmarks suverænitet- og kunsten at begå sig politisk i EU*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Manners, Ian** (2007): *En udefrakommende perspektiv på 50 år med EU i Danmark*, in Sørensen, Catharina (ed.) (2007): *50 år med EU. Danske perspektiver*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Manners, Ian et al.** (2008): *De danske forbehold over for Den Europæiske Union – Udviklingen siden 2000*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Miles, Lee** (2003): *Evaluating the Danish EU presidency*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2003*.
- Nielsen, Reimer Reinholdt** (2001): *Den europæiske forsvarsdimension - Baggrund og perspektiver*, Copenhagen: Danish Foreign Policy Institute.
- Olsen, Gorm Rye og Jess Pilegaard** (2005): *Småstater og international indfly se - Danmark og EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies
- Rasmussen, Maja Kluger and Ian Manners** (2008): *Danish MEPs – A channel for Danish value?*, in Nedergaard, Peter (ed.) (2008): *Fra fælles forsamling til folkestyre?*, Copenhagen: European Parliament Information Office in Denmark.
- Rasmussen, Niels Aadal** (2005): *EU's østudvi se og det danske forsvarsforbehold*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Stepputat, Finn** (2004): *Refugees in 'regions of origin': towards a common EU policy?*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2004*.
- Sørensen, Catharina** (2004): *Danish and British popular euroscepticism compared - A sceptical assessment of the concept*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies
- Sørensen, Catharina** (2005): *Nej skal blive ja, og ja skal blive nej? - Forfatningstraktaten og skeptiske europæere*, in *Den Ny Verden*, vol. 38, no. 4, pp. 27-37.
- Sørensen, Catharina** (2007): *4 måder at sige nej på - EU-skepticismen og vejen fremad*, in *Ræson*, no. 2, pp. 30-41.

- Sørensen, Catharina** (2007): *50 år med EU – Danske perspektiver*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Sørensen, Catharina** (2007): *Danish euroscepticism – Unique or part of broader patterns?*, in *Danish foreign policy yearbook 2008*.
- Sørensen, Catharina** (2007): *Euroscepticism – A conceptual analysis and a longitudinal, cross-country examination of public scepticism towards the European Union*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Sørensen, Catharina** (2008): *Euroskepsis i Danmark – Det handler om suverænitet*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Sørensen, Catharina** (2008): *Dänemark*, in Weidenfeld, Werner et al. (ed.) (2008): *Jahrbuch der Europäischen Integration 2007*, Baden-Baden: Nomos Verlag.
- Sørensen, Catharina** (2008): *Love me, love me not – A typology of public euroscepticism*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Sørensen, Catharina and Anne Mette Vestergaard** (2005): *A perilous democratic exercise - The referendum on the constitutional treaty in Denmark*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Thomasen, Gry** (2007): *Danish positions on key European developments*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Vestergaard, Anne Mette** (2006): *Danes settle down to "serious debate" on the EU's crisis*, in *Europe's World*, no. 2.
- Vestergaard, Anne Mette og Catharina Sørensen** (2004): *Østudri sen og arbejdskraften - Myter og realiteter*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.

4. *Minority and Identity Issues*

- Andersen, Lars Erslev** (2008): *Freedom of speech, battle over values, and the political symbolism of the Muhammad drawings*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Andersen, Lars Erslev et al.** (2008): *Religion og/eller politik – Danske terrørsager, fraværende håndtryk og asymmetriske konflikter*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Banke, Cecilie Felicia Stokholm et al.** (2006): *Eleverne skal lære at skelne- Erfaringer med antisemitisme, antimuslimske holdninger, undervisning i Holocaust og mellemstokkonflikten i danske skoler og ungdomsuddannelser*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Banke, Cecilie Felicia Stokholm** (2007): *Welfare, Refugees and Rescue – Denmark and the Jewish Question from 1933-1945*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Bramming, Torben** (2002): *Hvad er et folk? - Overvejelser over folkets danske og europæiske identitet*, Copenhagen: Vindrose.
- Branner, Hans** (2006): *Mubammed-krisen og den nye dobbelthed i dansk udenrigspolitik*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 61-73.
- Brudholm, Thomas & Matin Mennecke** (ed.) (2004): *Erindringens fremtid - Auschwitz-dag i Danmark*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Crone, Manni et al.** (2008): *Review essay Dusting for fingerprints – The Aarhus approach to islamism*, in *Distinktion*, vol. 17.
- Fink-Nielsen, Mette, Peter Hansen & Nauja Kleist** (2004): *Roots, rights and responsibilities - Place-making and repatriation among Somalis in Denmark and Somaliland*, in *Stichproben: Wiener Zeitschrift für kritische Afrikastudien*, no. 7, pp. 25-47.
- Hedetoft, Ulf** (2006): *Multiculturalism in Denmark and Sweden*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Holm, Ulla** (2006): *Muhammed-tegningerne - Debatter om liberale værdier i europæiske lande*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 21-29.
- Holm, Ulla** (2006): *The Danish ugly duckling and the Mohammed cartoons*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Jensen, Michael Taarnby** (2006): *Jihad in Denmark - An overview and analysis of Jibadi activity in Denmark 1990-2006*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Jung, Dietrich** (2006): *Mubammed tegningerne og den globale diskurs om islam*, in *Position*, vol. 1, no. 2, pp. 22-23
- Kleist, Nauja** (2007a): *A heart made of habbab but with Danish manners – Negotiating gender and political positioning in transnational fields*, in *Kvinder, Køn & Forskning*, vol. 16 no. 2-3, pp. 38-47.
- Kleist, Nauja** (2007b): *Ambivalent encounters – Negotiating boundaries of somaliness, danishness and belonging*. in Kusow, Abdi M. & Stephanie R. Bjork (2007): *From Mogadishu to Dixon*, Trenton: Africa World Press.
- Kleist, Nauja** (2007c): *Somali-Scandinavian a dreaming – When "the diaspora" return to the desert*, in Sørensen, Ninna Nyberg (ed) (2007): *Living Across Worlds. Diaspora, Development and Transnational Engagement*, Geneva: International Organization of Migration
- Kleist, Nauja** (2007d): *Spaces of recognition – An analysis of Somali-Danish Associational Engagement and Diasporic Mobilization*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.

- Larsen, Henrik** (2007): *The cartoons crisis in Danish foreign policy – A new balance between the EU and the US?*, in *Danish foreign policy yearbook 2007*.
- Linell, Jesper** (ed.) (2006): *Streger i et forvirret billede - Strejflys over udvalgte sider af tegningekrisen i 2005-06*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Møller, Bjørn** (2006): *Diplomati i lyset af Muhammed-krisen*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 85-94.
- Olsen, Birgitte Kofod** (2006): *Internationale menneskerettigheder og dansk lov*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 4, pp. 21-36
- Olsen, Jon A.** (2008): *Radicalisation in Danish prisons – what is happening, and what can we do about it*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Pedersen, Frands S.** (2006): *Danske public diplomacy og tegningesagen*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 2, pp. 75-84.
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2006): *Karikaturkrisen og globaliseringens alliancer*, Copenhagen: Atlantsammenslutningen.
- Ringsmose, Jens** (2007): *Dansk Folkeparti – født i flammer*, in *Økonomi og Politik*, vol. 80, no. 1, pp. 64-72.
- Rytkønen, Helle** (2007): *Drawing the line – The cartoons controversy in Denmark and the US. Danish foreign policy yearbook 2007*.
- Wæver, Ole** (2006): *Aniser og religioner i en globaliseret verden - dannelse og diplomati i Danmark*, in Lisbet Christoffersen (ed.) (2006): *Gudebilleder : ytringsfrihed og religion i en globaliseret verden*, Copenhagen: Tiderne Skifter, pp. 181-208.
- Østergaard, Uffe** (2005): *Denmark and the new international politics of morality and remembrance in Danish Foreign Policy Yearbook 2005*.

5. Defense Policy

- Agersnap, Torben** (1991): *Rationaliseringer i Forsvaret*, in Sørensen, Henning (ed.) (1991): *Forsvar i Forandring – Debat om Forsvarskommissionens beretning: Forsvaret i 90-erne*, Copenhagen: Samfundslitteratur, pp. 121-126.
- Arboe-Rasmussen, Claus** (2003): *Spørgsmål og svar om dansk forsvars- og sikkerhedspolitik*, Copenhagen: Folk og Forsvar.
- Bjerg, Hans-Christian** (1991): *Forsvarskommissioner i Danmark gennem 125 år*, in Sørensen, Henning (ed.) (1991): *Forsvar i Forandring – Debat om Forsvarskommissionens beretning: Forsvaret i 90-erne*, Copenhagen: Samfundslitteratur, pp. 7-18.
- Bonnén, Preben & Dahl, Poul** (2003): *Krigens nye klæder - Dansk forsvar i det 21. århundrede*, Copenhagen: Lindhardt & Ringhof.
- Bruun, Hans Henrik** et al. (2003): *De Sikkerhedspolitiske Vilkår for Dansk Forsvar*, Copenhagen: Department of State.
- Clemmesen, Michael H.** (1993): *Efterkoldkrigstidens Danske Forsvarspolitik*, in Dansk Udenrigspolitisk Institut (1993): *Dansk Udenrigspolitik Årbog 1992*, Copenhagen: Dansk Udenrigspolitisk Institut.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2006a): *Culture of cooperation? Civil-military relations in Danish homeland security*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2006b): *Structures and culture--civil military cooperation in homeland security - The Danish case*, in Brimmer, Esther (ed.): *Transforming homeland security*, Baltimore: Center for Transatlantic Relations, p. 95-114.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2007a): *At bekæmpe terrorisme med militære midler* in Aahauge, Jakob og Pelle Schierup (ed.) (2007): *Terrorens anatomi*, Copenhagen: Rosenkilde.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2007b): *Soldiers and state-building – The approach of the Danish Armed Forces to Reconstruction Support*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Dalgaard-Nielsen, Anja** (2007c): *Soldiers as state-builders – The Danish experience*, in Koivula, Tommi and Jyrki Helminen (ed.) (2007): *Armed forces for tomorrow*, Helsinki: National Defence University.
- Due-Nielsen, Carsten and Nikolaj Petersen** (ed.) (1995): *Adaption and Activism*, Copenhagen: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Einhorn, Eric S.** (2006): *Social defense and national security - The globalized Danish welfare state*, in *Danish Foreign Policy Yearbook 2006*
- Flockhart, Trine** (2008): *Danmark, forsvarsforbeholdet og danske kerneværdier – Foregangsland eller forbeholdsland?*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Clemmesen, Michael H.** (1986): *Værnskulturene og Forsvarspolitikken*, Aarhus: Forlaget Politica.
- Forsvarskommissionen af 1969** (1972): *Beretning fra Forsvarskommissionen af 1969*, Copenhagen: Department of Defense.
- Forsvarskommissionen af 1988** (1989): *Forsvaret i 90'erne - Beretning fra Forsvarskommissionen af 1988*, Copenhagen: Department of Defense.
- Forsvarskommissionen af 1997** (1998): *Fremtidens Forsvar - Beretning fra Forsvarskommissionen af 1997*, Copenhagen: Department of Defense.
- Forsvarsministeriet** (1995): *Beretning om Hjemmeværnets fremtidige virke*, Copenhagen: Department of Defense.
- Forsvarsministeriet** (1999): *Forsvarsforlig: Aftale om forsvarrets ordning 2000-2004*, Copenhagen: Department of Defense.

- Forsvarsministeriet** (2004): *En Verden i Forandring - Et Forsvar i Forandring: Regeringens Forsvarsoplæg 2005-2009*, Copenhagen: Department of Defense.
- Forsvarsministeriet** (2004): *Forsvarsforlig*, Copenhagen: Department of Defense.
- Hagen, C. F.** (1990): *Dansk Forsvar*, Copenhagen: Dansk Nato Komité.
- Henriksen, Anders** (2008a): *Principper for pragmatisme – Perspektiver for forsvarets brug af Private Military Companies*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Henriksen, Anders** (2008b): *Refolement i Afghanistan – En retlig analyse af danske ISAF-styrkers overdragelse af fanger til de afghanske myndigheder*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Heurlin, Bertel** (2004): *Riget, magten og militæret. Dansk forsvars- og sikkerhedspolitik under Forsvarskommissionerne af 1988 og 1997*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Hillingsøe, Keld G. H.** (1989): *Dansk Forsvarsplanlægning*, Copenhagen: Atlantsammenslutningen.
- Hækkerup, Hans** (2002): *På Skansen. Dansk forsvarspolitik fra murens fald til Kosovo*, Copenhagen: Lindhardt og Ringhof.
- Jensen, Michael Jedig** (2008): *Fremtidens internationale militære operationer – Hvad skal afgøre dansk tagelse*. Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Jensen, Per Herholdt** (2001): *Grønlands Kommando i 50 år*, Copenhagen: Aschehoug.
- Joenniemi, Pertti** (2005): *Farewell to conscription - The case of Denmark*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Jørgensen, Henrik Jedig og Henrik Ø. Breitenbauch** (2008): *Hvad nu hvis vi afskaffer værnepligten?*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Larsen, Stine Lehmann, Sofie Schrøder og Lisbet Zilmer-Johns** (2004): *Samfundets beredskab i dansk og europæisk perspektiv*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Møller, Bjørn** (1991): *Teknologi og Forsvar*, in Sørensen, Henning (ed.) (1991): *Forsvar i Forandring – Debat om Forsvarskommissionens beretning: Forsvaret i 90-erne*, Copenhagen: Samfundslitteratur, pp. 63-97.
- Møller, Lars R.** (2008): *Det danske Pearl Harbor - Forsvaret på randen af sammenbrud*, Copenhagen: Informations Forlag.
- Nielsen, Reimer Reinholdt** (2001): *Den europæiske forsvarsdimension - Baggrund og perspektiver*, Copenhagen: Danish Foreign Policy Institute.
- Nørby, Søren** (2006): *Det danske forsvar : opgaver, udstyr og mandskab i det nye årtusind*, Copenhagen: Aschehoug.
- Nørgaard, Katrine** (2006): *Når soldater skaber sikkerhed - og udvikling*, in *Den Ny Verden*, vol. 39, no. 1, pp. 31-40.
- Pedersen, Klaus Carsten** (1991): *Relationerne til NATO*, in Sørensen, Henning (ed.) (1991): *Forsvar i Forandring – Debat om Forsvarskommissionens beretning: Forsvaret i 90-erne*, Copenhagen: Samfundslitteratur, pp. 49-59.
- Petersen, Nikolaj** (1997): *Forsvarskommissioner i Dansk Politik efter Anden Verdenskrig*, in *Militært Tidsskrift*, no. 2.
- Poulsen, Troels Lund & Søren Gade** (2003): *Den Forandrede Verden*, Copenhagen: Lyngholm Business.
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2000): *Fredstid: Udsigter for det danske forsvar*, in *Militært Tidsskrift*, vol. 129, nr. 4, pp. 437-443.
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2004): *Globale udfordringer og danske dilemmaer: Sikkerheds- og forsvarspolitik i det 21. århundrede*, Copenhagen: Atlantsammenslutningen.
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2005): *What's the use of it?: Danish strategic culture and the utility of armed force*, in *Cooperation and Conflict*, vol. 40, nr. 1, s. 67-89 .
- Rasmussen, Mikkel Vedby** (2005): *Camp Eden - The 2004 defence agreement, military power and Danish values in Danish Foreign Policy Yearbook 2005*.
- Rasmussen, Mikkel Vedby & Henrik Ø. Breitenbauch** (2008): *Denmark's Need for a Fighter Aircraft*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Rasmussen, Niels Aadal** (2005): *EU's østtids se og det danske forsvarsforbehold*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Ringsmose, Jens** (2007): *Dansk forsvarspolitik mellem alliancehensyn og inden-rigspolitik*, in *Rubicon*, nr. 2.
- Ringsmose, Jens og Laust Schouenborg** (2008): *Århundredets Våbenban – De udenrigspolitiske overvejelser i forbin se med købet af F-16 flyene*, Copenhagen: Danish Institute for Military Studies.
- Sørensen, Henning** (1988): *Den Danske Officer – Fra Kriger til Administrator*, Copenhagen: Nyt fra Samfundsvidenskaberne.
- Sørensen, Henning** (1991): *Forsvarets Formål og Opgaver*, in Sørensen, Henning (ed.) (1991): *Forsvar i Forandring – Debat om Forsvarskommissionens beretning: Forsvaret i 90-erne*, Copenhagen: Samfundslitteratur, pp. 101-114.
- Sørensen, Henning** (2000): *Denmark: From Obligation to Option*, in Moskos, Charles (ed.) (2000): *The Postmodern Military – Armed Forces after the Cold War*, Oxford: Oxford University Press, pp. 121-36.
- Sørensen, Henning** (2000): *Conscription in Scandinavia During the Last Quarter Century: Developments and Arguments*, in *Armed Forces and Society*, vol. 26, no. 2, pp. 313-334.
- Termansen, Dan B., Stine Lehmann Larsen & Sofie Schrøder** (2004): *'First-in'-kapacitet og dansk forsvar*, Copenhagen: Danish Institute for International Studies.
- Aagaard, Charlotte** (2005): *I nationens tjeneste : Frank Grevil - majoren, der fik nok*, Copenhagen: Informations Forlag.

6. *Yearbooks and Journals*

Danish Historical Society: *Historisk Tidsskrift*

Danish Institute for International Studies: *Danish Foreign Policy Yearbook*

Department of Political Science, Aarhus University: *Politica*

Department of Political Science, University of Copenhagen: *Politik*

Det Krigsvidenskabelige Selskab: *Militært Tidsskrift*

Rosinante: *Håndbog i Dansk Politik*

Ræson.dk: *Ræson*

7. *Webpages*

Centre for Advanced Security Theory

cast.ku.dk

Centre for Military History at the Royal Defense Academy

<http://forsvaret.dk/FAK/Fakulteter%20og%20Centre/FSMO/Center%20for%20Milit%C3%A6rhistorie/Dansk%20Milit%C3%A6rhistorisk%20Forskning/Pages/default.aspx>

Danish Foreign Policy Society

www.udenrigs.dk

Danish Institute for International Studies

www.diis.dk

Danish Institute for Military Studies

www.difms.dk

Defense Command

www.forsvaret.dk

Department of Defense

www.fmn.dk

Department of State

www.um.dk

Folk og Forsvar

<http://www.folkogforsvar.dk/>

Historisk Tidsskrift

<http://www.historisktidsskrift.dk/>

Militært Tidsskrift

<http://www.dkvs.dk/tidsskrift.asp>

Politica – Tidsskrift for Politisk Videnskab

www.politica.dk

Politik

www.tidsskriftetpolitik.dk

Ræson

www.racon.dk

Finland

Introduction

This bibliography has been compiled on the basis of various sources. The main database has been Fennica, the national bibliography of Finland with the keywords Finland and Foreign Policy. (<http://www.nationallibrary.fi/libraries/fennica.html>). The main database for articles has been ARTO, an index for Finnish journals (<http://www.nationallibrary.fi/libraries/linnea/arto.html>) .

Naturally, most of the works are in Finnish language. The titles have not been translated. Material in languages other than Finnish has been added as much as possible. In many cases, both the decisions about what is literature on Finnish foreign policy and the organisation of the bibliography in subsections is very arbitrary. I hope that the sections however facilitate the use of this bibliography.

I would like to thank Kristo Muurimaa and Jouko Rajakiili for invaluable assistance in compiling this bibliography.

Tuomas Forsberg, February 2009

1. *Bibliographies*

Suchoples, Jarosław. Finland in the international affairs of the 20th century: a selected bibliography consisting of articles, papers and books written in foreign languages. Library of Parliament, Helsinki 2000.

Suomen turvallisuuspolitiikan bibliografia. Luettelo ennen vuotta 1981 ilmestyneistä kirjoista ja artikkeleista. Ed. Martti Häikiö, Heimo Vesala, Pirjo Hynninen ja Anja Karppala. Tutkimusselosteita nro 8. Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 1981.

Suomen turvallisuuspoliittinen bibliografia. Kirjat ja artikkelit. Ed. Petri Kekäle. Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Helsinki 1989.

Vähäkärö, Ilse - Antti Uusitalo. A select list of books and articles in English, French and German on Finnish politics in the 19th and 20th century. Vol. 2, Publications 1968-89. University of Turku, Turku 1990.

2. *Documentary*

Eurooppa. Uutisia ja taustaa Euroopan integraatiosta. Ulkoasiainministeriö.

Maantiede ja historiallinen kokemus. Mauno Koiviston ulkopoliittisia kannanottoja. Ed. Keijo Immonen ja Jaakko Kalela. Otava, Helsinki 1992.

Paasikivi, Juho Kusti: Päiväkirjat I-II 1944-56. WSOY, Helsinki 1985 and 1986.

Suomen säädöskokoelman sopimussarja. Helsinki, Valtion painatuskeskus 1981- [Suomen asetuskokoelman sopimussarja. Ulkovaltain kanssa tehdyt sopimukset 1933-1980].

Suomen ulkopoliittikan virallisia lausuntoja ja asiakirjoja. Ulkoasiainministeriö.

Suomen turvallisuuspolitiikka. Kekkosen ulkopoliittisia puheita. Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Helsinki 1980.

3. *General works / text books*

Berndtson, Erkki & Kivimäki, Timo (ed.): Suomen kansainväliset suhteet. Tutkimustietoa politiikasta ja hallinnosta 9. Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin laitos 1998, Helsinki.

Forsberg, Tuomas & Vaahtoranta, Tapani (ed.): Johdatus Suomen ulkopoliittikkaan. Kylmästä sodasta uuteen maailmanjärjestykseen. Ulkopoliittisen instituutin julkaisuja 2. Gaudeamus 1993, Helsinki.

Hakovirta, Harto & Väyrynen Raimo (ed.): Suomen ulkopoliittikka. Gaudeamus, Helsinki 1975.

Korhonen, Keijo: Mitalin toinen puoli. Otava, Keuruu 1989.

Saukkonen, Pasi, (ed.). Paikkana politiikka: tietoa ja tulkintoja Suomen poliittisesta järjestelmästä. Helsingin yliopisto, yleisen valtio-opin laitos, Helsinki 2003.

Törnudd, Klaus: Tidens krav: uppsatser om Finlands utrikespolitik. Schildt, Helsinki 2006.

Törnudd, Klaus: Den nya politikens: utrikespolitiska uppsatser. Schildt, Espoo 1993.

Törnudd, Klaus: Uusi politiikka: ulkopoliittisia kirjoitelmia. Schildt, Espoo 1993.

Törnudd, Klaus: Sanat ja teot. Kirjayhtymä, Helsinki 1982.

Väyrynen, Raimo: Lähestymistapoja suomalaisessa ulkopoliittikan tutkimuksessa. Teoksessa Suomen ulkopoliittikka. Hakovirta, Harto - Väyrynen, Raimo (ed.). Gaudeamus, Helsinki 1975.

Väyrynen, Raimo. Pienet valtiot kansainvälisissä suhteissa. Valtionhallinnon kehittämiskeskus, Helsinki 1988.

4. *Foreign Policy Decision-Making and Doctrine*

Aaltola, Mika: Suomen ulkopoliittikan kielipelejä: analyysi ulkopoliittikan tutkimuksesta 1970-2003. Tampere University Press, Tampere 2003.

Ahde, Matti: Parlamentarismi ja ulkopoliittikka. Hki: Paasikivi-seura, 1988.

Anckar, Dag: Partiopinionen och utrikespolitik. En studie av partipolitiska pressopinionen kring ett antal händelser i Finlands utrikespolitik. Acta Academiae Aboensis Ser. A, vol. 41. Åbo 1971.

Apunen, Osmo: Tilinteko Kekkosen aikaan. Ulkopoliittinen valta ja vallankäyttö Suomessa. Kirjayhtymä, Helsinki 1984.

Apunen, Osmo and Corinna Wolff: Patriootteja ja pettureita. Ulkopoliittiset vaikuttajaverkot ja päätöksenteko suursodan oloissa, 2008.

Apunen, Osmo: Kansallinen realismi ja puolueettomuus Suomen ulkopoliittisina valintoina: tutkimus Suomen ulkopoliittisten toimintaohjelman rakenteesta ja funktioista. Osa I: Paasikiven linja. Tutkimuksia nro 28. Tampereen yliopisto, politiikan tutkimuksen laitos, Tampere 1972.

Apunen, Osmo: Tekstejä Suomen ulkopoliittikasta. Monistesarja nro 7. Poliittikan tutkimuksen laitos, Tampereen yliopisto 1984.

Arter, David: Politics and policy-making in Finland. St. Martin's Press, New York 1987.

- Browning, Chris:** Coming home or moving home? 'Westernising' narratives in Finnish foreign policy and the re-interpretation of past identities. Finnish Institute of International Affairs, Helsinki 1999.
- Forsberg, Tuomas:** Foreign Policy or Two? The New Constitution and European Policies of Halonen and Lipponen. Northern Dimensions 2001, 3-11.
- Gahmberg, Henrik:** Kekkonens politik, inrikes- eller utrikespolitiska determinanter?: några randanmärkningar inom ramen för psykologiska förklaringsmodeller. Åbo Akademi, statsvetenskapliga institutionen, Åbo 1996.
- Harle, Vilho:** Martti Ahtisaari – globaali rationalisti. Ulkopoliitikka 1/2000, 23-31.
- Harle, Vilho - Sami Moisio:** Missä on Suomi?: kansallisen identiteettipolitiikan historia ja geopolitiikka. Vastapaino, Tampere 2000.
- Hietanen, Aki** (ed.) Ulkopoliitikka ja kansalaismielipide. Keskustelun linjat Suomessa. Paasikivi-Seura, Tampere 1983.
- Jyränki, Antero:** Perustuslakiuudistus ja ulkopoliitiikan johtaminen. Ulkopoliitikka 1/2000, 32-39.
- Kallenautio, Jorma et al:** Kansainvälinen eduskunta. Helsinki: Edita, 2007.
- Meres-Wuori, Ora:** Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen päätöksentekojärjestelmä. Ruotsin maakunnasta EU:n jäsenvaltioksi: valtiosääntöoikeudellinen tutkimus. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus 1998.
- Meres-Wuori, Ora:** Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisesta päätöksentekojärjestelmästä.. Ulkoasiainministeriö, Helsinki 2008.
- Mylly, Juhani:** Traditio, järjestelmä, symbolit: tutkielma Suomen poliittisesta kulttuurista 1800- ja 1900-luvuilta. Turun yliopisto, Turku 1989.
- Patomäki, Heikki:** Suomen ulkopoliitiikan genealogia. Rauhantutkimus 1/1991, 60-111.
- Siirala, Martti.** Syvässä raiteissa: kansallisen itsetunnon matka. WSOY, Helsinki 1991.
- Suomalaiset ja diplomaattiura. Ed. Paasivirta, Juhani - Mylly, Juhani. Turun yliopiston poliittisen historian laitoksen julkaisuja C:4. Turku 1969.
- Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen päätöksentekojärjestelmä uuden perustuslain valossa. Edita, Helsinki 1999.
- Suomi, Juhani:** Ulkopoliitikka ja ulkoasiainhallinto: kolikon kaksi puolta. Ulkoasiainministeriö, Helsinki 2001.
- Susiluoto, Ilmari:** Diplomatian taiturit. Ajatus, Helsinki 2002.
- Tiilikainen, Teija:** Kaventuuko presidentin valta? Kyllä. Ulkopoliitikka 2/1998, 35-37.
- Tiitinen, Seppo:** Ulkopoliitiikan päätöksentekojärjestelmä: ulkopoliitiikan toimijat. Eduskunnan kanslia, Helsinki 1998.
- Uimonen, Risto:** Riisuttu presidentti: kuinka valtionpäältä vietiin valta ja hänestä tehtiin tavallinen kuolevainen. WSOY, Helsinki 2001.
- Valtiosääntötoimikunta. Ulkopoliitikka ja kansainväliset asiat: päätöksentekomenettelyn uudistamistarve: valtiosääntötoimikunnan osamietintö. Oikeusministeriö, Helsinki 1992.
- Väyrynen, Paavo:** Finlands utrikespolitik - den nationella doktrinen och framtidens mänsklighetspolitik. WSOY, Helsinki 1988.
- Väyrynen, Paavo.** Kansakunta - ihmiskunta: Suomen ulkopoliittinen doktriini. Gummerus, Helsinki 1987.
- Väyrynen, Raimo:** Institutional and Political Stability in Finnish Foreign Policy. In The Political Life of Institutions: scripta in honorem professoris Jaakko Nousiainen sexagesium annum complentis. Ed. Matti Wiberg. The Finnish Political Science Assosiation, Helsinki 1991.
- Väyrynen, Raimo:** Globalisaatio ja Suomen poliittinen järjestelmä. Taloustieto, Helsinki 1999.
- Väyrynen, Raimo:** Stability and Change on Finnish Foreign Policy. Helsingin yliopiston valio-opin laitoksen julkaisuja ser A. vol 70. Helsingin yliopisto, Helsinki 1986.

5. *Historical Works*

- Ahosniemi, Arno:** Jotta Suomessa voitaisiin huoletta kulkea: ydinaseiden ja ydinpolttoainekesymyksen seuranta Suomessa kylmän sodan aikana. Säteilyturvakeskus, Helsinki 2004.
- Appel, Erik:** I Moskvas strupgrepp: Finlands väg in i fortsättningskriget. Konstsfundet, Helsinki, 1992.
- Aunesluoma, Juhana,** (ed.): From war to cold war: Anglo-Finnish relations in the 20th century. SKS Finnish Literature Society, Helsinki 2006.
- Berry, R. Michael:** American foreign policy and the Finnish exception: ideological preferences and wartime realities. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1987.
- Apunen, Osmo:** Linjamiehet, Paasikivi-seuran historia. Tammi, Helsinki, 2005.
- Apunen, Osmo:** Paasikiven - Kekkonen linja. Tammi, Helsinki 1977.
- Arnault, Jacques:** Finlande, "finlandisation", Union Soviétique. Paris: L'Harmattan, 1986.
- Brodin, Katarina:** Finlands utrikespolitiska doktrin. En innehållsanaly av Paasikivis och Kekkonens uttalanden åren 1944 - 1968. Läromedelsförlagen, Stockholm 1971.
- Büttner, Ruth:** Sowjetisierung oder Selbständigkeit?: die sowjetische Finnlandpolitik 1943-1948. Hamburg: Kováč, 2001.
- Bäckman, Johan,** (ed.): Entäs kun tulee se yhdestoista?: suomettumisen uusi historia. WSOY, Helsinki 2001.

- Engman, Max:** Gränsfall: utväxlingar och gränstrafik på Karelska näset 1918-1920. Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsinki 2008.
- Engman, Max:** Raja: Karjalankannas 1918-1920. WSOY, Helsinki 2007.
- Fjodorov, Vladimir:** NKP:n Suomen osastolla 1954-1989. Otava, Helsinki 2001.
- Forselles-Riska, Cecilia af:** 1954- Brobyggaren: Carl Enckells liv och verksamhet fram till slutet av 1917. Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsinki 2001.
- Gerrard, Craig:** The Foreign Office and Finland 1938-1940: diplomatic sideshow. Cass, London 2005.
- Haataja, Lauri:** Demokratian opissa: SKP, vaaran vuodet ja Neuvostoliitto. Tammi, Helsinki 1988.
- Haataja, Lauri et al.:** YYA-Suomi. Historiallinen kirjasto XXII. WSOY, Helsinki 1993.
- Hanhimäki, Jussi:** Rinnakkaiseloja patoamassa: Yhdysvallat ja Paasikiven linja 1948-1956. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1996.
- Heiskanen, Raimo:** Noottikriisi ja yhteiset sotaharjoitukset. Otava, Helsinki 1993.
- Hentilä, Seppo:** Harppi-Saksan haarukassa: DDR:n poliittinen vaikutus Suomessa. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2004.
- Hietanen, Silvo, (ed.):** Kansakunta sodassa. 1, Sodasta sotaan. Valtion painatuskeskus, Helsinki 1989.
- Hietanen, Silvo, (ed.):** Kansakunta sodassa. 2, Vyö kireällä. Valtion painatuskeskus, Helsinki 1990.
- Hietanen, Silvo, (ed.):** The road to war: essays in honour of Professor Olli Vehviläinen on the occasion of his 60th birthday 4 June 1993. University of Tampere, Tampere 1993.
- Hyytiä, Osmo:** Puolueettomuuden ja rauhan linja: SDP:n suhtautuminen Suomen ulkopoliittikkaan ja turvallisuuskysymyksiin: toukokuu 1918 - toukokuu 1922. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1987.
- Häikiö, Martti:** Historia ja väävät profetiat: kirjoituksia Suomen historian kipupisteistä. Edita, Helsinki 2003.
- Häikiö, Martti:** Maaliskuusta maaliskuuhun. Suomi Englannin politiikassa 1939-40. WSOY, Helsinki 1976.
- Jakobson, Max:** Diplomaattien talvisota. Suomi maailmanpolitiikassa 1938-40. WSOY, Porvoo 1955.
- Jokipii, Mauno:** Jatkosodan synty. Tutkimuksia Saksan ja Suomen sotilaallisesta yhteistyöstä 1940-41. Otava, Helsinki 1987.
- Jokipii, Mauno:** Suomi ja Saksa maamme itsenäisyyden aikana. Snellman-instituutti, Kuopio 1994.
- Jonkari, Lauri:** 1960- Kansainliitto Suomen turvallisuuspolitiikassa ja kansainvälisissä suhteissa: vastaanotto ja vaikutus julkisessa sanassa ja yhteiskunnassa vuosina 1919-1936. Turun yliopisto, Turku 2008.
- Jouve, Jacques:** La politique étrangère de la Finlande depuis la seconde guerre mondiale. Centre de recherches inter-nordiques, 1986.
- Jussila, Osmo et al.:** Suomen poliittinen historia 1809-2006. WSOY, Helsinki 2006.
- Jääskeläinen, Mauno.** Itä-Karjalan kysymys: kansallisen laajennusohjelman synty ja sen toteuttamisyhteydet Suomen ulkopoliitikassa vuosina 1918-1920. WSOY, Helsinki 2003.
- Kaikkonen, Olli - Menger, Manfred:** Deutschland und Finnland 1871-1914: Politik - Wirtschaft - öffentliche Meinung. Joensuun yliopisto, Joensuu 1992.
- Kalela, Jorma:** Grannar på skilda vägar. Det finländsk-svenska samarbetet i den finska och svenska utrikespolitiken 1921-23. WSOY, Borgå 1971.
- Kallenautio, Jorma:** Suomi kylmän rauhan maailmassa: Suomen ulkopoliittikka Porkkalan palautuksesta 1955 Euroopan unionin jäsenyyteen 1995. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2005.
- Kallenautio, Jorma:** Suomi katsoi eteensä. Itsenäisen Suomen ulkopoliittikka 1917 - 1955. Tammi, Helsinki 1985.
- Kanervo, Pirkko:** Italia ja Suomen talvisota: Il Duce Mussolini maailman urheimman kansan apuna. Teos, Helsinki 2007.
- Kaukiainen, Leena:** Avoin ja suljettu raja: Suomen ja Norjan suhteet 1918-1940. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1997.
- Keränen, Seppo:** Moskovan tiellä: Urho Kekkosen ja Neuvostoliitto 1945-1980. Otava, Helsinki 1990.
- Koivisto, Jaana - Salme Tuokila:** Japanin suhtautuminen Suomeen maailmansotien välisenä aikana. Turun kaupunki, Turku 1986
- Korhonen, Keijo:** Naapurit vastoin tahtoaan. Suomi neuvostodiplomatiassa Tartosta talvisotaan I 1920-32. Tammi, Helsinki 1966.
- Korhonen, Keijo:** Turvallisuuden pettäessä. Suomi neuvostodiplomatiassa Tartosta talvisotaan II 1933-39. Tammi, Helsinki 1971.
- Kronlund, Jarl, (ed.):** Talvisodasta jatkosotaan. Suomen sotahistorian komissio, Helsinki 1991.
- Kronvall, Olof:** Den bräckliga barriären: Finland i svensk säkerhetspolitik 1948-1962. Försvarshögskolan, Stockholm 2003.
- Krosby, Peter:** Kekkonen linja. Kirjayhtymä, Jyväskylä 1978.
- Kuusinen, Otto Wille.** Suomi ilman naamiota. Helsinki ; Pietari ; Petroskoi: Johan Beckman Institute, cop. 2006.
- Kähönen, Aappo - Kauko Rumpunen, (ed.):** Itsenäisyyden muotoilijat: porvarillisten puolueiden valtuuskunta 1917-1919. Edita, Helsinki 2008.
- Kähönen, Aappo:** The Soviet Union, Finland and the Cold War: the Finnish card in Soviet foreign policy, 1956-1959. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2006.
- Lehtinen, Lasse:** Aatosta jaloa ja alhaista mieltä: Urho Kekkosen ja SDP:n suhteet 1944-1981. Helsinki: WSOY, 2002.

- Lähteekorva, Pekka - Jukka Pekkarinen.** Idän etuvartio?: Suomi-kuva 1945-1981. WSOY, Helsinki 2008.
- Majander, Mikko:** Pohjoismaa vai kansandemokratia: sosiaalidemokraatit, kommunistit ja Suomen kansainvälinen asema 1944-51. Helsinki 2004.
- Manninen, Ohto,** (ed.): Itsenäistymisen vuodet 1917-1920. 3, Katse tulevaisuuteen. VAPK-kustannus, Helsinki 1992.
- Meinander, Henrik:** Kekkografi och andra historiska spänor. Söderström, Helsinki 2008.
- Menger, Manfred.** Deutschland und Finnland im zweiten Weltkrieg: Genesis und Scheitern einer Militärallianz. Militärverlag der Deutschen Demokratischen Republik, Berlin 1988.
- Meri, Veijo:** Suurta olla pieni kansa: itsenäinen Suomi 1920-1940. Otava, Helsinki 1996.
- Nevakivi, Jukka** et al: Tuntematon talvisota: Suomi 1939-1940. Helsingin yliopiston poliittisen historian laitos, Helsinki 1989.
- Nevakivi, Jukka,** (ed.): Finnish-Soviet relations 1944-1948. Department Political History, University of Helsinki, 1994.
- Nevakivi, Jukka:** Ulkoasiainhallinnon historia 1918-1956. Ulkoasiainministeriö. Valtion painatuskeskus, Helsinki 1988.
- Nevakivi:** Apu jota ei pyydetty. Tammi, Helsinki 1972.
- Numminen, Jaakko,** (ed.): Lenin ja Suomi. Osa 3. Valtion painatuskeskus, Helsinki 1990.
- Paasivirta, Juhani.** Suomi ja Eurooppa 1914-1939. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1988.
- Paasivirta, Juhani:** Suomen diplomaattiedustus ja ulkoasioiden hoito itsenäistymisestä talvisotaan. WSOY, Porvoo 1968.
- Paasivirta, Juhani:** Suomi ja Eurooppa 1914 - 1939. Kirjayhtymä, Helsinki 1984.
- Paasivirta, Juhani:** Suomi ja Eurooppa 1939 - 1956. Kirjayhtymä, Helsinki 1991.
- Peltovuori, Risto:** Saksa ja Suomen talvisota. Otava, Keuruu 1975.
- Peltovuori, Risto:** Suomi saksalaisin silmin 1933-1939: lehdistön ja diplomatian näkökulmia. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2005.
- Penttilä, Risto E. J.:** Historian roolipeli: pistoja menneeseen ja tulevaan. Helsinki: Otava, 2006.
- Pietiäinen, Jukka-Pekka,** (ed.): Ryti, Stalin ja Linkomies. Edita, Helsinki 1997.
- Polvinen, Tuomo:** Barbarossasta Teheraniin. Teheranista Jaltaan. Jaltasta Pariisiin rauhaan. Suomi kansainvälisessä politiikassa 1941-47. 1 - 3. WSOY, Helsinki 1979, 1980 ja 1981.
- Polvinen, Tuomo:** Venäjän vallankumous ja Suomi. WSOY, Helsinki 1987.
- Rautkallio, Hannu:** Agenda Suomi: Kekkonen, SDP, NKP 1956-66. Helsinki: WSOY, 1999.
- Rautkallio, Hannu:** Kekkonen ja Moskova. Suomi lännestä nähtynä 1956-62. Tammi, Helsinki 1991.
- Rautkallio, Hannu:** Laboratorio Suomi: Kekkonen ja KGB 1944-62. Helsinki: WSOY, 1996.
- Rautkallio, Hannu:** Paasikivi vai Kekkonen: Suomi lännestä nähtynä 1945-1956. Tammi, Helsinki 1990.
- Rautkallio, Hannu:** Novosibirskin lavastus. Tammi, Helsinki 1992.
- Rentola, Kimmo.** Vallankumouksen aave: vasemmisto, Beljakov ja Kekkonen 1970. Helsinki: Otava, 2005.
- Roiko-Jokela, Heikki,** (ed.): Images and mutual perceptions of the Finns, the Estonians and the Russians in the 20th century. Jyväskylän historiallinen yhdistys, Jyväskylä 1998.
- Rusi, Alpo M:** Vasemmalta ohi: kamppailu Suomen ulkopoliittisesta johtajuudesta rautaesiripun varjossa 1945-1990. Gummerus, Helsinki 2007.
- Ruusunen, Aimo,** 1948- Todeksi uskottua: kansandemokraattinen Neuvostoliitto-journalismi rajapinnan tulkina vuosina 1964-1973. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2008.
- Sahlberg, Arja:** Synkkä karnevaali: suomettumisen järjestelmä: systeemianalyttinen ja syntyhistoriallinen analyysi suometumisesta suomalaisessa kansalaisyhteiskunnassa YVA-sopimuksen aikaan: tutkimusraportti. Pilot-kustannus, Tampere 2006.
- Salminen, Esko:** Porkkalan palautuksesta noottikriisiin. Lehdistökeskustelu Suomen idänpolitiikasta 1955-62. Otava, Keuruu 1982.
- Salminen, Pertti:** Puolueettomuuden nimeen: sotilasjohto Kekkonen linjalla ja sen sivussa 1961-1966. Suomen mies, Helsinki 1995.
- Salo, Pekka:** Suomi ja pyhä istuin 1918-1968: Suomen ja Vatikaanikaupungin valtion välisten suhteiden kehitys vuodesta 1918 vuoteen 1968. Suomen kirkkohistoriallinen seura, Helsinki 1997.
- Salonen, Ahti M.:** Kylmällä linjalla: Suomen ja suomettumisen historian ja tosiasioiden erittelyä. Alea-kirja, Helsinki 1990.
- Sandström, Allan:** Den falska freden: Finlands kamp för oberoende 1944-1948. Församlingsförbundet, Helsinki 1997.
- Seppinen, Jukka:** Paasikiven aikakauteen. Ajatus, Helsinki 2001.
- Seppinen, Jukka:** Suomen Efta-ratkaisu yöpakkasten ja noottikriisin välissä. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1997.
- Seppinen, Jukka:** Vaaran vuodet?: Suomen selviytymisstrategia 1944-1950. Minerva, Jyväskylä 2008.
- Seppälä, Helge:** Talvisodan venäläinen ruletti. Taifuuni, Helsinki 1992.
- Seppänen, Esa:** Itäsuhteiden kolmiodraama: Kekkonen-Breznev-Kosygin 1960-1980. Ajatus, Helsinki 2007.

- Seppänen, Esa:** Miekkaillija vastaan tulivuori: Urho Kekkosen ja Nikita Hruštšev 1955-1964. Tammi, Helsinki 2004.
- Soikkanen, Timo:** Kansallinen eheytyminen -myytti vai todellisuus? Sisä- ja ulkopoliittikan linjat ja vuorovaikutus vuosina 1933 - 1939. Juva 1984.
- Soikkanen, Timo:** Striden kring den nordiska orienteringen som Finlands utrikespolitiska linje (1934-39). Turun yliopisto, Turku 1996.
- Soikkanen, Timo:** Presidentin ministeriö: ulkoasiainhallinto ja ulkopoliittikan hoito Kekkonen kaudella. 2, Uudistumisen, ristiriitojen ja menestyksen vuodet 1970-81. Otava, Helsinki 2008.
- Soikkanen, Timo:** Presidentin ministeriö: ulkoasiainhallinto ja ulkopoliittikan hoito Kekkonen kaudella. [1], 1956-1969. Ulkoasiainministeriö, Helsinki 2003.
- Suchoples, Jarosław, (ed.):** Finland and the United States, 1917-1919: early years of mutual relations. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2000.
- Sundbäck, Esa:** Finland in British Baltic policy: British political and economic interest regarding Finland in the aftermath of the First World War, 1918-1925. Finnish Academy of Science and Letters, Helsinki 2001.
- Suomen ulkopoliittikan kehityslinjat 1809 - 1966. Ed. Ilkka Hakalehto. WSOY, Porvoo 1966.
- Suomi, Juhani:** Epävarmuuden vuodet: Mauno Koiviston aika 1984-1986. Otava, Helsinki 2006.
- Suomi, Juhani:** Pysähtyneisyyden vuodet: Mauno Koiviston aika 1981-1984. Helsinki: Otava, 2005.
- Suomi, Juhani:** Talvisodan tausta: Neuvostoliitto Suomen ulkopoliittikassa 1937-1939. 1. Otava, Helsinki 1989.
- Suomi, Juhani:** Vuoroin vieraisa: Suomen tasavallan presidentit matkalla ja isäntinä ennen toista maailmansotaa. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2002.
- Suominen, Tapani, (ed.):** Sverige i fred: statsmannakonst eller opportunist?: en antologi om 1812 års politik. Stockholm: Atlantis, 2002.
- Tarkka, Jukka:** Ei Stalin eikä Hitler: Suomen turvallisuuspolitiikka toisen maailmansodan aikana. Otava, Helsinki 1987.
- Tarkka, Jukka:** Suomen kylmä sota. Miten viattomuudesta tuli voima. Otava, Helsinki 1992.
- Teräväinen, Erkki:** Lavastettu rinnakkaiselo: Suomen ulkopoliittikka johtavassa länsisaksalaislehdissä 1955-1962. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2003.
- Thomas, Markus:** Finnland zwischen Frieden und Kaltem Krieg: die Außenpolitik des Präsidenten Paasikivi 1947-1955. Kovač, Hamburg 2005
- Tschirpke, Stefan:** Aussen- und Sicherheitspolitik Finnlands und die Herausforderungen des nuklear-kosmischen Zeitalters. Greifswald: Ernst-Moritz-Arndt-Universität, 1989.
- Tiilikainen, Heikki:** Kylmän sodan kujanjuoksu. Ajatus, Helsinki 2003.
- Turtola, Martti:** Tornionjoelta Rajajoelle. Suomen ja Ruotsin salainen yhteistoiminta Neuvostoliiton varalle vuosina 1923 - 1940: puolustuspoliittinen vaihtoehto. WSOY, Porvoo 1984.
- Uola, Mikko:** Suomi ja keskuksen valtakunta: Suomen suhteet Kiinan tasavaltaan 1919-1949. Rauma 1995.
- Vares, Vesa, (ed.):** Vuorovaikutuksia: Timo Soikkasen juhla-kirja. Turun historiallinen yhdistys, Turku 2007.
- Vehviläinen, Olli et al (ed.):** Yksin suurvaltaa vastassa: talvisodan poliittinen historia. Suomen historiallinen seura, Helsinki 1997.
- Vihavainen, Timo, (ed.):** O. W. Kuusinen ja Neuvostoliiton ideologinen kriisi vuosina 1957-64. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003.
- Vihavainen, Timo.** Kansakunta rähmällään: suomettumisen lyhyt historia. Helsinki: Otava, 1991.
- Vihavainen, Timo:** Stalin ja suomalaiset. Helsinki: Otava, 1998.
- Viita, Pentti:** Kapitalismin ja sosialismin puristuksessa: Suomen ja Neuvostoliiton taloussuhteet 1944-1991. Helsinki: BSV kirja, 2006.
- Visuri, Pekka:** Suomi kylmässä sodassa. Helsinki: Otava, 2006.
- Vladimirov, Viktor.** Kohti talvisotaa. Helsinki: Otava, 1995.
- Vuorisjärvi, Esko.** Petsamon nikkeli kansainvälisessä politiikassa 1939-1944: suomalainen todellisuus vastaan ulkomaiset myytit. Otava, Helsinki 1990.
- Wunsch, Sinikka:** Punainen uhka: Neuvostoliiton kuva johtavassa suomalaisessa sanomalehdissä maaliskuusta 1938 talvisodan päättymiseen maaliskuussa 1940. Rovaniemi: Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys, 2004.
- Zetterberg, Kent:** I skuggan av Stalin: en säkerhetspolitisk balansgång: Sveriges bevakning av Finlands öde 1944-49. Probus, Stockholm 1995.

6. *Memoirs and Biographies*

- Aho, Esko.** Pääministeri. Helsinki: Otava, 1998.
- Aitamurto, Aarno.** Urho Kekkosen vasemmalta nähtynä. Kuopio: Snellman-instituutti, 2000.
- Alenius, Kari ym.** Pohjois-Suomen puolesta: päätoimittaja Teuvo Mällisen juhla-kirja. Pohjoinen, Oulu 2000.
- Ehnröoth, Georg C.** Krokotiilien keskellä: muistelmia kylmän sodan vuosikymmeniltä. [Espoo]: Schildt, 1999.
- Ehnröoth, Georg C.** Simma med krokodilerna: en olikränkare i Kekkonens republik. Esbo: Schildt, 1999.

Haavikko, Paavo. Tarja Halosen tarina: naisen muotokuva politiikan kehyksissä. Helsinki: Art House, 2001.

Holsti, Kalevi: Suomen ulkopoliittikka suuntaansa etsimässä 1918–1922. Rudolf Holstin osuus. Tammi 1963.

Hyvärinen, Pekka. Suomen mies: Urho Kekkosen elämä. Helsinki: WSOY, 2000.

Hyvärinen, Risto. Virkamiehiä, viekkautta ja vakoilua. Helsinki: Otava, 2000.

Häikiö, Martti. Presidentti Koivisto Suomen politiikassa. Helsinki: Otava, 1992.

Immonen, Keijo, (ed.). Pitkä linja: Mauno Koivisto, valtiomies ja vaikuttaja. Helsinki: Kirjayhtymä, 1993.

Jakobson, Max. Vallanvaihto: havaintoja ja muistintoimintoja vuosilta 1974-92. Helsinki: Otava, 1992.

Jakobson, Max: 38. kerros. Otava, Keuruu 1983.

Jakobson, Max: Vallanvaihto. Otava, Keuruu 1992.

Jakobson, Max: Veteen piirretty viiva. Otava, Keuruu 1980.

Jyränki, Antero. Kolme vuotta linnassa: muistintoimintoja ja jälkiviisautta. Helsinki: WSOY, 1990.

Karjalainen, Ahti - Tarkka, Jukka: Presidentin ministeri. Ahti Karjalaisen ura Kekkosen Suomessa. Otava, Keuruu 1989.

Kekkonen, Urho: Viidesti pääministeri: Urho Kekkonen 1950-1956. Helsinki: Otava, 2000.

Kiljunen, Kimmo: Nahkurin orsilla: kansanedustajana Suomessa. WSOY, Helsinki 1998.

Kinnunen, Karolus: Urho, Ahti ja Johannes: sirpaleita kolmekymmenvuotisen journalistiuran ajalta ja vähän kauempaakin. Helsinki: Kustannus Carlos, 2001.

Koivisto, Mauno: Kaksi kautta. 2, Historian tekijät. Helsinki: Kirjayhtymä, 1995.

Koivisto, Mauno: Witness to history: the memoirs of Mauno Koivisto, President of Finland 1982-1994. Hurst, London 1997.

Korhonen, Keijo: Sattumakorpraali: Korhonen Kekkosen komennossa. Otava, Helsinki 1999.

Korosuo, Osmo, (ed.): Paasikivi ja Lahti: Lahden Paasikivi-seura 1962-1989. Lahden kaupunki, Lahti 1990.

Kähkölä, Paavo: Urho Kekkonen 1900-1986: kansanmies ja ruhtinas. Gummerus, Helsinki 2000.

Lehtilä, Hannu: Tunteeton Koivisto. Helsinki: Otava, 1998.

Lemberg, Magnus: Hjalmar J. Procopé: en politisk biografi. Schildt, Helsinki 1989.

Lemberg, Magnus: Hjalmar J. Procopé: isänmaanystävä ja maailmankansalainen. Alea-kirja, Helsinki 1994.

Lilja, Pekka - Kulle Raig: Urho Kekkonen ja Viro. Minerva, Jyväskylä 2006.

Loikkanen, Jouko: Sikisi yhdeksässä kuukaudessa: maan politiikka joulukuusta 1963 syyskuuhun 1964. WSOY, Helsinki 1998.

Maasalo, Erkki: Päämäärä ennen mainetta: Rolf Witting jatkosodan ulkoministerinä 1940-1943. Pilot-kustannus, Tampere 2007.

Maasalo, Erkki: Sir Henrik saa tehtävän: Henrik Ramsayn ulkoasiainministerikausi 1943-1944. Fenix-kustannus, Espoo 2004.

Mansala, Arto - Juhani Suomi, (ed.). Suomalainen diplomaatti: muotokuvia muistista ja arkistojen kätkeistä. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2003.

Paasikivi, Juho Kusti: Toimintani Tukholmassa ja Moskovassa 1939-40. WSOY, Juva 1979.

Paavonsalo, Matti: Kekkosen valta. Jyväskylä ; Helsinki: Gummerus, 1995.

Pastinen, Ilkka: Uusi maailmanjärjestys: kylmästä sodasta globalisaatioon. Otava, Helsinki 2007.

Pihlajamäki, Veikko: Kohtalona K-linja: pohjalaisen patriootin muistelmia. WSOY, Helsinki 1995.

Rekola, Esko. Viran puolesta. Helsinki: WSOY, 1998.

Rusi, Alpo M. Mariankadun puolelta. Helsinki: Otava, 2000.

Sarlund, Seppo: Jussi, Suomen neuvos. Otava, Helsinki 1998.

Seppinen, Jukka: Ahti Karjalainen: poliittinen elämäkerta. Otava, Helsinki 1997.

Seppinen, Jukka: Isänmaan asiat: Johannes Virolaisen elämäkerta. Ajatus, Helsinki 2002.

Seppinen, Jukka: Kalevi Sorsa: SDP:n vallan vakauttaja. Edita, Helsinki 2008.

Seppinen, Jukka: Urho Kekkonen - Suomen johtaja: poliittinen elämäkerta. Ajatus, Helsinki 2004.

Soikkanen, Timo: Rudolf Holstin ulkoministerikaudet 1936-38. Rauhan- ja konfliktitutkimuslaitos, Tampere 1986.

Soikkanen, Timo: Yrjö Ruutu: näkijä ja tekijä: itsenäisyyden, eheyttämisen ja uuden ulkopoliittikan juurilla. WSOY, Helsinki 1991.

Sorsa, Kalevi: Kansankoti ja punamulta: politiikan kuvioita 1972-1976. Otava, Helsinki 2003.

Sorsa, Kalevi: Sisäänajo: politiikan kuvioita 1969-72. Otava, Helsinki 1998.

Suomi, Juhani: Kohti sinipunaa: Mauno Koiviston aika 1986-1987. Otava, Helsinki 2008.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1944-1950, Vonkamies. Otava, Helsinki 1988.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1950-1956, Kuningastie. Otava, Helsinki 1990.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1956-1962, Kriisien aika. Otava, Helsinki 1992.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1962-1968, Presidentti. Otava, Helsinki 1994.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1968-1972, Taistelu puolueettomuudesta. Otava, Helsinki 1996.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1972-1976, Liennytyksen akanvirrassa. Otava, Helsinki 1998.

Suomi, Juhani: Urho Kekkonen. 1976-1981, Umpeutuva latu. Otava, Helsinki 2000.

Tahvanainen, Vilho: Erikoistehtävä: Mannerheimin salaisena asiamiehenä 1932-1945. Promerit, Turku 2008.

Tarkka, Jukka. Isänmaan unilukkari: Päiviö Hetemäen yhteiskunnallinen elämäntyö. Helsinki: WSOY, 2006.

- Tuikka, Timo J.:** 'Kekkonen konstit': Urho Kekkonen historia- ja politiikkakäsitykset teoriasta käytäntöön 1933-1981. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä 2007.
- Virolainen, Johannes:** Viimeinen vaalikausi. Otava, Helsinki 1991.
- Väyrynen, Paavo.** On totuuden aika. 1, Tosiasioita ja muistikuvia Urho Kekkonen Suomesta. WSOY, Helsinki 1993.
- Väyrynen, Paavo.** On totuuden aika. 2, Tosiasioita ja muistikuvia Mauno Koiviston Suomesta. WSOY, Helsinki 1993.
- Wahlbäck, Krister:** Urho Kekkonen valtiomiehenä: ruotsalainen näkökulma. Paasikivi-seura, Helsinki 1990.

7. *Political Works*

- Kekkonen, Urho:** Tamminiemi. Weilin+Göös, Espoo 1980.
- Koivisto, Mauno:** Linjaviitat. Ulkopoliittisia kannanottoja. Kirjayhtymä, Jyväskylä 1983.
- Lipponen, Paavo:** Kohti Eurooppaa. Tammi, Helsinki 2001.
- Vanhanen, Matti:** Suomen tie maailmassa. Maahenki, Helsinki 2005.
- Väyrynen, Paavo.** Itsenäisen Suomen puolesta. Jyväskylä: Atena, 1999.
- Väyrynen, Paavo.** On muutoksen aika. 2, Tosiasioita ja haavekuvia tulevaisuuden Suomesta. WSOY, Helsinki 1993.

8. *Security Policy*

- Arter, David:** Finland: From Neutrality to NATO? *European Security* 4/1996, 614-632.
- Arteus, Gunnar - Jukka Nevakivi,** (ed.). Security and insecurity: perspectives on Finnish and Swedish defence and foreign policy. Stockholm: Försvarshögskolan, 1997.
- Asheesh, Sirkku Isra - Anna-Maija Rautiainen,** (ed.). Uusi etupiirijako Eurooppaan?: Suomen asema uudessa turva-arkkitehtuurissa. Helsinki: Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi (STETE), 1997.
- Auffermann, Burkhard.** CFSP + PESC + GASP = YUTP?: Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehityslinjoja. Tampere: Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskus, 1999.
- Blomberg, Jaakko - Joenniemi, Pertti:** Kaksiteräinen miekka. 70-luvun puolustuspolitiikkaa. Tammi, Helsinki 1971.
- Erroll, Erik.** Vertailu Suomen ja Ruotsin suhtautumisesta Euroopan unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Helsinki: Maanpuolustuskorkeakoulu, 1996.
- Ervasti, Pekka - Jaakko Laakso.** Karhun naapurista Naton kainaloon: puolueettoman Suomen marssi läntisen sotilasliiton leiriin. Helsinki: WSOY, 2001.
- Forsberg, Tuomas** (2002): Nato-kirja. Helsinki: Ajatus.
- Forsberg, Tuomas** ym., (ed.). Suomi ja kriisit: vaaran vuosista terrori-iskuihin. Helsinki: Gaudeamus, 2003.
- Forsberg, Tuomas.** Finland and the Kosovo Crisis. At the Crossroads of Neutrality and Europeanism. *Northern Dimensions* 2000, 41-49.
- Hakalehto, Ilkka** (ed.) Suomi kansainvälisen jännityksen maailmassa. WSOY, Porvoo 1969.
- Hakovirta, Harto:** Suomen turvallisuuspolitiikka. Tammi, Helsinki 1971.
- Halttu, Janne,** (ed.). Suomi valintojen edessä 2004. Turku: Suomen Atlantti-seura, 2004.
- Heikka, Henrikki:** Maintaining a balance of power that favors human freedom: the Finnish strategic experience. The Finnish Institute of International Affairs, Helsinki 2003.
- Honkanen, Karoliina - Janne Kuusela:** Kysymyksiä ja vastauksia Natosta. Suomen Atlantti-seura, Helsinki 2007.
- Huru, Jouko - Olli-Pekka Jalonen,** (ed.): Eurooppalaistuvan Suomen turvallisuushaasteet. Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskus, Tampere 1995.
- Huru, Jouko,** (ed.): Uuden ulkopoliittikan haasteet: Kekkonen ajasta Koiviston kautta 2000-luvulle. Rauhan- ja konfliktintutkimuslaitos, Tampere 1993.
- Huru, Jouko,** Suomen ulkopoliittika ja yhteisöllisyyden haaste. In Huru, Jouko & Jalonen, Olli-Pekka (ed.), Suomen ulkopoliittikan haasteet. Kekkonen ajasta Koiviston kautta 2000-luvulle. Rauhan- ja konfliktintutkimuslaitos, Tampere 1993.
- Häikiö, Martti:** Puolueeton Suomi puolueellisessa maailmassa. Kirjayhtymä, Helsinki 1985.
- Jansson, Jan-Magnus:** Liittoutumattomuuden arvo. In Wallgren, Thomas (ed.), EU vaakalaudalla. Kirjoituksia Suomen ja Euroopan tulevaisuudesta. Helsinki: Like 2002.
- Joenniemi, Pertti:** Risteilyohjukset ja Suomen turvallisuuspolitiikka. Tutkimus keskustelun kahdesta aallosta. Rauhan- ja konfliktintutkimuslaitos, Tampere 1984.
- Johansen, Jahn-Otto:** Mahdollisen taide. Otava, Keuruu 1983.
- Kasvaminen kansakunnaksi:** 50 vuotta talvisodasta. Turvallisuuštieteellinen tutkimuskeskus, Turku 1990.
- Kekäle, Petri,** (ed.). Euroopan unionin ja Suomen turvallisuus. Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Helsinki 1996.
- Kivinen, Olli:** Nato ilman tunteilua. Suomen Atlantti-seura, Helsinki 2007.
- Koivula, Tommi.** Sodan kaikuja: Norjan ja Suomen henkilömiinaretoriikka kansainvälisten mediaprosessien ilmentäjänä 1995-2001. Tampere: Tampereen yliopisto, 2004.

- Korhonen, Senja - Pirjo Riihelä**, (ed.). EU-Suomen turvallisuuspolitiikka. [Helsinki]: Suomen Sadankomitealiitto: Suomen Rauhanliitto - YK-yhdistys, 2008.
- Kronlund, Jarl - Jaana Karhilo**, (ed.). Perspectives on security: papers of the First Chinese-Finnish Symposium on Military Science Helsinki, 12-13 August, 1991. Helsinki: Finnish Pugwash Committee, 1993.
- Laura C. Ferreira-Pereira**: Inside the fence but outside the walls: the military non-allied states and the security architecture of post-Cold War Europe (Bern 2007)
- Martin, Pekka**. Vastavalkeita vallitsevalle ulko-, turvallisuus- ja yhteiskuntapolitiikalle. Jyväskylä ; Helsinki: Gummerus, 1999.
- Maude, George**: Suomalainen dilemma. Otava, Keuruu 1977.
- Möttölä, Kari** (1993): Puolueettomuudesta sitoutumiseen. Turvallisuuspoliittisen perusratkaisun muutos kylmästä sodasta Euroopan murrokseen. Teoksessa Forsberg, Tuomas & Vaahtoranta, Tapani (ed.), Johdatus Suomen ulkopolitiikkaan. Kylmästä sodasta uuteen maailmanjärjestykseen. Helsinki: Gaudeamus.
- Möttölä Kari** (1998): Järjestyksen, epävarmuuden ja mahdollisen välissä – Suomen turvallisuuspolitiikan linjausta Euroopan unionin jäsenenä. Teoksessa Borg, Olavi (ed.), Tieto, valta ja maailmanpolitiikka. Tampere: Tampereen yliopiston politiikan tutkimuksen laitos.
- Möttölä, Kari**: 'Finland, the European Union and NATO – Implications for Security and Defence' in Reiter, Erich & Gärtner, Heinz, Small States and Alliances. Physica-Verlag 2001.
- Nordlöf, Tiina**. Utrikes- och säkerhetspolitiska opinioner i Finland och Sverige 1988. Hki: Suomen Gallup, 1988.
- Nyberg, Rene**: Pohjan turvallisuus ja Suomi. Ydinaseiden vähenevä merkitys. Kirjayhtymä, Helsinki 1983.
- Näkökohtia Suomen turvallisuuspolitiikkaan 1980-luvulla. Ed. Suomi, Juhani. Otava, Keuruu 1980.
- Ojanen, Hanna**. Finland and the CFSP: allegiance, activism and non-alignment. Helsinki: Finnish Institute of International Affairs, 1998.
- Penttilä, Risto E. J.** Finland's search for security through defence, 1944-89. London: Macmillan, 1991.
- Penttilä, Risto E. J.** Finland's security in a changing Europe: a historical perspective. Helsinki: National Defence College, 1994.
- Penttilä, Risto E. J.**: Puolustuslinjat. Puolustuspolitiikka Suomen kansainvälisen aseman vakauttamisessa 1944-67. Otava, Keuruu 1988.
- Penttilä, Risto** Moskovasta Brysseliin. Suomen muuttuva ulko- ja turvallisuuspolitiikka. Edita, Helsinki 1992.
- Penttilä, Risto** (1995): Arvosidonnaisen ulkopolitiikan ansat. Ulkopolitiikka 3/1995.
- Penttilä, Risto E. J.** Suomen ulkopolitiikan idea. Taloustieto, Helsinki 2008.
- Ries, Tomas**. Finland and Nato. Helsinki: National Defence College, Department of Strategic and Defence Studies, 1999.
- Ries, Tomas**: Luja Tahto. Suomen mies, Helsinki 1990.
- Suomalaiset ja turvallisuuspolitiikka. Hfors: Planeringskommissionen för försvarsinformation, 1989.
- Suomalaiset ja turvallisuuspolitiikka. Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta 1986.
- Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta. Helsinki: Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, 2005.
- Suomen turvallisuuden haasteet 1990-luvulla. STETEn turvallisuuspoliittinen seminaari 16. ja 17.1. 1987. Toim: Friberg, Ralf. Gummerrus, Jyväskylä 1987.
- Suomen turvallisuuspolitiikan käsikirja. Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Helsinki 1982.
- Suomen turvallisuuspolitiikka. Ed. Suomen sotahistoriallinen seura. Otava, Keuruu 1987.
- Suomen turvallisuusympäristö 2000-luvun alussa. Helsinki: Maanpuolustuskorkeakoulu, 2001.
- Suomi YK:n turvallisuusneuvoston jäsenenä 1989-90. Helsinki: UM, 1991.
- Tarkka, Jukka**. Suomen kylmä sota: miten viattomuudesta tuli voima. Helsinki: Otava, 1992.
- Tietoja maanpuolustuksesta 1992. Pääesikunnan koulutusosasto. Gummerrus, Jyväskylä 1992.
- Thibaut, Françoise**. La Finlande: politique intérieure et neutralité active. Paris: Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1990.
- Tuomioja, Erkki**. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka anno 2004: puheenvuoro. Tammi, Helsinki 2004.
- Törnudd, Klaus**. Turvallisuus on oven avaamista: tarinoita nuorille diplomaateille. Helsinki: Edita, 2005.
- Törnudd, Klaus**. Uuteen maailmanjärjestykseen: Suomi turvallisuusneuvoston jäsenenä 1989-1990. Helsinki: Kirjayhtymä, 1992.
- Vaahtoranta, Tapani**: Liittoutumattomuuden monet kasvot. Ulkopolitiikka 1/1997.
- Valtioneuvosto. Säkerheten för en föränderlig värld: Finlands säkerhetspolitiska riktlinjer: Statsrådets redogörelse till Riksdagen 6.6.1995. Utrikesministeriet: Helsingfors, 1995.
- Valtioneuvosto. Turvallisuus muuttuvassa maailmassa: Suomen turvallisuuspolitiikan suuntalinjat: Valtioneuvoston selonteko Eduskunnalle 6.6.1995. Ulkoasiainministeriö: Helsinki, 1995.
- Vesa, Unto**. Euroopan turvallisuus valinkauhassa: silmäyksiä Suomen ja Euroopan uusiin haasteisiin. Tampere: Rauhan- ja konfliktitutkimuskeskus, 1997.
- Visuri, Pekka**. Puolustusvoimat itsenäisyyden turvana. Puolustusvoimien koulutuksen kehittämiskeskus, Helsinki 1998.
- Visuri, Pekka**: Totaalisesta sodasta kriisinhallintaan. Puolustusperiaatteiden kehitys läntisessä Keski-Euroopassa ja Suomessa vuosina 1945-1985. Otava, Keuruu 1989.

- Visuri, Pekka.** Maailmanpolitiikan muutos ja Suomi: arvio syksyn 2001 terrori-iskujen vaikutuksista. EVA, Helsinki 2002.
- Visuri, Pekka** (ed.): Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjaukset. Otava, Helsinki 2003.
- Väyrynen, Paavo.** Suomen puolueettomuus uudessa Euroopassa: kansallinen doktriini ympäristön murroksessa. Helsinki: Otava, 1996.
- Väyrynen, Raimo**, (ed.). Suomen puolueettomuuden tulevaisuus. Helsinki: WSOY, 1990.

9. *Relations with Russia*

- Bartenjev T. - Komissarov J.:** Kolmekymmentä vuotta hyvää naapuruutta. Otava, Keuruu 1977.
- Baskirova, Jelena - Pentti Raittila.** Neighbour images in Finland and the Soviet Union: a comparative study among 16-17 year-old schoolchildren. Tampereen yliopisto, Tampere 1988.
- Blomberg, Jaakko:** YVA-sopimuksen loppuvaiheet ja korvaaminen uudella sopimuksella. Teoksessa Vesa, Unto (ed.), YVA. Aika ja sopimus. Rauhan- ja konfliktitutkimuslaitos, Tampere 1998.
- Hanhimäki, Jussi.** Containing coexistence: America, Russia and the 'Finnish solution'. Kent (Ohio): Kent State University Press, cop. 1997.
- Heininen, Lassi**, (ed.). Petroskoi - Kostamus - Kuhmo. [Kuhmo]: [Kuhmon kesäakatemia], 1993. Karelian issue. Finnish Karelian League, Helsinki 2006.
- Komissarov, Juri:** Linja. Otava, Keuruu 1985.
- Komissarov, Juri:** Suomi löytää linjansa. Otava, Keuruu 1974.
- Kuorsalo, Anne** ym. Salaisen poliisin valtakunta: KGB, FSB ja suhteet Suomeen. Helsinki: Edita, 2003.
- Luoto, Reima T.A.:** Sopimus ystävyydestä. Karisto, Hämeenlinna 1988.
- Meinander, Henrik.** Den nödvändiga grannen: studier & inlägg. Schildt, Esbo 2001.
- Nordberg, Erkki:** Arvio ja ennuste Venäjän sotilaspolitiikasta Suomen suunnalla. Art House, Helsinki 2003.
- Paul, Jan-Peter.** Suomi, Venäjä ja Euroopan unioni. Gummerus, Helsinki 1997.
- Pohlebkin, V.V.:** Suomi ystävänä ja vihollisena 1714 - 1967. WSOY, Porvoo 1969.
- Pursiainen, Christer:** Et tu Brutel! Suomen Nato-optio ja Venäjä. Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 2002.
- Raittila, Pentti** ym. Perestroika and changing neighbour images in Finland and the Soviet Union. Tampere: Tampereen yliopisto, 1989.
- Ruddy, T. Michael**, (ed.). Charting an independent course: Finland's place in the Cold War and in U.S. foreign policy. Claremont (Calif.): Regina, cop. 1998.
- Rytövuori-Apunen, Helena**, (ed.). Russia forever?: towards working pragmatism in Finnish. Helsinki: Aleksanteri Institute, 2008.
- Rytövuori-Apunen, Helena.** Unionin ajan idänpolitiikka. Helsinki: Edita, 2007.
- Salminen, Esko.** Vaikeneva valtiomahti?: Neuvostoliitto. Helsinki: Edita, 1996.
- Saraviita, Ilkka.** YVA-sopimus. Lakimiesliiton kustannus, Helsinki 1989.
- Seppinen, Jukka.** Menetetty Karjala?: Karjala-kysymys Suomen politiikassa 1940-2000. Helsinki ; Jyväskylä: Minerva, 2006.
- Skoutajan, Harry P.** Die Aussenpolitik der Republik Finnland: im Schatten Moskaus?. 1996.
- Smith, Hanna**, (ed.). The two-level game: Russia's relations with Great Britain, Finland and the European Union. Aleksanteri Institute, Helsinki 2006.
- Suvanto, Pekka**, (ed.). Suomi, itä ja länsi: professori Tuomo Polvinen 60 vuotta 2.12.1991. Helsinki: WSOY, 1991.
- Valkonen, Martti.** Suomettaminen jatkuu yhä: Moskovan-kirjeenvaihtajan näkökulma Suomen ja itänaapurin suhteisiin kolmannesvuosisadan ajalta. Helsinki: Tammi, 1998.
- Venäjän kehitysvaihtoehdot ja niiden vaikutus Suomen valintoihin. Helsinki: Ulkopoliittinen instituutti, 1998.
- Väyrynen, Raimo:** Conflicts in Finnish Soviet Relations. Acta Universitatis Tamperensis Ser. A vol. 47. Tampere 1972

10. *European Integration*

- Aktiiviseen integraatiopolitiikkaan: Ulkopoliittisen instituutin integraatiotyöryhmän raportti. Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 1989.
- Antola, Esko:** The Finnish Strategy: Adaptation with Restrictions. In Möttölä, Kari - Heikki Patomäki (ed.): Facing the Change in Europe: EFTA Countries' Integration Strategies, s. 55-70. Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki, 1989.
- Antola, Esko:** Finland. In Wallace, Helen: The Wider Western Europe: Reshaping the EC/EFTA Relationship. Pinter, London 1990.
- Antola, Esko – Tuusvuori, Ossi:** Länsi-Euroopan integraatio ja Suomi. Ulkopoliittisen instituutin julkaisuja. Helsinki 1983.
- Antola, Esko:** Näkökulmia pohjoiseen ulottuvuuteen. Eurooppa-tiedotus, Edita, Helsinki 1999.
- Antola, Esko:** Suomi EU:n etujoukkoon: Eurooppa-politiikan uudet haasteet. Taloustieto, Helsinki 2004.

- Browning, Christopher S.:** "Coming Home or Moving Home? Westernizing Narratives in Finnish Foreign Policy and the Reinterpretation of Past Identities" *Cooperation and Conflict*, 37:1, 2002, 47-72.
- EU:n ratkaisujen aika: EVA-raportti syventämisestä ja laajentumisesta. EVA, Helsinki 1998.
- Forsberg, Tuomas:** A friend in need or a friend indeed?: Finnish perceptions of Germany's role in the EU and Europe. Finnish Institute of International Affairs, Helsinki 2000.
- Hakalehto, Ilkka.** Itsenäisyys vaarassa: kamppailu Suomesta 1917 vallankumouksesta 1990-luvun eurohuumaan. Huhmari: Karprint, 1993.
- Hakovirta, Harto:** Odota-ja-katso: Analyysi Suomen läntisen integraatiopolitiikan perusmallista. In Harto Hakovirta & Raimo Väyrynen, Suomen ulkopoliittikka. Gaudeamus, Jyväskylä 1975.
- Hakovirta, Harto:** Puolueettomuus ja integraatiopolitiikka. Tutkimus puolueettoman valtion adaptaatiosta alueellisen integraation teorian, vertailujen ja Suomen poikkeavan tapauksen valossa. Acta Universitatis Tamperensis Ser. A vol. 78. Tampereen yliopisto, Tampere 1976.
- Heininen, Lassi et al.:** Avaamaton mahdollisuus: pohjoisen ulottuvuuden näköaloja. Like, Helsinki 2000.
- Heininen, Lassi:** Euroopan pohjoinen 1990-luvulla: moniulotteisten ja ristiriitaisten intressien alue. Lapin yliopisto, Rovaniemi 1999.
- Hämäläinen, Unto:** Lännetymisen lyhyt historia. WSOY, Helsinki 1998.
- Jakobson, Max:** Finland in the new Europe. Praeger, Westport 1998.
- Joenniemi, Pertti,** (ed.): Ulkopoliittikka murroksessa: Suomi kylmän sodan jälkeen. WSOY, Helsinki 1990.
- Korhonen, Keijo:** Tämä maa ei ole kaupan. RBL-kustannus, Helsinki 1991.
- Kosonen, Pekka** (ed.): Euroopan integraatio, työmarkkinat ja hyvinvointivaltio. Gaudeamus, Helsinki 1992.
- Kuosmanen, Antti:** Finland's Journey to the European Union. EIPA, Maastricht 2001.
- Lemola, Nonna: Ranska ja Suomi: läheiset mutta vieraat kumppanit. *Ulkopoliittikka* 2/2000, 40-48.
- Lempiäinen, Petri,** (ed.): Suomen ulkosuhteet 1990-luvun Euroopassa: talous ja turvallisuus. Painatuskeskus, Helsinki 1994.
- Melasuo, Tuomo:** EU:n Välimeren politiikka ja Suomi. *Ulkopoliittikka* 2/2000, 53-70.
- Meres-Wuori, Ora:** Integraatioratkaisut ja Suomen ulkopoliittinen päätöksentekojärjestelmä. Ulkoasiainministeriö, Helsinki 1994.
- Metcalf, Michael - Raimo Väyrynen:** The End of the Cold War and Four Small European Democracies. Westview, 1993.
- Miljan, Toivo:** The Reluctant Europeans, The Attitudes of the Nordic Countries towards European Integration. London 1977.
- Moisio, Sami:** Geopoliittinen kamppailu Suomen EU-jäsenyydestä. Scripta lingua Fennica. Turun yliopisto, Turku 2003.
- Ojanen, Hanna:** How to Customise Your Union: Finland and the Northern Dimension of the EU. *Northern Dimensions* 1999, 13-26.
- Ojanen, Hanna:** Participation and Influence. Finland, Sweden and the Post-Amsterdam Development of the CFSP. Occasional Papers no. 11. Western European Union, Institute for Security Studies, Paris 2000.
- Ojanen, Hanna et al:** Non-alignment and European security policy: ambiguity at work. Finnish Institute of International Affairs, Helsinki 2000.
- Ojanen, Hanna,** (ed.): The northern dimension: fuel for the EU?. Helsinki: Finnish Institute of International Affairs, 2001.
- Ojanen, Hanna:** 'If in 'Europe', then in its Core?: Finland', in Kaiser, Wolfram & Jürgen Elvert (eds.), *European Union Enlargements: A Comparative History*. Routledge, London 2004.
- Paavonen, Tapani:** Vapaakauppaintegraation kausi: Suomen suhde Länsi-Euroopan integraatioon FINN-EFTAsta EC-vapaakauppaan. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2008.
- Patomäki, Heikki – Minkkinen, Petri:** Yhdentymisen ja rahaunionin politiikkaa: Suomi ja Emu globaalissa poliittisessa taloudessa. Like, Helsinki 1997.
- Paul, Jan-Peter:** Euroopan unioni - uusi maailmanvaltako? Helsinki-instituutin säätö, Helsinki 1994.
- Pentikäinen, Antti:** Sukupolveni valinta. Yhteistyön Eurooppa, Oulu 1999.
- Raunio, Tapio & Wiberg, Matti:** EU ja Suomi. Unionijäsenyyden vaikutukset suomalaiseen yhteiskuntaan. Edita, Helsinki 2000.
- Raunio, Tapio ja Juha Saari,** (ed.). Eurooppalaistuminen: Suomen sopeutuminen Euroopan integraatioon. Gaudeamus, Helsinki 2006.
- Rehn, Olli:** Suomen eurooppalainen valinta. Helsinki: WSOY, 2006.
- Salovaara, Jukka et al.:** Suomi ja Euroopan unioni: vaikutukset ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, ympäristöpolitiikkaan ja pakolaispolitiikkaan. Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 1994.
- Seppinen, Jukka:** Mahdottomasta mahdollinen: Suomen tie Euroopan unioniin. Ajatus, Helsinki 2001.
- Stubb, Alexander** (ed.): Marginaalista ytimeen. Suomi Euroopan unionissa 1989-2003. Tammi, Helsinki 2005.
- Suominen, Terhi,** (ed.). Kun Suomi kääntyi. Turku: Schuman-seura, 2006.
- Tiilikainen, Teija:** Suomen doktriini murtuu. Suomalaisen politiikan kulku Paasikiven-Kekkosen realismista kohti yhteisöllisyyden Eurooppaa. *Ulkopoliittikka* 3/1992, 15-22.

Tiilikainen, Teija: Europe and Finland: defining the political identity of Finland in Western Europe. Ashgate, Aldershot 1998.

Törnudd, Klaus: Finland and Economic Integration in Europe, Cooperation and Conflict, 1/1969.
Valtiosääntökomitean mietintö: Euroopan unionin vaikutukset Suomen valtiosääntöön, ulkopoliittisen päätöksentekojärjestelmän uudistamistarpeet ja -tavat. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki 1994.

Visuri, Pekka - Jukka Salovaara: Finland and the European Union. Finnish Institute for International Affairs, Helsinki, 1992.

Vogt, Henri: Finland and the Austria Boycott. Northern Dimensions 2001, 13-21.

11. Foreign Trade Policy

Androsova, Tatjana: "Kauppapolitiikka Suomen ja Neuvostoliiton suhteissa vuoden 1944 jälkeen". Historiallinen aikakauskirja 2/2002.

Fellman, Susanna – Lindholm, Christian: Tillväxt, omvandling och kris: Finlands ekonomi efter 1945. Söderström, Helsingfors 1996.

Haataja, Lauri (ed.): Suomen ulkomaankauppapolitiikka. Otava, Helsinki 1978.

Heikkinen, Sakari: Paperia maailmalle. Suomen Paperitehtaitten yhdistys Finnpap 1918–1996. Otava, Helsinki 2000.

Heikkinen, Sakari: Suomeen ja maailmalle. Tullilaitoksen historia. Tullihallitus, Helsinki 1994.

Hjerpe, Riitta & Lamberg, Juha-Antti: "Finland's international economic relations", Historiallinen aikakauskirja 2/1997, 136–143

Hjerpe, Riitta: "Finland Foreign Trade and Trade Policy in the 20th Century", Scandinavian journal of history 1/1993, 57–76.

Häikiö, Martti: Nokia Oyj:n historia: 1-3. Edita, Helsinki 2001.

Kaukiainen, Yrjö et al (ed.): Sotakorvauksista vapaakauppaan. Valtion painatuskeskus, Helsinki 1988.

Keränen, Seppo: Moskovan tiellä: Urho Kekkonen ja Neuvostoliitto 1945–1980. Helsinki: Otava, 1990.

Keskinen, Tuomas: Idänkauppa: 1944–1987. WSOY, Helsinki 1987.

Kuisma, Markku: "Green gold and capitalism: Finland, forests and the world economy", Historiallinen aikakauskirja 2/1997.

Kuisma, Markku: "Suomi Nokiana, Nokia Suomea: eli metsäteollisuuden maan muodonmuutos teleteknologian pikkujättiläiseksi", teoksessa Suomi: maa, kansa, kulttuurit. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 1999.

Kuisma, Markku: "Suomi taloutena – ajopuu vai älykäs perässäkulkija", Historiallinen Aikakauskirja 3/1992, 215–233.

Kuisma, Markku: Kylmä sota, kuuma öljy. Neste, Suomi ja kaksi Eurooppaa WSOY, Helsinki 1997.

Laine, Jermu: Kaupallisen lännetymsajan lyhyt historia. Helsinki 2006.

Olesen, Thorsten B.: "Choosing or Refuting Europe? The Nordic Countries and European Integration, 1945–2000", Scandinavian journal of history 1-2/2000, 147–168

Paavonen, Tapani: "From Isolation to the Core: Finland's Position towards European Integration, 1960-95, Journal of European Integration History 1/2001, 53-75.

Paavonen, Tapani: Suomalaisen protektionismin viimeinen vaihe. Suomen ulkomaankauppa- ja integraatiopolitiikka 1945-1961. SKS, Helsinki 1998.

Pakkasvirta, Jussi: Pulp & Fiction: tarinoita globalisaatiosta ja sellutehtaasta. Gaudeamus, Helsinki 2008.

Pihkala, Erkki: Kauppapolitiikka ja ulkomaankauppa, teoksessa Sotakorvauksista vapaakauppaan, ed. Yrjö Kaukiainen et al. Kauppa- ja teollisuusministeriön satavuotisjuhlakirja, Helsinki 1988.

Pihkala, Erkki: Suomalaiset maailmantaloudessa keskiajalta EU-Suomeen. SKS, Helsinki 2001,

Rehn, Olli (1993): The Shaking Consensus - Finland Beyond the Era of Corporatism and Neutrality. In Metcalf, Michael - Raimo Väyrynen, The End of the Cold War and Four Small European Democracies. Westview, 1993.

Tanskanen, Antti & Vajanne, Laura & Volk, Raija: Kauppapoliittinen keskustelu Suomessa, in Sata vuotta kansantaloustiedettä – Kansantaloudellinen yhdistys 1884–1984. Vammalan kirjapaino, Vammala 1984.

12. Nordic Cooperation

Häggman, Larserik, (ed.): Suomi pohjoismaana: Suomi 50 vuotta Pohjoismaiden neuvostossa. Pohjola-Norden, Helsinki 2005.

Kivimäki, Erkki: Pohjoismainen yhteistyö uuteen vaiheeseen. UM Taustat nro 4. Ulkoasiainministeriö, Helsinki 1992.

Ojanen, Hanna: "The plurality of truth: a critique of research on the state and European integration", Ashgate, Aldershot 1998.

- Ståhlberg, Krister:** Nordic Cooperation in the New Europe. Yearbook of Finnish Foreign Policy 1992. Finnish Institute of International Affairs, Helsinki 1992.
- Sulevo, Kari:** Puolueet ja pohjoismainen yhteistyö. Tutkimus Suomen poliittisten puolueiden asennoitumisesta Pohjoismaiden yhteistyöhön Kivimäen julistuksesta 1935 Nordek-suunnitelmaan 1969. Bidrag till kännedom av Finlands Natur och folk, H. 115. Utgivna av finska veteskapssocieten, Helsinki 1973.
- Suominen, Tapani,** (ed.): Itsekkyttä vai valtiomiestaitoa: Ruotsin idänpolitiikka ja Suomi vuodesta 1812 vuoteen 2002. Tammi, Helsinki 2002.
- Torstila, Pertti:** (1998): Suomen ja Ruotsin yhteistyön ulottuvuudet. Ulkopoliittikka 2/1998, .

13. *Baltic Sea and the Baltic States*

- Laakia, Raimo,** (ed.). Solidarnosc:n nousu tuhosi imperiumin: suomalaisen tukiliikkeen pieni historia. Raimo Laakia, Sipoo 2005.
- Pullat, Raimo:** Suomi ja Puola: suhteita yli Itämeren 1917-1941. Helsinki: Suomen historiallinen seura, 1997.
- Roiko-Jokela, Heikki,** (ed.): Virallista politiikkaa - epävirallista kansakäymistä: Suomen ja Viron suhteiden käännekohtia 1860-1991. [Jyväskylä]: Atena, 1997.
- Roiko-Jokela, Heikki:** Unelma vapaudesta. Jyväskylä: Kopijyvä, 2001.
- Suchoples, Jarosław:** Finlandia w polityce Stanów Zjednoczonych 1917-1919. Warszawa: Trio, cop. 2002.
- Talvitie, Sakari - Tore Modeen,** (ed.): Suomi ja Viro; Henrik Gabriel Porthan-inst. 1960-1997. Helsinki 2001

14. *International Organisations and United Nations*

- Kiljunen, Kimmo et al.,** (ed.): Finnish peace making. Suomen rauhanliitto - YK-yhdistys, Helsinki 1987.
- Koskenniemi, Martti.** Kansainväliset pakotteet ja Suomi: ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluvat ei-sotilaalliset sanktiot ja niiden täytäntöönpano Suomessa. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus, 1994.
- Suomen aseidenriisuntapolitiikka. Ulkoasiainministeriön julkaisuja. Helsinki 1982.
- Suomi ja kansainväliset järjestöt. Ed. Mylly, Juhani. Turun yliopiston poliittisen historian laitoksen julkaisuja C:4. Turku 1970.
- Törnudd, Klaus:** Suomen YK-politiikka. Helsinki: Ulkoasiainministeriö, 1991.
- Törnudd, Klaus:** Suomi ja Yhdistyneet kansakunnat. Tammi, Helsinki 1967.
- Törnudd, Klaus :** Suomen YK-politiikka 1990-luvulla. In Berndtson, Erkki & Kivimäki, Timo (ed.), Suomen kansainväliset suhteet. Acta Politica no. 9. Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin laitos, Helsinki 1998.

15. *Development Cooperation*

- Malinen, Pekka:** Kehitysapu täysremonttiin. Sitra, Helsinki 1989.
- Pakkasvirta; Jussi - Aronen, Jukka** (eds.): Café con tango. Relaciones de Finlandia y América Latina. Gaudeamus, Helsinki 1999.
- Soiri, Iina - Peltola, Pekka:** Finland and national liberation in Southern Africa. Stockholm: Nordiska Afrikainstitutet, 1999.
- Tuomi, Helena** (ed.): Suomi ja kolmas maailma. Gummerus, Jyväskylä 1976.
- Ulkoasiainministeriö. Dimensions of comprehensive security. Human rights and Finland's foreign policy.. Helsinki: Ministry for Foreign Affairs, 1999.
- Vehämäki, Mika, Ovaskainen, Marko, Nivulainen, Satu, Markin, Nat Papa Kobina & Voutilainen, Marja:** Suomi ja Euroopan unioni globaalien haasteiden edessä – kehitysyhteistyösuhteet murroksessa. Teoksessa Berndtson, Erkki & Kivimäki, Timo (ed.), Suomen kansainväliset suhteet. Acta Politica no. 9. Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin laitos, Helsinki 1998.

16. *Human Rights*

- Junnila, Tuure:** Etelä-Afrikka - ihmisoikeudet - Suomen ulkopoliittikka. Alea-kirja, Helsinki 1988.
- Luoto, Jari:** Ulkopoliittikka ja ihmisoikeudet: Suomen kansainvälisen ihmisoikeuspolitiikan murroskausi 1985-1995. Helsinki: Gaudeamus, 1997.
- Tuomioja, Erkki:** Ihmisoikeudet ja Suomen ulkopoliittikka: ulkoasiainministeri Erkki Tuomiojan eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle antama selvitys Suomen hallituksen ihmisoikeuspolitiikasta 29.11.2000. Ulkoasiainministeriö, Helsinki 2000.
- Ulkoasiainministeriö: Nya perspektiv på säkerhet. De mänskliga rättigheterna och Finlands utrikespolitik.. Helsingfors: Utrikesministeriet, 1999.

17. Environmental and Climate Policy

- Rauno Sairinen, Viinikainen Tytti, Kanninen, Vesa & Lindholm, Arto:** Suomen ympäristöpolitiikan tulevaisuuskuvat. Gaudeamus, Helsinki 2000.
- Ulkoasiainministeriö: Laajan turvallisuuden ulottuvuuksia. Suomen kansainvälinen ympäristöyhteistyö. Helsinki: Ulkoasiainministeriö, 1999.
- Vehmas, Jarmo, Luukkanen, Jyrki & Kaivo-oja, Jari:** Kansainvälisen ilmastopolitiikan muotoutuminen ja Suomi. Ulkopoliittikka 1/1999, 5-21.

18. Various

- Borg, Olavi** ym., (ed.). Tieto, valta ja maailmanpolitiikka: scripta in honorem professoris Osmo Apunen sexagesimum annum complentis. Tampere: Tampereen yliopisto, 1998.
- Finnish Foreign Policy. Studies in Foreign Politics. Finnish Political Science Association. Helsinki 1963.
- Grönholm, Christoffer.** Citadellet i norr. Schildt, Helsinki 1987.
- Haavikko, Paavo:** Kansakunnan linja. Art House, Helsinki 1990.
- Hakovirta, Harto:** Suomettuminen. Kaukokontrollia vai rauhanomaista rinnakkaiselo. Gummerrus, Jyväskylä 1975.
- Heininen, Lassi - Jyrki Kähkönen:** Rajalta maailmaan: tutkijoiden matka periferiaan. Tampere: Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskus, 1996.
- Iloniemi, Jaakko:** Avoimeen maailmaan. Tammi, Helsinki 1991.
- Kantola, Anu** et. al: Maailman tila ja Suomi. Gaudeamus, Helsinki 1999.
- Karvonen, Lauri** ym., (ed.). Festskrift till Dag Anckar: 50 år den 12 februari 1990. Åbo akademis förlag, Åbo 1990.
- Koski, Anne:** Niinkö on jos siltä näyttää? Kuva ja mielikuva Suomen resursseina kansainvälisessä politiikassa. Tutkijaliitto, Helsinki 2005.
- Siikala, Kalervo:** Finland och omvärlden. Statens tryckericentral, Helsinki 1987.
- Siikala, Kalervo:** Kanssakäymisen muodot. Valtion koulutuskeskuksen julkaisusarja A; 4. Helsinki 1985.
- Siikala, Kalervo:** Suomen kansainväliset kulttuurisuhteet. Helsinki 1976.
- Sundelius, Bengt** (ed.) Foreign Policies of Northern Europe. Westview Press, Boulder 1982.
- U.S.-Finnish diplomatic relations. United States Information Service, Helsinki 1999.
- Vehviläinen, Olli - Pók, Attila,** (ed.): Hungary and Finland in the 20th century. Helsinki: Finnish Literature Society, 2002.

Norway

Introduksjon

Det første utkastet til denne bibliografien ble utarbeidet av Andreas Løvold på oppdrag fra NUPI i januar 2004. Han har ansvaret for den første samlingen av titler, den tematiske organiseringen og de fleste annoteringene. Etter at han gikk inn i utenriksstjensten høsten 2004, fikk Halvard Leira ansvaret for videreutvikling og oppdateringer for perioden fram til 2005. Nina Græger har oppdatert og videreutviklet bibliografien fra 2005 og til og med 2008, med hovedvekt på generell utenriks- og sikkerhetspolitikk og –tenkning, sikkerhetspolitiske relasjoner, regionale relasjoner, utenriksøkonomiske relasjoner som gjelder ressurser og nordområdene særlig. Multilaterale relasjoner, bilaterale relasjoner, sør-politikk, samt memoarer, biografier er i mindre grad oppdatert etter 2005.

Hensikten med en bibliografi som denne er å gjøre det enklere for forskere og andre interesserte å lete fram relevante kilder og tekster om norsk utenrikspolitikk. I den grad de to kategoriene kan skilles fra hverandre, har vi hatt sterkere fokus på tekster som presenterer, diskuterer og analyserer utenrikspolitikken enn tekster som griper direkte inn i utenrikspolitikken. Det vil imidlertid også finnes en rekke politiske innspill, og en rekke bidrag som både er av politisk og faglig karakter. Det er ikke noe mål å være heldekkende, men heller å gi en første grundig innføring, som så kan benyttes til videre leting. Utvalget er basert på skjønn, men takket være gode kolleger i den norske forskningsverden ikke utelukkende vårt eget skjønn. Som alle utvalg bærer dette utvalget med seg spor etter forfatternes egen spesialkompetanse. Vi vet for eksempel at foreliggende versjon er sterkere på sikkerhetspolitikk enn sørpolitikk/bistandspolitikk. Vi tar uansett med stor glede imot tilbakemeldinger og begrunnede forslag til titler som bør inn (eller fjernes). Sentrale kriterier for å ta inn en tittel er for eksempel om den har vært/er sentral innen en av fagfeltet, om den bringer nye teoretiske perspektiver på kjent empiri eller om den legger fram ny empiri.

Temaet er altså norsk utenrikspolitikk, og vi dekker titler både av nordmenn og andre, på forskjellige språk. Vi dekker derimot ikke alt nordmenn har skrevet om utenrikspolitikk/internasjonal politikk generelt. Bibliografien er nødvendigvis ikke en ig. Offentlige kilder som stortingsmeldinger, NOU-rapporter og internt informasjonsmaterieil i departementene (*UD-informasjonen*, *FD-informasjonen*), samt sentrale stortingsdebatter er ikke tatt med i denne omgang. Følgende tidsskrifter er gjennomlest fra perm til perm tom. årgangen 2005: *Samtiden*, *Internasjonal Politikk*, *Cooperation and Conflict* – kanskje de mest sentrale hva angår utenrikspolitiske problemstillinger. Andre tidsskrifter som *Ukens Revy*, *Læ Nord*, *The Norseman*, *Bistandsaktuelt*, *Kontakt*, *Tidens Ekke*, *Minerva kvartalskrift*, *Forum for utviklingsstudier*, *Mennesker og rettigheter*, *Syn og Segn*, *Historisk Tidsskrift*, *Nytt Norsk Tidsskrift*, *Tidsskrift for Samfunnsforskning*, *Statsvitenskapelig Tidsskrift*, *Sosiologi i dag* og *Norske Militært Tidsskrift* er kun behandlet sporadisk, og litt vilkårlig. Aviser, med unntak av helt sentrale artikler, er holdt utenfor. Under tvil. Begrunnelsen ligger i den vilkårlighet som, gitt tidsmangel og oversiktighet, må oppstå. En rekke hovedoppgaver er dessuten tatt med, gitt deres evne til å dekke ofte oversette emner. Derimot vet vi at det finnes huller i form av redigerte bøker og ikke minst kapitler i redigerte verk, som ofte ikke dukker opp i biblioteks- og databasesøk.

Hva angår tidsskriftene bør et interessant forhold spesielt nevnes: Nemlig de tematiske skiftene som har oppstått i kjølvannet av redaksjonskifter. Nye forskere og problemstillinger har banet seg frem, relativt sett, ganske samlet. *Samtiden*, for eksempel, var et ledende debattskrift for norsk utenrikspolitikk i mellomkrigstiden og etterkrigstiden, med ledende utenrikspolitikere som faste bidragsytere. Dette er ikke tilfellet lenger i dag. *Internasjonal Politikk* og *Cooperation and Conflict* fungerer også veldig godt som spill for tidsånden. Der man på 1960- og 70-tallet viet stor plass til temaer som Nordisk samarbeid, sikkerhetspolitiske spørsmål og nedrustning beveget man seg mer over til spredte temaer på 1980-tallet som olje- og gass, menneskerettigheter og den tredje verden. 1990-tallet indikerer dessuten, med all tyngtet, at Norge er blitt marginalisert, også i faglig forstand, gjennom sitt utenforskap i forhold til den stadig voksende integrasjonslitteraturen.

Spesielt er rapporter og notater fra følgende institutter tatt med: *Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI)*, *Institutt for forsvarsstudier (IFS)*, *Fridtjof Nansen Institutt (FNI)*, *Advanced Research on the Europeanisation of the Nation-State (ARENA)*, *Institutt for fredsforskning (PRIO)*, *Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)*, *Christian Michelsens Institutt (CMI)* og *Atlantehavskomiteen (DNAK)*. er av dette materialet finner man dessuten på instituttens hjemmesider (finnes på fellessiden: <http://www.ninfo.no>). Det bør også fremheves at NUPI ga jevnlig ut *Norsk Utenrikspolitiks Årbok* i perioden 1973–1992. Flere av artiklene herfra er tatt med i denne bibliografien, men ikke alle. Grunnen til dette skyldes at flesteparten av disse, enten er å finne som artikler i *Internasjonal Politikk* eller som *NUPI-rapporter*, *NUPI-notater* og *NUPI working papers*.

Denne bibliografien er annotert. Det har fått tre følger. For det første er bibliografien tematisert i 12 ulike kategorier. Kategorisering er som kjent vanskelig. Som regel overlapper en artikkel eller bok flere slike kategorier, og artikler kan derfor være satt opp flere steder. Det er ikke til å unngå. For det andre er de mest sentrale verkene for hver kategori plassert øverst. Deretter følger de enkelte bidrag alfabetisk, ukommentert. For det tredje er de mest sentrale bidragene kommentert. Som en del av dette arbeidet, er også en rekke bokanmel ser lagt inn. Denne del av arbeidet er ikke fullstendig, kun vilkårlig. Bare de viktigste verkene er tatt med.

Nils Ørvik utarbeidet allerede i 1968 og 1973 to utenrikspolitiske biografier. Den sikkerhetspolitiske orienteringen er spesielt til stede i det første bindet. Ørvik gjorde et grundig arbeid, men overså dessverre en god artikkel om utenrikspolitiske idéer- og tenkning. Dessuten, gitt tidsperioden han skrev i, spilte utenrikspolitiske temaer som økonomi og sørpolitikk kun en marginal rolle. Følgelig er mye av Ørviks funn også med i den foreliggende bibliografien. Med ett unntak: Forsvarspolitiske temaer. Kun mer generelle sikkerhetspolitiske temaer og i en viss grad forsvarshistoriske emner er blitt inkludert i det foreliggende arbeidet. I bibliografiens siste kategori, nevnes dessuten en rekke andre biografier laget for mer spesifikke emner. Det bør en ig nevnes at *miljøpolitikk* er holdt utenfor.

Til sist en teknisk note. Bibliografien vil etter planen oppdateres jevnlig. Av de tre tallene som angir versjonsnummer indikerer endring i det første en større endring i bibliografiens organisering, annotering eller stofftilfang. Endring i det andre tallet indikerer en oppdatering av stofftilfang mens endring i det tredje tallet indikerer mindre tekniske/stilistiske endringer.

1. Utenrikspolitisk historie

- Norsk Utenrikspolitikk historie. Følgende bør en merke seg: Ristes bok er en historisk oppsummering av hele prosjektet. Fures bok skiller seg ut som det klart mest ambisiøse bidraget i n, i samfunnsteoretisk forstand. Hans bruk av teoretikere som Elias, Mauss og Aron underbygger dette. Eriksen og Pharos bok er spesielt spennende å lese som en beslutningsteoretisk studie, ettersom et av deres hovedfunn er den ikke ubetylige rollen Stortingets utenrikskomité- og utvidete utenrikskomité har spilt gjennom å opprettholde konsensus i utenrikspolitikken. Tamnes bok har spesielt fått mye oppmerksomhet, takket være den såkalte ”boken i boken” – en lang som omhandler norsk sørpolitikk.

- Riste**, Olav (2001 – ny versjon 2005) *Norway's Foreign Relations – a History*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Nils Morten Udgaard (2002) *Internasjonal Politikk* (1): 101–110. Se også spesielt: Olav Riste (1995) ”Forord” i Tore Bjørge, Øystein Rian & Alf Kaartvedt (1995) *Selvstendighet og Union. Fra mid alderen til 1905. Norske Utenrikspolitikkets historie, bind 1*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bjørge**, Tore, Øystein **Rian** & Alf **Kaartvedt** (1995) *Selvstendighet og Union. Fra mid alderen til 1905. Norske Utenrikspolitikkets historie, bind 1*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Iver B. Neumann (1995) *Internasjonal Politikk* 53(4): 559–563.
- Berg**, Roald (1995) *Norge på egen hånd 1905–1920. Norske Utenrikspolitikkets Historie, bind 2*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Iver B. Neumann (1995) *Internasjonal Politikk* 53(4): 559–563; Replikk fra Roald Berg (1996) ”Å lese før man skriver”, *Internasjonal Politikk* 54(2): 269–272.
- Fure**, Odd-Bjørn (1996) *Mellomkrigstid 1920–1940. Norske utenrikspolitikkets historie, bind 3*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Fredrik Fagertun (1997) ”Utenrikspolitisk mangfold mellom krigene”, *Internasjonal Politikk* 55(1): 161–167; Torbjørn Knutsen (1997) ”Habitus og handlingsrom”, *Nytt Norsk Tidsskrift* 14(2): 192–199; Iver B. Neumann (1997) ”Med høy moralsk fane og kremmerskreppe. Utenrikspolitikk og nasjonalisme i mellomkrigstiden”, *Stat og Styling* (4): 31–37.
- Sverdrup**, Jacob (1996) *Inn i Storpolitikken 1940–1949. Norske Utenrikspolitikkets historie, bind 4*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Leiv Mjeldheim (1997) ”Den krokete lina i norsk tryggingpolitikk 1940–1949”, *Internasjonal Politikk* 55(1): 168–171; Iver B. Neumann (1998) ”Pensjonistenes historie”, *Stat og Styling* (4): 70–75.
- Eriksen**, Knut Einar & Helge Ø. **Pharo** (1997) *Kald krig og internasjonalisering 1949–65. Norske Utenrikspolitikkets historie, bind 5*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Iver B. Neumann (1998) ”Maktens historie”, *Stat og Styling* (5): 38–44; Olav Njølstad (1998) ”Hallvard Langes saga”, *Internasjonal Politikk* 56(4): 609–625.
- Tamnes**, Rolf (1997) *Oljealder. Norske Utenrikspolitikkets historie, bind 6*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeld se, se: Hans Otto Frøland (1998) ”Spenninger, dilemmaer og paradokser”, *Internasjonal Politikk* 56(4): 626–634; Iver B. Neumann (1998) ”Nord og sør for Europa”, *Stat og Styling* (6): 34–38; Nils Morten Udgaard (1999) ”Norge: verdenssamfunnets ’nullskatteyer’?”, *Aftenposten* 5/1.

- For anmeld ser av hele verket:

Fra historikermiljøet:

Førland, Tor Egil (1999) ”En empirisk bauta, et intellektuelt gjesp. Kritisk blikk på Norsk utenrikspolitikk historie 1–6”, *Historisk Tidsskrift* 78(2): 214–236.

Lundestad, Geir (1999) ”Lange linjer i norsk utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 57(2): 271–294.

Fra det samfunnsvitenskapelige og utenrikspolitiske miljøet:

Neumann, Iver B. (1999) *Norske utenrikspolitikk – en kritikk*. Nupi Notat 596. Oslo: Nupi.

- Lenge var Ørviks omfattende sikkerhetspolitiske studie den ledende boken om norsk utenrikspolitikk i mellomkrigstiden. Den omhandler i første rekke strategiske og militære spørsmål som nøytralitetspolitikk, men også Norges rolle i Folkeforbundet – og ikke minst de ledende utenrikspolitikere – Koht, Mowinckel og Hambro – og deres idéer, gis bred dekning.

Ørvik, Nils (1960–1961) *Sikkerhetspolitikken 1920–1939. Fra forhistorien til 9. april 1940. Bind 1 Solidaritet eller nøytralitet? Bind 2 Vern eller vakt*. Oslo: Johan Grundt Tanum For anmeld se, se: Arne Haugan (1961) ”Pasifistisk sikkerhetspolitikk”, *Norsk militært tidsskrift*: 505–516.

- Andre sentrale historie- og oversiktsverk, som også omhandler utenrikspolitiske problemstillinger:

Kjeldstadli, Knut (1994) *Et splittet samfunn 1905-35. Aschehougs Norgeshistorie, bind 10*. Oslo: Aschehoug.

Lange, Even (1998) *Samling om felles mål 1935–1970, Aschehougs Norgeshistorie, bind 11*. Oslo: Aschehoug. For

anmel se, se: Einar Lie (1999) ”Norgeshistorier i enhet og mangfold”, *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 40(2): 252–270.

Benum, Edgeir (1998) *Overflod og fremtidsfrykt. Aschehous Norgeshistorie, bind 12*. Oslo: Aschehoug. For anmeld se, se: Einar Lie (1999) ”Norgeshistorier i enhet og mangfold”, *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 40(2): 252–270.

Fuglum, Per (1978) *Norge i støpeskjeen 1884–1920. Cappelens Norgeshistorie, bind 12*. Oslo: Cappelen.

Bull, Edv. d. y. (1979) *Klassekamp og fellesskap 1920–1945. Cappelens Norgeshistorie, bind 13*. Oslo: Cappelen.

Bull, Edv. d. y. (1979) *Norge i Den Rike Verden. Tiden etter 1945. Cappelens Norgeshistorie, bind 14*. Oslo: Cappelen.

Furre, Berge (1991) *Vårt hundreår. Norsk historie 1905–1990*. Oslo: Samlaget.

Bergsgård, Arne (1958) *Frå 17. mai til 9. april. Norsk historie 1814–1940*. Oslo: Samlaget

- Utvalgte bidrag om norsk forsvarshistorie:

Ersland, Geir Atle & Terje Holm (2000) *Krigsmakt og kongemakt. Norsk Forsvarshistorie, bind 1*. Bergen: Eide Forlag.

Berg, Roald (2001) *Profesjon – union – nasjon: 1814–1905. Norsk Forsvarshistorie, bind 2*. Bergen: Eide.

Hobson, Rolf & Tom Kristiansen (2001) *Total krig, nøytralitet og politisk splittelse 1905–1940. Norsk Forsvarshistorie, bind 3*. Bergen: Eide.

Skogrand, Kjetil (2004) *Alliert i krig og fred 1940–1970. Norsk Forsvarshistorie, bind 4*. Bergen: Eide.

Børresen, Jacob, Gullow Gjeseth & Rolf Tamnes (2004) *Allianseforsvar i endring 1970–2000. Norsk Forsvarshistorie, bind 5*. Bergen: Eide.

- Pga. sine internasjonale kontakter og relasjoner er Arbeiderbevegelsen og Arbeiderpartiet spesielt spennende i utenrikspolitisk sammenheng. Blant de mest relevante verkene:

Maurseth, Per (1987) *Gjennom kriser til makt 1920–1935. Arbeiderbevegelsens historie i Norge, bind 3*. Oslo: Tiden.

Pryser, Tore (1988) *Klassen og nasjonen 1935–1946. Arbeiderbevegelsens historie i Norge, bind 4*. Oslo: Tiden.

Bergh, Trond (1987) *Storhetstid 1945–1965. Arbeiderbevegelsens historie i Norge, bind 5*. Oslo: Tiden

Nyhamar, Jostein (1990) *Nye utfordringer 1965–1990. Arbeiderbevegelsens historie i Norge, bind 6*. Oslo: Tiden.

Halvorsen, Terje (2003) *Partiets Salt. AUFs historie*. Oslo: Pax.

- Følgende verker vektlegger – i større grad enn overstående – idéhistoriske trekk ved moderne norsk utenrikspolitikk.

Dahl, Hans Fredrik (2001) *De store ideologienes tid 1914–1955. Norsk idéhistorie, bind 5*. Oslo: Aschehoug.

Eriksen, Trond Berg, Andreas Hompland & Eivind Tjønneland (2003) *Et lite land i verden. Norsk idéhistorie, bind 6*. Oslo: Aschehoug.

Dahl, Hans Fredrik & Arne Martin Klausen (red.) (1982–1984) *Det Moderne Norge, 7 bind*. Oslo: Gyldendal.

- 2. verdenskrig inntar fortsatt en meget spesiell plass i moderne norsk historie, også som en skjelssettende utenrikspolitisk hen se, pga. den sikkerhetspolitiske overgangen som fulgte, fra nøytralitetspolitikk til alliansepolitikk. De mest siterte verkene er disse:

Dahl, Hans Fredrik (red.) (1974) *Krigen i Norge*. Oslo: Pax.

Dahl, Hans Fredrik m.fl. (red.) (1995) *Norsk krigsleksikon*. Oslo: Cappelen.

Paulsen, Helge (red.) (1968) *Norge og den 2. verdenskrig. Mellom nøytrale og allierte*. Oslo: Universitetsforlaget.

Paulsen, Helge (red.) (1969) *Norge og den 2. verdenskrig. 1940: Fra nøytral til okkupert*. Oslo: Universitetsforlaget.

Riste Olav, Johs. Andenæs & Magne Skodvin (1966, 1996) *Norway and the Second World War*. Oslo: Aschehoug

Riste Olav & Berit Nøkleby (1970, 1999) *Norway 1940–1945*. Oslo: Tano.

Riste, Olav (1973, 1995) *”London-regjeringa”. Norge i krigsalliansen 1940–1945. 1940–1942: Provetid, bind 1*. Oslo: Det Norske Samlaget

Riste, Olav (1979, 1995) *”London-regjeringa”. Norge i krigsalliansen 1940–1945. 1942–1945: Veggen Heim, bind 2*. Oslo: Det Norske Samlaget.

Ruge, Otto (1995 [1946–1947]) *Krigens dagbok. Annen verdenskrig i tekst og bilder, 5 bind*. Oslo: Libriarte.

Ruge, Otto (1989, [red. Olav Riste]) *Felttoget. General Otto Ruges erindringer fra kampene april-juni 1940*. Oslo: Aschehoug.

Skodvin, Magne (red.) (1984–1987) *Norge i krig. Fremmedåk og frihetskamp 1940–1945, 8 bind*. Oslo: Aschehoug.

Skodvin, Magne (1991) *Norsk historie 1939–1945. Krig og okkupasjon*. Oslo: Det Norske Samlaget.

- Blant mer spesifikke historiske temaer, skiller særlig politikere og akademikere fra mellomkrigstiden seg ut som både gode og iherdige skribenter: Hambro, Ræstad, Koht, Lange og Castberg. En person man bør merke seg er

tidligere riksantikvar Reidar Omang, som skrev flere sentrale verker om det institusjonelle apparatet som utenrikspolitikken etter hvert skapte, spesielt hva angår diplomatiet. Mesteparten av hans arbeid er derfor plassert i kategori 4.

- Agøy, Nils Ivar** (2001) "Den skall komma att öka våra unionella svårigheter" – Norge, Sverige og Fredskonferansen i Haag 1899. Paper. Høgskolen i Telemark.
- Alstad, Bjørn** (red.) (1969, 1993) *Norge og verden. Norske meninger, bind 1*. Oslo: Sigma.
- Andersen, Roy** (1996) *Den militære opprustningens betydning for utfallet av unionskonflikten mellom Norge og Sverige 1892–1905*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Andersen, Roy** (1998) "Opprustning og unionsstrid. Forvarets betydning 1892–1905", *Forsvarsstudier* No.4/1998. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Angell, H.** (1906) *Norges krigshistorie (Landkrigene)*. Kristiania: Grøndahl & Søns forlag.
- Bangstad, O. J.** (1948) "Nordisk forsvarsforbund", *Samtiden* 57: 528–537.
- Berg, Roald** (1983) "*Det land vi venter hjelp af...*": Norge og stormaktene 1905–1908. En holdningsanalyse. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Berg, Roald** (1985) "Det land vi venter hjelp af. England som Norges beskytter 1905–1908" i *Forsvarsstudier IV*. Årbok for Forsvarshistorisk forskningssenter. Oslo: Forvarets Høgskole.
- Berg, Rolf** (1997) "Nordisk samarbeid 1914–1918", *IFS-info* No.4/1997. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Bergh, Trond & Knut Einar Eriksen** (1998) *Den Hemmelige Krigen. Overvåking i Norge 1914–1997, 2 bind*. Oslo: Cappelen Akademisk.
- Bergsgård, Arne** (1947) "Utenrikspolitikken til april 1940" i *Innstillingen fra Undersøkelseskommissjonen av 1945, 5 bind*. Oslo: Aschehoug.
- Berggrav, Jørgen** (1996) "Forvarets rolle i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk etter 1949" i Arne Olav Brundtland (red.) *Finsk og norsk forsvar. Alltid for samme formål – alltid med ulike kurs?* Seminarrapport. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt (67–88).
- Blidberg, Kersti** (1987) "Just Good Friends: Nordic Social Democracy and Security Policy 1945–50", *Forsvarsstudier* No.5/1987. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Blom, Ida** (1960) *Grønlandsaken belyst gjennom norsk regjerings- og opposisjonspresse 1930–33*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Blom, Ida** (1973) *Kampen om Eirik Raudes land: Pressgruppedpolitikk i Grønlandsspørsmålet 1921–1931*. Oslo: Gyldendal.
- Brinchmann, Christopher** (1908) *Integritetstraktaten. Dens forløber, Historie og Indhold*.
- Brøgger, A. W.** (1933a) *Haag*. Oslo: Aschehoug
- Brøgger, A. W.** (1933b) *Dommen i Haag*. Oslo: Aschehoug.
- Bull, Edv. d.e.** (1917) "Norges utenrikspolitik under verdenskrigen", *Samtiden* 28: 194–200.
- Bull, Edvard Hagerup** (1919) "Norge i krigsaarene", *Nordmandsforbundet*: 249–281
- Butkov, Mikhail V.** (1992) *KGB i Norge – det siste kapittel*. Oslo: Tiden.
- Castberg, Frede** (1924) *Østgrønlandsavtalen*. Kristiania: Cappelen.
- Castberg, Frede** (1925) *Mellemlfolkelig rettspleie. Forelesninger holdt ved Det norske nobelinstitutt*. Oslo: Cappelen.
- Castberg, Frede** (1928) *Rettstenkning og fredspolitikk. To avhandlinger*. Oslo: Cappelen.
- Castberg, Frede** (1945) *Folkeforbundets nederlag*. Oslo: Land og kirke.
- Castberg, Frede** (1950) *Utredninger om folkerettsspørsmål 1922–1941*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Castberg, Frede** (1952) *Utredninger om folkerettsspørsmål 1942–1951 og om inngåelse av traktater 1930–1951*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Castberg, Frede** (1958) *Norge som nøytral stat inntil 9. april 1940*. Universitetsforlagets kronikktjeneste No. 40.
- Castberg, Frede** (1971) *Minner om politikk og vitenskap fra årene 1900–1970*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Castberg, Johan** (1917) "Verdenskrigen og de smaa stater", *Samtiden* 28: 201–214.
- Castberg, Johan** (1917) "Demokratiets fred", *Samtiden* 28: 366–378.
- Castberg, Johan** (1919) *Nationernes forbund og den norske egations konferanser i Paris*.
- Colban, Erik** (1952) *Femti år*. Oslo: Aschehoug.
- Colban, Erik** (1956) "Utenrikspolitisk resymé", *Samtiden* 65: 285–295.
- Egeland, John Olav** (1923) "Skibsfartens stilling før krigen og nu", *Samtiden* 34: 396–402.
- Fonn, Birgitte Kjos & Vebjørn Elvebakk** (2003) *Med verden som bakteppe: Historien om gründerperioden ved NUPI 1959–69*. Oslo: NUPI.
- Friis, Jakob** (1916) "Krigen og forholdet mellem den indre og den ydre politikk", *Samtiden* 27: 605–612.
- Frey, Marc** (2000) "The Neutrals and World War One" *Forsvarsstudier* No.3/2000. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Galtung, Ingegerd** (1983a) "Fellesdiplomati og konsulsatsaken 1814–1905" i Ingegerd Galtung & Alf R. Bjerke (red.) *Fra diplomatiets verden*. Oslo: Atheneum (16–24).
- Godø, Reidar** (1989) "Forvarets le se fra union til allianse. En fremstilling av norsk forsvarspolitikk 1885–1985", *Forsvarsstudier* No.1/1989. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Grøndahl, Jens Erik** (1996) *Portugalsaken. Norge og Portugals kolonipolitikk 1961–1974*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.

- Hals, Harald** (1983) "Utenriksminister Løvlands syn på Sverige og svenskene etter avslutningen av Integritetstraktaten. Et aktstykk", *Historisk Tidsskrift* 62(1): 46-59.
- Hambro, C. J.** (1921) "Norge og Grønland", *Ukens Revy*: 1205-1207, 1233-1236.
- Hambro, C. J.** (1921) "Traktatforhandlingene", *Ukens Revy* : 729-734.
- Hambro, C. J.** (1924) "Grønlandsspørsmålet", *Ukens Revy*: 57-64, 86-91, 113-117, 141-146, 169-176.
- Hambro, C. J.** (1927) "Norsk politikk - Traktatpolitikk", *Ukens Revy*: 1-7, 29-36, 85-91.
- Hambro, C. J.** (1931) *Folkeforbundet og dets arbeide*. Oslo: Aschehoug.
- Hambro, C. J.** (1934) "Folkeforbundet i dag", *Nordisk Tidsskrift for vetenskap, konst och industri* 10: 73-84.
- Hambro, C. J.** (1937) "Folkeforbundet og freden", *Samtiden* 48: 353-358.
- Hambro, C. J.** (1938) "The Northern Countries at the League", *Le Nord* 1: 351-356.
- Hambro, C. J.** (1958) *Under den første verdenskrig*. Oslo: Gyldendal Norsk forlag.
- Hambro, Edvard** (1938) *Norge og Folkeforbundet*. Oslo: Johan Grundt Tanum
- Hammerstad, Tanja** (2002) *Svensk og norsk diplomati og propagandavirksomhet i Storbritannia i forbin se med unionsoppløsningen i 1905*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Hansen, Svein Olav** (1994) *Drømmen om Norden. Den norske Foreningen Norden og det nordiske samarbeidet 1919-1994*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
- Haraldstad, Hilde** (1994) *Franco-Spanias fiende nummer en? Norges politikk overfor Franco-Spania, 1946-1960*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Haug, Karl Erik** (1994) "Den tysk-norske spenningen under Første verdenskrig", *IFS-info* No.5/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Hermansen, Hans Petter** (1984) *Det nøytrale Norge. Trekk fra norsk sikkerhetspolitisk historie 1905-1949*. Halden: Halden lærerhøgskole.
- Hilmo, Trond** (1995) *Forhandlingene om et nordisk forsvarsforbund 1948-1949. Et rasjonell aktør perspektiv*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Hirsch, K.** (1992) "Den norske klagesaken mot Tyrkia i 1982", *IFS-info* No.7/1992. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holst, Johan Jørgen** (1966) "Surprise, Signals and Reaction: The Attack on Norway April 9th 1940 - Some Observations", *Cooperation and Conflict* 1(2): 31-45.
- Holtermann, R.** (1938) *Lærebok i Norges krigshistorie*. Oslo: Forsvarsdepartementet.
- Holtfoed, Theodor** (1927) "Norges militærpolitikk indenfor Folkeforbundet", *Samtiden* 38: 26-42.
- Høgevold, John** (1974) *Hvem sviktet? Generalmajor Høgevold om forsvar og forsvarspolitik i Norge 1924-40*. Oslo: Gyldendal.
- Ibsen, Sigurd** (1887, 1891) *Unionen*. Høvik: Biblioteket for de tusen Hjem.
- Ibsen, Sigurd** (1906) "Da unionen løsned", *Samtiden* 17: 197-236.
- Ibsen, Sigurs** (1912) *Udsyn og indblik*. Kristiania: Gyldendal.
- Jacobsen, Alf R.** (1985) *Muldvarpene. Norsk etterretning fra 1. verdenskrig til Arne Treholt*. Oslo: Pax.
- Jones, Shepard S.** (1939) *The Scandinavian States and the League of Nations*. Princeton: Princeton University Press.
- Keilhau, Wilhelm** (1927) *Norge og verdenskrigen*. Oslo: Aschehoug. For anmel se, se Aasmund (1928) "Norge og verdenskrigen", *Samtiden* 39: 247-264 og "Norges avtaler under verdenskrigen", *Samtiden* 39: 365-380.
- Keilhau, Wilhelm** (1944) *Norway in world history*. London: Macdonald & Co.
- Keilhau, Wilhelm** (1945) *Norsk rast i London. Innlegg og stemninger på utefronten*. Oslo: Aschehoug.
- Koht, Halvdan** (1924) *Det Grønland vi miste, og det vi ikke miste*. Kristiania: Aschehoug.
- Koht, Halvdan** (1933) *Festskrift til Halvdan Koht på sekstiårsdagen 7. juli 1933*. Oslo: Aschehoug.
- Koht, Halvdan** (1936) "Folkeforbundets fremtid - De nøytrale stater og sanksjonene", *Arbeiderbladet* 4/7.
- Koht, Halvdan** (1939) *Norge og den utanrikspolitiske situasjonen*. Oslo: Det norske Arbeiderpartiets forlag.
- Koht, Halvdan** (1941) *Norway: Neutral and invaded*. London: Hutchinson.
- Koht, Halvdan** (1947) *Norsk Utanrikspolitikk fram til 9. April 1940. Synspunkt fra hendingstida*. Oslo: Tiden.
- Koht, Halvdan** (1957) *For Fred og Fridom i krigstid 1939-1940*. Oslo: Tiden.
- Koht, Halvdan** (1964) "Norsk Komite for Varige Fred, 1915-17. Dokumentasjon og personlege minne", *Historisk Tidsskrift* 43: 37-58.
- Koht, Halvdan** (1985) *Rikspolitisk dagbok 1933-1940*. Oslo: Tiden
- Kollstad, Per** (1996). "Vi er ikke ferdige med oppgjøret [...] om Grønland". *Grønlandssaken i dansk og norsk politikk 1945 til 1965*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Kvåle, Ellen Skjold** (2003) *På gyngende grunn. Fiskerikonflikter mellom Norge og Storbritannia 1868-1913*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Lange, Chr. L.** (1904) "Aarets fredsmøder", *Samtiden* 15: 333-338.
- Lange, Chr. L.** (1908) "Den anden fredskonferanse i Haag og derefter", *Nordisk tidsskrift for vetenskap, konst och industri* 30(1): 39-57.
- Lange, Chr. L.** (1909) *Fredbevegelsen*. Kristiania: Særtrykk av illustrert norsk konversasjonsleksikon.
- Lange, Chr. L.** (1911) *Parliamentary government and the interparliamentary union*. Pamphlets No.3. World Peace Foundation.
- Lange, Chr. L.** (1923) "Folkeforbundets krise", *Samtiden* 34: 504-516.

- Lange**, Chr. L. (1927) "Norsk politik i Folkenes Forbund", *Samtiden* 38: 167–182.
- Lange**, Chr. L. (1932) "Foran nedrustningskonferansen", *Samtiden* 43: 1–15, 696–707.
- Lange**, Chr. L. (1936) *Folkenes Forbund*. Oslo: Fredsarbeidet (78–108).
- Lange**, Halvard (1952) *Norsk utenrikspolitikk siden 1945: Foredrag og debattinnlegg*. Oslo: Tanum.
- Lange**, Halvard (1966) *Norges vei til NATO*. Oslo: Pax.
- Lie**, Mikael H. (1917) "Krigen og forfatningslivet", *Samtiden* 28: 581–599.
- Lindbæk**, Lise (1934) "Norge i Folkeforbundets Råd 1930–1933", *Samtiden* 45: 405–424.
- Lindgren**, Nils Ivar Bøe (1993) *Norge og opprettelsen av Folkeforbundet*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Lindvik**, Adolf (1932) "Norges rettslige stilling i Grønlandssaken", *Samtiden* 43: 381–388.
- Lødrup**, Hans P. (1923) "Norge og Folkeforbundet", *Ukens Revy*: 253–261.
- Marstrander**, Carl (1932) "Danmark, Norge og Grønland", *Samtiden* 43: 345–364.
- Maseng**, Einar (1953) *1905 og 1940. En leksjon i maktpolitikk*. Oslo: Tanum.
- Maseng**, Einar (1964) *Utsikt over de nord-europeiske staters utenrikspolitikk i de siste århundrer*. Oslo: Tanum.
- Maseng**, Einar (2005) *Utsikt over de nord-europeiske staters utenrikspolitikk i de siste århundrer*. Oslo: Universitetsforlaget. Tilrettelagt av Lars Mjøset, inneholder et ikke tidligere publisert tredje bind.
- Mathisen**, Trygve (1951) *Svalbard i internasjonal politikk, 1871–1925*. Oslo: Aschehoug.
- Mogens**, Victor (1930) "Norsk utenrikspolitikk gjennom 25 år", *Vor Verden* 8: 245–256.
- Nansen**, Fridtjof (1917) "Nordens stilling og oppgaver under og etter krigen", *Samtiden* 28: 1–9.
- Narum**, Håvard (1972) *Hvordan Nordisk Råd ble til*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Neumann**, Iver B. (2003) "Hvor gammel er norsk utenrikspolitikk?" *Internasjonal Politikk* 62(2-3): 161-182. Debatt mellom Olav Riste og Neumann i *Internasjonal Politikk* 63(4): 445-450.
- Nygaardsvold**, Johan (1982, [red. Kristian Nygaardsvold]) *Norge i krig: 9. april – 7. juni 1940*. Oslo: Tiden.
- Nygaardsvold**, Johan (1983 [red. Kristian Nygaardsvold]) *Norge i krig: London 1940–1945*. Oslo: Tiden.
- Omang**, Reidar (1952) "Norges mellomfolkelige stilling etter avslutningen av integritetstraktaten", *Historiske Tidsskrift* 36: 483–512.
- Omang**, Reidar (1955a) "Norges Utenrikspolitikk i 50 år", *Internasjonal Politikk* 13(6): 124–131.
- Omang**, Reidar (1955b) "Fifty Years of Norwegian Foreign Policy", *The Norseman* 12: 154–160.
- Omang**, Reidar (1955c) "Norges utenrikspolitikk i 50 år", *Internasjonal Politikk* 13: 124–130.
- Ording**, Arne (1942) *20 utenrikskronikker 1942*. Oslo
- Ording**, Arne (1946) *100 kronikker*. Oslo: Gyldendal.
- Ording**, Arne (2000, [red. Erik Opsahl]) *19. juni 1942 – 23. juli 1945. Dagbøker, bind 1*. Oslo: Tano Aschehoug
- Ording**, Arne (2003, [red. Erik Opsahl]) *24. juli 1945 – 4. april 1949. Dagbøker, bind 2*. Oslo: Riksarkivet.
- Rappard**, William E. (1934) "Small States in the League of Nations", *Political Science Quarterly* 49: 544–575.
- Reimers**, Herman (1917) "Norges stilling under krigen", *Samtiden* 28: 626–642.
- Riste**, Olav (1967) "Johan Ludwig Mowinckel og norsk mellomkrigspolitikk", *Syn og Segn* 73: 311–321.
- Riste** Olav m.fl. (1979) *Rapport fra den militære undersøkelseskommissjonen av 1946*. NOU 47/1979.
- Ræstad**, Arnold (1914) *Norges han s og skibsforstraktater*. Kristiania: Cappelen.
- Ræstad**, Arnold (1916) *Krigs og freds problemer*. Kristiania: Cappelen.
- Ræstad**, Anold (1923) *Grønland og Spitsbergen*. Kristiania: Aschehoug.
- Ræstad**, Arnold (1925) *Svalbardokkupasjonene. En undersøkelse om betingelsene for at okkupasjoner av grunn på Svalbard skal anerkjennes som gyldig i henhold til Svalbardkonvensjonen med bilag*. Oslo.
- Ræstad**, Arnold (1927) *Voldgiftstraktater*. Oslo: Aschehoug.
- Ræstad**, Arnold (1926) "Sjøterritoriet", *Samtiden* 37: 80–91.
- Ræstad**, Arnold (1933) *Danmark, Norge og folkeretten*. Oslo: Aschehoug.
- Ræstad**, Arnold (1939) "Nøitralitetspolitikk for 25 år siden og nu", *Samtiden* 50: 453–461
- Ræstad**, Arnold (1940) "Utenrikskronikk 1. januar 1940", *Samtiden* 51: 37–48.
- Salmon**, Patrick (1993) "Foreign policy and national identity. The Norwegian integrity treaty 1907–24", *Forsvarsstudier* No.1/1993. Oslo: Institutt for Forsvarsstudier.
- Salmon**, Patrick (2001) The ambiguities of peace. The Nobel Peace Prize and international relations between the wars. *Nobelinstutttets skrift* No.2/2001. Oslo: Det norske Nobelinstutttet.
- Salmon**, Patrick (2003) "Fra myte til historie: Den britiske 'invasjonen' av Norge i 1940 som problem i det norsk-britiske forholdet i etterkrigstiden" i Sven G. Holtsmark m.fl. (red.) (2003) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk (218–256).
- Sandnes**, Hans O. (1997) "Olav Tryggvason-affæren". Spørsmålet om norsk marineskip til spanske farvann våren 1937", *IFS-info* No.5/1997. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Sanness**, John (1951) "Utenrikspolitisk omprøving?", *Samtiden* 60: 293–300.
- Scharffenberg**, Johan (1950) *Norske aktstykker til okkupasjonens forhistorie*. Oslo: Tanum
- Scharffenberg**, Johan (1955) "Kritisk tilbakeblikk på politikken i 1905", *Samtiden* 64: 314–320, 377–390
- Simensen**, Jarle (red.) (1999) *Tyskland – Norge. Den lange historien*. Oslo: Tano Aschehoug.
- Skeie**, Jon (1931) *Grønlandssaken. Tristen mellom Norge og Danmark om Øst-Grønland. En kort historisk og juridisk redegjørelse*. Oslo: Norli. Finnes også i engelsk versjon.
- Skeie**, Jon (1933) *Politikere og diplomater i Grønlands-saken*. Oslo: Norli

- Skeie**, Jon (1953) *Norges forsvarshistorie*. Oslo: Olaf Nordli
- Skodvin**, Magne (1975, [red. Ole Kristian Grimnes]) *Samtid og historie. Utvalde artiklar og avhandlingar*. Oslo: Samlaget.
- Skodvin**, Magne (1977) "Norwegian Neutrality and the Question of Credibility", *Scandinavian Journal of History* 2: 123–145.
- Skogan**, John Kristen (red.) (1995) *I frigjørings spor*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Thommessen**, Rolf (1917) *Norges utenrikspolitikk under verdenskrigen*. Kristiania: Aschehoug.
- Thue**, Elisabeth (1994a) *Nobels fredspris til Ossietzky. Tyske reaksjoner og konsekvenser for forholdet mellom Tyskland og Norge*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Thue**, Elisabeth (1994b) "Nobels fredspris og diplomatiske forviklinger. Tysk-norske forbindelser i kjølvannet av Ossietzky-saken", *Forsvarsstudier* No.5/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Undersøkelserkommisjonen** (1947) *Innstilling fra Undersøkelserkommisjonen av 1945. Utenriks- og forsvarspolitikk under regjeringen Nygaardsvold til 7. juni 1940, 5 bind*. Oslo: Stortinget.
- Vandenbosch**, Amry (1964) "The Small States in International Politics and Organization", *Journal of Politics* 26 (2): 293–312.
- Van Roon**, Ger (1989) *Small States in Years of Depression. The Oslo Alliance 1930–1940*. Assen: Van Gorcum
- Van Roon**, Ger (1993) "The neutralism of the Oslo States" i Jukka Nevakivi (red.) *Neutrality in History*. Helsinki: SHS (159–170).
- Vigness**, Paul (1932) *The Neutrality of Norway during the First World War*. Stanford, Calif: Stanford University Press.
- Werenskiold**, W. (1926) "Grønlandssaken", *Samtiden* 37: 407–412.
- Wold**, Terje (1961) "Den norske regjering i London", *Samtiden* 70: 137–149.
- Wolgast**, Ernst (1931) "Den folkerettslige side av Grønlandsspørsmålet", *Samtiden* 42: 537–546.
- Worm-Müller**, Jacob S. (1917) "Norges utenrikspolitikk under verdenskrigen", *Samtiden* 28: 266–292.
- Wuorinen**, John H. (1956) "Neutrality in Scandinavia", *Current History* 31: 276–280.
- Wyller**, Thomas Chr. (1961) "Tanker om utenrikspolitisk tenkning", *Samtiden* 70: 222–240.

2. Generell norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk

- Blant samleverkene av moderne norsk utenrikspolitikk, finner vi:

- Dale**, Geir (red.) (2000) *Grenser for all. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus. For anmel se, se: Marte C. Baumann (2000) "anmel se", *Internasjonal Politikk* 58(2): 305–308.
- Holst**, Johan Jørgen & Daniel **Heradstveit** (red.) (1985) *Norsk Utenrikspolitikk*. Oslo: TANO
- Leiv Lunde** et al. (2008) *Norske interesser: utenrikspolitikk for en globalisert verden*. Oslo: Cappelen Damm, 219 s.
- Knutsen**, Torbjørn L, Gunnar M. Sørbo & Svein Gjerdåker (red.) (1995, 1997) *Norges Utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk
- Tranøy**, Bent Sofus & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

- For historiske analyser, se:

- Eriksen**, Knut Einar (1989a) "Norge i det vestlige samarbeid" i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Vekst og Velstand. Norsk politisk historie 1945–1965*. Oslo: Universitetsforlaget (167–283).
- Holst**, Johan Jørgen (red.) (1985) *Norwegian Foreign Policy in the 1980s*. Oslo: Norwegian University Press. For anmel se, se Clive Archer (1986) *Cooperation and Conflict* 21: 59–64.
- Hveem**, Helge, Sverre **Lodgaard** & Kjell **Skjelsbæk** (1984) *Vår plass i verden. Det Moderne Norge, bind 7*. Oslo: Gyldendal.
- Neumann**, Iver B. (2007) "When did Norway and Denmark get distinctively foreign policies?", *Cooperation and Conflict* 42(1): 53–72.
- Storli**, Espen (2007) "Hva ville Venstre med konsulatsaken?", *Historisk tidskrift* 86(2): 225–248
- Ulriksen**, Ståle (2002) *Den norske forsvarstradisjonen: militærmakt eller folkeforsvar?* Oslo: Pax. For anmel se, se: Anna Leander (2003) "Att skriva och tänka försvarspolitik i dag. En diskussion med utgångspunkt i Ståle Ulriksen (2002)", *Internasjonal Politikk* 61(2): 260–270.

- For spesifikke temaer, se:

- Annexstad**, Eirik (2000) *Explaining Activism. Norwegian Foreign Policy in the 1990s*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Berg**, John (1984) *Trusselen mot Norge. Norsk forsvarsdebatt ved et veiskille*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Berg**, Trond & Helge Ø. **Pharo** (red.) *Historiker og veileder. Festskrift til Jacob Sverdrup*. Oslo: Tiden.
- Brekke**, Torkel (2002) *Gud i norsk politikk*. Oslo: Pax.
- Brundtland**, Arne Olav (1967) "Aktuell norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 25(1): 29–48.

- Brundtland**, Arne Olav (1968) "Norges sikkerhetspolitiske alternativer", *Internasjonal Politikk* 26(2): 179–210.
- Brundtland**, Arne Olav (1968) "Norwegian Foreign Policy", *Cooperation and Conflict* 3: 169–183.
- Brundtland**, Arne Olav (1983) *Konsensuspolitikken i norsk sikkerhetspolitikk*. Notat No. 268. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Brundtland**, Arne Olav (1984) "Gjenopprettet enighet om sikkerhetspolitikken", *Norsk Utenrikspolitisk Årbok* 10. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Bryn**, Steinar (1992) *Norske Amerika-bilete. Om amerikanisering av norsk kultur*. Oslo: Samlaget.
- Bucar**, Bojko & Stein **Kuhnle** (red.) (1994) *Small states compared. Politics of Norway and Slovenia*. Bergen: Alma mater.
- Børresen**, Jacob (2005) *Forsvar uten trussel. Det norske Forsvarets rolle og funksjon etter den kalde krigen*. Oslo: Absrrakt forlag, 239 s.
- Bøstrup**, Bjørn A. (1968) *The Foreign Policy of Norway*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Christie**, Johan K. (1985) "Den aktuelle militære trussel mot Norge: Hva består den i? Hvordan kan den møtes?", *Internasjonal Politikk* 43(1): 83–92.
- Christoffersen**, Jens A. (1980) "Norsk forsvarsdebatt", *Internasjonal Politikk* 38(3): 523–536.
- Dahl**, Hans Fredrik (2005) "Norge i verden: 1905 i globalt perspektiv", *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift* 21(2): 115–136.
- Dyrhaug**, Tore (1972) *Norsk sikkerhetspolitikk i etterkrigstida*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Eckhoff**, Torstein (1985) "Sikkerhetspolitikk og virkelighetsoppfatninger", *Internasjonal Politikk* 43(4): 53–76.
- Egge**, Bjørn, Finn **Sollie** & Thorleif **Stokke** (red.) *Norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk*. Oslo: Tanum-Norli.
- Eikeland**, Arild (1995) *En studie av internasjonale faktorer påvirkning av Norges sikkerhetspolitikk i perioden 1920–1995*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Enerstevdt**, Regi Th. (1979) "Noen tanker om Norges sikkerhetspolitikk", *Kontrast* 11(6): 58–68.
- Eriksen**, Knut Einar & Helge Ø. Pharo (1991) "De fire sirklene i norsk utenrikspolitikk 1949–1961" i Carsten Due-Nielsen, Johan Peter Noack & Nikolaj Petersen (red.) *Danmark, Norden og NATO 1948–1962*. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag.
- Eriksen**, Tore Linné (1970) "Premisser og virkelighet", *Samtiden* 79(3): 166–170.
- Evang**, Karl (1961) "Våre oppgaver i dag", *Internasjonal Politikk* 19: 87–107.
- Fjærvoll**, Dag Jostein (1998) "The Future Challenges to Norwegian defence and security Policy", *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.5/98. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/98/5-98.htm>.
- Fredriksen**, Ylva Heidenberg (2000) *Hva kan forklare at norsk forsvarsevne er blitt svekket i løpet av 1990 -tallet?* Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Friis**, Karsten (1998) *Stat, nasjon, verneplikt. En genealogisk analyse av stat- og nasjonsbyggingen i Norge med fokus på verneplikten*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Friis**, Jakob (1952) *Kritikk av norsk utenrikspolitikk etter krigen*. Oslo: Falken Forlag
- Frydenlund**, Knut (1966) *Norsk utenrikspolitikk i etterkrigstidens internasjonale samarbeid*. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Frydenlund**, Knut (1985) "Norge i det internasjonale samarbeid – overveielser og framtidsutsikter", *Internasjonal Politikk* 43(Temahefte I): 27–38.
- Førde**, Einar (red.) (1969) *Amerika og vi*. Oslo: Samlaget.
- Galtung**, Johan & Nils Petter **Gleditsch** (1968) "Norge i verdenssamfunnet" i Natalie Ramsøy & Mariken Vaa (red.) *Det Norske samfunn, bind 2*. Oslo: Gyldendal (445–493).
- Gjeseth**, Gullow (1980) "Norsk forsvarspolitikk", *Internasjonal Politikk* 38(1): 143–148.
- Gleditsch**, Nils Petter (1970, 1988) *Norge i verdenssamfunnet. En statistisk håndbok*. Oslo: Pax.
- Greve**, Tim (1959) *Nøkkel til norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Arbeidernes Opplysningsforbund.
- Græger**, Nina (2007) *Norsk forsvarsdiskurs 1990–2005: Internasjonaliseringen av Forsvaret*. Dr. Polit avhandling, Oslo: Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, 365 sider.
- Græger**, Nina (2005) "Norway between NATO, the EU and the US: A Case Study of Post-Cold War Security and Defence Discourse", *Cambridge Review of International Affairs* 18(1): 89–108, April.
- Gustavsen**, Finn (1967) "Den politiske bakgrunnen" i Torild Skard (red.) *Ny radikalisme i Norge. 34 skrifter i samfunnsdebatten*. Oslo: Gyldendal (13–25).
- Jacobsen**, Jan O.; Audun **Offerdal** & Tom **Skauge** (red.) (1992) *Militær og Samfunn. Militær organisasjon og sivil-militære relasjoner i Norge 1945–1989*, Militærprosjektets skrift, Rapport nr. 14. Bergen: Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen.
- Hansen**, Guttorm (1968) "NATO, Europa og Norge. Noen tanker om norsk sikkerhets- og utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 26: 128–136.
- Harlem**, Gudmund (1963) "Forsvarspolitikk og fredspolitikk", *Samtiden* 72: 253–265.
- Heier**, Tormod (1999) *Forsvaret etter den kalde krigen – en militærpolitisk analyse av invasjonforsvaret og verneplikten*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Heier**, Tormod (2006) *Influence and Marginalisation. Norway's Adaptation to US Transformation Efforts in NATO 1998–2004*. Dr. Polit avhandling, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, 256 s.
- Helle**, Jack (1958) "Utenrikspolitikk og militær strategi", *Samtiden* 67: 587–599.

- Heradstveit, Daniel** (1985) *Ein semiologisk analyse av norsk utenrikspolitikk. Prosjektskisse*. NUPI-Notat No.320. Oslo: NUPI.
- Himle, Erik** (1959) "Fra nøytralitetsvern til fellesforsvar", *Norsk Militært Tidsskrift* 129: 152–165.
- Holst, Johan Jørgen** (1964) "Studiet av strategi og sikkerhetspolitikk: fagområde og institusjoner", *Norsk Militært Tidsskrift* 134 (12): 821–837.
- Holst, Johan Jørgen** (1964) "Noen tanker om norsk sikkerhetspolitikk", *Internasjonal Politikk* 22 (2–3): 351–368.
- Holst, Johan Jørgen** (1966) "Norwegian Security Policy: The Strategic Context", *Cooperation and Conflict* 2(2): 67–79.
- Holst, Johan Jørgen** (1972) "Norwegian Security Policy: Options and Constraints", *Cooperation and Conflict* 7 (3–4): 209–258.
- Holst, Johan Jørgen** (red.) (1974) *Norge og rustningskontroll i Europa*. Oslo: Dreyer.
- Holst, Johan Jørgen** (1974) *Norges sikkerhetspolitiske situasjon. En småstat i sentrumsposisjon*. NUPI-Notat No.74. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Holst, Johan Jørgen** (1977) "Vår sikkerhetspolitikk: Oppgaver og rammer", *Samtiden* 86(6): 330–340.
- Holst, Johan Jørgen** (1978) *Vår forsvarspolitikk: Vurderinger og utsyn*. Oslo: Tiden
- Holst, Johan Jørgen** (1978) *Norges sikkerhetspolitiske stilling*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Holst, Johan Jørgen** (1981) "Norway's Search for a Nordpolitik", *Foreign Affairs* 60(1): 63–86.
- Holst, Johan Jørgen** (1982) "Norwegian Security Policy for the 1980s", *Cooperation and Conflict* 17(4): 207–236.
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Om NUPI og norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 43(Temahefte I): 4–8.
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Om Utenrikspolitikk og Norge" i Johan J. Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk Utenrikspolitikk*. Oslo: TANO (13–33).
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Ensidige bindinger i norsk sikkerhetspolitikk" i Johan J. Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk Utenrikspolitikk*. Oslo: TANO (58–76).
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Norsk nedrustningspolitikk i en opprustet verden" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk Utenrikspolitikk*. Oslo: TANO (77–97).
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Norsk havretts- og nordpolitikk" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk Utenrikspolitikk*. Oslo: TANO (349–367).
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Atomvåpen, ansvar og norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 43(1): 71–88.
- Holst, Johan Jørgen** (1985) "Norway's Role in the Search for International Peace and Security" i Johan Jørgen Holst (red.) *Norwegian Foreign Policy in the 1980s*. Oslo: Norwegian University Press (144–165).
- Holst, Johan Jørgen** (1988) *Norges sikkerhetspolitiske situasjon*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Hveem, Helge** (1966) "Norsk utenrikspolitikk – Dilemmaer til debatt" i Helge Hveem (red.) *Unge Liberale. Perspektiver på samfunnsdebatten*. Oslo: Epoke (59–75).
- Haaland, Torunn L.** (2008) *Small Forces with a Global Outreach. Role perceptions in the Norwegian Armed Forces after the Cold War*. PhD avhandling, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, 285 s.
- Internasjonal Politikk** (1985) "Temahefte I: Norsk utenrikspolitikk. Perspektiver og sammenhenger". Oslo: NUPI.
- Jagland, Thorbjørn** (2000) *Den aktuelle utenriks- og sikkerhetspolitiske situasjonen*. Foredrag i Oslo Militære Samfund, 2/10.
- Jervell, Sverre** (1988) *Norge foran oppbruddet: Datateknologien, europeiseringen og regionaliseringen er i ferd med å forandre hele det norske samfunn*. Oslo: Europaprogrammet.
- Johansen, Jahn Otto** (1970) "TV og utenrikspolitikk", *Samtiden* 79(1): 47–59.
- Johansen, Jahn Otto** (1990) "Et lite land i verden" i Kjell Colding, Kjell Hansen & Lars Roar Langslet (red.) *Vilkår for vekst. Festskrift til Jan P. Syse på 60 årsdagen 25. november 1990*. Oslo: Schibsted (181–190).
- Jørgensen, Marianne** (1985) *Hypoteser om 'småstats-åtfærd' fra samanliknande forskning om utanrikspolitikk prøvd mot systematisk innsamla data om nyare norsk utanrikspolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Klevberg, Håvard** (1999) "Militærmakt som politisk instrument – norsk sikkerhetspolitikk uten strategi" i Håvard Klevberg (red.) *Militærmaktseminaret 1999. Bruk av militærmakt i det 21. århundre*. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Knudsen, Olav F.** (red.) (1996) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the new Europe*. Basingstoke: Macmillan
- Koht, Halvdan** (1939) *Noreg og den utanrikspolitiske situasjonen*. Oslo: Det Norske Arbeiderpartis Forlag.
- Kosmo, Jørgen** (1997) "Norwegian Security and Defence Policy – Future Challenges", *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.10/97. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/97/10-97.htm>>.
- Kristiansen, Tom** (2002) *Krigsplaner og politikk. Norsk krigspolitikk og strategisk tenkning mellom demokratisering, profesjonalisering og teknologisk modernisering før 1940*. Doktoravhandling, Universitet i Bergen.
- Kristiansen, Tom** (2003) "'Vi ligger i ildlinjen...' Otto Ruge og Norges strategiske stilling i mellomkrigstiden" i Sven G. Holtmark m. fl. (red.) (2003) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk (133–160).
- Lange, Christian L.** (1928) "Vår utenrikspolitikk", *Det 20de aarhundre* 28: 69–73.
- Lange, Halvard** (1948) "Norway's Foreign Policy and the International Situation", *The Norseman* 6: 238–242.
- Lange, Halvard** (1949) "Norges utenrikspolitikk", *Norsk Militært Tidsskrift* 119: 149–161.
- Lange, Halvard** (1961) *Retningslinjer i norsk utenrikspolitikk*. Foredrag i Arbeiderpartiets studentlag i Oslo 12.

- september 1960. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Langslet, Lars Roar** (1970) "De nære sammenhenger", *Samtiden* 79(3): 161–165.
- Leira, Halvard** (red.) *Norske selvbilder og norsk utenrikspolitikk*. Oslo: NUPI.
- Lodgaard, Sverre** (1976) "Trusselforestillinger og sikkerhetspolitikk. Norge i en konfliktfylt verden", *Internasjonal Politikk* 34(2): 379–410.
- Lodgaard, Sverre** (2000) "En verdiorientert sørpolitikk og en interessebasert utenrikspolitikk. Et analyseskjema" i Kari M. Osland (red.) *Sørpolitikkenes plass i et utenrikspolitisk helhetsperspektiv*. Conference Proceedings. Oslo: NUPI/CMI (29–41).
- Lodgaard, Sverre** (2002a) "Helhetsperspektiver på norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 60(3): 257–285.
- Lodgaard, Sverre** (2002b) "Tilsvar", *Internasjonal Politikk* 60(4): 468–475.
- Lundestad, Geir** (1989) "Hovetendenser i norsk politikk 1945–65" i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Vekst og Velstand. Norsk politisk historie 1945–1965*. Oslo: Universitetsforlaget (455–523).
- Løwer, Eldbjørg** (2000) *Vårt forsvar i et internasjonalt perspektiv*. Foredrag i Oslo Militære Samfund, 10/1
- Mathisen, Trygve** (1954) "Eit attersyn over norsk forsvarspolitikk", *Syn og Segn* 60: 117–126.
- Matlary, Janne Haaland & Øyvind Østerud** (2005) (red.) *Mot et avnasjonalisert forsvar?* Oslo: Abstrakt forlag.
- Meyer, Jon** (1995) "En norsk militær doktrine – behøves det?", *Internasjonal Politikk* 53(3): 319–334.
- Midgaard, Knut** (1966) "Mål og midler i utenrikspolitikken" i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke (18–36).
- Mjelde, Anders** (1980) "Norsk forsvarspolitikk – behov for revurdering?", *Internasjonal Politikk* 38(1): 149–162.
- Moe, Finn** (1939) *Håndbok i utenrikspolitikk*. Oslo: Tiden.
- Moe, Finn** (1946) *Norge i den nye verden*. Oslo: Tiden.
- Moe, Finn** (1954) "Uselvstendig utenrikspolitikk", *Kontakt* 8(9): 24–25.
- Moe, Finn** (1965) "The norwegian way of life", *Review of International Affairs* No.361: 9–11.
- Molvig, Finn** (1994) "Norsk forsvarspolitikk i 1970- og 80-årene", *IFS- info* No.4/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Neumann, Iver B. & Ståle Ulriksen** (1995) "Norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk" i Torbjørn L. Knutsen m. fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (80–105). For debatt rundt denne artikkelen, se: Sven G. Holstmark (1996) "'Tro ej, det mørka år betydningsfullt; just det betydningsfulla år det klara'. En kommentar til Iver B. Neumann og Ståle Ulriksens presentasjon av 'norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk'", *Internasjonal Politikk* 54(1): 97–114; Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (1996) "Kampen om sikkerhetspolitikken, akademisk av ing. Svar til Sven G. Holtmark", *Internasjonal Politikk* 54(3); Sven G. Holtmark (1996) "Loreleys sang. Replikk til Iver B. Neumann og Ståle Ulriksen", *Internasjonal Politikk* 96(3): 415–421.
- Neumann, Iver B.** (red.) (2002) *Global Politikk: Krig, diplomati, han og nyhetsformidling i praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk.
- Nissen, Sven Kristian** (2002) *Norwegian security policy and the Norwegian armed forces in the 21st century. A case study of KFOR*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Nordli, Odvar** (1978) *Aktuelle utenrikspolitiske og sikkerhetspolitiske spørsmål*. Skrift No.39. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Nustad, Knut** (2007) "'Nasjonale interesser' fra et antropologisk ståsted", *Internasjonal politikk* 65 (3): 97-102 [Fokus: Norge og nasjonale interesser].
- Nybakk, Marit** (2003) *Hvilken rolle skal Forsvaret ha, sett i lys av norske ambisjoner i internasjonal utenriks- og sikkerhetspolitikk?* Foredrag 24. februar i Oslo Militære Samfund. Finnes: <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2003>
- Nyhamar, Tore** (2001) "Norsk utenrikspolitikk i en ny tid" i Hovi, Jon & Raino Malnes (red.) *Normer og Makt: Innføring i Internasjonal Politikk*. Oslo: Abstrakt Forlag (173–189).
- Olsen, John Andreas** (2007) "Forsvarets fellesoperative doktrine - status og veien videre", *Norsk Militært Tidsskrift* 177(3):3-15.
- Ording, Arne** (1943) "Norway and International Co-operation", *The Norseman* 1: 12–17.
- Ording, Arne** (1945) "Norsk utenrikspolitikk", *AKAF (Aktuell kunnskap for alt forsvar)* No.33.
- Ording, Arne** (1949) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo.
- Ording, Arne** (1954) "Norwegian Foreign Policy", *The Norseman* 12: 73–76.
- Ording, Arne** (1955) "Norway in World Affairs. A Political Survey", *American Scandinavian Review* 43(2): 141–150.
- Riste, Olav** (1995) "'Den ideale fordring': Fremveksten av ein norsk tryggingpolitikk 1905–1949" i John Kristen Skogan (red.) *I friggjoringens spor*. Oslo: Universitetsforlaget (13–34).
- Riste, Olav** (2001) "Facing the 21 century: New and old dilemmas for Norwegian foreign policy", *Sikkerhetspolitiske bibliotek No. 13*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Riste, Olav** (2002) "'Helhetsperspektiver på norsk utenrikspolitikk'", *Internasjonal Politikk* 60(4): 461–465.
- Riste, Olav** (2003) "War and Peace in Scandinavian Political Culture in the 20th Century", *IFS-info* No.5/2003. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Rottem, Svein Vigeland** (2007) "Forsvarets mål og strategi: sikkerhet for hvem?", *Internasjonal politikk* 65(1):39-57.

- Sjaastad, Anders C. & Halvor Stenstadvold** (1970) "Store land i dag mer bundet enn små i internasjonal politikk. Samtale med utenriksminister Svenn Stray", *Minerva kvartalskrift* 14(3): 226–234.
- Skogan, John Kristen** (1984) "Norsk sikkerhetspolitikk" i Nils Andrén (red.) *Säkerhetspolitik i Norden*. Stockholm: Folk och Forsvar.
- Skogan, John Kristen** (1985) "Norsk sikkerhetspolitikk i brytningen mellom allianse og nøytralitet" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: TANO (35–57).
- Stokke, Olav** (1966) "Norsk sikkerhetspolitikk i en verden i endring" i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke (36–69).
- Stoltenberg, Thorvald** (1970) "Verden og vi i de neste ti år", *Samtiden* 79(3): 141–157.
- Stray, Svenn** (1961) "Refleksjoner over mål og mid i vår forsvarspolitik", *Minerva kvartalskrift* 5(4): 425–430.
- Stray, Svenn** (1981) *Norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk*. Skrift No. 25. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Stray, Svenn** (1985) "Norsk utenrikspolitikk med blick mot år 2000", *Internasjonal Politikk* 43(Temahefte I): 15–26.
- Støren, Harald W.** (1987) *Norske utenrikspolitiske utfordringer: Hvilken småstatsrolle skal Norge spille?* NUPI-Notat No.378. Oslo: NUPI.
- Tammes, Rolf** (2001) "Nye premisser for norsk sikkerhetspolitikk" i Bjørn Inge Ruset (red.) *Militærmaktseminaret 2000. Forsvaret ved et veiskille. Conference Proceedings*. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt (9–18).
- The Economist** (2003) "Dancing to a new tune. A Survey of the Nordic region", June 14th.
- Thune, Henrik & Ståle Ulriksen** (2002) Norway as an allied activist: Prestige and Pennance through Peace. NUPI-Notat No. 637. Oslo: NUPI.
- Tidemand, Otto Grieg** (1969) "Norges forsvars- og sikkerhetspolitikk", *Norsk Militært Tidsskrift* 139: 57–64.
- Tidens Tegn** (1997) *Bondevik betyr 'business as usual'*. John Maddison intervjuet av Vidar Helgesen i *Tidens Tegn* 5(7): 17–19
- Udgaard, Nils Morten** (2002) "Replikk til Sverre Lodgaard", *Internasjonal Politikk* 60(4): 468–475.
- Ulriksen, Ståle** (2001) "Den norske forsvarstradisjonen, 1: 1905", *Internasjonal Politikk* 59(1): 41–63.
- Ulriksen, Ståle** (2002) *Den norske forsvarstradisjonen – militærmakt eller folkeforsvar?* Oslo: Pax forlag.
- Ulriksen, Ståle** (2007) "Norske sikkerhetspolitiske utfordringer". *Globale Norge - hva nå?*, Refleksprosjektet. Oslo, Utenriksdepartementet.
- Vogt, Johan** (1938) *Mens våpnene hviler. Krigsførsel og nøytralitet i støpeskjeen*. Oslo: Aschehoug.
- Vogt, Johan** (1946) *Hva er vår utenrikspolitikk av i dag?* Oslo: ssss-trykk
- Vogt, Per** (1938) "Norge nøytralt..?", *Samtiden* 47: 613–619.
- Vollebæk, Knut** (1998) "Norsk sikkerhetspolitikk i et Europa i endring", *Internasjonal Politikk* 56(2): 313–329.
- Vollebæk, Knut** (1998) "Norwegian Security Policy in a Changing Europe", *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.8/98. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Værnø, Grethe** (1983) *Den brede oppslutningen om sikkerhetspolitikken – en saga blott?* Skrift No. 83. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Willoch, Kåre** (1982) *Norsk sikkerhetspolitikk i et fremtidsperspektiv*. Skrift No. 77. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Willoch, Kåre** (1987) *Hovedlinjer i norsk sikkerhetspolitikk*. Skrift No.111. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Willoch, Kåre** (1991) *Utenrikspolitiske forutsetninger for norsk forsvarspolitik*. Skrift No. 137. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Wold, Terje** (1950) "Europe and the Atlantic Alliance – a Norwegian Point of view", *The Norseman* 7: 289–292.
- Worm-Müller, Jacob S.** (1944) "Norway's Foreign Relations and Policy", *The Norseman* 2: 153–161.
- Ørvik, Nils** (1956) "Norsk sikkerhets- og nøytralitetspolitikk 1905–1940", *Norsk Luftmilitært Tidsskrift*: 153–163.
- Ørvik, Nils** (1961) "Hovedlinjer i norsk utenrikspolitikk", *Tidens Ekke* No.1.
- Ørvik, Nils** (1962) "Hovedlinjer i norsk utenrikspolitikk", *Tidens Ekke* No.5.
- Ørvik, Nils** (1964) "Norges sikkerhet i en endret situasjon", *Norsk Militært Tidsskrift* 134: 1–20.
- Ørvik, Nils** (1964) "Mål og midler i sikkerhetspolitikken", *Liberalt Perspektiv* No.1: 28–33.
- Ørvik, Nils** (1970) *Alternativer for sikkerhet*. Oslo: Mortensen.
- Ørvik, Nils** (1989) *Norge ved korsveien. "Pose og sekk"-politikken*. Oslo: Prisma.
- Aano, Jakob** (1985) "Om norsk utanrikspolitikk: Ei innleing", *Internasjonal Politikk* 43(Temahefte I): 9–14.

3. Norsk utenriks- og sikkerhetspolitisk tenkning: Ideologi og småstatsstrategi

- Det foreligger ingen samling av utenrikspolitiske idéer og tenkning. Man må derfor gå til den enkelte utenrikspolitiker og se hvordan de har tenkt, og skrevet. Blant de mest sentrale:

For mellomkrigstiden, se:

- Nansen, Fridtjof** ([1914] 1942) "De små nasjoners rett" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908–1930*. Oslo: Jacob Dybwad (453–459).

- Hambro, C. J.** (1936b) ”De små stater og den store politikk”, *Samtiden* 47: 218–234.
- Hambro, C. J.** (1938) ”Norge – Münchenavtalen – og Folkeforbundet”, *Samtiden* 49: 545–571.
- Koht, Halvdan** (1906a) *Freds-tanken i Norges-saga – Norge i den samfoelkelege Rettsvokteren*. Oslo: Det Norske Samlaget.
- Lange, Christian L.** (1916) ”Mellempolkelege rettsmidler“, *Samtiden* 27: 191–211.

For etterkrigstiden, se:

- Egeland, Jan** (1985) *Impotent Superpower – Potent Small State. Potentials and Limitations of Human Rights Objectives in the Foreign Policies of the United States and Norway*. Oslo: Institutt for fredsforskning. Også gitt ut som bok:
- Egeland, Jan** (1988) *Impotent Superpower – Potent Small State. Potentials and Limitations of Human Rights Objectives in the Foreign Policies of the United States and Norway*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Frydenlund, Knut** (1982) *Lille land – hva nå? Refleksjoner om Norges utenrikspolitiske situasjon*. Oslo: Universitetsforlaget
- Godal, Bjørn Tore** (2003) *Utsikter. Store lille Norge i en ny verden*. Oslo: Aschehoug.
- Holst, Johan Jørgen** (1967) *Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv, 2 bind*. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt. For anmel se, se: Nils Petter Gleditsch (1969) ”Diaolog om strategi”, *Kontrast* 2: 159–170; John Kristen Skogan (1968) ”Utfordring til norsk sikkerhetspolitisk tenkning”, *Minervakvartalskrift* 12(2): 214–217.

For andre bidrag, se:

- Berg, Ole** (1970) ”Betraktninger om sikkerhetspolitikk”, *Norsk Militært Tidsskrift* 140: 559–564.
- Bjørnson, Bjørnstjerne** (1907) ”Freden og Fredsvennerne”, *Samtiden* 17: 406–412.
- Bjørnson, Bjørnstjerne** [1892] (1912) ”[Fredssagen] – Et Brev” i Chr. Collin & H. Eitrem (red.) *Bjørnstjerne Bjørnson – Artikler og Taler*. Kristiania og København: Gyldendal (255–258).
- Bjørnson, Bjørnstjerne** [1895] (1912) ”De store Stater overfor de smaa” i Chr. Collin & H. Eitrem (red.) *Bjørnstjerne Bjørnson – Artikler og Taler*. Kristiania og København: Gyldendal (298–302).
- Bratt, Nils** (1898) *Norge og Freden*. Oslo: Forlag Af Fredsskrifter.
- Bratteli, Trygve** (1962) ”Vår plass i en ny verden”, *Norsk Militært Tidsskrift* 132: 667–685.
- Børresen, Jacob** (1993) *Kystmakten – en skisse av en maritim strategi for Norge*. Oslo: Cappelen.
- Castberg, Frede** (1933) ”Den folkerettslige tenkningsmetode”, *Nordisk Tidsskrift for International Ret* 4: 201–221.
- Castberg, Frede** (1938) ”Nøitralitetsproblemet i dag”, *Tidsskrift for rettsvitenskap* 50: 233–242.
- Christophersen, Jens A.** (1962) ”Utenrikspolitikk – Dens særpreget og problemer”, *Internasjonal Politikk* 20(1): 95–125.
- Christophersen, Jens A.** (1964) ”Realpolitikk eller moralpolitikk – et utenrikspolitisk dilemma”, *Samtiden* 73: 549–564.
- Claussen, Conrad** (1953) ”Soga åt fredstanken i Noreg” i Håkon Wergeland (red.) *Oppseding til fred – handbok for lærarar i skulen*. Oslo: Lærernes Fredsnevnd (129–173).
- Collett, John Petter** (1997) ”Mellom realpolitikk og moral”, *Tidens Tegn* 5(6): 20–21.
- Egeland, Jan** (1988) ”Rettighetstanke og utenrikspolitikk”, i Bernt Hagtvat (red.) *Menneskerettighetene som forskningstema og politisk utfordring. Internasjonale perspektiver*. Oslo: Ad Notam.
- Egeland, Jan** (1996) ”Norway as International Peace-Maker” i Olav F. Knudsen (red.) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the New Europe*. Basingstoke: Macmillan (180–188).
- Egeland, Jan** (1997a) ”Intervju”, *Tidens Tegn* 5(7): 12–16
- Eide, Asbjørn** (1970) ”Fred, utvikling og folkerett”, *Internasjonal Politikk* 28: 423–430.
- Finsland, Anne** (1948) *Bjørnstjerne Bjørnson og fredssaken inntil 1900*. Oslo: Gyldendal.
- Frydenlund, Knut** (1987, [red. Thorvald Stoltenberg]) *En bedre organisert verden. Foredrag, innlegg og taler*. Oslo: Tiden.
- Frydenlund, Knut** (1988) ”Menneskerettighetene i norsk utenrikspolitikk. Hva kan et lite land gjøre, og hva bør det gjøre?” i Bernt Hagtvat (red.) *Menneskerettighetene som forskningstema og politisk utfordring. Internasjonale perspektiver*. Oslo: Ad Notam.
- Galtung, Johan** (1977) *Hvordan skal det gå med Norge? Artikler 1953–1977* (red. Erik Rudeng). Oslo: Gyldendal.
- Garbo, Gunnar** (red.) (1966) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke
- Garbo, Gunnar** (1969) *I brennpunktet. Innlegg om utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke.
- Gjelsvik, Nikolaus** (1907) *Nationalt sjølstende og millomfolkelegt samarbeid*. Oslo: Norigs ungdomslag.
- Gjelsvik, Nikolaus** (1927) *Utanrikspolitiske tankar. Skiltsdom og fredspolitikk*. Oslo: Johansen & Nielsen.
- Godal, Bjørn Tore** (1996) ”Reflections on Johan Jørgen Holst and Norwegian Foreign Policy” i Olav F. Knudsen (red.) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the New Europe*. Basingstoke: Macmillan (3–9).
- Gran, Bjarne** (1962) ”Om krig til bruk i utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 20(2): 233–252.
- Græger, Nina** (2007) *Norsk forsvarsdiskurs 1990–2005: Internasjonaliseringen av Forsvaret*. Dr. Polit avhandling. Oslo: Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, 365 sider.
- Græger, Nina & Halvard Leira** (2005) ”Norwegian strategic culture after World War Two: From a local to a global perspective” *Cooperation and Conflict*, 40(1): 45–66.

- Hambro, C.J.** (1923) "Utenrikspolitikk", *Ukens Revy*: 57–63.
- Hambro, C.J.** (1926) "Norsk Utenrikspolitikk 1 og 2", *Ukens Revy*: 57–61, 85–90.
- Hambro, C.J.** (1931b) *Taler*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Hambro, C.J.** (1936a) *Taler i tiden*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Hambro, C.J.** (1936c) "The Role of the Smaller Powers in International Affairs Today", *International Affairs* 15:167–177.
- Hambro, C. J.** (1937) "Folkeforbundet og freden", *Samtiden* 48: 353–358.
- Hambro, C. J.** (1939) "Resolusjoner og realiteter", *Samtiden* 50: 433–443
- Hambro, C.J.** (1939) *Før frihet og fred. Taler*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Hambro, C.J.** (1943) *How to Win the Peace*. London: Hodder and Stoughton.
- Hambro, C.J.** (1945) *Taler i Krig*. Oslo: Gyldendal.
- Hambro, Edvard** (1940) "Nøitralitetsrett og nøitralitetspolitikk", *Fritt Ord* 7: 89–96.
- Hambro, Edvard** (1962) "En konservativ utenrikspolitikk", *Minerva kvartalskrift* 6(2):185–190.
- Hansen, Andreas Martin** (1908) "Tidens tanker. Udenrigspolitikk", *Samtiden* 19: 148–156, 211–220, 281–288.
- Hobson, Rolf** (2003) "Norsk internasjonal historieskriving ved begynnelsen av det 20. århundret: Thorvald Boye og 'De væbnede neutralitetsforbund' i Sven G. Holtsmark (red.) (2003) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk (110–132).
- Holst, Johan Jørgen** (1962) "Militer makt og utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 20 (2):165–191.
- Holst, Johan Jørgen** (1966) "Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv", *Internasjonal Politikk* 24 (5): 463–490.
- Holst, Johan Jørgen** (1971) "Norges utenrikspolitiske situasjon: Et langsiktig perspektiv" i Karl E. Birnbaum (red.) *Nordiska Framtidsperspektiv*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet (43–61).
- Holst, Johan Jørgen** (1971) "Small Powers in a Nuclear World" i August Schou & Arne Olav Brundtland (red.) *Small States in International Relations*. Uppsala: Almqvist & Wiksells (187–194).
- Holst, Johan Jørgen** (1971) *Small Countries in world politics*. NUPI-Notat No. 24. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Holst, Johan Jørgen, Anders C. Sjaastad & John Kristen Skogan** (1970) "Noen norske sikkerhetsproblemer i syttiårene", *Minervas kvartalskrift* (3): 235–253.
- Holst, Johan J.** (1983) *Lilliputs and Gulliver. Small States in a great power alliance*. NUPI-Notat No. 266. Oslo: Norsk utenrikspolitisk Institutt.
- Holtsmark, Sven G., Helge Ø. Pharo & Rolf Tamnes** (red.) (2003) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk.
- Hovstad, Johan** (1948) "Noreg og nøitralitetstanken", *Syn og Segn* 54: 145–154.
- Klovning, Sissel** (2002) "Hvilken liten stat er det som skal etiopiseres neste gang? C.J.Hambros utenrikspolitiske engasjement 1920–1940. Hovedoppgave i historie, Universitet i Oslo.
- Koht, Halvdan** (1894) *Unionen og freden. En historisk utredning av svenske krigspolitikk siden 1814*. Kristiania: Olaf Nordli.
- Koht, Halvdan** (1902a) "Fredssagen", *Dagbladet* 2/1
- Koht, Halvdan** (1902b) "Nøitralitetssagen", *Dagbladet* 6/9, 7/9, 8/9 & 11/9.
- Koht, Halvdan** (1906b) "Norges Neutralitet", *Verdens Gang* 2/12.
- Koht, Halvdan** (1937a) "Neutrality and Peace – The view of a Small Power", *Foreign Affairs* vol. 15: 280–289.
- Koht, Halvdan** (1937b) "Småstats-synspunkt", *Arbeiderbladet* 5/1 og 6/1.
- Koht, Halvdan** (1938) "Norges utenrikspolitikk: Praktisk fredsarbeid på rettens grunn", *Arbeiderbladet* 31/10 og 1/11.
- Koht, Halvdan** (1939a) "Han s- og fredspolitikk", *Samtiden* 50: 1–16.
- Koht, Halvdan** (1939b) "Problems og neutrality", *Le Nord* 2: 129–137
- Koht, Halvdan** (1940) "Utanrikspolitikken vår (foredrag i Studentersamfundet i Trondheim, 17/2 1940)", *Arbeiderbladet* 22/2, 23/2, 24/2 & 26/2.
- Koht, Halvdan** (1945) "The Role of Small Nations", *The Annals of American Academy of Political and Social Science*: 86–88.
- Kontakt** (1952) "Sosialistisk utenrikspolitikk", *Kontakt* 6(3): 13–14.
- Lange, Christian L.** (1910) "Nationale og internationale idéer", *Samtiden* 21: 55–65.
- Lange, Christian L.** (1917) "Korleis staar arbeidet for freden no?", *Syn og Segn* 23 : 337–346.
- Lange, Christian L.** (1936) "Mellempolitik eller samfolkelig politik?", *Samtiden* 47: 1–13.
- Lange, Christian L.** (1937) "Folkeforbundspolitikk eller nøitralitetspolitikk", *Tidens Tegn* 22/12.
- Lange, Halvard** (1925) *Hvordan kan vi arbeide for internasjonal fred*. Oslo: Norges sosialdemokratiske ungdomsforbund.
- Lange, Halvard** (1952) *Norsk utenrikspolitikk siden 1945: foredrag og debattinnlegg*. Oslo: Tanum.
- Lange, Halvard** (1953) "Norwegian Socialist Foreign Policy", *Socialist International Information* 3(15): 238–242
- Lange, Halvard** (1954) "Norwegian socialist view on the international situation", *Socialist International Information* 4(45): 803–808.
- Lange, Halvard** (1961) "Fre ig sameksistens – en utfordring", *Samtiden* 70: 1–14.
- Lange, Halvard** (1965) *Én verden i fred: Mål og midler i fredsarbeidet*. Oslo: Cappelen.
- Lange, Halvard** (1967) *Nestekjærlighet er realpolitikk. Fridtjof Nansen og internasjonal solidaritet i handling*. Fridtjof Nansen minneforelesning No.4. Oslo: Universitetsforlaget.

- Larsen, Torgeir** (2005) "Norsk utenrikspolitikk 100 år etter - tilbake til start?", *Internasjonal Politikk* 63(2-3): 243-254.
- Leira, Halvard** (2002) *Internasjonal Idealisme og Norge. Utenrikspolitisk tenkning fra Justus Lipsius til Halvdan Kobb*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitet i Oslo.
- Leira, Halvard** (2004) "Hele vort folk er naturlige og fødte Fredsvenner" - Norsk fredstenkning fram til 1906", *Historisk Tidsskrift* 83(2): 153-180.
- Leira, Halvard** (2005) "Folket og freden. Utviklingstrekk i norsk fredsdiskurs 1890-2005", *Internasjonal Politikk* 63(2-3): 135-160.
- Lie, Mikael H.** (1912) *Stormagterne og de smaa nationer*. Kristiania: Aschehoug
- Lundestad, Geir** (1985) "Nasjonalisme og internasjonalisme i norsk utenrikspolitikk: Et faglig provoserende essay", *Internasjonal Politikk* (Temahefte I): 39-54.
- Løvold, Andreas** (2003a) *C. J. Hambros utenrikspolitiske tenkning: "Balance of justice, balance of right"*. Upublisert paper, presentert på den 11. nasjonale fagkonferanse i statsvitenskap, Trondheim 8.-10. januar 2003.
- Mathisen, Trygve** (1952) "Nøytralitetstanken i norsk politikk fra 1890-årene og til Norge gikk med i Folkeforbundet", *Historisk Tidsskrift* 36(1): 30-60.
- Matlary, Janne Haaland** (1999a) "Verdimakt blir viktigere" i *Dagbladet* 14.juli
- Matlary, Janne Haaland** (1999b) "Myk makt, harde verdier?", *Dagbladet* 21/12 1999
- Matlary, Janne Haaland** (2000) "Utenrikspolitikk mellom realpolitikk og idealpolitikk: Må vi velge?", *Dagbladet* 4/2 2000
- Matlary, Janne Haaland** (2002b) *Verdidiplomati – kilde til makt? En strategisk analyse av norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Makt- og demokratiutredningen 1998-2003. Rapport n nr. 46.
- Moe, Finn** (1938) "Vår nøytralitetspolitikk", *Det 20de aarhundre* 38: 171-173
- Mowinckel, Johan Ludvig** (1927) "Norsk fredspolitikk", *Under Dusken* 12: 17-20.
- Mowinckel, Johan Ludvig** (1937) "Skal vi ta parti eller være nøytrale?", *Tidens Tegn* 11/12.
- Mowinckel, Johan Ludvig jr.** (1952) "Utenrikspolitikk – magi eller sosiologi?", *Samtiden* 61: 214-224.
- Mrsa, Fred Ivan Sydengen** (2003) *Halvdan Kobb, fredstanken og forholdet til stormaktene 1935-1939. Mellom nedrustning og territoriell ekspansjon*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Nansen, Fridtjof** ([1915] 1942) "Før det blir for sent" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908-1930*. Oslo: Jacob Dybwad (468-500).
- Nansen, Fridtjof** ([1916] 1942) "Nordens stilling og oppgave under og etter krigen" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908-1930*. Oslo: Jacob Dybwad (536-546).
- Nansen, Fridtjof** (1918) "The Mission of the Small States", *The American-Scandinavian Review* 6 (1): 9-13.
- Nansen, Fridtjof** ([1919] 1942) "Nationenes forbunn" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908-1930*. Oslo: Jacob Dybwad (547-558).
- Nansen, Fridtjof** ([1923a] 1942) "Nestekjærlighet" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908-1930*. Oslo: Jacob Dybwad (584-595).
- Nansen, Fridtjof** ([1923b] 1942) "Tale ved mottagelsen av Nobels fredspris" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908-1930*. Oslo: Jacob Dybwad (596-607).
- Nansen, Fridtjof** ([1927] 1942) "Ingen krig mere" i A. H. Winsnes (red.) *Nansens Røst. Artikler og taler av Fridtjof Nansen. Bind II 1908-1930*. Oslo: Jacob Dybwad (677-688).
- Neumann, Iver B.** (2003) *Hva så, lille land? Essays om Norges alminnelighet*. Oslo: Spartacus
- Opsahl, Torkel** (1962) "Folkerett og internasjonal politikk", *Internasjonal Politikk* 20(2): 192-219.
- Qvam, Erik** (1934) "Norsk utenrikspolitikk, krigs- eller fredspolitikk?", *Janus* 2: 283-304.
- Ræstad, Arnold** (1915) *Nøytralitet*. Foredrag på Norges forsvarsforenings landsmøte.
- Ræstad, Arnold** (1935) "Den kollektive sikkerhet", *Samtiden* 46: 425-444.
- Ræstad, Arnold** (1938) "De små stater og den internasjonal krise", *Samtiden* 49: 581-591.
- Ræstad, Arnold** (1939) "Nøytralitetspolitikk for 25 år siden og nu", *Samtiden* 50: 453-461.
- Ræstad, Arnold** (1940) "Nøytralitet og nøytralitetspolitikk", *Tidsskrift for rettsvitenskap* 42: 43-58.
- Scharffenberg, Johan** (1939) "Norges nøytralitet", *Arbeiderbladet* 14/4.
- Schou, August** (1964) *Fra Wergeland til Nansen. Internasjonalismens idé i Norge*. Fridtjof Nansens minneforelesninger 2. Oslo: Det Norske Videnskaps-Akademi & Universitetsforlaget.
- Schou, August & Arne Olav Brundtland** (red.) (1971) *Small States in International Relations*. Uppsala: Almqvist & Wiksells.
- Sjaastad, Anders** (1969) "Etikk, konservatisme og utenrikspolitikk", *Minerva kvartalskrift* 13(3): 303-316.
- Sjaastad, Anders & Halvor Stenstadvold** (1970) "Store land i dag mer bundet enn små i internasjonal politikk", *Minerva kvartalskrift* 14(2): 226-234.
- Sjaastad, Anders C.** (1975) "Småstatene og verdenspolitikken" i Kjell Hanssen, Lars Roar Langslet & Paul Thyness (red.) *I Pakt med Fremtiden. Festskrift til John Lyng på 70-årsdagen 22. august 1975*. Oslo: Cappelen (164- 181).
- Thommessen, Rolf** (1939) "Det avgjørende nøytralitetsproblem", *Samtiden* 50: 219-224.
- Thune, Henrik & Torgeir Larsen** (2000) "Utenrikspolitikk uten software. En teori om omdømme, populisme og andre politiske trekkefter i små staters utenrikspolitikk" i Geir Dale (red.) *Grenser for all. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus (70-89).
- Thyiness, Paul** (1968) "Utenrikspolitikk og moral i Vietnamdebatten", *Minerva kvartalskrift* 12(1): 37-40.

- Tidens Tegn** (1997) *Moderne utenrikspolitikk: Idealer eller interesser?* Jan Egeland og Nils Morten Udgaard intervjuet av Kristin Clemet, *Tidens Tegn* 5(6): 12–16.
- Vollebæk, Knut** (2003) "Norge er et lite land i verden". *Om Norgesbildet*. Kristofer Lehmkuhl forelesning 2003. Bergen: Norges høgskole.
- Wold, Terje** (1952) "Kollektiv sikkerhet", *Kontakt* 9: 29–32.
- Ørvik, Nils** (1962) "Nøytralitet og nøytralisme. En studie i småstatspolitikk", *Internasjonal Politikk* 20(2): 125–164.
- Ørvik, Nils** (1967) "Verdier, interesser – og makt", *Samtiden* 76: 112–121.
- Ørvik, Nils** (1974) "Avspenning som politisk virkemiddel", *Samtiden* 83(7): 402–419.

4. Utenrikspolitiske institusjoner og beslutningspraksiser

- Et omfattende emne, som griper over i en av de andre kategoriene. Spesielt gjelder dette kategori 5 og 7. Likevel: fokuset her ligger på hvordan institusjoner og aktører responderer på den utenrikspolitiske saksgangen.

Blant de sentrale pionéerverkene, bør følgende nevnes:

- Christoffersen, Jens A.** (1968) "Avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 26(7): 662–701. Finnes også i Gunnar Jervas (red.) (1973) *Utrikspolitikk i Norr*. Lund: Studentlitteratur (193–261). For anmeldelse, se Arne Olav Brundtland (1974) *Internasjonal Politikk* 32(1): 123–124. Se dessuten Jens A. Christoffersen (1968) "The Making of Foreign Policy in Norway", *Cooperation and Conflict* 3: 52–74.
- Internasjonal Politikk** (1968) "Om avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk. Temanummer", *Internasjonal Politikk* 26(7): 660–763. Temaheftet innledes med artikkelen til Christoffersen, med påfølgende refleksjoner fra både utenrikspolitikere og forskere.
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1995) "Beslutningsprosesser i norsk utenrikspolitikk" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges Utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag (59–78). Gir en oversikt over de viktigste utenrikspolitiske institusjonene, men også en god rasjonalistisk teori knyttet til dette forskningstemaet.
- Fonn, Birgitte Kjos, Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending** (red.) (2006) *Norsk utenrikspolitisk praksis: Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Redigert bok, som dekker de viktigste aktørene og prosessene i norsk utenrikspolitikk. Skrevet av forskere og praktikere.

Den første norske beslutningsteoretiske studien:

- Ørvik, Nils m.fl.** (1968) *Departemental Decision-making. A Group Study of Three Ministries. A Research Report*. Oslo: Institutt for Statsvitenskap. Også gitt ut som bok: Nils Ørvik m.fl. (1972) *Departemental Decision-Making*. Oslo: Universitetsforlaget. Arbeidet, som ble startet opp på Institutt for Statsvitenskap i Oslo, under ledelse av Nils Ørvik, var sterkt inspirert av den behavioristiske metoden til James N. Rosenau. Inneholder spesielt analyser av Utenriks- forsvars- og helsedepartementet.

Oversiktsverker av Stortinget, mer spesielt, sett fra en juridisk, og kanskje noe utdatert, synsvinkel;

- Colban, Erik** (1961) *Stortinget og utenrikspolitikken*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmeldelse, se: Frede Castberg (1963) "Bokanmeldelse", *Tidsskrift for Rettsvitenskap* 76: 187–198; Arne Olav Brundtland (1962) "God jus om utenrikspolitikken", *Minerva kvartalskrift* 6(3): 370–371.

Og: Fra et historisk ståsted.

- Omang, Reidar** (1964) "Stortinget og de utenrikske saker etter unionoppløsningen" i *Spesialartikler. Det Norske Storting gjennom 150 år, bind 4*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag (67–165).
- Brusewitz, Axel** (1933) *Nordiska Utriksnemder i komparativ belysning. Studier över Riksdagen och Utrikespolitiken, bind 2*. Uppsala: Almqvist & Wicksells.

Oversiktsverker om UD:

- Omang, Reidar** (1955) *Norsk utenriksstjeneste I. Grunnleggende år*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. For anmeldelse, se: Herman Reimers (1957) "Norsk utenriksstjeneste", *Samtiden* 66: 117–137.
- Omang, Reidar** (1959) *Norsk utenriksstjeneste II. Stormfulle tider 1913–1928*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Neumann, Iver B. & Halvard Leira** (2005) *Aktiv og avventende. Utenriksstjenestens liv 1905–2005*. Oslo: Pax.

Første standardverk om hvordan et politisk parti behandler en utenrikspolitisk sak:

Eriksen, Knut Einar (1972) *DNA og NATO. Striden om norsk NATO-medlemskap i regjeringspartiet 1948–49*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. For anmel se, se: Arne Olav Brundtland (1974) i *Internasjonal Politikk* 32(1): 120–121, og svar fra Eriksen i *Internasjonal Politikk* 32(2): 403–405. Sterkt inspirert av historikeren Jens A. Seip.

Juridiske standardverk, som også inneholder utenrikspolitiske institusjoner og saksgang:

Andenæs, Johs. (1998) *Statsforfatningen i Norge*. Oslo: Tano Aschehoug.

Castberg, Frede (1964) *Norges Statsforfatning, bind 2*. Oslo: Universitetsforlaget.

Sejersted, Fredrik (2002) *Kontroll og Konstitusjon. Statsrettslige studier av Stortingets kontrollvirksomhet*.

Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Vurderer spesielt, ut i fra en juridisk synsvinkel selvfølgelig, behandlingen av utenrikspolitiske saker i etterkrigstiden og frem til i dag.

• Under følger ulike bidrag alfabetisk innenfor hver enkelt kategori, som er ordnet i følgende temaer: (1) Generelle beslutningsstudier (2) Sikkerhetspolitiske beslutningspraksiser og hemmelighold (3) Stortinget (4) Utenriksdepartementet (5) Utenriktjenesten og diplomatiet (6) Regjeringen og andre departementer (7) partiene (8) sentrale beslutningstakere (9) organisasjonene (10) den utenrikspolitiske opposisjonen (11) den utenrikspolitiske opinionen og en ig (12) Forholdet til EU/EØS.

• 1. Generelle beslutningsstudier:

Benum, Edgeir (1968) ”[uten tittel]”, temanummer ’Om avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk’, *Internasjonal Politikk* 26(7): 731–740.

Benum, Edgeir (1969) *Maktsentra og Opposisjon. Spaniasaken i Norge 1946 og 1947*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Riste (1971) *Historisk Tidsskrift* 50: 210–214.

Burgess, Philip M. (1967) *Elite Images and Foreign Policy Outcomes. A Study of Norway*. Ohio: The Ohio State University Press.

Burgess, Philip M. (1968) ”[uten tittel]”, temanummer ’Om avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk’, *Internasjonal Politikk* 26: 750–756.

Eckstein, Harry (1966) *Division and cohesion in democracy: A study of Norway*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.

Egeberg, Morten (1974) *Aktører og samordning. Norske takelse i internasjonale organisasjoner*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo. For en forkortet utgave, se *Internasjonal Politikk* 32(3): 651–664.

Egeberg, Morten (1978) ”Den offentlige politikens internasjonalisering – noen utviklingstrekk og perspektiver” i Johan P. Olsen (red.) *Politisk organisering*. Bergen: Universitetsforlaget.

Egeberg, Morten & Jarle **Trondal** (1996) *Innenriksforvaltningens og den offentlige politikens internasjonalisering*. Working Paper 23/1996. Oslo: Arena. Finnes også i Tom Christensen & Morten Egeberg (red.) (1997) *Forvaltningskunnskap*. Oslo: Tano Aschehoug (335–366).

Engesland, Bente Egjar (1989) *Norges forhold til OPEC: Fra konflikt til samarbeid? Analyse av en beslutningsprosess*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Også utgitt som: Rapport No.1. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.

Frydenlund, Knut (1983) ”Utenrikspolitikk i et mediasamfunn”, *Internasjonal Politikk* 41(3): 327–332.

Frydenlund, Knut (1985) ”Utenriks- og sikkerhetspolitikk i et mediasamfunn – krav om innsyn – behov for hemmelighold” i Nils E. Øy (red.) *Start pressen. Informasjonsfrihetens vilkår i Norge anno 1985*. Fredrikstad: Institutt for journalistikk.

Frankel, Joseph (1968) ”Comparing Foreign Policies. The Case of Norway”, *International Affairs* 44: 482–494.

Hallenstedt, Abraham (1969) ”Utenrikspolitikk – Styring – Demokrati”, *Internasjonal Politikk* 46(6): 678–690.

Hambro, C. J. (1938) ”When Kings and Foreign Ministers Meet”, *Le Nord* 1: 9–28.

Heradstveit, Daniel & Ove **Narvesen** (red.) (1977) *Decision-making research. Some recent developments*. NUPI-Rapport No.35. Oslo: NUPI.

Heradstveit, Daniel, Ove **Narvesen** & Michael **Shapiro** (1978) ”A Cognitive Model of Decision-making: Application to Norwegian Oil Policy”, *Cooperation and Conflict* 13: 93–108.

Heradstveit, Daniel & Tore **Björge** (red.) (1986) *Beslutningsprosesser, kommunikasjon og språk. Rapport fra en workshop*. NUPI-Rapport No.96. Oslo: NUPI.

Holst, Johan Jørgen & Anders **Sjaastad** (1972) ”Nordic Conference on Foreign Policy Decision-Making”, *Reiserapport* No.29. Oslo: NUPI.

Hveem, Helge (1968a) ”[uten tittel]”, temanummer ’Om avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk’, *Internasjonal Politikk* 26(7): 741–749.

- Hveem, Helge** (1968b) "Foreign Policy Thinking in the Elite and the General Population", *Journal of Peace Research* 5: 146–170.
- Hveem, Helge** (1972) *International Relations and World Images. A Study of Norwegian Foreign Policy Elites*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Abraham Hallenstvedt (1972) *Internasjonal Politikk* 30(3): 561–563.
- Knudsen, Bård Bredrup** (1979) *Elite images and perceptual predispositions. A study of some national and international images in Western Europe: Affinity, the rank of nations, and images of Norway and Norwegian foreign policy*. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Knudsen, Olav Fagerlund & Arild Underdal** (1985) "Patterns of Norwegian Foreign Policy Behavior: An Exploratory Analysis", *Cooperation and Conflict* 20: 229–252.
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1990) "Norway: Domestically driven foreign policy", *The Annals of The American Academy of Political and Social Science*: 101–116.
- Knutsen, Torbjørn L.** (1999) *Nye aktører i norsk utenrikspolitikk*. Rapport No. 2/99. Aktuelle utenrikspolitiske spørsmål. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Knutsen, Torbjørn L.** (2006) "Politikk og praksis i historisk lys", i Kjos-Fonn, Birgitte; Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag, s. 253–272.
- Lie, Jon Harald Sande**. 2006. Utvikling, frivillige organisasjoner og utenrikspolitikk, i Kjos-Fonn, Birgitte; Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*, Oslo: Cappelen akademisk forlag.
- Lodgaard, Sverre** (1969) "Den utenrikspolitiske avgjørelsesprosess i Norge. Noen forslag til forandringer", *Internasjonal Politikk* 27(6): 734–756.
- Neumann, Iver B.** (1999) "Den disaggregerte stats diplomati: Nye aktører i norsk sørpolitikk", *Internasjonal Politikk* 57(2): 181–197. En litt forkortet versjon finnes også i Iver B. Neumann (2000) "Nye aktører og arenaer i internasjonal politikk på 1990-tallet" i Kari M. Osland (red.) *Sørpolitikkenes plass i et utenrikspolitisk helhetsperspektiv*. Conference Proceedings. Oslo: NUPI & CMI (61–78).
- Neumann, Iver B.** (2002) "Harnessing Social Power: Norwegian State Diplomacy and the Land Mines Issue" i Andrew Cooper, John English & Ramesh Thakur (red.) *Global Governance: Towards a new diplomacy?* Tokyo: United Nations University Press (106–132).
- Olsen, Johan P.** (1983) *Organized Democracy – Political Institutions in a Welfare State – The Case of Norway*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Omdahl, Arne** (1987) *Oljeboring nord for 62. breddegrad. Analyse av en beslutningsprosess*. Hovedoppgave i administrasjon og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen.
- Opedal, Ståle Harald** (1993) *Kommersielle forhandlinger og politisering. En studie av det norske beslutningsmonstret under Sleipner-forhandlingene mellom Norge og Storbritannia*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Pharo, Helge Ø.** (1984) *Domestic and International Implications of Norwegian Reconstruction*. Firenze: European University Institute.
- Riste, Olav** (1983) "The Foreign Policy-Making Process in Norway: An Historical Perspective" i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier: Årbok for forsvarshistoriske forskningscenter*. Oslo: Tano (232–245).
- Riste, Olav** (1985) "The Historical Determinants of Norwegian Foreign Policy" i Johan Jørgen Holst (red.) *Norwegian Foreign Policy in the 1980s*. Oslo: Norwegian University Press (12–26).
- Sjaastad, Anders C.** (2006) "Stortinget som utenrikspolitisk organ", i Fonn, Birgitte Kjos, Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending (red.) (2006) *Norsk utenrikspolitisk praksis: Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 19–47.
- Stoltenberg, Thorvald** (1968) "[uten tittel]", temanummer 'Om avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk', *Internasjonal Politikk* 26(7): 712–719.

- 2. Sikkerhetspolitiske beslutningspraksiser og hemmelighold:

- Andersen, Jon Helge** (2000) *Fra atlantisk sikkerhet til europeisk usikkerhet? En studie av Utenriksdepartementets og Forsvarsdepartementets responser på endrede sikkerhetspolitiske rammebetingelser*. Arena-Report No.2/2000. Oslo: Arena.
- Bakken, Anne-Lise m.fl.** (1980) "Stortinget og sikkerhetspolitikken" i Thorbjørn Jagland (red) *Atomvåpen og Usikkerhetspolitikk*. Oslo: Tiden Norsk Forlag (267–281).
- Brundtland, Arne Olav** (1983) "INF og sammenbruddet av den sikkerhetspolitiske enighet", *Internasjonal Politikk* 41(temahefte I–II): 73–96.
- Enholm, Kari** (1979) *Ført bak lyset: 30 år med NATO*. Oslo: Pax.
- Enholm, Kari** (1987) *Bak fasaden. Søkelys på norsk alliansepolitikk etter 2. verdenskrig*. Oslo: Folkereisningen Mot Krig.
- Forsvarsdepartementet** (2001) *Kosovo-krisen: Nasjonal Rapport*. Finnes: www.odin.dep.no/fd/norsk/publ/utredninger/andre/010011-220003/index-dok000-b-f-a.html september 2002.
- Friis, Jakob** (1951) "Utenrikspolitisk omprøving?", *Samtiden* 60: 168–182.
- Friis, Karsten** (2000) "Forsvar og identitet: De norske friskusverdiene" i Geir Dale (red.) *Grenser for alt. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus (119–143).

- Førland**, Tor Egil (1994) "Foreign Policy Profiles of the Scandinavian Countries: Making Use of CoCom", *Scandinavian Journal of History* 19: 165–184.
- Gleditsch**, Nils Petter & Sverre **Lodgaard** (1970) *Krigsstaten Norge*. Oslo: Pax.
- Gleditsch**, Nils Petter (1976) "Hvordan og hvorfor Norge fikk Loran C", *Internasjonal Politikk* 34(4): 823–842.
- Gleditsch**, Nils Petter & Johan J. Holst (1977) "Debatt om Loran C", *Samtiden* 86(7): 423–425.
- Gleditsch**, Nils Petter m.fl. (red.) (1976) *Debatten om Loran C og Omega. En dokumentasjon fra avisspaltene*. Oslo: PRIO.
- Gleditsch**, Nils Petter & Albert **Langer** (1976) *Navigasjonsstasjonene, Polaris-ubåtene og basepolitikken*. PRIO-rapport 2/1976. Oslo: PRIO.
- Gleditsch**, Nils Petter (1979) "Loran C og Polaris: Hvem visste hva og når fikk de vite det?", *Internasjonal Politikk* 37: 405–420.
- Gleditsch**, Nils Petter (1982) *Åpenhet i forsvarssaker. Praksis og regelverk*. PRIO-informasjon No.11. Oslo: PRIO.
- Hellebust**, Anders (1974) *NATO-fellesfinansiert og bilateral infrastrukturbygging i Norge. En analyse av beslutningsprosesser og innflytelsesrelasjoner*. Magisteravhandling i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Helset**, Per (1981) *Hemmelighold og Demokrati i norsk Utenriks- og sikkerhetspolitikk*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Jan Braath (1981) *Internasjonal Politikk* 39(3): 520–523.
- Riste**, Olav & Arnfinn **Moland** (1997) "Strengt Hemmelig": *Norsk etterretningstjeneste 1945–1970*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Riste**, Olav (1999) *The Norwegian Intelligence Service 1945–1970*. London: Frank Cass.
- Schei**, Anders m.fl. (1975, 1977) *Loran C og Omega. Innstilling fra utvalget til undersøkelse av sakene om etbalering av Loran C og Omega-stasjoner i Norge*. Oslo: Pax.
- Sjaastad**, Anders C. (1970) "Informasjon og utenrikspolitikk", *Minerva kvartalskrift* 14(3): 222–225.

• 3. Stortinget:

- Balsvik**, Randi (1969) *Uhjelpsdebatt i det norske Storting 1952–56*. Hovedoppgave i historie, Universitet i Bergen.
- Balsvik**, Randi (1970) "Stortinget og u-hjelpen", *Syn og Segn* 82: 453–461.
- Bonham**, Matthew B. (1969) "Scandinavian Parliamentarians: Attitudes toward Political Integration", *Cooperation and Conflict* 4: 149–161.
- Bruun-Lie**, Benedicte (2004) *Konsensus og kontinuitet i norsk sikkerhetspolitisk diskurs.. Stortinget og Kosovo våren 1999*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Bønsnæs**, Per (1984) *Den trauste utenrikspolitikk. En studie av Stortingets organisatoriske behandling av utenrikspolitiske saker*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Christensen**, Dag Arne (1997) "Europautvalget i Danmark, Sverige og Norge: Sandpårøingsorgan eller politiske muldvarpar?" i *Nordisk Administrativ Tidsskrift* 78(2): 143–163.
- Dahl**, Agnethe & Liv Astrid Sverdrup (1996) "Etter Norges Nei til EU: Stortinget på si injen?", *Tidens Tegn* 4(6): 21–23.
- Danielsen**, Rolf (1964) *Tidsrommet 1870–1908. Det Norske Storting gjennom 150 år, bind 2*. Oslo: Gyldendal.
- Eckhoff**, Torstein (1980) "Stortingets unnfalighet i saker om utenriks – og sikkerhetspolitikk", *Lov og Rett* 18: 275–294.
- Floistad**, Brit & Kjell **Myhre-Jensen** (1997) "The Storting and the EU/EEA" i Matti Wiberg (red.) *Trying to make democracy work. Nordic parliaments and the European Union*. Stockholm: Gidlund.
- Greve**, Tim (1965) "Stortingets utenrikspolitiske spørrevirksomhet. Noen bemerkninger til Ottar Helleviks artikkel i hefte No.2 1965", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 5(3): 290–292.
- Hambro**, C. J. (1922) "Storting og utenrikspolitikk", *Ukens Revy*: 29–34.
- Hambro**, C. J. (1947) *Historisk Supplement*. Oslo: Aschehoug.
- Hansen**, Guttorm & Erik **Mo** (1993) *Om Stortingets arbeidsordning. Stortingets forretningsorden med kommentarer*. Stortinget.
- Helland**, Leif & Bjørn E. **Rasch** (1998) "Stortingets fagkomiteer. Forholdet mellom popularitet, arbeidsmengde og komitestørrelse", *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift* 14(2): 219–252.
- Hellevik**, Ottar (1965) "Stortingets utenrikspolitiske spørrevirksomhet", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 1(2): 91–111.
- Hellevik**, Ottar (1969) "Stortingets rolle i den utenrikspolitiske avgjørelsesprosessen", *Internasjonal Politikk* 27(6): 691–713.
- Hellevik**, Thale (1997) *Verdenshav eller andedam? En studie av internasjonaliseringstendenser i Stortingets virksomhet*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Hellevik**, Thale (1998) *Stortinget og internasjonaliseringen*. Working Paper No.2. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Heradstveit**, Daniel (1974) *The Norwegian Parliament and the Common Market issue*. NUPI-Notat No.71. Oslo: NUPI.
- Heradstveit**, Daniel (1967) *Stortingsdebatten om EEC*. Magisteravhandling i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Hernes**, Gudmund (1985) "Some Aspects of the Executive and Parliament in Norwegian Foreign Policy-Making" i Johan J. Holst (red.) (1985) *Norwegian Foreign Policy in the 1980s*. Oslo: Norwegian University Press (55–71).
- Hernes**, Gudmund & K. **Nergaard** (1989) *Oss imellom. Konstitusjonelle former og uformelle kontakter*

Storting-Regjering. Rapport No. 090. Oslo: FAFO.

- Kielland**, Arne (1972) *All makt? Dagbok fra Stortinget*. Oslo: Pax.
- Koht**, Halvdan & Mikael **Lie** (1916) *Parliamentary Control of Foreign Politics*. The Hague: Central Organisation for a Durable Peace & Martinus Nijhoff.
- Kristvik**, Bjørn (1968) "[uten tittel]", temanummer 'Om avgjørelsesprosessen i norsk utenrikspolitikk', *Internasjonal Politikk* 26(7): 725–730.
- Kaartvedt**, Alf (1964) *Fra Riksforsamlingen til 1869. Det Norske Storting gjennom 150 år, bind 1*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Løvold**, Andreas (2002) *Innenriks\Utenriks. Den utvidete utenrikskomiteen som skaper og opprettholder av utenrikspolitisk konsensus*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Løvold**, Andreas (2003) "Den utvidete utenrikspolitiske enighet", *Stat & Styling*, 13(6): 31–42.
- Løchen**, Einar (1951) "Parlamentarisk kontroll av internasjonale organisasjoner", *Internasjonal Politikk* 9: 123–134.
- Moe**, Finn (1953) "Parlamentenes rolle i internasjonal politikk", *Samtiden* 62: 610–619
- Moe**, Finn (1968) "Stortinget og den utenrikspolitiske avgjørelsesprosessen", *Internasjonal Politikk* 26(7): 670–677.
- Mossing**, Trond (1984) *Konsensus og splittelse på Stortinget i utenrikspolitiske spørsmål. En komparativ undersøkelse*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Narum**, Håvard (1985) *Stortingets rolle i norsk utenrikspolitikk*. Rapport No.119. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Nordby**, Trond & Frode **Veggeland** (1999) "Lovgivningsmyndighetens suspensjon. Stortingets rolle under EØS-avtalen", *Tidsskrift for samfunnsforskning* 40: 87–107.
- Nordby**, Trond (2000) *I Politikens sentrum. Variasjoner i Stortingets makt 1814–2000*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Olsen**, Johan P. & Lars Chr. **Blichner** (1986) *Spørsmål i Stortinget: Sikkerhetsventil i petroleumspolitikken*. Bergen: Universitetsforlaget.
- Rasch**, Bjørn Erik & Hilmar **Rommetvedt** (1999) *Makt og demokrati i norsk parlamentsforskning*. Oslo: Makt- og demokratiutredningen 1998–2003. Rapport No.2.
- Rasch**, Bjørn Erik (1997) "Stortingsbeslutninger og demokrati" i Knut Midgaard & Bjørn Erik Rasch (red.) *Demokrati – vilkår og virkninger*. Oslo: Fagbokforlaget (141–159).
- Riste**, Olav (1989) "Ideal, interesse og parlamentarisk kontroll: Utforminga av norsk utanrikspolitikk 1905–1945" i Trond Bergh & Helge Pharo (red.) *Historiker og veiledere. Festskrift til Jacob Sverdrup*. Oslo: Tiden (63–80).
- Sejersted**, Fredrik (1996) "The Norwegian Parliament and European Integration – Reflections From medium-Speed Europe" i Eivind Smith (ed.) *National Parliaments as Cornerstones of European Integration*. London: Kluwer Law International (124–159).
- Sejersted**, Fredrik (1997) "EØS og folkestyret", *Nytt Norsk Tidsskrift* 14(1): 69–77.
- Seim**, Asbjørn (1996) *Stortinget: En Fugl Fønix på Maktutredningens Ruiner?* Rapport No. 9602. Bergen: LOS-senteret.
- Selvik**, Torstein (1954) "NATO og Stortinget", *Kontakt*: 11–13.
- Skard**, Jon (1971) *Utenrikspolitiske henstillinger til Stortinget. En undersøkelse av skriftlige henvendelser om utenrikspolitiske spørsmål fra norske organisasjoner og borgere til det samlede Storting i perioden 1945–70*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Skogrand**, Kjetil (2001) "Forliket som forsvant. Refleksjoner omkring behandlingen av langtidsproposisjonen for Forsvaret", *Norsk Militært Tidsskrift* 8/9.
- Smith**, Eivind (red.) (1996) *National Parliaments as Cornerstones of European Integration*. London & The Hague: Kluwer Law International.
- Stavang**, Per (1999) *Storting og regjering. Om instruksjer frå Stortinget til regjeringa*. Bergen: Alma Mater.
- Stortingets forretningsorden** (2004):
<http://www.stortinget.no/om_stortinget/lover_regler/StortingetsForretnN.pdf>
- Sæterdal**, Arnfinn (1958) *Debatten i Stortinget om Folkeforbundet*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Utengen**, Rolf (1958) "Det norske Storting og utenrikspolitikken", *Nordisk Kontakt* 4: 217–20.

• 4. Utenriksdepartementet:

- Christensen**, Tom (1996) "Adapting to Process of Europeanisation: a Study of the Norwegian Ministry of Foreign Affairs", *Arena rapport* No.2. Universitetet i Oslo: ARENA:
- Colding**, Kjell (1978) "Organisasjonsspørsmål i Utenriksdepartementet" i Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitisk årbok* 5 Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt .
- East**, Maurice A. & Leif-Helge Salomonsen (1981) "Adapting Foreign Policy-Making to Interdependence: A Proposal and Some Evidence From Norway", *Cooperation and Conflict* 16(3): 165–182.
- East**, Maurice A. (1981) "The Organizational Impact of Interdependence on Foreign Policy-Making. The Case of Norway" i Charles Kegley & Patrick McGowan (red.) *The Political Economy of Foreign Policy Behavior*. London: Sage. Også utgitt som NUPI-Notat No.217. Oslo: NUPI.
- East**, Maurice A. (1984) "Coordinating Foreign Policy: The Changing Role of the Norwegian Foreign Ministry",

Cooperation and Conflict 19(2): 121–134.

- Efjestad, Svein** (1980a) *Samordning av utenrikspolitiske beslutninger rettet mot ulike typer av stater*. NUPI-Notat No.180. Oslo: NUPI.
- Efjestad, Svein** (1980b) *Utenriksdepartementets rolle i samordningen av fagdepartementenes internasjonale saker*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitet i Oslo. Også utgitt som NUPI-Rapport No.52. Oslo: NUPI.
- Efjestad, Svein** (1980c) "Utenriksdepartementets samordningsaktivitet, og fagdepartementenes nordiske kanaler i internasjonale saker", *Internasjonal Politikk* 38(4): 821–836.
- Gleditsch, Nils Petter, Øyvind Østerud & Jon Elster** (1974) *De utro tjenere. Embetsverket i EF-kampen*. Oslo: Pax
- Hallenstvedt, Abraham** (1970) "Utenriksdepartementet og utformingen av norsk utenrikspolitikk" i Arne J. Stokke (red.) *Beslutningsprosesser i norsk offentlig administrasjon*. Oslo: Universitetsforlaget (93–106).
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1988) "Utenrikspolitisk samordning og faglig problemløsning: Om innlemmelsen av HD i UD" i Harald Olav Skar (red.) *Norske Utenrikspolitiske Årbok* 14. Oslo: NUPI.
- Melheim, Margunn** (1995) *Utenriksdepartementet – "Tordenskiolds soldater" og "Djevelens advokat" i EØS-prosessen? Ein studie av Utenriksdepartementet si rolle i EØS-prosessen med fokus på Utenriksøkonomisk av ing 1*. Hovedoppgave i administrasjon- og organisasjonsvitenskap, Universitet i Bergen.
- Moses, Jonathon W & Torbjørn L. Knutsen** (2001) "Inside Out. Globalization and the Reorganization of Foreign Affairs Ministries", *Cooperation and Conflict* 36(4): 355–380.
- Neumann, Iver B.** (1998) "Departemental identitet: Det norske utenriksdepartement", *Internasjonal Politikk* 56(1): 75–103.
- Neumann, Iver B.** (1999c) "Norway, the Foreign Ministry: Bracketing Interdependence" i Brian Hocking (red.) *Foreign Ministries. Change and Adaptation*. Basingstoke: Macmillan (152–169).
- Norman, Erik-Wilhelm** (1982) „The Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs“ i Zara Steiner (red.) *The Times Survey of the Foreign Ministries of the World*. London.
- Norman, Erik-Wilhelm & Jon Bech** (1996) *Utenriksdepartementet nitti år*. Oslo: Det kgl. Norske Utenriksdepartement.
- Nystrøm, Dag** (1991) *Sammenslåingen av Utenriksdepartementet og Han sdepartementet: En politisk styrt prosess?* Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Salomonsen, Leif Helge** (1980) *Samordningsprosesser i norsk utenrikspolitikk*. NUPI-Notat No.181. Oslo: NUPI.
- Salomonsen, Leif H.** (1981) *Fagdepartementenes internasjonale virksomhet og UD's samordningsfunksjon*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitet i Oslo. Også utgitt som NUPI-Rapport No.66. Oslo: NUPI.
- Skodvin, Magne** (1971) *Norden eller NATO? Utenriksdepartementet og alliansespørsmålet 1947–1949*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Stoltenberg, Thorvald** (1970) "Avgjørelsesprosessen og Utenriksdepartementets plassering" i Arne J. Stokke (red.) *Beslutningsprosesser i norsk offentlig administrasjon*. Oslo: Universitetsforlaget (106–122).
- Stoltenberg, Thorvald** (1983) "Statssekretær i Utenriksdepartementet" i Ingegerd Galtung & Alf R. Bjerke (red.) *Fra diplomatiets verden*. Oslo: Atheneum (63–65).
- Underdal, Arild** (1987) *What's Left for the MFA? Foreign Policy and the Management of External Relations in Norway*. Working Paper No. 12. Oslo: Norwegian School of Management (BI).

• 5. Utenriktjenesten og diplomatiet:

- Ausland, John C.** (1979) *Bak Ambassadens murer*. Oslo: Cappelen.
- Fonn, Birgitte Kjos & Christine Præsttun** (2004) "Ny verden, gammelt hus", *Samtiden* 3:63-74.
- Galtung, Ingegerd & Alf R. Bjerke** (red.) (1983) *Fra diplomatiets verden*. Oslo: Atheneum.
- Galtung, Ingegerd** (1983) "Generelle fakta om utenriktjenesten idag" i Ingegerd Galtung & Alf R. Bjerke (red.) *Fra diplomatiets verden*. Oslo: Atheneum (33–40).
- Galtung, Johan & Mari Holmboe Ruge** (1965) "Patterns of Diplomacy. A Study of Recruitment and Career Patterns in Norwegian Diplomacy", *Journal of peace research* 2: 101–136.
- Knudsen, Olav Fagerlund & Maurice A. East** (1986) "Spillrom for personlig innvirkning: Lederstil og samordning i norsk utenriksadministrasjon på slutten av 1970-tallet", *Internasjonal Politikk* 44(3): 7–32.
- Lange, Halvard** (1954) "Administrative problemer i norsk utenriktjeneste", *Nordisk administrativt tidsskrift* 35: 1–21.
- Leira, Halvard** (2008) "Consular representation in an emerging state: the case of Norway", *Hague Journal of Diplomacy* 3(1): 1-19. Leiden: Brill.
- Leira, Halvard & Iver B. Neumann** (2005) "Utsendinger til '...en mindre og halvciviliseret oversjøisk stat'? 1905 og fremveksten av et diplomatisk korps i Kristiania", *Sosiologi i Dag* 35(3): 50-78.
- Neumann, Iver B.** (2001) *Diplomati som historisk og sosial praksis*. Hovedoppgave i sosialantropologi, Universitetet i Oslo.
- Neumann, Iver B.** (2002a) "Diplomaten" i Iver B. Neumann (red.) (2002) *Global Politikk: Krig, diplomati, ban og nyhetsformidling i praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk (107–168).
- Neumann, Iver B.** (2007) "A speech that the entire Ministry may stand for," or: why diplomats never produce anything new", *International political sociology*, 1(2): 183-200.

- Neumann, Iver B.** (2008) "The body of the diplomat", *European journal of international relations* 14(4): 671-695.
- Jørgensen, Nils-Johan** (2005) "(Pre)posisjon. Om diplomater og politikere i UD", *Samtiden* 3:53-63.
- Omang, Reidar** (1954) *Utenriksstjenesten*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Ruge, Mari Holmboe** (1965) "Norske utenriksstjenestemenn 1905–65. En analyse av rekruttering og sosial bakgrunn", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 6: 213–234.
- Ræder, Gudrun** (1975) *De uunnværlige flinke*. Oslo: Gyldendal.

6. Regjeringen og andre departementer:

- Einstadbland, Ellen Siri** (1987) *Institusjonell differensiering. Analyse av utviklingen av enheter for internasjonale saker i departementene*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Engen, Rickard** (1995) *Fiskeridepartementet – en aktør med ambisjoner på egne vegne? Om Fiskeridepartementets, fiskerierorganisasjonene og Utenriksdepartementets rolle i norsk fiskeripolitikk*. Hovedoppgave, Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen.
- Farsund, Arild Aurvåg** (1993) *Europeisering. En studie av EØS-prosessen og responser på denne i Justisdepartementet*. Hovedoppgave i administrasjons- og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen.
- Græger, Nina og Iver B. Neumann** (2006) "Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementets rolle", s. 67-88 i Birgitte Kjos-Fonn; Ole Jakob Sending & Iver B. Neumann (red.) *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag.
- Holberg, Ulf André Magneson** (1994) *Forvaltningens internasjonalisering. En kartlegging av internasjonalisering i sentralforvaltningen utenfor departementene*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Langhelle, Oluf** (2001) *WTO-forhandlingene – et utenrikspolitisk motestad for norsk innenrikspolitikk? Arvevingen mellom landbrukets defensive og fiskerinæringens offensive interesser*. Rapport 232/2001. Stavanger: Rogalandsforskning.
- Langhelle, Oluf** (2002) *The WTO Negotiations: Domestic Politics, Issue-linkages and the Role of the interest organisations in Norway*. Paper, presentert på fagkonferansen i statsvitenskap, Trondheim 8.–10. januar 2002.
- Nyquist, Victoria** (1997) *Internasjonalisering av sentralforvaltningen. Kartlegging av departementenes internasjonale tilknytning fra 1976 til 1986*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Ruud, Tone Maanum** (2003) *Passer Norge inn i Schengen? En case-studie av europeiseringen av utlendingsforvaltningen*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Stokke, Arne J.** (red.) (1970) *Beslutningsprosesser i norsk offentlig administrasjon*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Thompson, Egil** (1991) *Vedtaket om å bygge ut Gullfaks II. En beslutningsteoretisk analyse av forholdet mellom Statoil og storting, regjering og Olje- og nergidepartementet*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Trondal, Jarle** (1996) *Tilknytningsformer til EU og nasjonale samordningsprosesser*. Working Paper No.15/96. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Trondal, Jarle** (1997) *Europeisering av sentraladministrative organer. Om tilknytningsformer til EU og departementale koordineringsformer*. Working Paper No. 28. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Trondal, Jarle** (2000) "Europeisering av det norske styringsverket: Rives skillet mellom utenrikspolitikk og innenrikspolitikk ned?", *Nordisk Administrativ Tidsskrift* (3): 197–207. Finnes også i Harald Baldersheim, Bernt Hagtvet & Knut Heidar (red.) (2001) *Statsvitenskapelig utsyn. Politiske tema og tenkemåter i en oppbruddstid*. Kristiansand: Høyskoleforlaget (237–246).
- Trondal, Jarle** (2003) "Transformasjon av staten. Hvilken betydning har EU?", *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift* 19(1): 28–54.
- Udgaard, Nils Morten** (2006) "Statsministerens kontor - minst, men mektigst?", i Fonn, Birgitte Kjos, Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending (red.) (2006) *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 48-66.
- Veggeland, Frode** (1997a) *Internasjonale prosesser og nasjonale reformforsøk. Landbruksdepartementet og jordbrukssektoren 1989–1996*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Veggeland, Frode** (1997b) *Internasjonalisering og nasjonale reformforsøk. EU, GATT og endringsprosesser i Landbruksdepartementet og jordbrukssektoren*. Arena Rapport No.3/97. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Veggeland, Frode** (1999) "Institusjonelle tilpasninger til den europeiske integrasjonsprosessen. En gjennomgang av forskning om europeisering av nasjonale institusjoner", *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift* 15(1): 3–39.

• 7. Partiene:

- Beukel, Erik** (1977) "Norges basepolitikk – nogle overvejelser i Arbeiderpartiets le se", *Internasjonal Politikk* 35(3): 483–494.
- Bliksås, Dagrun** (1992) *Arbeiderpartiet fra dobbeltvedtak til frys, 1979–1983*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Trondheim.
- Brende, Børge** (1993) "Utenrikspolitiske brytninger i Høyre" i Børge Brende m.fl. (red.) *Politikk og ansvar. Debattskrift til Kåre Willoch 3. oktober 1993*. Oslo: Schibsted (37–48).

- Bull**, Trygve (1973) "DNA-apparatet og EF-politikkens forutsetninger. Intervju." i Knut Kjeldstadli & Vidar Keul (red.) *DNA – fra folkebevegelse til statsstøtte*. Oslo: Pax (37–60).
- Christophersen**, Jens A. (1975) "Konservatisme og utenrikspolitikk" i Kjell Hansen, Lars Roar Langset & Paul Thynnes (red.) *I Pakt med Fremtiden. Festskrift til John Lyng på 70-årsdagen 22. august 1975*. Oslo: J.W. Cappelen Forlag (144–163).
- Danielsen**, Rolf (1984) *Borgerlig Oppdemningspolitikk. Høyres Historie, bind 2*. Oslo: Cappelen.
- Eide**, Espen Barth (1990) "Europa-debatten i Arbeiderpartiet: Forholdet mellom 'konføderale' og 'føderale' posisjoner", *Internasjonal Politikk* 48(3): 403–418.
- Enholm**, Kari (1981) *Arbeiderpartiets base- og atompolitikk. Kjensgjerninger og vurderinger*. Oslo: Folkereisningen Mot Krig.
- Frøland**, Hans Otto (1997) *Det Norske Arbeiderpartiet og Vest-Europa 1945-1995: Om effekter av internasjonalt samarbeid på utsyn*. Working Paper No.4/97. Oslo: ARENA.
- Heidar**, Knut, Hanne C. **Pettersen** & Lars **Svåsand** (1996) *Partienes internasjonale forbin ser*. Working Paper No. 5/96. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Hellevik**, Atle (1979) *Det ansvarlige opprør. AIK og EF-motstanden i Arbeiderpartiet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hellevik**, Ottar (1973) "Kan Bratteli gjøre som han vil?" i Knut Kjeldstadli & Vidar Keul (red.) *DNA – Fra folkebevegelse til statsstøtte*. Oslo: Pax Forlag (207–232).
- Heradstveit**, Per Øivind (red.) *Partiene og Utenrikspolitikken*. Oslo: Aschehoug. For anmel se, se: Fridtjof Frank Gundersen (1966) "Overfladiske utenrikspolitiske ønskelister", *Minerva kvartalskrift* 10(1): 176–178.
- Haaland**, Arild (1964) "Et tilslørt dilemma i norsk politikk. Høyre mellom NATO og den innenrikspolitiske død", *Samtiden* 73(7): 450–458.
- Keul**, Vidar (1973) "AIK – Sikkerhetsventil og alternativ" i Knut Kjeldstadli & Vidar Keul (red.) *DNA – fra folkebevegelse til statsstøtte*. Oslo: Pax (81–94).
- Knudsen**, Bård Bredrup (red.) (1989) *Partiene og Norges forhold til EF mot år 2000*. Oslo: Cappelen.
- Koritzinsky**, Theo (1969) "Partienes utenrikspolitiske profil og beslutningsprosess", *Internasjonal Politikk* 27(6): 714–34.
- Koritzinsky**, Theo (1970) *Velgere, partier og utenrikspolitikk. Analyse av norske holdninger 1945–1970*. Oslo: Pax.
- Kvam**, Ragnar (1973) *DNA mot splittelse. Da venstrefløyen ble ekskludert og SF stiftet*. Oslo: Cappelen
- Lange**, Christian L. (1958) *Nøytralitet eller kollektiv sikkerhet – Det norske Arbeiderparti og Folkeforbundet 1935–36*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Listhaug**, Ola (1982) "EF-striden og det norske partisystemet", *Samtiden* 91(4): 44–48.
- Matlary**, Janne Haaland og Audun **Halvorsen** (2006) "Bare når utenrikspolitikk blir innenriks: utenrikspolitikken i partiene", i Birgitte Kjos-Fonn; Ole Jakob Sending & Iver B. Neumann (red.) *Norsk utenrikspolitisk praksis. Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag, s. 190-208.
- Moe**, Finn (1936) "Norsk arbeiderbevegelses utenrikspolitikk", *Det 20de aarhundre* 36: 209–219. **Norsk Utenrikspolitisk Årbok** (1982) "Tema: Partiene om Midtøsten". Oslo: NUPI
- Pettersen**, Hanne Cecilie (1996) *Norske partier over alle grenser? Kartlegging og analyse av de norske partienes internasjonale kontakter*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Sandhaug**, Sverre (1973) *Forsvarspolitisk strid i DNA 1951–1952*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Saglie**, Jo (1996) *Kampen om dagsordenen. Partiene og EU-saken*. Working Paper No. 2/1996. Oslo: ARENA.
- Saglie**, Jo (2002) *Standpunkter og strategi. EU-saken i norsk partipolitikk 1989–1994*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Sandhaug**, Sverre (1973) *Forsvarspolitisk strid i DNA 1951–1954*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Sejersted**, Francis (1984a) *Opposisjon og Posisjon. 1945–1981. Høyres Historie, bind 3*. Oslo: Cappelen.
- Skjeie**, Hege (1999) *Vanens makt. Styringsstradisjoner i Arbeiderpartiet*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. For anmel se, se Pål Veiden (2000) "bokanmel se", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 41(4): 668–671; Francis Sejersted (2000) "bokanmel se", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 41(4): 671–674.
- Skjeie**, Hege, Lars **Langengen** & Libe **Rieber-Mohn** (1995) "'Aldri mer 1972'. Behandlingen av EU-saken i Arbeiderpartiet", *Tidsskrift for samfunnsforskning* 36.
- Sveen**, Asle (1972) *Arbeiderpartiet og Vietnamspørsmålet 1963–1967*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Ørvik**, Nils (1973) *Kampen om Arbeiderpartiet. Venstrefløyen og vestorienteringen*. Oslo: Grøndahl.
- Aasheim**, Nils (1972) *Høyres holdning til utenrikspolitiske spørsmål 1945–49*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Åmlid**, Johanne (1966) *Ut av kurs. En førstehånds beretning fra Arbeiderpartiets lukkede landsmøte i 1949*. Oslo: Pax.

- 8. Sentrale beslutningstakere:

- Bertram**, Christoph (1996) "Johan Jørgen Holst: From Security Analyst to Policy-Maker" i Olav F. Knudsen (red.) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the New Europe*. Basingstoke: Macmillan (9–25).
- Bjørlo**, Stein (1973) *Gerhardsens store tale, Norge og NATOs rådmøte i Paris 1957*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Christoffersen**, Petter A. (1975) *Aktører i kollegjer for utenrikspolitiske saker*. Hovedoppgave i statsvitenskap,

Universitetet i Oslo.

- Eriksen, Knut Einar** (1977a) "NATO, Norden og 'den utro tjener' Halvard Lange", *Internasjonal Politikk* 35(2): 261–302.
- Eriksen, Knut Einar** (1977b) "Sluttreplikk", *Internasjonal Politikk* 35(4): 747–751.
- Gerhardsen, Einar** (2001 [1948]) "Kråkerøytalen" i Jan-Erik Ebbestad Hansen (red.) (2001) *1940–2000. Norsk Tro og Tanke, bind 3*. Oslo: Universitetsforlaget (246–248).
- Jagland, Thorbjørn** (1996) "A Norwegian Perspective: Johan Jørgen Holst as a Politician and Decision-Maker" i Olav F. Knudsen (red.) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the New Europe*. Basingstoke: Macmillan (25–33).
- Johansen, Jahn Otto** (1985) "Utenrikspolitikeren John Lyng" i Kjell Hansen, Lars Roar Langslet & Paul Thynnes (red.) *I Paket med Fremtiden. Festskrift til John Lyng på 70-årsdagen 22.august 1975*. Oslo: J.W.Cappelens Forlag (54-82).
- Lange, Halvard** (1969) "Om avgjørelsesprosessen i Norsk Utenrikspolitikk. Noen randbemerkninger om utenriksministerens rolle", *Internasjonal Politikk* 46(6): 664–669.
- Lundestad, Geir** (1977a) "USA, skandinavisk forsvarsforbund og Halvard Lange: En revurdering", *Internasjonal Politikk* 35(1): 139–174.
- Lundestad, Geir** (1977b) "Sluttreplikk", *Internasjonal Politikk* 35(3): 561–566.
- Ueland, Grete K.** (1975) "The Nordek Debate: An analysis of the Attitudes of Nordic Elites toward the Relationship between Nordek and the EC", *Cooperation and Conflict* 10.

• 9. Organisasjonene:

- Berge, Olav** (1964) *Norges holdninger til EFTA. En case-study av organisasjonenes rolle i avgjørelsesprosessen i moderne norsk utenrikspolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Dahl, Agnethe & Liv Astrid Sverdrup** (1996) *Miljø- og industrigruppers lobbying overfor EU*. Notat No. 004-1996. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Svarva, Stine** (2001) *Europeisering av interesseorganisasjoner. En studie av NHOs arbeid med EU og EØS*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

• 10. Den utenrikspolitiske opposisjonen:

- Arnesen, Ulf** (1968) *Starten av Orientering*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Christensen, Dag Arne** (1996) *Utanrikspolitikk og regjeringsambisjonar: Den venstre-sosialistiske opposisjonen i Danmark, Sverige og Noreg*. Working Paper No. 13/1996. Oslo: ARENA. Finnes på engelsk i *West European Politics* 19(3).
- Christophersen, Jens A.** (1966) "'Mot Dag' and the Norwegian Left", *Journal of Contemporary History* (2): 135–148.
- Hoffmann, Fredrik** (1966) *Påskeopprøret 1958*. Hovedoppgave i historie, Universitet i Oslo. For anmel se, se: Francis Sejersted (1967) *Minerva kvartalskrift* 11(2): 215–216.
- Kontakt** (1947) "Om det å 'følge med'", 1(5): 23–28.
- Larsen, Reidar** (1956) "Stormbølge mot NATO", *Vår vei* No.6: 17–24.
- Lindstøl, Aslak** (1978) "*De 13*". "Protest mot atomvåpen" – et utenomparlamentarisk initiativ under atomdebatten i Norge våren 1961. Hovedoppgave i historie, Universitet i Oslo.
- Meyer, Johan Kr.** (1989) "NATO's kritikere. Den sikkerhetspolitiske opposisjon, 1949–1961", *Forsvarsstudier* No.3/1989. Oslo: Institutt for Forsvarsstudier.
- Skard, Torild** (1967) "Strøminger" i Torild Skard (red.) *Ny radikalisme i Norge. 34 skribenter i samfunnsdebatten*. Oslo: Gyldendal (28–42).
- Stenersen, Øyvind** (1989) "Venstrekreftene i norsk politikk 1945–65" i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Vekst og Velstand. Norsk politisk historie 1945–1965*. Oslo: Universitetsforlaget (335–401).

• 11. Den utenrikspolitiske opinonen:

- Andreassen, Svein** (1969) *Norge og Marshallhjelpen. Pressereaksjoner og norske holdning i tiden 5. juni – 22. september 1947*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Eng, Bjørn Øivind** (1976) *Øst-vest konflikt eller nasjonal uavhengighetskamp. Indokina-krigen reflekteres i norsk politikk 1952–54*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Galtung, Johan & Ståle Seierstad** (1965) *Utenrikspolitikk og norsk opinion: Atomvåpen, undersøikingskampanje, NATO, utviklingshjelp, Fellesmarked og Sosialistisk Folkeparti*. Rapport No. 16–2. Oslo: Institutt for Samfunnsforskning.
- Galtung, Johan** (1967) "Social Position, Party Identification and Foreign Policy Orientation: A Norwegian Case Study" i James N. Rosenau (red.) *Domestic Sources of Foreign Policy*. New York: Free Press(161–193).
- Gleditsch, Nils Petter, Tord Høivik & Ottar Hellevik** (1971) "Folkeopinionen og EEC", *Samtiden* 80(4): 239–260
- Heradstveit, Daniel** (1988) "Krigen Iran-Irak i norsk opinion og politikk", *Internasjonal Politikk* 46(4–5): 93–106.

- Mortensen**, Mauritz Sundt (1983) "NATOs dobbeltvedtak: Folkeopinionen i Norge 1979–1983 – 10 meningsmålinger", *Internasjonal Politikk* 41(3): 397–440.
- Riekeles**, Petter (1973) "Den offentlige utenriksopinion og pressen", *Samtiden* 82(3): 158–172
- Skåtun**, Øyvind (1971) *Cubasaken i norsk politikk, desember 1958 – mars 1959*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Thune**, Henrik, Torgeir **Larsen** og Gro **Holm** (2006) "Budbringerens utenriksmakt? Medias innflytelse i norske utenrikspolitiske beslutningsprosesser", i Fonn, Birgitte Kjos, Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending (red.) (2006) *Norsk utenrikspolitisk praksis: Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.s.209-231.
- Valen**, Henry & Willy **Martinussen** (1972) *Velgere og politiske frontlinjer*. Oslo: Gyldendal.
- Valen**, Henry (1985) "Cleavages in the Norwegian Electorate as a Constraint on Foreign Policy-Making" i Johan J. Holst (red.) (1985) *Norwegian Foreign Policy in the 1980s*. Oslo: Norwegian University Press (26–54).

• 12. Forholdet til EU/EØS:

- Bjørklund**, Tor (1977) "Kvifor vart det folkerøystning om EF?", *Syn og Segn* 83(8): 498–506.
- Claes**, Dag Harald (2003) "EØS-avtalen – mellom diplomati og demokrati", *Internasjonal Politikk* 61(3): 275–302.
- Dahl**, Agnethe & Liv Astrid **Sverdrup** (1996) *Howdan påvirke innenfor når man står utenfor? Norske aktørers muligheter til å påvirke EUs miljøpolitikk i en EØS-kontekst*. Rapport No.002-1996. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Eskeland**, Ståle (1997) *Grunnloven og Schengensamarbeidet*. Oslo: Gyldendal
- Farsrud**, Arild Aurvåg & Ulf **Sverdrup** (1994) "Norsk forvaltning i EØS-prosessen. Noen empiriske resultat", *Nordisk Administrativt Tidsskrift* 75(1): 48–67.
- Gleditsch**, Nils petter & Ottar **Hellevik** (1973) "The Common Market Decision in Norway: a Clash between Direct and Indirect Democracy", *Scandinavian Political Studies* 8.
- Holst**, Johan Jørgen (1975) "Norway's EEC Referendum: Lessons and Implications", *The World Today* 31(3): 114–119.
- Hyllseth**, Elisabeth (2003) *Lovlig skatt eller ulovlig statssttte? En studie av norske myndigheters respons i konflikten med E.S.A om den norske ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift*. Rapport No.3/2003. Oslo: ARENA.
- Høgvold**, Tron (2002) *Europaisering av statens næringsmid tilsyn*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Jørgensen**, Nils-Johan (1978) "25. september og 2. oktober 1972. Elementer i en beslutningsprosess", *Internasjonal Politikk* 36(2): 189–216.
- Karlsson**, Elin Kristine (1999) *Babel i Brussel og Oslo? Flerspråkligheten i EU og respons i norske institusjoner*. Arena Report No. 5/99. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Ringdal**, Kristen & Henry **Valen** (1998) "Structural Divisions in the EU Referendums" i Anders Todal Jensen, Pertti Pesonen & Mikael Gilljam (red.) *To Join or Not to Join. Three Nordic Referendums on Membership in the European Union*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Sollien**, Tone Horne(1995) *EØS-avtalens betydning for norsk lovverk og den nasjonale beslutningsprosessen. En kartleggingsstudie*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Trondal**, Jarle (2006) "Norske departementer og beslutningsprosessene i EØS", i Fonn, Birgitte Kjos, Iver B. Neumann & Ole Jacob Sending (red.) (2006) *Norsk utenrikspolitisk praksis: Aktører og prosesser*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.s. 89-111.

5. Sikkerhetspolitiske relasjoner: NATO, USA, Sovjet/Russland, Europa og Norden

- Temaet i denne kategorien griper spesielt inn i kategori 2, men forholder seg i større grad til det rent sikkerhetspolitiske forholdet Norge står i både til USA, Europa og Sovjet/Russland. Den kalde krigen utgjør en ikke ubetyg kontekst. Som en av dette står relasjonen til både NATO, EU og Norden helt sentralt i norsk sikkerhetspolitisk diskurs. Debatten om den nordiske balanse er ikke til å komme utenom. Hva angår Nordisk samarbeid som sådan, og Norges forhold til Europa for øvrig, er dette lagt inn under kategori 7. Blant de sentrale verkene om norsk sikkerhetspolitikk i etterkrigstiden, bør disse fremheves:

Historiske verker:

- Berdal**, Mats R. (1997) *The United States, Norway and the Cold War, 1954–1960*. Basingstoke: Macmillan. For anmel se, se: John Kristen Skogan (1997) "Norge i tidlig amerikansk etterkrigsstrategi", *Internasjonal Politikk* 55(3): 488–494.
- Lundestad**, Geir (1980) *America, Scandinavia, and the Cold War 1945–1949*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Prebensen**, Chris. & Nils Skarland (red.) (1999) *NATO 50 år: Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé. Finnes:
<<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/andre/50aar/1.htm>>.
- Riste**, Olav (1991) "Isolasjonisme og stormaktsgarantiar: Norsk tryggingpolitikk 1905–1990", *Forsvarsstudier*

No.3/1991. Oslo: Institutt for Forsvarsstudier.

- Tammes**, Rolf (1991) *The United States and the Cold War in the High North*. Oslo: Ad Notam
- Udgaard**, Nils Morten (1973b) *Great Power Politics and Norwegian Foreign Policy: A Study of Norway's Foreign Relations November 1940-February 1948*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Olav Riste (1973) "Alliansepolitikk og brubygging", *Historisk Tidsskrift* 52: 261–267 og *Cooperation and Conflict* 8: 209–214. Arne Olav Brundtland (1974) *Internasjonal Politikk* 32(1): 115–118.

Samfunnsvitenskapelige med vektlegging av perioden *etter* den kalde krigens slutt.

- Brundtland**, Arne Olav (1966) "The Nordic Balance", *Cooperation and Conflict* 1(1): 30–63.
- Jervell**, Sverre (2003) *Norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk i en ny tid. Norge og det atlantiske oppbruddet etter den kalde krigen*. Oslo: Atlanterhavskomiteen. Internett-tekst No. 15. Finnes:
<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/andre/i-tekster/15_utskrift.htm>
- Græger**, Nina (2007) *Norsk forsvarsdiskurs 1990-2005: Internasjonaliseringen av Forsvaret*. Dr. Polit dissertation (Ph D). Oslo: Department of Political Science, University of Oslo, 365 pages.
- Knutsen**, Bjørn Olav m.fl. (2000) *Europeisk sikkerhet i en foranderlig tid: En analyse av Norges utenriks- og sikkerhetspolitiske handlingsrom*. FFI-rapport 2000/00046. Kjeller: Forsvarets Forskningsinstitutt. For anmel se, se: Kåre Dahl Martinsen (2001) "Sikkerhetspolitisk analyse", *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift* 17(1): 113–125. For en forkortet versjon, se: Bjørn Olav Knutsen m.fl. (2000) "Europeisk sikkerhet i en foranderlig tid: En analyse av Norges utenriks- og sikkerhetspolitiske handlingsrom" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.4/00 Oslo: Den norske Atlanterhavskomite. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2000/4-2000.htm>>.
- Neumann**, Iver B. & Ståle **Ulriksen** (red.) (1996) *Sikkerhetspolitikk. Norge i maktriangelet mellom EU, Russland og U.S.A.* Oslo: Tano Aschehoug

• Nedenfor følger en rekke bidrag, alfabetisk:

- Alstad**, Johan A. (1986) *Utenriks- og sikkerhetspolitiske aspekter ved norsk petroleumpolitikk for nordlige områder*. NUPI-Notat No. 349. Oslo: NUPI.
- Andrén**, Nils (red.) (1976) *Den Nordiska balansens framtid*. Stockholm: Folk och försvar.
- Archer**, Clive (1989) "Uncertain Trust. The British-Norwegian Defence Relationship", *Forsvarsstudier* No.2/1989. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Archer**, Clive (1994) "New Threat Perceptions: Danish and Norwegian Official View", *European Security* 3(4): 593–616.
- Archer, Clive** (2007) (ed.) *New Security Issues in Northern Europe: The Nordic and Baltic states and the ESDP*. New York/Abingdon: Routledge, 238s.
- Archer**, Clive & Ingrid **Sogner** (1998) *Norway, European Integration and Atlantic Security*. London: Sage.
- Barth**, Magne (red.) (1980) *Forhåndslagring i Norge?* Oslo: Pax.
- Barth**, Magne (1982) *Military integration. The case of Norway and West Germany*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Barth**, Magne & Else Marie **Brodshaug** (1997) *Nordisk sikkerhetspolitikk – på vei mot EU og NATO*. PRIO-Rapport No.1/97. Oslo: Institutt for fredsforskning.
- Berdal**, Mats R. (1992b) "British naval policy and Norwegian security. Maritime power in transition, 1951–60", *Forsvarsstudier* No.2/1992. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Berdal**, Mats R. (1993) "Forging a maritime alliance. Norway and the evolution of American Maritime Strategy 1945–1960", *Forsvarsstudier* No.4/1993. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Berg**, Rolf & Olav **Riste** (1996) "Isolasjonisme, atlantisk samarbeid og nordpolitikk", *IFS-info* No.2/1996. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Berthelsen**, Ole (2005) *En frelser, en prest og en satan: U.S.A, Norge og Irak-krigen*. Oslo: Gyldendal.
- Bingen**, Jon (2000) *Norges nye strategiske situasjon*. Foredrag 17. januar 2002 i Oslo Militære Samfund. Finnes: <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2000>.
- Bingen**, Jon (1999) "Den sikkerhetspolitiske utvikling i Europa – mulige konsekvenser for Norge" i Jon Bingen m.fl. *Ressurs, næringsliv og sikkerhetspolitikk*. Seminarrapport. Oslo: Europa-programmet.
- Bingen**, Jon (1999) "Norges plass i europeiske sikkerhetsstrukturer" i Kate Hansen Budt m.fl. *Nye sikkerhetsstrukturer i Europa – konsekvenser for Norge*. Oslo: Europa-programmet.
- Bingen**, Jon (2002) *Europa i en usikker tid – og Norges nye stilling*. Foredrag 4. mars 2002 i Oslo Militære Samfund. Finnes: <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2002>.
- Bingen**, Jon (2003) *Norges nye strategiske situasjon. Utviklingen i Europa og de transatlantiske forbindelser*. Foredrag og essays 1999–2002. Oslo: Europa-programmet.
- Bird**, Victor M. (1992) "America's Post-Cold War Commitment to Norway", *Forsvarsstudier* No.8/1992. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Birnbaum**, Karl E. (1968) "The Nordic Countries and European Security", *Cooperation and Conflict* 3: 1–17.

- Blakkisrud**, Helge (2008) (red.) *Utsyn Nord 2018*. Oslo: NUPI
- Blakkisrud**, Helge (2007) ”*Russisk utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik og fremtidige hovedutfordringer i Norges forhold til Russland*”, *Globale Norge - hva nå?*, Refleksprosjektet. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Bondevik**, Kjell Magne (1999) ”Tale ved NATOs 50års jubileum”, *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.2/99. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: < <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/99/2-99.htm>>.
- Bonnén**, Preben (2001) ”Norge og utviklingen af en fælles europæisk sikkerheds- og forsvarspolitik”, *Internasjonal Politikk* 59(1): 5–22.
- Borch**, Christian (1990) ”EF, Norge og det nye Europa”, *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.3/90. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Boyesen**, Jens (1952) ”Europeisk og atlantisk samarbeid”, *Kontakt* 6(9): 23–26.
- Bratteli**, Trygve (1975) *Europeisk sikkerhetspolitikk*. Skrift No. 24. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Brundtland**, Arne Olav (1964) ”Hvorfor ikke nordisk forsvarsforbund? Argumentene slik de ble presentert i Stortinget”, *Internasjonal Politikk* 22(2–3): 179–198.
- Brundtland**, Arne Olav (1966) ”Nordisk Balanse før og nå”, *Internasjonal Politikk* 24(5): 491–541.
- Brundtland**, Arne Olav (1968) *Sikkerhetspolitisk omprøving? En analyse av norske sikkerhetsproblemer og utviklingen i Europa*. Oslo: NUPI. For anmel se, se: Nils Petter Gleditsch (1969) ”Dialog om strategi”, *Kontrast* (2): 159–170.
- Brundtland**, Arne Olav (1971) ”Sikkerhetspolitiske aspekter ved de nordiske lands EEC-politikk”, *Internasjonal Politikk* 29(1): 92–109.
- Brundtland**, Arne Olav (1976) ”Nordisk balanse på nytt”, *Internasjonal Politikk* 34(3): 599–640.
- Brundtland**, Arne Olav (1981) ”Den klassiske, den omsnudde og den fremtidige nordiske balansen” i Nørgaard & Carlsen (red.) *Sovjetunionen, Øst-europa og dansk sikkerhetspolitikk*. Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag.
- Brundtland**, Arne Olav (1983) ”Fremtidige problemer i den nordiske balanse”, *Internasjonal Politikk* 41(2): 207–216.
- Brundtland**, Arne Olav (1985) ”Nordiske aspekter ved norsk sikkerhetspolitikk” i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (114–142).
- Brundtland**, Arne Olav (1988a) ”Den nordiska balansen anno 1987” i Bo Huld (red.) *Fred och Säkerhet. Debatt och analys 1986–87*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.
- Brundtland**, Arne Olav (1988b) ”Den nye sovjetiske nordpolitikken og mulige norske svar”, *Internasjonal Politikk* 46(2–3): 95–134.
- Brundtland**, Arne Olav (1989) ”Sovjetisk utfordring og vestlig svar – Norsk sikkerhetspolitikk på nye vilkår?”, *Internasjonal Politikk* 47(3): 105–142.
- Brundtland**, Arne Olav (1992) ”Nordisk balanse – et liv etter den kalde krigen?”, i Bernt Bull & Anders Kjøberg (red.) *Etter etterkrigstiden. Tanker og ideer for det nye Europa*. Oslo: Cappelen (38–54).
- Brundtland**, Arne Olav (1992) *The German dimension in Norwegian Foreign Policy*. NUPI-Notat No.474. Oslo: NUPI.
- Brundtland**, Arne Olav (1995) ”Norsk Norden-politikk og den kalde krigens slutt” i Iver B. Neumann (red.) *Sikkerhetspolitiske konsekvenser av de nordiske EU-veivalg*. Oslo: TANO (131–170).
- Brundtland**, Arne Olav (1996a) ”Nordisk opsjon for Norge etter folkets nei? Norsk sikkerhetspolitikk på nye vilkår” i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i maktriangelet mellom EU, Russland og USA*. Oslo: Tano Aschehoug 235–261.
- Brundtland**, Arne Olav (1995) ”Den sikkerhetspolitiske debatt: Fra strategisk trussel til uspesifisert risiko” i Iver B. Neumann (red.) *Ny giv for nordisk samarbeid? Norske, svenske og finske sikkerhetspolitikk før og etter Eus nordlige utvi se*. Oslo: TANO (131–170).
- Brundtland**, Gro Harlem (1981) *Norges sikkerhetsmessige situasjon med vekt på ordområdet*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Brundtland**, Gro Harlem & Javier Solana (1996) ”NATO and our common security”, *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.6/96. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Bundt**, Kate Hansen m.fl. (2002) *Den europeiske sikkerhets- og forsvarspolitik (ESDP): Utfordringer og muligheter for Norge*. Prosjektrapport. Oslo: Europa-programmet.
- Børresen**, Jacob (1991) *De nordlige havområder i en ny dimensjon*. Skrift No.141. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Christophersen**, Jens A. (1964) ”Norden i den europeiske maktbalanse”, *Internasjonal Politikk* 22(2–3): 138–178.
- Christophersen**, Jens A. (1965) ”The Nordic Countries and the European Balance of Power”, *Cooperation and Conflict* 1(1): 39–52.
- Cole**, Wayne S. (1989) *Norway and the United States 1905–1955. Two Democracies in Peace and War*. Iowa: Iowa State University Press.
- Dahl**, N. K (1948) *Stormaktenes kamp om Norge og Skandinavia 1939–1940: Det tyske angrep på Norden. En militærpolitisk studie*. Oslo.
- Danielsen**, Egil (1964) *Norge – Sovjetunionen. Norges utenrikspolitikk overfor Sovjetunionen 1917–1940*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Dybesland**, Morten (2000) *Til felles nytte? Interesser og verdier bak nordisk utenriks- og sikkerhetsamarbeid*. Rapport No.5/2000. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Edström**, Håkan og Magnus Petersson (2008) *Norsk-svenskt försvarssamarbete i en ny tid*, rapport i n Oslo files on defence and security, Oslo: Institutt for forsvarsstudier.

- Egge Grung**, Micheline (2002) *Conflicting Duties of International Law and NATO Membership. A Normative Analysis of a Parliamentary Resolution concerning Norwegian Participation in Out-of-Area Operations*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Eide**, Espen Barth (1995) "En nordisk utenforlands tilpasningsstrategi: Norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk i EUs skygge" i Iver B. Neumann (red.) *Ny giv for nordisk samarbeid? Norske, svenske og finske sikkerhetspolitiske før og etter Eus nordlige utvi se*. Oslo: TANO (171–213).
- Eide**, Espen Barth (1996) "Adjustment Strategy of a Non-Member: Norwegian Foreign and Security Policy in the Shadow of the European Union", *Cooperation and Conflict* 31(1): 69–104.
- Eide**, Espen Barth (2001) "Russian-Norwegian security issues", *Internett-tekst* No.2/01. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/andre/i-tekster/2.htm>>
- Eide**, Vigleik (1998) "Utvikling og utvi se: Sikkerhetspolitiske og militære konsekvenser for NATO og Norge", *Internasjonal Politikk* 56(1): 3–12.
- Enholm**, Kari (1967) *Norge – en Nato-base*. Oslo: Pax.
- Enholm**, Kari (1973) *Natobasen Norge. Vårt bidrag til atomopprustning og kald krig 1949–72*. Oslo: Pax.
- Eriksen**, Knut Einar (1976) "Svalbard 1944–1947", *Internasjonal Politikk* 34(1): 109–138.
- Eriksen**, Knut Einar & Magne **Skodvin** (1981) "Storbritannia, NATO og et skandinavisk forsvarsforbund", *Internasjonal Politikk* 39(3): 437–512.
- Eriksen**, Knut Einar & Einar **Niemi** (1981) "Minoritetspolitikken i nord 1860–1940 – egentlig sikkerhetspolitikk?", *Samtiden* 90(5): 51–55.
- Eriksen**, Knut Einar (1982) "Great Britain and the Problem of Bases in the Nordic Area, 1945–1947", *Scandinavian Journal of History* 7.
- Eriksen**, Knut Einar (1989) "Svalbardspørsmålet fra krig til kald krig" i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Historiker og veileder. Festskrift til Jakob Sverdrup*. Oslo: Tiden
- Eriksen**, Knut Einar & Helge Ø. **Pharo** (1993) "Norway and the Early Cold War: Conditional Atlantic Cooperation", *IFS- info* No.5/1993. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Evensen**, Jens (1981) "Atomvåpenfrie soner i Norden under en folkerettslig synsvinkel", *Samtiden* 90(5): 56–63.
- Flikke**, Geir (2001) "Norge og europeisk sikkerhet – tilpasning til besvær?" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.15/01. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2001/15-2001.htm>>. Finnes dessuten som artikkel i *Internasjonal Politikk* 4-2001.
- Frydenlund**, Knut (1974) *Nato og Norge etter 25 år*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Frydenlund**, Knut (1986) "Europa mot år 2000 – en visjon?", *Samtiden* 95(3): 2–6.
- Furu**, Elin Marie (1985) "Lagspiller" eller "brobygger"? I hvilken grad, og eventuelt på hvilke måter, preger variasjoner i det "storpolitiske" spenningsnivået mellom Øst og Vest norske myndigheters uttalelser om og handlinger overfor Sovjetunionen? Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Førland**, Tor Egil (1986) *Norges takelse i Vestblokkens strategiske eksportkontroll overfor Østblokken 1948–53*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Førland**, Tor Egil (1988a) "1949 som 'vendepunkt': Er NATO-medlemskapet bare kulisser?", *Internasjonal Politikk* 46(6): 69–86.
- Førland**, Tor Egil (1988b) "Vi sier intel" – Norge i COCOM 1948–53. Oslo: Pax.
- Garbo**, Gunnar (1975) "Bomber for brød", *Samtiden* 84(8): 461–470.
- Garbo**, Gunnar (2002) *Også krig er terror. Et kritisk oppgjør med det nye NATO, krigene i Afghanistan og Kosovo og Norges egen rolle*. Oslo: Eget forlag.
- Gedde-Dahl**, Rasmus (1998) "Sovjetunionen og norsk sikkerhetspolitikk 1945–1960", *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.9/98. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- German**, Robert K. (1982) "Norway and the Bear. Soviet Coercive Diplomacy and Norwegian Security Policy", *International Security* 7(2).
- Gjertsen**, Arild (1997) *Norge og Russland – fragmenterte pragmatikere? Miljøpolitikk og integrasjon i Barentsregionen*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Gjeseth**, Gullow (red.) (2001) *The Nordic countries and European security*. Oslo: Europa-programmet.
- Gleditsch**, Nils Petter m.fl. (1978) *Norge i atomstrategien: Atompolitikk, alliansepolitikk, basepolitikk*. Oslo: Pax.
- Gleditsch**, Nils Petter & Per **Berg** (1980) *Artikler og debatt om forhåndslagring*. PRIO-publikasjon No.20/80. Oslo: PRIO.
- Gleditsch**, Nils Petter (1994) "Demokrati, fred og europeisk sikkerhet", *Samtiden* 101: 77–84
- Godzimirski**, Jakub M. (2007) "Norge og Russland - fra kald krig til kald skulder?", *Hvor bender det?* nr. 2, 2007-2008.
- Goldin**, Vladislav Ivanovitsj & Jens Petter **Nielsen** (red.) (1996) *Frykt og forventning. Russland og Norge i det 20. århundre*. Arkhangelsk: Pomoruniversitetets forlag.
- Goldmann**, Kjell & Christian Lange (1966) "A Nordic Defence Alliance 1949–1965–197?", *Cooperation and Conflict* 1(2): 46–63.
- Goldmann**, Kjell m.fl. (1966) *Nordiskt försvarsförbund 1949–1965–197? Danmark, Norge och NATO*. Stockholm: Strategisk bulletin.
- Graver**, Petter (1968) "Norge og NATO – framtidsperspektiver i Atlanterhavssamarbeidet", *Internasjonal Politikk*

26(2): 90–101.

- Grepstad, Jon** (1986) ”Kryssarraketene i nord og norsk politikk”, *Samtiden* 95(1): 78–82.
- Greve, Tim & Jakob Sverdrup** (1959) *NATO gjennom ti år*. Oslo: Aschehoug.
- Greve, Tim** (1963) *Norway and NATO*. Oslo: Oslo University Press.
- Greve, Tim** (1975) *Svalbard: Norge i Nordishavet*. Oslo: Grøndahl. Finnes også på engelsk.
- Græger, Nina** (2008) ”Norge, USA og det nye NATO”, i Iver B. Neumann (red.) *Norge og alliansene – gamle tradisjoner, nytt spillerom*.
- Græger, Nina** (2007) Norges globale og regionale utfordringer i utenriks- og sikkerhetspolitikken”, *Globale Norge - hva nå?*, Refleksprosjektet. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Græger, Nina** (2005) “Norway between NATO, the EU and the US: A Case Study of Post-Cold War Security and Defence Discourse”, *Cambridge Review of International Affairs*, Vol. 18, No. 1, April, pp. 89-108.
- Græger, Nina** (2005) “Norsk NATO-debatt etter den kalde krigen”, *Internasjonal Politikk* 63(2-3): 217-239.
- Græger, Nina** (2005) ”Norway in a Transatlantic Tight Spot between US and European Security Strategies?”, *Security Dialogue* 36(3): 412-416, September (Special section: “European Security and Transatlantic Relations in the Age of International Terrorism: Challenges for the Nordic Countries”).
- Grothe, Peter** (1976) ”Swedish and Norwegian Attitudes Towards the United States”, *Cooperation and Conflict* 11.
- Gude, Benedicte** (1996) *Russlands plass i det norske ”trusselbildet” – Fra forutsigbar supermakt til uforutsigbar stormakt*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Gustavsen, Finn & Berge Furre** (1977) *Loran C – brudd på norsk basepolitikk*. Oslo: Sosialistisk opplysningsforbund.
- Guste-Pedersen, Gunnar** (1954) ”Nøytralitet og suverenitet som skranke for samarbeidet mellom de vestlige demokratier”, *Kontakt* 8(9): 13–14.
- Halvorsen, Martin** (1998) *Østpolitikken. Norske avspenningsbestrebelse 1962–1972*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Hansen, Guttorm** (1968) ”NATO, Europa og Norge”, *Internasjonal Politikk* 26(2): 128–136.
- Hanssen, Halle Jørn & Eilert Struksnes** (red.) (1966) *NATO og et nytt Europa. 11 innlegg om Atlanterhavspaktens problemer i en verden i forandring*. Oslo: Instituttet.
- Hanssen, Halle Jørn** (1967) ”Skandinavia – europeisk eller atlantisk?”, *Internasjonal Politikk* 25(2): 140–202.
- Hansson, Steinar** (2003) *Vestens Fronter. Amerika – Europa – Norge*. Oslo: Dinamo
- Hansteen, Wilhelm** (1961) ”Vår strategiske situasjon og våre forsvarstiltak”, *Minerva kvartalskrift* 5(4): 431–447.
- Haraldstad, Hilde** (1995) ”Norsk nei til Franco i NATO”, *Forsvarsstudier* No.4/1995. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Haskel, Barbara G.** (1965) ”Forsøket på å skape et skandinavisk forsvarsforbund”, *Internasjonal Politikk* 23(2).
- Haugan, Anne Marit** (2002) *Nye tider – ny politikk? Norsk Svalbardpolitikk under og etter kald krig*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Hendriksen, Gro** (1994) *Mellom allianselojalitet og markedsinteresser. Forholdet mellom Norge og Øst-Tyskland 1949–1962*. Hovedoppgave i historie, universitetet i Oslo.
- Hermansen, Hans Petter** (1980) *Fra krigstilstand til allianse. Norge, Vest-Tyskland og sikkerhetspolitikken 1947–1955*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hetland, Tom M.** (1985a) *Sovjetunionen og norsk tryggingpolitikk 1948–1959*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Hetland, Tom M.** (1985b) “Atomrasling og avspenning, Sovjet og norsk tryggingpolitikk 1953–1958” i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier. Årbok for Forsvarshistorisk forskningscenter*. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holst, Johan Jørgen, Anders C. Sjaastad & John Kristen Skogan** (1970) ”Noen norske sikkerhetsproblemer i syttiårene”, *Minerva kvartalskrift* 14(3): 235–253.
- Holst, Johan Jørgen** (1973) ”Norges sikkerhetspolitikk i den europeiske utvikling”, *Norsk Militært Tidsskrift* 143(1): 9–16.
- Holst, Johan Jørgen** (red.) (1973) *Five Roads to Nordic Security*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Holst, Johan Jørgen** (1974) ”Norsk sikkerhetspolitikk i Europa”, *Samtiden* 83(1): 1–12.
- Holst, Johan Jørgen** (1975) *Den amerikanske garanti i norsk sikkerhetspolitikk*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Holst, Johan Jørgen & Christoph Bertram** (red.) (1977) *New Strategic Factors in the North Atlantic*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Holst, Johan Jørgen** (1982) ”Sovjetunionen som faktor i norsk utenrikspolitikk: Forutsetninger og utviklingsmuligheter”, *Internasjonal Politikk* 40(3): 719–741.
- Holst, Johan Jørgen** (1983) “Tillitsskapende tiltak i forholdet mellom Norge og Finland”, *Internasjonal Politikk* 41(2): 221–226.
- Holst, Johan Jørgen** (1984a) ”The Pattern of Nordic Security”, *Daedalus* 113(2): 195–226.
- Holst, Johan Jørgen** (1984b) *Norway and NATO in the 1980s*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Holst, Johan Jørgen** (1984c) ”Forbundsrepublikken og Norge: Allierte i et Europa i forandring”, *Internasjonal Politikk* 42(temahefte II): 93–100.
- Holst, Johan Jørgen** (1985) ”Atomvåpen, ansvar og norsk utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 43(Temahefte I): 71–88. Også gitt ut som NUPI-Notat No. 321.
- Holst, Johan Jørgen, Kenneth Hunt & Anders S. Sjaastad** (red.) (1985) *Deterrence and Defence in the North*. Oslo:

Norwegian University Press.

- Holst, Johan Jørgen** (1987) "Norsk sikkerhetspolitikk og den europeiske sammenheng", *Internasjonal Politikk* 45(1–2): 193–208.
- Holst, Johan Jørgen** (1990) *Sikkerhetspolitiske rammebetingelser i en ny tid*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé
- Holst, Johan Jørgen** (1991) *The Reconstruction of Europe. A Norwegian Perspective*. NUPI-Notat No. 423. Oslo: NUPI.
- Holst, Johan Jørgen** (1991) *European Security. A view from the North*. NUPI-Notat No. 438. Oslo: NUPI.
- Holst, Johan Jørgen** (1992) *Norske vurderinger av endringene i NATOs strategi*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Holtmark, Sven G.** (1988) *Mellom 'russerfrykt' og 'brobygging'. Sovjetunionen i norsk utenrikspolitikk, 1940–1945*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo. Også utgitt som: Sven G. Holtmark (1988) "Between «russophobia» and «bridge-building». The Norwegian Government and the Soviet Union 1940–1945", *Forsvarsstudier* No.5/1988. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holtmark, Sven G. & Tom Kristiansen** (1991) "En nordisk illusjon? Norge og militært samarbeid i Nord, 1918–1940", *Forsvarsstudier* No.6/1991. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holtmark, Sven G.** (1993) "A Soviet Grab for the High North? USSR, Svalbard, and Northern Norway 1920–1953", *Forsvarsstudier* No.7/1993. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holtmark, Sven G.** (1994) "The limits to Soviet influence: Soviet strategic interests in Norway and Denmark 1944–47", *IFS-info* No.7/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holtmark, Sven G.** (1996) "Great Power Guarantees or Small State Cooperation? Atlanticism and European regionalism in Norwegian Foreign Policy, 1940–1945", *IFS-info* No.1/1996. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holtmark, Sven G.** (1997) *Stormaksgarantier eller samarbeid mellom småstater? Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.1/97. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Holtmark, Sven G.** (1999a) "Norge og Sovjetunionen – bilaterisering og fellesstyre" i Chris Prebensen & Nils Skarland (red.) *NATO 50 år: Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den Norske Atlanterhavskomiteé.
- Holtmark, Sven G.** (1999b) "Gullet fra Moskva. Sovjetisk pengestøtte til norske kommunister, 1917–1990", *IFS-info* No.2/1999. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Holtmark, Sven G.** (2004) *Høyt spill: Svalbard-spørsmålet 1944–47*. Oslo: IFS.
- Huitfeldt, Tønne** (red.) *Nordisk sikkerhet – Militærbalansen 2002–2003*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Hveem, Helge** (1966) "Nordisk forsvarssamarbeid" i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitikk..* Oslo: Epoke (103–128).
- Høeg, Hildegun Hennem** (1999) *Forholdet mellom norsk og amerikansk sikkerhetspolitikk i lys av bilaterale avtaler om forhåndslagring*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Hønneland, Geir** (2005) *Barentsbrytninger: norsk nordområdepolitikk etter den kalde krigen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Hønneland, Geir & Arild Moe** (2000) *Evaluation of the Norwegian plan of action for nuclear safety: Priorities, implementation*. Evaluation Report No.7/2000. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Hønneland, Geir & Anne-Kristin Jørgensen** (2002) *Vårt bilde av russerne. 25 debattinnlegg om samarbeid i nord*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Ingebritsen, Christine** (2002) "Norm Entrepreneurs: Scandinavia's Role in World Politics", *Cooperation and Conflict* 37(1): 11–23.
- Innset, Bjørn** (1992) *Konvensjonelle rustningskontrollavtaler. Innvirkninger på den militære stabilitet i Norges nærområder*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Jacobsen, Stine Margrethe** (1992) *Norsk utenrikspolitikk; kontinuitet versus endring i brytningen mellom den atlantiske og den europeiske tilknytningen. En studie av norske KSSE- politikk i perioden 1972–1989*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Jagland, Thorbjørn** (red.) (1980) *Atomvåpen og usikkerhetspolitikk. Bidrag fra 27 forfattere*. Oslo: Tiden.
- Jervell, Sverre & Bernt Bull** (1982) *Europa eller USA – må Norge velge?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Jervell, Sverre & Kåre Nyblom** (red.) (1986) *The Military Buildup in the High North. American and Nordic Perspectives*. Cambridge, Mass: University Press of America.
- Jervell, Sverre** (1987) *Spillet om Norskehavet, eller hva skjer med Norge? Den sovjetiske militærutbygging i Nordområdene og det amerikanske svar: Politiske utfordringer til Norge*. Oslo: Tiden.
- Jølstad, Anders** (1995a) *Norsk sikkerhetspolitisk samarbeid med Vest-Tyskland fra 1955 til 1965*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Jølstad, Anders** (1995b) "Det tyske problem. Norsk sikkerhetspolitisk samarbeid med Vest-Tyskland 1955 til 1965", *Forsvarsstudier* No. 5/1995. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Jørgensen, Jørgen Holten** (2004) "Svalbard: russiske persepsjoner og politikktutforming", *Internasjonal Politikk* 62(2): 177–197.
- Jæger, Øyvind** (2000) "Norsk politikk i Baltikum og EUs møte med Russland" i Geir Dale (red.) *Grenser for alt. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus (230–249).
- Kan, Alexander** (1988) "Naboskap under kald krig og perestrojka. Forholdet Norge-Sovjet sett fra Moskva", *Forsvarsstudier* No.6/1988. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Keilhau, Wilhelm** (1949) "Atlanterhavspolitikken", *Samtiden* 58: 141–154.
- Kibsgaard, Bjørnar** (1999) "NATOs fremtidige kommandostruktur – konsekvenser for Norge" i

- Kate Hansen Budt m.fl. *Nye sikkerhetsstrukturer i Europa – konsekvenser for Norge*. Oslo: Europa-programmet.
- Kjøberg, Anders** (1993) *Sikkerhetspolitiske aspekter ved et samarbeid i Barentsregionen*. Rapport No.93/5015. Kjeller: Forsvarets forskningsinstitutt.
- Kjøberg, Anders** (1995) ”Norges forhold til Russland og Øst-Europa” i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (318–339).
- Knudsen, Bård Bredrup** (1979) ”Norge, Europa og sikkerhetspolitikken. Perspektiver på Norge og forsvaret av Vest-Europa sett fra Norge og EF-landene”, *Internasjonal Politikk* 37(4): 691–718.
- Knudsen, Bård Bredrup** (1984) ”Norge og utviklingen i de atlantiske forbin ser”, *Internasjonal Politikk* 42(4): 7–48.
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1990) ”Virkninger av nabostatspolitikk under kald krig: Sovjet, Tyrkia og Norge”, *Internasjonal Politikk* 48(3): 419–436.
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1994) *Folkeavstemningen, den nye utviklingen i Nord-Europa og vårt engasjement i Østersjøregionen*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Knudsen, Olav F.** (1995) *Dealing with Conflict between the Nordic Countries*. NUPI-Notat No. 527. Oslo: NUPI.
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1996) ”Baltikum i makttriangelet og norsk politikk” i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i makttriangelet mellom EU, Russland og U.S.A.* Oslo: Tano (262–286).
- Koht, Halvdan** (1946) ”Dei nordiske statane i stormaktspele”, *Nordisk Tidsskrift*: 161–172.
- Kristiansen, Tom** (1988) *Mellom landmakter og sjomakter: Norges plass i britiske forsvars- og utenrikspolitikk, 1905–1914*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Kristiansen, Tom** (1992) ”Det fjerne og farlige Baltikum. Norge og det baltiske spørsmål 1918–1922”, *IFS Info No.4/92*. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Kristiansen, Tom** (1993) ”Fra Europas utkant til strategisk brennpunkt. Trusselvurderinger og militære tiltak i nord fra 1900 til 1940”, *Forsvarsstudier* No.6/1993. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Kristiansen, Tom** (1996) ”Grunntrekk i norsk militærhistorie til Atlanterhavspakten” i Arne Olav Brundtland (red.) *Finsk og norsk forsvar. Alltid for samme formål – alltid med ulike kurs?* Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt. Seminarrapport (28–42).
- Kristiansen, Tom** (2003) ”De europeiske småstatene på vei mot storkrigen, 1938–40”, *IFS-info* No.6/2003. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Kvalvik, Ingrid** (2003) ”elinjeforhandlingene mellom Norge og Sovjetunionen/Russland”, *Internasjonal Politikk* 61(2): 139–162.
- Langeland, Arne** (1979) ”Norge og norsk utenrikspolitikk sett fra EF-landene”, *Internasjonal Politikk* 37(4): 719–724.
- Laugen, Torunn** (2001) ”Mot et kaldere klima? Utviklingen av det bilaterale forholdet mellom Norge og Russland på 1990-tallet”, *Internasjonal Politikk* 59(1): 91–109.
- Lange, Halvard M.** (1949) *Europa i verden og Norden i Europa: Et foredrag for ungdom*. Oslo.
- Lange, Halvard M.** (1954) ”NATO. A partnership for peace”, *The Norseman* 12(3): 145–155.
- Lange, Halvard** (1966) *Norges vei til NATO*. Oslo: Pax.
- Lange, Halvard M.** (1969) *Ikke-militært samarbeid i NATO*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Lange, Halvard** (1970) ”Norge, Norden og Europa”, *Samtiden* 79(3): 171–177.
- Liland, Frode & Helge Ø. Pharo** (1999) ”Norge og striden om NATOs geografiske virkeområde” i Chris Prebensen & Nils Skarland (red.) *NATO 50 år. Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé (179–207).
- Liland, Frode** (1992) *De som elsket Amerika. Kollektive forestillinger om Amerika i Norge 1945–1949*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Lindberg, Folke** (1958) *Scandinavia in Great Power Politics, 1905–1908*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Lindberg, Steve** (1981) ”The Illusory Nordic Balance: Threat Scenarios in Nordic Security Planning”, *Cooperation and Conflict* 16: 57–72.
- Lundestad, Geir** (1971) *Norske holdninger til Vest-Tyskland 1947–1951*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Lundestad, Geir** (1977) ”Om ”Det nordatlantiske samarbeid – og Norge, 1948–49”, *Internasjonal Politikk* 35(2): 321–329.
- Luntinen, Pertti** (1993) ”Neutrality in Northern Europe before the First World War” i Jukka Nevakiki (red.) *Neutrality in History*. Helsinki: SHS (107–114).
- Løchen, Einar** (1964) *Norway in European and Atlantic Cooperation*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Lønnum, Mimi** (red.) (1974) *Norges sikkerhetspolitikk*. Oslo: Elingaard.
- Martinsen, Kåre Dahl** (1997) *Utni sen av EU og NATO – konsekvenser for Norge*. Rapport No.005-97. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Maseng, Einar** (1952) *Det klønde Norden mellom de store stater*. Oslo: Tanum
- Matlary, Janne Haaland** (2002) *NATOs nye rolle og norske interesser*. Foredrag 11. mars i Oslo Militære Samfund. Finnes: <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2002>.
- Melby, Svein** (1985) ”Norge og den amerikanske sikkerhetsgaranti” i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradsveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (97–113).
- Melby, Svien** (1986) ”NATO-kommunikéer, SDI og Norge”, *Internasjonal Politikk* 44(6): 7–18.

- Melby, Svein** (1996) "Amerikansk utenrikspolitisk debatt: status, retning og implikasjoner for Norge" i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i maktriangelet mellom EU, Russland og USA*. Oslo: Tano Aschehoug (23–55).
- Mjøset, Lars** (1994) "Atlantisk og vest-europeisk integrasjon", *Vardøger* No.22.
- Moberg, Erik** (1968) "The 'Nordic Balance' Concept", *Cooperation and Conflict* 3: 210–216.
- Moe, Arild** (1983) *Utenrikspolitiske rammebetingelser og norske Svalbard-politikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Moe, Finn** (red.) (1960) *Atomvåpen i Norge? 8 innlegg for og imot*. Oslo: Tiden.
- Moen, Knut Egeland** (1998) "Selvpålagte restriksjoner i nord 1945–1965", *Forsvarsstudier* No.5/1998. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Moen, Knut Egeland** (1998) *Norske selvpålagte begrensninger i nord 1945–65. Etableringen av Finmarks-restriksjonene*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Maaland, Sverre** (1961) "NATO og atomvåpnene", *Samtiden* 70: 15–21.
- Nedrebø, Tore** (1995) *Den tyske utfordringa: Tyskland, Norge og det nye Europa*. Oslo: Samlaget.
- Neumann, Iver B.** (red.) (1995) *Sikkerhetspolitiske konsekvenser av de nordiske EU-veivalg*. Oslo: TANO.
- Neumann, Iver B.** (1996) "Konklusjon: Norge i maktriangelet" i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i maktriangelet mellom EU, Russland og USA*. Oslo: Tano Aschehoug (336–341).
- Neumann, Iver B.** (1996b) "The Outlook for Nordic Security Cooperation", *Cooperation and Conflict* 31(2).
- Neumann, Iver B.** (2002) "En 'grand strategy' for Norge", *Nytt Norsk Tidsskrift* 19(2): 176–188. Omtrentlig samme versjon finnes i Iver B. Neumann (2002) *Norges handlingsrom og behovet for en overgripende sikkerhetspolitisk strategi*. Oslo: Atlanterhavskomiteen. Det sikkerhetspolitiske bibliotek No. 3.
<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2002/3_utskrift.htm>
- Neumann, Iver B.** (red.) *Norge og alliansene – gamle tradisjoner, nytt spillerom*, rapportvedlegg til *Internasjonal Politikk* 66(1). Oslo: NUPI.
- Nevakivi, Jukka** (1984) "Norge og Vesten – et finsk perspektiv", *Samtiden* 93(4): 27–33.
- Nevakivi, Jukka** (1984) "Scandinavian Talks on Military Cooperation in 1946–1947: A Prelude to the Decision of 1948–1949", *Cooperation and Conflict* 19: 165–176.
- Njølstad, Olav** (1994) "Fissionable consensus: Scandinavia and the US quest for international atomic energy control, 1946–1950", *IFS-info* No.8/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Njølstad, Olav** (1995) "Norge og USA" i Torbjørn L. Knutsen (m.fl.) (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (295–317).
- Njølstad, Olav** (1996) "Under en radioaktiv himmel. Norge og atomprøvesprengningene 1955–63", *Forsvarsstudier* No.3/1996. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Nordsletten, Øyvind** (2002) "Utviklingen i Russland. Implikasjonene for Norge og det norsk-russiske forhold", *Internett-tekst* No.6/02. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/andre/i-tekster/6.htm>
- Noreen, Erik** (1982) *Den nordiska balansen, ett säkerhetspolitiskt begrepp i teori och praktik*. Rapport No.17. Institutionen för freds- och konfliktforskning, Universitetet i Uppsala. Også som artikkel i *Cooperation and Conflict* 18:43–56.
- Nyhamar, Tore** (1999) "Petroleumsalder. Norsk sikkerhetspolitikk etter den kalde krigen", *Internasjonal Politikk* 57 (3): 409–428.
- Nyhamar, Tore** (2003) "Norske nasjonale interesser i Nord-Atlanteren", *Internett-tekst* No.11/03. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/andre/i-tekster/11.htm>>
- Offerdal, Kristine** (2008) Det norske nordområdeinitiativet og USA: Utenriks- eller energipolitikk?, *Internasjonal Politikk* 66: 349–371.
- Omang, Reidar** (1957) *Norge og Stormaktene 1906–1913. Aktestykker i Det kgl. Utenriksdepartementets arkiv*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Orheim, Olav** (2001) "What are the strategic challenges Norway faces in the High North?" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.7/01. Oslo: Den norske atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2001/7-2001.htm>>.
- Petersen, Jan** (1997) *Sikkerhetspolitiske utfordringer: Norges og NATOs svar*. Skrift No. 199. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Petersen, Jan** (1999) "NATOs 50års jubileum", *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.2/99. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/99/2-99.htm>>.
- Petersen, Jan** (2002) *Norges nye sikkerhetspolitiske rammebetingelser*. Foredrag 30. September i Oslo Militære Samfund. Finnes: <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2002>.
- Petersen, Jan** (2003) *Sikkerhetspolitiske samarbeid i Europa eller over Atlanterhavet? Ja takk, begge er*. Foredrag 13. Oktober i Oslo Militære Samfund. Finnes <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2003>.
- Petersson, Magnus** (2000) "Vapenbröder. Svensk-norska säkerhetspolitiska relationer under det kalla kriget", *IFS-info* No.5/2000. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Petterson, Bente** (1984) *Norske atomvåpenpolitikk. Forholdet mellom elementene "avskrekking" og "beroligelse"*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Pharo, Helge Ø.** (1976) "Det nordatlantiske samarbeid og Norge, 1948–49", *Internasjonal Politikk* 34(4): 859–898.

- Pugh**, David (1980) "Selvstendighetsspillet: Norge, svenskekongen og NATO", *Internasjonal Politikk* 38(3): 487–522.
- Qusling**, Vidkun (1930) *Russland og vi*. Oslo: Dybwad.
- Qvam**, Erik (1963) *Randstaten Norge*. Oslo: Norges forsvarsforening.
- Rieker, Pernille (2006) "Norway and the ESDP. Explaining Norwegian Participation in the EU's Security Policy"**, *European Security*, vol. 15, nr. 3, . s. 281-298.
- Riste**, Olav (red.) (1985) *Western Security: The Formative Years. European and Atlantic Defence 1947–1953*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Riste**, Olav (1966a) "Norge og NATO" i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke (89–103).
- Riste**, Olav (1965) *The Neutral Ally: Norway's Relations with Belligerent Powers in the First World War*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Johan N. Tønnessen (1968) "anmel se", *Historisk Tidsskrift* 44: 69–76.
- Riste**, Olav (1984) "Frå integritetstraktat til atompolitikk: Det stormaktsgaranterte Norge 1905–1983" i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier: Årbok for Forsvarshistoriske forskningscenter 1984*. Oslo: Tanum-Nordli.
- Riste**, Olav (1985) "Was 1949 a Turning-Point? Norway and the Western Powers 1947–1950" i Olav Riste (red.) *Western Security: The Formative Years*. Oslo: Universitetsforlaget (128–150).
- Riste**, Olav (1989) "Merkeår i norsk utenrikspolitikk: Vendepunkt eller ledd i ein gradvis prosess?", *Internasjonal Politikk* 47(1–2).
- Riste**, Olav (1993) "Norsk tryggingpolitikk frå isolasjonisme til atlantisk integrasjon", *Historisk Tidsskrift* 72(3): 318–332.
- Rotihaug**, Ingunn (2000) "For fred og vennskap mellom folkene'. Sambandet Norge-Sovjetunionen 1945–70", *Forsvarsstudier* No.1/2000. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Rotihaug**, Ingunn (1998) *Sambandet Norge-Sovjetunionen 1945–1970: Kulturambassadør eller politisk reiskap?* Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Ruge**, Otto (1938) "Flyvning og stormaktspolitikk", *Internasjonal Politikk* 2: 39–52.
- Røhne**, Nils A. (1994) "Norway Between Great Britain and Germany", *IFS-info* No.3/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Røhne**, Nils A. (1991) "Norwegian Attitudes Towards the Briand Plan", *IFS-info* No.8/1991. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Røksund**, Arne (1996a) *Sovjetunionens politikk overfor Norge fra 1945 til 1949*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Røksund**, Arne (1996b) "Vestmaktagent eller god nabo? Norge i sovjetisk utenrikspolitikk 1945–1949", *Forsvarsstudier* No.6/1996. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Salmon**, Patrick (1997) *Scandinavia and the great powers 1890–1940*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sandegren**, Torkel (1993) *Norges sikkerhet og den Vest-Europeiske Union. Betydning av ulike grader av norsk tilknytning til VEU*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Sanness**, John (1953) *Stalin og vi*. Oslo: Fram forlag.
- Sanness**, John (1967) "NATO og Norge", *Internasjonal Politikk* 25(1): 1–9.
- Sanness**, John (1977a) "Svensk mønster for norsk alliansefrihet?", *Internasjonal Politikk* 35(4): 593–612.
- Sanness**, John (1977b) *Forsvaret av Europa og Norges plass*. NUPI-Notat No.134. Oslo: NUPI.
- Sanness**, John (1978a) "Alliansefrihet og Norges sikkerhetspolitiske situasjon", *Internasjonal Politikk* 36(1): 41–60.
- Sanness**, John (1978b) *Norsk alliansefri politikk?* Skrift No.44. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Sanness**, John (1978c) "Ret, makt og formu i nordpolitikken", *Internasjonal Politikk* 36(3B): 447-458.
- Sanness**, John (1979) "Nordpolitikken", *Internasjonal Politikk* 37(3): 470–472.
- Schjølberg**, Kai (1997) *Norsk sikkerhetspolitikk etter den kalde krigen. Arbengigheten an NATO*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Schöpflin**, George (1966) "NATO and the Nordic Balance", *The World Today* (3): 114–122.
- Seliaas**, Andreas (2002) "EUs nordlige dimensjon – i Norges interesse?" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.6/02. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2002/6-2002.htm>.
- Sjaastad**, Anders C. (1972) "Norsk sikkerhetspolitikk og sovjetisk maritim utvikling", *NUPI-Notat* No.25. Oslo: NUPI.
- Sjaastad**, Anders C. (1976) "Norden, Norge og den strategiske utvikling", *Internasjonal Politikk* 34(3): 527–552.
- Sjaastad**, Anders C. (1978) "Norsk nordpolitikk og alliert støtte", *Internasjonal Politikk* 36(3b): 471–490.
- Sjaastad**, Anders & John Kristen **Skogan** (1975) *Politikk og sikkerhet i Norskehavet. Om de enkelte land og våre felles problemer*. Oslo: Dreyer. For anmel se, se: Nils Morten Udgaard (1976) *Internasjonal Politikk* 34(1): 154–155.
- Sjursen**, Helene (1999) "Med ryggen mot Europa? Endring og kontinuitet i norsk sikkerhetspolitikk" i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (39–58).
- Sjursen**, Helene (2000) "Coping – or not coping – with change: Norway in European Security", *European Foreign Affairs Review* 5(4): 539–559.

- Skagestad**, Odd Gunnar (1973) ”Småstater i internasjonal politikk: Et polarpolitisk perspektiv”, *Internasjonal Politikk* 31(3): 783–796.
- Skagestad**, Odd Gunnar (1974) ”Small States in International Politics: A Polar-Political Perspective”, *Cooperation and Conflict* 9: 185–194.
- Skagestad**, Odd Gunnar (1975) *Norske polarpolitikk. Hovedtrekk og utviklingslinjer 1905–1974*. Oslo Dreyer.
- Skjaldarson**, Stefan (1987) *En sammenligning mellom offisielle islandske og norske trusseloppfatninger, sett i lys av bl.a. de to landenes geografiske posisjon*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Skodvin**, Magne (1990) ”Nordic or North Atlantic alliance? The postwar Scandinavian security debate”, *Forsvarsstudier* No.3/1990. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Skogan**, John Kristen (1973a) *Begrensninger, forutsetninger og utfordringer i norsk sikkerhetspolitikk*. NUPI-Rapport No.14. Oslo: NUPI.
- Skogan**, John Kristen (1973b) *Norsk sikkerhetspolitikk: Utforming og utfordringer*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Også i Norsk Militært Tidsskrift 7: 301-313.
- Skogan**, John Kristen (1979) ”Gråsoner, sektorlinje og norsk-sovjetiske forhandlinger”, *Internasjonal Politikk* 37(3): 465–469.
- Skogan**, John Kristen (1990) *Amerikansk marinestrategi i norskehavet fra norsk synsvinkel*. NUPI-Notat No.390. Oslo: NUPI.
- Skogan**, John Kristen (1992) *Norge, Russland og betydningen av Kola-halvøya i historisk lys*. NUPI-Notat No. 477. Oslo: NUPI. Også som artikkel, se: John Kristen Skogan (1993) ”Norge, Russland og betydningen av Kola-halvøya i historisk lys”, *Internasjonal Politikk* 51(1): 37–60.
- Skogan**, John Kristen (1993) ”Striden om mellomdistanseraketene” i Børge Brende m.fl (red.) *Politikk og ansvar. Debattskrift til Kåre Willoch 3. oktober 1993*. Oslo: Schibsted (153–164).
- Skogan**, John Kristen (1999) *Norsk sikkerhetspolitikk under NATO-medlemskap. Virkemidler, begrensninger og forutsetninger*. NUPI-Notat No. 599. Oslo: NUPI.
- Skogan**, John Kristen (2001) ”Norsk sikkerhetspolitikk: en oversikt”, s. 13-55 i Jon Hovi & Raino Malnes (red.) *Normer og makt. Innføring i internasjonal politikk*. Oslo: Abstrakt.
- Skogan**, John Kristen (2003) *Norges sikkerhetspolitiske utfordringer i nordområdene*. NUPI-Notat No. 642. Oslo: NUPI.
- Skogan**, Jon Kristen (2004) *Vapnet hjelp utenfra i norsk sikkerhetspolitikk*, NUPI Rapport 282. Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt.
- Skogan**, John Kristen & Anders Sjaastad (1977) ”Avskrekking eller beroligelse: Betydningen av Norges selvpålagte restriksjoner i lys av den militærstrategiske utvikling i Barentshavsområdet”, *Internasjonal Politikk* 35(4): 613–652.
- Skogrand**, Kjetil (1998) ”Cash and Cannons. Norway, Denmark and the US Aid Programmes 1947–1952”, *Forsvarsstudier* No.2/1998. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Skogrand**, Kjetil & Rolf Tamnes (2001) *Fryktens likevekt. Atombomben, Norge og Verden 1945–1970*. Oslo: Tiden.
- Solbrekken**, Stig (1993) *Fienden i øst. Norske myndigheters oppfatning av trusselen fra Sovjetunionen 1968–90*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Sollie**, Finn (1973) ”Nytt land og nye problemer i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 31(3): 797–808.
- Sollie**, Finn (1974a) ”Norway’s Continental Shelf and the Boundary Question on the Seabed”, *Cooperation and Conflict* 9: 153–166.
- Sollie**, Finn (1974b) ”New Territories and New Problems in Norwegian Foreign Security Policy”, *Cooperation and Conflict* 9: 195–224.
- Sollie**, Finn (1981) ”Sikkerhetspolitiske problemer i nordområdene – samspeillet mellom strategiske og ressurspolitiske interesser og hensyn”, *Internasjonal Politikk* 39(1): 7–24.
- Splunter**, J.M. van (1994) ”Love at first sight. Co-operation between the Netherlands and Norway on the peaceful use of atomic energy, 1950–60”, *IFS-info* No.2/1994. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Stefansen**, Arnt H. (1987) *Sovjetunionens militære oppbygging på Kola-halvøya. Er grunnlaget for norsk basepolitikk falt bort?* Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Stokke**, Olav Schram m.fl. (1992) *Barentsregionen. Norske perspektiver på samarbeid med Russland i nord*. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Stoltenberg**, Thorvald (1989) *Utenriks- og ressurspolitikk i nordområdene*. Skrift No. 128. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Stryken**, Christian Marius (2004) ”Må Norge elske USA?”, *Samtiden* 2:115-123.
- Støren**, Harald W. (1986) *Norsk sikkerhetspolitikk: Enkelte målsetninger, virkemidler og prinsipper i forholdet til Sovjetunionen*. NUPI-Rapport No.98. Oslo: NUPI.
- Støren**, Harald W. (1985) *Problemer og muligheter ved kombinerings av avskrekking og beroligelse i forholdet mellom Norge og Sovjetunionen: Virkelighetsoppfatninger, prinsipper, målsetninger og valg av virkemidler*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Sverdrup**, Jacob (1966) ”NATO-krisen og Norge”, *Internasjonal Politikk* 24(5): 435–445.
- Sæter**, Martin (1982) ”Europa som alternativ”, *Samtiden* 91(4): 39–43.
- Sørebo**, Herbjørn (red.) (1968) *Ja eller nei til NATO*. Oslo: Det norske Samlaget.
- Sørli**, Kjetil (2001) ”Norges utfordringer i nordområdene”, *Kort-info* No.2/01. Oslo: Den norske atlanterhavskomiteé.

- Tamnes, Rolf** (1983) "Den norske holdningen til en nordisk atomvåpenfri sone 1958–1983" i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier. Årbok for Forsvarshistorisk forskningscenter*. Oslo: Tanum-Nordli (11–86).
- Tamnes, Rolf** (1987) "Integration and Screening. The two Faces of Norwegian Alliance Policy, 1945–1986" i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier. Årbok for Forsvarshistorisk forskningscenter*. Oslo: Tanum-Nordli (59–100).
- Tamnes, Rolf** (1987) "Svalbard mellom Øst og Vest. Kald krig og lavspenning i nord 1947–1953". *Forsvarsstudier* No.4/1987. Oslo: Forsvarshistorisk forskningscenter.
- Tamnes, Rolf** (1989) "Handlefrihet og lojalitet. Norge og atompolitikken i 1950-årene" i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Historiker og veileder. Festskrift til Jakob Sverdrup*. Oslo: Tiden (203–236).
- Tamnes, Rolf** (red.) (1990) "Soviet 'reasonable sufficiency' and Norwegian security", *Forsvarsstudier* No.5/1990. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Tamnes, Rolf** (1991) "Svalbard og stormaktene. Fra Ingenmannsland til Kald Krig, 1870–1953", *Forsvarsstudier* No.7/1991. Oslo. Institutt for forsvarsstudier.
- Tamnes, Rolf** (1991) "Samspillet mellom Danmark og Norge i 1950-årene" i Carsten Due-Nilsen, Johan Peter Noack & Nicolaj Petersen (red.) *Danmark, Norden og NATO 1948–1962*. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag.
- Tamnes, Rolf** (1992) "Svalbard og den politiske avmakt. Striden om flyplass, olje og telemetri-stasjon, 1955–1970", *Forsvarsstudier* No.1/1992. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Tamnes, Rolf** (1993) "Penetrasjon og polarisering. Nordområdene i et historisk perspektiv", *IFS-info* No.2/1993. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Tamnes, Rolf, Olav Njølstad & Kjetil Skogrand** (1998) "Brennpunkt: Kald krig, nordområder og storstrategi", *IFS-info* No.5/1998. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Tamnes, Rolf & Knut Einar Eriksen** (1999) "Norge og NATO under den kalde krigen" i Chris Prebensen & Nils Skarland (red.) *NATO 50 år. Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den norske atlantehavskomiteé.
- Torjesen, Stina** (2008). 'Hva med Russland?' i Neumann, Iver B., (red) *Norge og alliansene – gamle tradisjoner, nytt spillerom*. Oslo, NUPI.
- Torsvik, Tomas** (1964) *15 år i NATO*. Oslo: Forsvarets pressetjeneste.
- Torsvik, Tomas** (1969) *NATO og Norge, 20 år etter*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Torsvik, Tomas & Johan Jørgen Holst** (1972) *Europeisk sikkerhet og vår egen*. Oslo: Europabevegelsen.
- Tresselt, Per** (1988) "Norsk-sovjetiske forhandlinger om avgrensning av kontinentalsokler og økonomiske soner", *Internasjonal Politikk* 46(2–3): 75–94.
- Udgaard, Nils Morten** (1973a) "Norway between East and West in World War II", *Cooperation and Conflict* 8: 91–118.
- Udgaard, Nils Morten** (1984) "Norsk utenrikspolitikk og forholdet til Vest-Tyskland", *Internasjonal Politikk* 42(temahefte II): 101–112.
- Ulriksen, Ståle** (1996) "Introduksjon: nye sikkerhetspolitiske utfordringer for Norge" i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i makttriangelet mellom EU, Russland og USA*. Oslo: Tano Aschehoug (9–20).
- Valle, Kåre** (1957) *En oversikt over konfliktene mellom Norge og Russland i Østisen i tidsrommet 1893–1926*. Magisteravhandling i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Väyrynen, Raimo** (1981) "Sikkerhetspolitikk i nord", *Samtiden* 90(5): 27–31.
- Vefald, Olav** (1972) "Sovjetunionen – EF – Norge: Noen tanker om Norges plass i et storpolitisk mønster", *Internasjonal Politikk* 30(3): 513–524.
- Vollebæk, Knut** (1999) "Det nye NATO – konsekvenser for Norge. Med NATOs strategiske konsept i norsk oversettelse" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.7/99. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/99/7-99.htm>>.
- Værnø, Grethe** (1977) "Norge og A-pakten", *Internasjonal Politikk* 35(2): 303–320.
- Værnø, Grethe** (1994) "Norden og det europeiske sikkerhetsdilemma", *Internasjonal Politikk* 52(2): 262–273.
- Værnø, Grethe** (1995) *Norden: Felles sikkerhetsinteresser?* Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Værnø, Grethe** (1996) *Nordiske sikkerhetsinteresser: Felles interesser – felles politikk?* Skrift No.2/96. Oslo: Forsvarets høskoleforening.
- Værnø, Grethe** (1996) *Det norske dilemma: Innenfor NATO – utenfor EU. Tendenser i norsk sikkerhetspolitikk*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Værnø, Grethe** (1998) *Nordisk nytte? Forsvarspolitisk og militært samarbeid i Norden*. Skrift No.2/2001. Oslo: Forsvarets høskoleforening.
- Værnø, Grethe** (2001) *Stabilitet og sikkerhet i Nordens nærrområde: Et sikkerhetspolitisk dilemma*. Oslo: Forsvarets høskoleforening.
- Wicken, Olav** (1987) "Norske våpen til NATOs forsvar. Norsk militærindustri under Koreakrigens opprustning", *Forsvarsstudier* No.1/1987. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Wiker, Paul V.** (1997) "Amerikansk våpenhjelp til Norge 1949–1953", *IFS-info* No.1/1997. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Ørvik, Nils** (1953) *Norge i brennpunktet. Fra forhistorien til 9. april 1940*. Oslo: Grundt Tanum.
- Ørvik, Nils** (1961) "Nedrustning og interessepolitikk", *Internasjonal Politikk* 19(4): 414–432.

- Ørvik, Nils** (1962) "Nordkalotten – konflikt eller sameksistens?", *Internasjonal Politikk* 20(3): 318–356. For debatt, se Jens A. Christophersen og Nils Ørvik i *Internasjonal Politikk* 21(1): 217–224.
- Ørvik, Nils** (1963) *Europe's Northern Cap and the Soviet Union*. Occasional Papers in International Affairs, Cambridge, MA: Centre for International Affairs, Harvard University.
- Ørvik, Nils** (1964) "Norges sikkerhet og den nordiske balanse", *Internasjonal Politikk* 22(2–3): 233–274.
- Ørvik, Nils** (1966a) "Basepolitikken – teori og praksis", *Internasjonal Politikk* 24(5): 542–566.
- Ørvik, Nils** (1966b) "Har de små lande brug for NATO?", *Fremtiden* 14: 7–14
- Ørvik, Nils** (1966c) "Scandinavia, NATO and Northern Security", *International Organization* 20: 380–390.
- Ørvik, Nils** (1967) "Base Policy – Theory and Practice", *Cooperation and Conflict* 2: 188–204.
- Ørvik, Nils** (1973) "Norwegian Foreign Policy. The Impact of Special Relationships" i R. P. Barston (red.) *The Other Powers – Studies in the Foreign Policies of Small States*. London: George Allen & Unwin (29–60).
- Østreng, Willy** (1971) *Økonomi og politisk suverenitet. En studie av interessespillet om Svalbards politiske status*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Også utgitt som bok på Universitetsforlaget 1974.
- Østreng, Willy** (1974) "Svalbards situasjon i storpolitisk perspektiv", *Internasjonal Politikk* 32(3): 679–702.
- Østreng, Willy** (1975) "Barentshavet og nasjonal sikkerhet", *Samtiden* 84(7): 397–408.
- Østreng, Willy** (1977) "Næroppgavene i norsk utenrikspolitikk, med spesiell vekt på nordområdene", *Norsk Utenrikspolitisk Årbok* 4. Oslo: NUPI (9–30).
- Østreng, Willy** (1982) *Sovjet i nordlige farvann: Atomstrategien, Nordflåten og norsk sikkerhet*. Oslo: Gyldendal.
- Østreng, Willy** (1975) *Det politiske Svalbard*. Oslo: Gyldendal.
- Østreng, Willy** (red.) (1997) *National Security and International environmental cooperation in the Arctic: The case of the northern Sea Route*. Working Paper No.83. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Østreng, Willy** (1998) *Norsk nærområdepolitikk: en begrepsdiskusjon av forholdet mellom politikk på ulike områder*. Rapport No. 15/1998. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Øverland, Arnulf** (1947) *Norden mellom øst og vest*. Oslo: Aschehoug.
- Øverland, Arnulf** (1949) *Nordiske stater eller atlantisk fred*. Oslo: Aschehoug.
- Øverland, Arnulf** (1948) *Nøitralitet eller vestblokk*. Oslo: Aschehoug.

6. Multilaterale relasjoner: FN og internasjonale militære oppdrag

- Det er skrevet overraskende lite om Norges forhold til FN. Mesteparten av denne litteraturen dreier seg mer spesifikt om Norge militære bistand i fredsbevarende- og fredsopprettende operasjoner. Derfor er spørsmål som absolutt passer inn i kategori 2, lagt inn her. Blant de mest sentrale bidragene, finner vi:

- Eide, Espen Barth** (1996) "Norsk multilateralt militærsamarbeid i en ny epoke" i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i maktriangelet mellom EU, Russland og U.S.A.* Oslo: Tano Aschehoug (308–335).
- Fermann, Gunnar** (1995) "Norge og FN" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (181–198).
- Frydenlund, Knut** (1987) *En bedre organisert verden*. Oslo: Tiden.
- Skogmo, Bjørn** (1985) "Norge i FN – illusjoner, virkelighet og visjon" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (143–166).
- Steen, Gyrd** (2000) "FN – en bautastein i norsk utenrikspolitisk kulturarv. En kommentar til norske holdninger til reform av Sikkerhetsrådet" i Geir Dale (red.) *Grenser for alt. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus (210–229).

For mer spesifikke forhold, se:

- Baumann, Marte C.** (2000) *Beretninger om begrunnelser: En studie av normative orienteringer til grunn for norsk engasjement på Balkan*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Borchgrevink, N.** (1957) "Vår stilling i NATO", *Norsk Militært Tidsskrift* 127: 20–29.
- Borgersen, Tor Aagaard** (1998) *Forsvaret i skuddlinjen. En analyse av debatten rundt opprettelsen og iverksettningen av Telemark bataljon*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Brekke, Sigve & Bjørn Olav Knudsen** (1996) *Politiske rammebetingelser for norsk takelse i internasjonale militære operasjoner*. Rapport – 96/04008. Kjeller: Forsvarets Forskningsinstitutt.
- Børde, Ketil** (red.) (1970) *Norge i FN 1945–1970*. Oslo: Aschehoug.
- Børresen, Jacob** (1994) "Fredsopprettende operasjoner – bør Norge ta?", *Norsk Militært Tidsskrift* 164(8-9).
- Edge, Bjørn** (1993) "Norske fredsopprettende styrker i internasjonal regi", *Norsk Militært Tidsskrift* 163(10).
- Eide, Espen Barth & Per Erik Solli** (1995) *From Blue to Green: The Transition from UN-PROFOR to IFOR in Bosnia and Herzegovina*. Working Paper No.539. Oslo: NUPI.
- Eide, Espen Barth** (2000) "Det multinasjonale system: Rom for utvikling og handlingsrom for Norge og landene i sør" i Kari M. Osland (red.) *Sørpolitikkenes plass i et utenrikspolitisk helhetsperspektiv*. Conference Proceedings. Oslo:

- NUPI & CMI (87–95).
- Eknes, Åge & Tom Henry Knutsen** (1994) "Flernasjonale operasjoner og norsk takelse", *Norsk Militært Tidsskrift* No.6–7.
- Eskeland, Ståle** (2003) *Krig og fredsbevarende operasjoner: Lovlig, ulovlig eller – straffbart?* Foredrag 6. oktober i Oslo Militære Samfund. Finnes: <http://www.oslomilsamfund.no/foredrag/2003>
- Galtung, Ingrid E.** (1965) "Norske FN-eksperterets syn på sitt arbeid", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 6: 87–107.
- Gjerde, Ingrid** (1999) "Erfaringer fra SFOR i Bosnia" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.2/99. Oslo: Den norske Atlanterhavskomité. Finnes: < <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/99/2-99.htm> >.
- Granviken, Alf, Wegger Strømmen & Inge Tjøstheim** (1995) *Bruk av norske styrker i utlandet*. Rapport – 95/01661. Kjeller: Forsvarets Forskningsinstitutt
- Hald, Ole Jakob** (1985) "UNIFIL-operasjonens betydning for det norske forsvar", *Internasjonal Politikk* 43(2–3): 241–252.
- Hambro, Edvard** (1971) "Inntrykk fra FN's siste sesjon", *Samtiden* 80(4): 195–207.
- Hammerstad, Jarle & Knut Jahr** (1995) "Telemark bataljon. NATOs nye styrkestruktur og Norges takelse i IRF", *IFS-info* No.2/1995.
- Hansen, Rolf** (1978) "Norske styrker i Libanon", *Internasjonal Politikk* 36(4b): 767–772.
- Heiberg, Marianne** (1984) "Norge og bevaringen av freden i Libanon", *Norsk Utenrikspolitisk Årbok* 10. Oslo: NUPI. Finnes også som NUPI-Notat No. 317.
- Holmen, Bengt & Ståle Ulriksen** (2000) *Norden i felt. På oppdrag for FN og NATO*. NUPI-Rapport No.257. Oslo: NUPI.
- Holst, Johan Jørgen** (1978) "FN-operasjoner i norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 36(4b):773–778.
- Jacobsen, K. H** (1967) *The Nordic Countries in the United Nations*. Magisteravhandling i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Jacobsen, Kurt** (1967) "Norge, Norden og FN", *Kontrast* 2: 216–231.
- Klevberg, Håvard** (1999) "Norsk sikkerhetspolitisk omprøving i fire trinn – om forholdet til internasjonale fredsoperasjoner etter Den kalde krigen", *Internasjonal Politikk* 57(4): 507–525.
- Kolby, Ole Peter** (2003a) "Debat: Norge i FN's sikkerhetsråd 2001–2002. Erfaringer og perspektiver", *Internasjonal Politikk* 61(2): 225–234.
- Kolby, Ole Peter** (2003b) "Tilsva", *Internasjonal Politikk* 61(2): 245–248.
- Kristiansen, Rolf** (1972) *Norsk militær innsats for De forente nasjoner (1949–1970)*. Oslo: Forsvarets krigshistoriske aving.
- Mevik, Leif** (1992) *Sikkerhet i samarbeid. Hovedlinjer i norsk KSSE-politikk*. Oslo: Aventura.
- Moe, Finn** (1946) "Norway and the United Nations", *The Norseman* 4: 367–373.
- Moe, Finn** (1961) "Norge i FN", *Internasjonal Politikk* 19(3): 286–296.
- Myhren, Hans** (1995) "Norges militære FN-angasjement i en ny tid", *Internasjonal Politikk* 53(1): 85–97.
- Mykletun, Jostein** (1975) "FN – Norge – FN: Holdningsdannelse og utenrikspolitiske implikasjoner", *Internasjonal Politikk* 33(4): 629–648.
- Mykletun, Jostein** (1976) "Norwegian Policy Elites' Attitudes Toward the UN", *Cooperation and Conflict* 11.
- Mæland, Bård** (2003) "At alle behandles likeverdig og med respekt, uansett bakgrunn? Forsvarets verdigrunnlag og norske offiserer i KFOR", *IFS-info* No.3/2003.
- Nordby, Trygve G.** (1995) "Trender, tendenser og tankekors i humanært FN-arbeid", *Internasjonal Politikk* 53(1): 35–58.
- Nordbø, Torolv** (1992) "Norske militære i fredsoperasjoner", *Forsvarsstudier* No.7/92. Oslo: Institutt for Forsvarsstudier.
- Nustad, Knut & Henrik Thune** (2002) "Norway: Political Consensus and the Problem of Accountability" i Ku & Jacobsen (eds.) *Democratic Accountability and the Use of Force in International Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Opsahl, Torkel** (1966) "Norges FN-politikk" i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke (183–204).
- Opsahl, Torkel** (1968) "De forente nasjoner, menneskerettighetene og vi", *Samtiden* 77(5): 278–292.
- Pharo, Per Fr.** (2000) "Norge på Balkan 1990–1999. Lessons learned", *IFS-info* No3/2000. Oslo. Institutt for forsvarsstudier.
- Richvoldsen, Georg** (2001) "Ja, tenk det; ønske det; ville det med, -- men gjør det!" *Rekruttering til internasjonal tjeneste*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Riste, Olav** (1959) *Norway and the Founding of the United Nations*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Sagflaot, Erik** (2003) "Kommentar. Norge i FN's sikkerhetsråd 2001–2002", *Internasjonal Politikk* 61(2): 241–244.
- Seyersted, Finn** (1949) "Norske standpunkter i FN", *Samtiden* 58: 603–619.
- Skogmo, Bjørn** (2000) "Hva ligger i begrepet globalt sikkerhetsperspektiv og hvor sentralt står det i norsk utenrikspolitisk tenkning? i Kari M. Osland (red.) *Sørpolitikens plass i et utenrikspolitisk helhetsperspektiv*. Conference Proceedings. Oslo: NUPI & CMI (7–25).
- Skogrand, Kjetil** (1994) *Norge og Koreaspørsmålet 1945–1953*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Skogrand, Kjetil** (1995) "Vikarierende aktører og asymmetriske allianser: Norge og Koreakrigen 1950–1953",

- Internasjonal Politikk* 53(3): 285–306. Med replikker fra Olav Njøsstad, Theo Barth og Thorlev Anda (1995)
Internasjonal Politikk 53(3): 307–318.
- Skogrand**, Kjetil (1996) ”Koreakrigen: En krise for hvem? En kommentar til Olav Njøsstad”, *Internasjonal Politikk* 54(1): 115–125.
- Stanghelle**, Harald (1985) ”UNIFIL og Norge – holdninger og myter”, *Internasjonal Politikk* 43(2–3): 225–240.
- Syse**, Henrik (1998) ”Norge – store i FN?”, *Tidens Tegn* 6(3): 16–17.
- Tandberg**, Nina (1994) *Norske FN-politikk i en periode med utenrikspolitisk endring. Hellas-saken 1947–52*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Thune**, Henrik & Knut **Nustad** (2002) ”Norway: political consensus and the problem of accountability”, in Ku & Jacobsen (eds.) *Democratic Accountability and the Use of Force in International Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Treholt**, Arne (1972) ”Norsk politikk i FN”, *Internasjonal Politikk* 30(3): 421–439.
- Tønnesson**, Stein (2003) ”Kommentar. Norge i FNs sikkerhetsråd 2001–2002”, *Internasjonal Politikk* 61(2): 235–240.
- Vollebæk**, Knut (1998) ”The 1999 Norwegian OSCE Chairmanship”, *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.10/98. Oslo: Den norske Atlanterhavskomité.
- Wiklund**, Lena (1996) ”Norden i FN”, *Internasjonal Politikk* 54(1): 75–84.

7. Regionale relasjoner: Europa og Norden

- Selv om Norge fortsatt står utenfor EU-samarbeidet, har landet likevel forholdt seg aktivt, ikke passivt, til regionale samarbeidstiltak. Dette gjelder ikke bare Europa, men spesielt Norden. Denne kategorien samler opp bidrag som særlig ser på Norges forhold til disse to regionale arenaene.

Blant de oppsummerende, og mest refererte studiene av Norges forhold til Europa, bør følgende nevnes:

- Archer**, Clive (2005) *Norway outside the European Union: Norway and European integration from 1994 to 2004*. London: Routledge.
- Bjørklund**, Tor (1982) *Mot strømmen. Kampen mot EF 1961–1972*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Claes**, Dag Harald & Bent Sofus **Tranøy** (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Gleditsch**, Nils Petter & Ottar **Hellevik** (1977) *Kampen om EF*. Oslo: Pax. For anmel se, se: Bård Bredrup Knudsen (1978) *Internasjonal Politikk* 36(1): 113–121, og kommentar fra Gleditsch & Hellevik i *Internasjonal Politikk* 36(3): 430–432.
- Græger**, Nina (2002) ”Norway and the EU security dimension: A ‘troops-for-influence’ strategy”, p. 33-89 in Græger et al., *The ESDP and the Nordic Countries: Four Variations on a Theme*. Helsinki: Finnish Institute of International Affairs (UPI)/Berlin: Institut für Europäische Politik (IEP) (with Henrik Larsen & Hanna Ojanen), 236 pages.
- Ingebrigsten**, Christine (1998) *The Nordic States and European Unity*. Ithaca: Cornell University Press. For kommentarer og debatt, se *Cooperation and Conflict* 36(4): 87–103.
- Jensen**, Anders Todal & Henry **Valen** (red.) (1995) *Brussel midt imot. Folkeavstemningen om EU*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
- Kvalvåg**, Svein (1999) *Argumentasjonsbruk i den norske EU-debatten. En sammenlikning av EU-debatten i 1972 og EU-debatten i 1994*. Rapport No. R9911. Bergen: LOS-senteret.
- Matlary**, Janne Haaland (1993) ”’And Never the Twain Shall Meet?’ Reflections on Norway, Europe and Integration” i Teija Tiilikainen & Ib Damgaard Petersen (red.) *The Nordic Countries and the EC*. København: Copenhagen Political Studies Press (43–63).
- Mjøset**, Lars (1995) ”Norge og Den europeiske unionen” i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (278–294).
- Neumann**, Iver B. (2001) *Norge – en kritikk. Begrepsmaket i Europa-debatten*. Oslo: Pax Forlag. For anmel se, se: Stein Tønnesson (2002) *Internasjonal Politikk* 60(3): 367–370; Ottar Brox (2001) ”Som møll mot lyset”, *Dagbladet* 16/7 2001.
- Pharo**, Helge Ø. (1999a) ”Ingen vei utenom? Norge i integrasjonsprosessene i Europa 1946–1994” i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (15–38).
- Sverdrup**, Ulf (1998) ”Norway: An adaptive Non-member” i K.Hanf & B. Soetendorp (red.) *Adapting to European Integration. Small States and the European Union*. London: Longman.

For Norges forhold til Norden:

- Eriksen**, Knut Einar (1999) ”Norge og Norden – Samarbeid og kollisjon”, i Chris Prebensen & Nils Skarland (red.) *NATO 50 år. Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den norske

Atlantehavskomiteé.

Tunander, Ola (1995) ”Norge og Norden” i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (260–277).

For juridiske aspekter; se:

- Arnesen, Finn, Hans Petter Graver & Ulf Sverdrup** (2001) *Vetoretten i EØS*. Working Paper No. 2. Oslo: ARENA.
- Arnesen, Finn & Hans Petter Graver** (2001) ”Rettslige sider ved Norges EU-rettede avtaler” i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (69–102).
- Boe, Erik & Fredrik Sejersted** (1999) *Schengen og Grunnloven*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Sejersted, Fredrik m.fl.** (1995) *EØS-rett*. Oslo: Universitetsforlaget.

For litteratur forøvrig, se:

- Allen, Hilary** (1979) *Norway and Europe in the 1970s*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: John Dale (1980) *Internasjonal Politikk* 38(3): 542–549.
- Andersen, Lena** (2000) *Demokrati i klemme? EØS-avtalen i et demokratiteoretisk perspektiv*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Andersen, Svein S m.fl.** (1991) *Norsk implementering av EØS-regler. Hva kan vi lære av Danmark?* Arbeidsnotat No.46/1991. Sandvika: BI
- Andersen, Svein S.** (1995) *Europeisering av Politikk – petroleum, indre marked og miljø*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Andersen, Svein S.** (1999) *Norway: Insider and Outsider*. Working Paper No.4/2000. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Andersen, Svein S.** (2001) *Utenforlandet i EU*. Sandvika: BI. Finnes også i *Nytt Norsk Tidsskrift* 17(3): 263–275.
- Andrén, Nils** (1967) ”Nordic Integration – Aspects and Problems”, *Cooperation and Conflict* 2(1): 1–25.
- Andrén, Nils** (1984) ”Nordic Integration and Cooperation – Illusion and Reality”, *Cooperation and Conflict* 19: 251–262
- Angell, Valter** (1968) ”Norge inn uten Storbritannia? Om skandinavisk inntreden i Fellesmarkedet uten Storbritannia”, *Internasjonal Politikk* 26(5): 441–471.
- Angell, Valter** (1969) ”Norway and Scandinavian Entry into the Common Market without Great Britain”, *Cooperation and Conflict* 4: 73–98.
- Angell, Valter & Johan Jørgen Holst** (red.) (1972) *EF–Norges vei? Forhandlingsresultat satt i perspektiv*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Angell, Valter** (red.) (1992) *Norway facing a changing Europe: Perspectives and Options. Conference Proceedings*. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Archer, Clive & Ingrid Sogner** (1995) ”Norway and Europe: 1972 and now”, *Journal of Common Market Studies* 33(3): 389–410.
- Archer, Clive** (2004) *Norway and an integrating Europe*. London: Routledge.
- Asbjørnsen, Nils & Gunnar Vogt** (red.) (1993) *EF, Norge og 1990-årene. Seks artikler om EF-sakens betydning i norsk politikk*. Forskningsrapport No.2/1993. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo. For anmel se, se: Iver B. Neumann (1993) ”Om EF-sakens betydning i norsk politikk”, *Internasjonal Politikk* 51(4): 518–519.
- Bae, Ole Jakob m.fl.** (1994) *Med hvilken rett? Noen rettslige følger av norsk EU-medlemskap*. Institutt for offentlig retts skrift No.12, Universitetet i Oslo.
- Bailes, Alyson** (2006) (ed) *The Nordic countries and the European security and defence policy*. Oxford: Oxford University Press, 427 s.
- Bindi, Federiga M.** (1993) *EFTA and Norway: EC Lobbyists, too*. NUPI-Notat No. 500. Oslo: NUPI.
- Bingen, Jon & Kate Hansen Bundt** (1996) *To år etter folkeavstemningen – utfordringer for Norge*. Oslo: Europa-programmet.
- Bjartnes, Anders & Hanne Skartveit** (1995) *Brussel tur-retur*. Oslo: Tiden.
- Bjerkholt, Frank** (1992) *Europa vår skjebne*. Oslo: Lifo.
- Bjørklund, Tor** (1996) ”The Hree Nordic 1994 Referenda Concerning Membership in the EU”, *Cooperation and Conflict* 31: 11–36.
- Bingen, Jon & Rutger Lindahl** (red.) (1994) *Nordiske skjebnevalg?* Oslo: Europaprogrammet.
- Bondevik, Kjell Magne** (1998) *Regjeringens Europa-politikk. Arena-forelesningen 1998*. Working Paper No.6/1998. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Bratteli, Trygve** (1973) ”Norge og Europas samling”, *Samtiden* 82(8): 449–458.
- Brox, Ottar** (1972) ”Hva hendte i Norge 25.sept. 1972?”, *Internasjonal Politikk* 30(4b): 771–782.
- Brundtland, Arne Olav** (1972) ”Utenrikspolitiske konsekvenser av ikke-medlemskap”, *Internasjonal Politikk* 30(4b): 875–890.
- Brundtland, Gro Harlem** (1995) *Europas utvikling – hvordan berøres Norge?* Working Paper No.12/1995. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Braathu, Jan** (red.) (1982) *Coordinating Foreign Policy in the Nordic Countries*. NUPI-Rapport No.70. Oslo: NUPI.
- Bull, Henrik** (1999) ”Norge og Schengen – forandre for å bevare?” i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.)

- (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (59–80).
- Bull**, Trygve (1962) "Foran avgjørelsen", *Samtiden* 71: 12–21.
- Castberg**, Frede (1972) "Hvorfor mot EF?", *Samtiden* 81(6): 335–338.
- Claes**, Dag Harald & Bent Sofus **Tranøy** (1999a) "Norsk politikk og påvirkningen fra EU – hvor mye og hvordan?" i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999b) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (1–14).
- Claes**, Dag Harald & Bent Sofus **Tranøy** (1999c) "Norsk EU-tilpasning – harde realiteter og symboler" i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (281–298).
- Dahl**, Per Otto Rasmussen (1999) *Nasjonal suverenitet og europeisk integrasjon. En sammenligning av argumentene for nasjonal suverenitet i EU-debatten på Stortinget og Maastricht-debatten i det britiske parlament*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Debesay**, Jonas (2002) *Er Norges vettorett i EØS en bløff? En forhandlingsteoretisk tilnærming til vettorettens rolle i forhandlingene mellom den norske regjeringen og EU-kommisjonen ved implementering av EU-direktivene*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Dynna**, Bjørn (1973) *Fiskerisektoren i de norske utvi sesforhandlingene med EF (1970–72)*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Eckhoff**, Torstein (1991) "Rettslige aspekter ved EØS-avtalen", *Internasjonal Politikk* 49(3): 291–298.
- Egeberg**, Morten & Jarle **Trondal** (1999) "Differentiated integration in Europe: The case of the EEA Country Norway", *Journal of Common Market Studies* 37.
- Egeberg**, Morten (2003) *The Nordic Countries and the EU. How European Integration Integrates and Disintegrates States Domestically*. Working Paper 11/03. Oslo: ARENA.
- Eide**, Espen Barth m.fl. (1990) *EF, EFTA, Norge – tilpasning eller mistilpasning?* NUPI-rapport No.140. Oslo: NUPI.
- Eide**, Espen Barth (1994) "Konstitueringen av den europeiske pol" i Iver B. Neumann (red.) *Europa i det han politiske spenningsfelt – Norge og EU i globalt perspektiv*. Oslo: Cappelen.
- Evang**, Karl (1967) "Fellesmarkedet" i Torild Skard (red.) *Ny radikalisme i Norge. 34 skribenter i samfunnsdebatten*. Oslo: Gyldendal (101–108).
- Folkebevegelsens melding om Norges forhold til Det Europeiske Fellesskap (EF)**. Oslo: Folkebevegelsen mot norsk medlemskap i Fellesmarkedet.
- Evensen**, Jens (1973) "Frihan savtalen mellom Norge og EF", *Samtiden* 82(4): 193–209.
- Evensen**, Jens (1975) "Norge i drift?", *Samtiden* 84(5): 269–284.
- Ferreira**, Margarida Ponte (1992) "Norge og den europeiske økonomiske integrasjonen: Fra den andre verdenskrig til EØS", *Internasjonal Politikk* 50(3): 313–322.
- Frogner**, Truls (1988) *En lang marsj mot Europa? Politiske perspektiver på Norge og EF*. Oslo: Gyldendal.
- Frydenlund**, Knut (1962) "Det Europeiske Økonomiske Fellesskap og de politiske samarbeidsproblemer", *Internasjonal Politikk* 20(1): 26–37.
- Frydenlund**, Knut (1967) *Norge og det europeiske fellesskap*. Oslo: LO.
- Frøland**, Hans Otto (1999) *Advancing ambiguity: On Norway's application for EEC-membership in 1962*. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, skrifter 1: Tapir Forlag (55–76).
- Frøysnes**, Torbjørn (1973) *De norske jordbruksforhandlingene med EF. En forhandlingsteoretisk analyse*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Gleditsch**, Nile Petter & Sverre **Lodgaard** (1977) "Norway – the Not so Reluctant Ally", *Cooperation and Conflict* 12: 209–220.
- Græger**, Nina (2007) "Norway between Europe and the US", pp. 94–114 in Clive Archer (ed.) *New Security Issues in Northern Europe: The Nordic and Baltic states and the ESDP*. New York/Abingdon: Routledge.
- Græger**, Nina; Henrik Larsen & Hanna Ojanen (2002) *The ESDP and the Nordic Countries: Four Variations on a Theme*. Helsinki: Finnish Institute of International Affairs (UPI)/Berlin: Institut für Europäische Politik (IEP), 236 sider.
- Græger**, Nina (2001) "Ny giv i europeisk forsvarspolitik – utfordringer for Norge", *Befalsbladet*, Vol. 106, No. 2, p. 28–29.
- Godal**, Bjørn Tore m.fl. (1995) *Norge og Europa etter folkeavstemningen*. Oslo: Europa-programmet.
- Haga**, Otto Egil (1995) *Identity and inclination towards integration. A comparative study of Austria and Norway*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Hagen**, Kåre & Ulf **Sverdrup** (2003) "Isfrontene tiner i synet på norsk EU-medlemskap", *Horisont, næringspolitisk tidskrift* 3: 12–27.
- Hansen**, Guttorm (1988) "Norske perspektiver på den europeiske utfordring", *Internasjonal Politikk* 46(1): 7–16.
- Hansen**, Svein Olav (1990) *Det norske EFTA-spøret i 1950-åra. En studie av Norges Europa-politikk, med særlig vekt på perioden 1956–1960*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Hanssen**, Halle Jørn (1966) "Europa på nytt – Norge og det politiske samarbeid i Europa" i Helge Hveem (red.) *Unge Liberale. Perspektiver på samfunnsdebatten*. Oslo: Epoke (41–52).
- Hanssen**, Halle Jørn & Kaare **Sandegren** (1969) "Norway and Western European Economic Integration", *Cooperation and Conflict* 4: 47–62.
- Holst**, Johan Jørgen & John **Sanness** (red.) (1972) *Hvorfor Ja til EF*. Oslo: "Ja til EF"-aksjonen.

- Holst, Johan Jørgen & Svein Otto Lavås** (1973) *Norge og EF: Utfordringen satt i perspektiv*. Oslo: Europabevegelsen.
- Holst, Johan Jørgen** (1975) "Aktiv norsk Europapolitikk", *Samtiden* 84(8): 480–489.
- Holst, Johan Jørgen** (1987) *Norsk Europa-politikk: Et langsiktig perspektiv*. NUPI-Notat No. 347. Oslo: NUPI.
- Holst, Johan Jørgen** (1993) "Norges plass i det nye Europa", *Norsk Militært Tidsskrift* 163(11): 1–13.
- Holst, Johan Jørgen** (1996) "The New Europe: A View from the North" i Olav F. Knudsen (red.) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the New Europe*. Basingstoke: Macmillan (197–210).
- Husby, Arve** (1988) *JA til EF-aksjonen*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Trondheim.
- Hveem, Helge** (1995) *A divided nation, reluctant European: The case of Norway*. Paper presentert på UND/Wider workshop, Jerusalem 9.–11. April 1995.
- Høivik, Susan** (red.) (1971) *10 innlegg om EEC*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Høivik, Susan & Sverre Lodgaard** (1972) *6 nye innlegg om EF*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Haaland, Arild** (1962) *Fellesmarkedet og Norges frihet. 150 spørsmål og svar*. Bergen.
- Ingebretsen, Christine & Susan Larson** (1997) "Interest and Identity: Finland, Norway and European Union", *Cooperation and Conflict* 32(2): 207–222.
- Ingebretsen, Christine** (2002) "Norm Entrepreneurs: Scandinavia's Role in World Politics", *Cooperation and Conflict* 37(1): 11–23.
- Jagland, Thorbjørn** (1990) *Min europeiske drøm*. Oslo: Tiden.
- Jagland, Thorbjørn** (2003) *Ti teser om EU og Norge*. Oslo: Aschehoug.
- Jensen, Axel m.fl.** (red.) *Det kollektive eventyr: En bok om Norge, Europa og EU*. Oslo: Aschehoug.
- Jenssen, Anders Todal** (1995) "Hva gjorde EU-striden med det ideologiske landskapet i Norge?" i *Sosiologisk tidsskrift* 3: 213–229.
- Jenssen, Anders Todal, Pertti Pesonen & Mikael Gilljam** (red.) (1998) *To Join or Not to Join. Three Nordic Referendums on Membership in the European Union*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Jervell, Sverre** (1991) "Norden og samarbeid mellom nordiske land" i Rapporten *Norden i Europa*. Oslo: NUPI (11–42.)
- Jervell, Sverre, Pertti Joenniemi & Mare Kukk** (1992) *The Baltic Sea Area – A Region in the Making*. Oslo: Europa-programmet.
- Jóhannesson, Gudni Thorlacius** (2005) *Sympathy and self-interest : Norway and the Anglo-Icelandic cod wars*. Oslo: IFS.
- Johansen, Hanne Elisabeth** (1997) *Norsk nasjonal identitet og europeisk identitet. En sammenlignende analyse av identitetsskapende strategier*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Jørgensen, Nils-Johan** (1980) *EF's nypluralisme og norsk Europapolitikk etter folkeavstemningen*. NUPI-rapport No.43. Oslo: NUPI.
- Karlsson, Elin Kristine** (1999) *Babel i Brussel og Oslo? Flerspråkligheten i EU og respons i norske institusjoner, i skjæringspunktet mellom økonomi, demokrati og nasjonal identitet*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Knudsen, Bård Bredrup** (1977) "Norges 'Nei til EF': Årsaker og konsekvenser sett fra utlandet", *Internasjonal Politikk* 35(1): 105–138.
- Knudsen, Bård Bredrup** (1989) "Perspektiver på Norge i Europa og norsk Europapolitikk" i B. B. Knudsen (red.) *Den nye Europa-debatten*. Oslo: Cappelen.
- Knudsen, Bård Bredrup** (red.) (1989) *Den nye Europadebatten*. Oslo: Cappelen.
- Knudsen, Olav Fagerlund** (1991) "Elementer i Europa-debatten. Åpningsinnlegg", *Internasjonal Politikk* 49(3): 267–270.
- Kvistad, Jon Mikal** (1994) "The Barents spirit" – the process of regionalization and Norwegian foreign policy in the Barents Euro-Arctic region. *A bridge-building project in the wake of the Cold War*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Kvistad, Jon Mikal** (1995) "The Barents Spirit. A Bridge-Building Project in the Wake of the Cold War", *Forsvarsstudier* No.2/1995. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Landqvist, Åke** (red.) (1968) *Norden på verdensarenaen*. Halmstad: Hallandspostens boktryckeri.
- Lange, Christian L.** (1937) "De nordiske land i det internasjonale politiske samarbeid", *Nordens Kalender* 8: 21–36
- Lange, Halvard** (1950) "The northern countries and Europe: Some Norwegian view-points", *The Norseman* 8: 1–9.
- Lange, Halvard** (1950a) "European Union: False Hopes and Realities", *Foreign Affairs* 28/3.
- Lange, Halvard** (1950b) *Norsk syn på Europas samling*. Foredrag på årsmøtet 15. mars 1950. Bergen: CMI
- Lange, Halvard** (1966) *Foran en ny Europa-debatt*. Beretninger No.29. Foredrag på årsmøtet 15. mars 1966. Bergen: CMI.
- Lange, Halvard M** (1967) "Europeisk integrasjon – mål og grenser", *Samtiden* 76: 357–364.
- Langslet, Lars Roar** (1972) "Norges plass i Europa – er den endret etter folkeavstemningen?", *Samtiden* 81(9): 550–556.
- Lawler, P.** (1997) "Scandinavian Exceptionalism and European Union", *Journal of Common Market Studies* 35: 565–594.
- Lie, Arne** (1962) "Norge i Europa – de økonomiske problemer", *Internasjonal Politikk* 20(1): 37–77.
- Lie, Bjarne** (1995) *A Gulliver among Lilliputians... A history of the European Free Trade Association 1960–1972*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.

- Lie**, Haakon (1972) "Hva var det egentlig som skjedde?", *Internasjonal Politikk* 30(4b): 783–794.
- Lindgren**, Raymond (1959) *Norway-Sweden: Union, Disunion, and Scandinavian Integration*. Princeton: Princeton University Press.
- Lindström**, Guy (1996) "Nordisk samarbeid i en ny tid", *Nordisk Administrativt Tidsskrift* 77(2): 30–131.
- Liseter**, Ivar M. (red.) (1997) *EU/EØS og norsk innflytelse*. Notat No.004-97. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Lodgaard**, Sverre (2000) "EUs utvi se – konsekvenser for norsk utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 58(4): 615–626.
- Løchen**, Einar (1953) "Nasjonal suverenitet og internasjonalt samarbeid", *Internasjonal Politikk* 11: 220–229.
- Løchen**, Einar (1955) *Norway's Views on Sovereignty. A report prepared for UNESCO*. Bergen: CMI.
- Løchen**, Einar (1962) *Norge og det europeiske samarbeid*. Oslo: Aschehoug.
- Løchen**, Einar (1965) "Norsk møte med Europa", *Samtiden* 74: 491–499.
- Løchen**, Einar (1967) *Norge og Fellesmarkedet*. Oslo: Aschehoug.
- Løchen**, Einar (1993) "Norges møte med Europa 1950–1964", *IFS-info* No.6. Oslo: Institutt for Forsvarsstudier.
- Martens**, Michael (1996) *Beyond 28 November 1994 – Norway's Economic and Political Position in Europe: Freedom of action or marginalization? An outside view*. NUPI-Notat No. 549. Oslo: NUPI.
- Matlary**, Janne Haaland (1992) *Norway and European Integration in the 1980's: A theoretical discussion*. NUPI-Notat No. 480. Oslo: NUPI.
- Melchior**, Arne (1997) "EØS som alternativ i lys av EUs videre utvikling" i Jon Bingen & Arne Melchior (red.) *Flerbistighets-Europa – konsekvenser for Norge*. Oslo: NUPI & Europa-programmet (136–150).
- Middtun**, Linda (2001) *Norsk lobbyvirksomhet i Brussel*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Minerva kvartalskrift** (1966) "Temahefte: Europa", *Minerva kvartalskrift* 10(1).
- Mjøset**, Lars (red.) (1986) *Norden dagen derpå. De nordiske økonomiske-politiske møtene og deres problemer på 70- og 80-tallet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Nei til EU** (1994) *Frihandssavtalen, EØS- og EU-medlemskap (motmeldingen)*. Oslo: Nei til EU.
- Neumann**, Iver B. (red.) (1994) *Europa i det politiske spenningsfelt – Norge og EU i globalt perspektiv*. Oslo: Cappelen.
- Nordhaug**, Odd & Oddmund **Søilen** (red.) (1994) *Et sosialdemokratisk ja til EU*. Oslo: Tano.
- Nordli**, Odvar (1979) *Norges Europa-politikk*. Oslo: Europabevegelsen.
- Nore**, Petter (1986) "Til EF via Stockholm?", *Samtiden* 95(5): 2–10.
- Norman**, Victor D. (1991) "Hva har vi brukt sjølråderetten til?", *Internasjonal Politikk* 49(3): 299–304.
- Olsen**, Johan P. (1993) *Norway – Slow learner – or another triumph of the tortoise?* LOS-Notat No.37/97. Bergen: LOS-senteret.
- Olsen**, Johan P. & Bjørn Otto **Sverdrup** (1998) "Samarbeid og integrasjon i Norden og Europa", *Nordisk Administrativt Tidsskrift* 78(4): 341–366.
- Olsen**, Johan P. & Bjørn Otto **Sverdrup** (red.) (1998) *Europa i Norden: Europeisering av nordisk samarbeid*. Oslo: Tano Aschehoug.
- Pedersen**, Thomas (1994) *European Union and the EFTA countries. Enlargement and integration*. London: Pinter.
- Pharo**, Helge Ø. (1988) "Norge, EF og europeisk samarbeid", *Internasjonal Politikk* 46(6): 41–68.
- Pharo**, Helge Ø. & Anders **Jølstad** (1998) "Mellom nasjonalstaten og Vest-Europa. Norges Norden-politikk 1945–1972" i Johan P. Olsen & Bjørn Otto Sverdrup (red.) *Europa i Norden. Europeisering av nordisk samarbeid*. Oslo: Tano Aschehoug (65–91).
- Pharo**, Helge Ø. (1999b) "Utenriksøkonomi og europeisk integrasjon" i Chris Prebensen & Nils Skarland (red.) *NATO 50 år. Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den norske atlantterhavskomité.
- Rieker**, Pernille (2006) *Europeanization of national security identity: the EU and the changing security identities of the Nordic states*. London: Routledge, 226 s.
- Rieker**, Pernille (2004) "**Europeanisation of Nordic Security?**", *Cooperation and Conflict* 39(4): 369–392: 369–392.
- Rieker**, Pernille (2002) *From territorial defence to comprehensive security? European integration and the changing Norwegian and Swedish Security identities*. NUPI-Notat No. 626. Oslo: NUPI.
- Rognstad**, May-Karin (1994) *Ja – nei – vet ikke. En analyse av borgernes usikkerhet i spørsmålet om norsk EF-medlemskap*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Røe**, Preben Sandborg (1995) *Holdninger i EU-spørsmålet. Nyanser – sammenbenger – form*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Røhne**, Nils A. (1986a) *Norske holdninger til europeisk integrasjon 1940–1949*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Røhne**, Nils A. (1986b) "Norge – en lunken europeer. Norsk Europa-politikk fram til 1950" i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier 1987*. Oslo: Forsvarshistorisk forskningssenter (144–180).
- Røhne**, Nils A. (1989) "De første skritt inn i Europa. Norsk Europa-politikk fra 1950", *Forsvarsstudier* No. 5/1989. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Sanness**, John (1946) "Norway – an Outsider in Paris", *The Norseman* 4: 431–435.
- Schjølset**, Stig (1997) *Hvordan inaveta norske interesser i EU og EØS?* Notat No.003-97. Lysaker: Fridtjof Nansen

Institutt.

- Seip**, Helge (1987) "Norge og Norden i Europa", *Internasjonal Politikk* 45(1–2): 179–192.
- Sejersted**, Fredrik (1995) "En stadig nærmere mellomstasjon? Om EØS-avtalen og norsk rettstilpasning til EF-retten", *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 35(4): 519–556.
- Sem**, Birgitte Wohl (1994) *Tiltre sesforhandlingene mellom Norge og EU innen landbruksområdet. Norske forhandlingsstrategi i 1993–94 i forhold til 1970–72 på bakgrunn av saks-spesifikke rammebetingelser*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Solenes**, Rune Opstad (2001) *Mellom bakker og berg og Brussel. Norsk distriktspolitikk i møte med EU og EFTA*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Sollien**, Tone Horne (1995) *EØS-avtalens betydning for norsk lovverk og den nasjonale beslutningsprosessen. En kartleggingsstudie*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Stokke**, Olav Schram & Ola **Tunander** (1994) *The Barents Region: Cooperation in Arctic Europe*. London: Sage.
- Stray**, Svenn (1967) "Norge og EEC", *Minerva kvartalskrift* 11(3): 241–245.
- Støre**, Thor (1972) "Hva slags han savtale med EF ønsker vi og hva slags kan vi få?", *Internasjonal Politikk* 30(4b): 811–832.
- Sverdrup**, Ulf & Stephan **Kux** (2000) "Fuzzy borders and adaptive outsiders: Norway, Switzerland and the EU", *European Integration* 22: 237–270.
- Sæter**, Martin (1980) "1980 – et skilleår i norsk Europa-politikk?", *Norsk Utenrikspolitisk Årbok* 7. Oslo: NUPI.
- Sæter**, Martin (1985) "Norge utenfor EF: Broer til Europa" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (167–189).
- Sæter**, Martine (1986) *Det norske nei til EF-medlemskap i 1972: Et uttrykk for et spesifikt kollektivt norsk særdrag?* NUPI-Notat No. 363. Oslo: NUPI.
- Sæter**, Martin (1990) *Norway and European Integration: External challenges and Domestic Constraints*. NUPI-Notat No.402. Oslo: NUPI.
- Sæter**, Martin (1996) "Schengenavtalen og Norge: Norge i skjæringspunktet mellom europeiske og nordiske rammer" i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk. Norge i maktrianget mellom EU, Russland og USA*. Oslo: Tano Aschehoug (89–104).
- Sæter**, Martin (1996) *The Nordic Countries and the Perspective from "Core" Europe*. NUPI-Notat No. 558. Oslo: NUPI.
- Trondal**, Jarle (1996) *Tilkenyttingsformer til EU og nasjonale samordningsprosesser. En studie av norske og danske departementer*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Trondal**, Jarle & Frode **Veggeland** (1999) "Norske myndigheter og EØS: Mellom utenrikspolitikk og innenrikspolitikk", *Sosiologi i dag* 28(3): 57–78.
- Udgaard**, Nils Morten (1996) "Norway and European Integration: The Permanent Cliffhanger" i Olav F. Knudsen (red.) *Strategic Analysis and the Management of Power. Johan Jørgen Holst, the Cold War and the New Europe*. Basingstoke: Macmillan (141–153).
- Valen**, Henry (1973) "No' to EEC", *Scandinavian Political Studies* 8: 214–226.
- Veggeland**, Frode (2000) "egering, læring og politisk kontroll: Norges takelse i EU-komiteer på veterinær- og næringsmid området", *Internasjonal Politikk* 58(1): 81–113.
- Veggeland**, Frode (2001) "Norsk landbrukspolitikk – nye rammer" i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (404–435).
- Veggeland**, Noralv (2005) *Europapolitikk, innenrikspolitikk og kommunene* Oslo: Kommuneforlaget.
- Værmø**, Grethe (1993) *Lille Norden – hva nå? Splittelse og samling i EF's kraftfelt*. Oslo: Cappelen. For anmel se, se: Iver B. Neumann (1993) "Kritisk om nordisk samarbeide", *Internasjonal Politikk* 51(2): 278–280.
- Ørvik**, Nils (red.) (1972) *Fears and Expectations. Norwegian Attitudes Toward European Integration*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Ørvik**, Nils (red.) (1975) *Norway's No to Europe*. Pittsburg: International Studies.

8. Bilaterale relasjoner: Verden

- Denne kategorien forsøker å fange inn de relasjoner som Norge står i forhold til stater og regioner i hele verden. Spesielt femheves Midtøsten. er av disse aspektene kunne vært lagt inn under kategori 10, men velges som eget emne her, gitt vektleggingen av historiske, og mer allmenne forhold.

- Akerø**, Dan Børge m.fl. (1979) *Norge i Brasil: Militardiktatur, folkemord og norsk aluminium*. Oslo: Aschehoug.
- Butenschon**, Nils A. (1995) "Norge og Midtøsten" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (340–358).
- Bye**, Vegard (1995) "Norge og Latin-Amerika" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (376–395).

- Frøystad**, Kathinka (1995) "Norge og Sør-Asia" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (396–415).
- Grøndahl**, Jens Henrik (1996) *Portugalsaken. Norge og Portugals kolonipolitikk 1961–1974*. Hovedopphave i historie, Universitetet i Oslo.
- Heradstveit**, Daniel (1969) "Norsk politikk i Midt-Austen", *Internasjonal Politikk* 27(1): 118–135.
- Heradstveit**, Daniel (1970) "Norwegian Policy in the Middle East Crisis of 1967", *Cooperation and Conflict* 6: 1–14.
- Heradstveit**, Daniel (1985) "Norsk politikk i Midtausten" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (225–243).
- Hodne**, Jofrid (1987) *Midtøsten i norsk politisk debatt 1967–82. En analyse av normative standpunkter*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Holm**, Olaf (1999) "Kina, Tibet og Norge. Noen historiske, teoretiske og utenrikspolitiske betraktninger om en konflikt", *Internasjonal Politikk* 57(1): 101–128.
- Johansen**, Jahn Otto (1977) "Norge og Midtøsten" i Arne Olav Brundtland (red.) *Norsk Utenrikspolitisk Årbok* 4. Oslo: NUPI.
- Johansen**, Jahn Otto (1980) "Tendenser i norsk Midt-Østen-politikk" i John Kristen Skogan (red.) *Norsk Utenrikspolitisk Årbok* 7. Oslo: NUPI.
- Liland**, Frode, Stein **Tønnesson** og Odd Arne **Westad** (1995) "Norge og Stillehavetsasia" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (416–438).
- Liland**, Frode (1996) "Moral og realpolitikk. Norges forhold til Kina etter 1966", *IFS-info* No.3/1996. Oslo: Institutt for forsvarsstudier.
- Midtun**, Atle Konta (1997) *Bona Fide – i god tro. Ungarske utenrikspolitiske initiativ og vurderinger i forholdet til Norge 1945–1965*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Moén**, Ragnar (1997) *Østenfor Vest og vestenfor Øst. Jugoslavia i norsk utenrikspolitikk 1945–1965*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Olsen**, Heidi (1998) *Seksdagerskrigen – et vendepunkt? Norge og Midtøsten-konflikten på 1960-tallet*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Schjetne**, Heidi (1998) *Revolusjonens røst: En studie av grunnlaget for Nicaraguas posisjon i Norge på 1980-tallet; 1978–1982*. Hovedoppgave i historie, NTNU.
- Stanghelle**, Harald (1993) "Israel – og vårt politiske følelsesliv" i Børge Brende m.fl. (red.) *Politikk og ansvar. Debattskrift til Kåre Willoch 3. oktober 1993*. Oslo: Schibsted (181–190).
- Stokke**, Olav (1978) "Norsk politikk overfor det sørlige Afrika", *Internasjonal Politikk* 36(3): 381–426.
- Sørhus**, Tom Sigurd (1984) *Mellomstandpunktet. Norsk utenrikse ses holdning i Algeriekonflikten, 1954–1962*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Tjønneland**, Elling N. (1995) "Norge og Afrika" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (359–375).
- Tostenson**, Arne (2002) "Norway's Africa policy" i Lennart Wohlgemuth (red.) *The Nordic countries and Africa – old and new relations*. Uppsala: Nordiska Afrikainstitutet (34–41).
- Tveit**, Odd Karsten (1996) *Alt for Israel. Oslo-Jerusalem 1948–78*. Oslo: Cappelen.
- Tveit**, Odd Karsten (2005) *Krig & diplomati: Oslo-Jerusalem 1978-96*. Oslo: Aschehoug.
- Voldhagen**, Eva Terese (2001) *Explaining Norway's Foreign Policy towards Myanmar, the People's Republic of China and Indonesia*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Waage**, Hilde Henriksen (1989) *Da Staten Israel ble til. Et stridsspørsmål i norsk politikk 1945–49*. Oslo: Gyldendal.
- Waage**, Hilde Henriksen (1996) *Norge – Israels beste venn: Norsk Midtøsten politikk 1949–56*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Waage**, Hilde Henriksen (1998) "Norway and a Major International Crisis: Suez – The very Difficult Case", *Diplomacy & Statecraft* No.3.
- Waage**, Hilde Henriksen (2000) "How Norway Became One of Israel's Best Friends", *Journal of Peace Research* No.2.

9. Utenriksøkonomiske relasjoner: Ressurser, handel og finans

- Sentralt i denne kategorien står Norges olje- og gasspolitikk. er av dette temaet angår sikkerhetspolitiske aspekter, og kunne derfor ha vært lagt inn i kategori 5, men integreres her gitt at økonomiske relasjoner står i fokus. Ikke sikkerhetspolitikk. Enkelte bidrag som fremhever norsk penge- og valutapolitikk er også tatt med, under forutsetning at det kan relateres til utenrikspolitiske forhold. Rene penge- og finanspolitiske spørsmål er derfor holdt utenfor.

For gode oversikter, se:

- Angell**, Valter (1985) "Hovedlinjer i norsk han spolitikk" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (269–287).

- Matlary**, Janne Haaland (1985) "Petroleumspolitik og utenrikspolitik: Norske dilemmaer" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradsveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (327–348).
- Moses**, Jonathon W. & Bent Sofus **Tranøy** (1995) "Norge i den nye verdensøkonomien" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (106–123).
- Mundaca**, Gabriela & Jon **Strand** (2001) "Norsk økonomisk politikk og økt åpenhet i internasjonale kapitalmarkeder" i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (268–302).
- Tammes**, Rolf (1999) "Norske petroleumssinteresser i et utenrikspolitisk perspektiv" i Chris Prebensen & Nils Skarland (red.) *NATO 50 år. Norsk sikkerhetspolitikk med NATO gjennom 50 år*. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Tenold**, Stig & Harald W. **Nordvik** (1998) "En historisk skisse av GATT og Norges han spolitikk 1947–1997" i Arne Melchior & Victor D. Norman (red.) *Fra GATT til WTO. Han spolitiske utfordringer ved GATTs 50-årsjubileum*. Oslo: NUPI.
- Thonstad**, Tore (2001) "Mindre han , men mer sårbarhet? Norsk utenrikshan 1970–2000" i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (161–193).
- Tranøy**, Bent Sofus & Øyvind **Østerud** (2001) "Globaliseringen og Norge" i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (9–40). For anmel se, se: Arne Melchior (2002) *Internasjonal Politikk* 60(1): 113–125.

Forøvrig, se:

- Andersen**, Svein S. & Ole Gunnar **Austvik** (2000) *Nye internasjonale rammebetingelser: Petroleum, makt og demokrati*. Rapport n No.21. Oslo: Makt- og demokratiutredningen.
- Andersen**, Svein & Ole Gunnar **Austvik** (2001) "Norge som petroleummland – modent for endringer" i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (373–403).
- Andersen**, Svein S. (1989) *The taming of the shrewd. Small state meets multinational oil companies*. Working Paper No.23/1989. Sandvika: BI.
- Andersen**, Svein S. (1989) "Spillet om Troll-avtalen – fra 'poker' til 'gris'?", *Nytt Norsk Tidsskrift* 6.
- Andersen**, Svein S. (1993) *The struggle over North Sea oil and gas: Government strategies in Denmark, Britain and Norway*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Andvig**, Jens Christopher (1985) "Norsk valutapolitikk – tilbake til sentrum i norsk økonomisk politikk?" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (288–308).
- Angell**, Valter (1970) "Norsk næringslivs faktiske integrasjon med utlandet. Noen trekk av utviklingen de senere år", *Internasjonal Politikk* 28(1): 3–30.
- Angell**, Valter (1974) "Norsk oljepolitikk i internasjonalt perspektiv", *Internasjonal Politikk* 32(2): 569–580.
- Angell**, Valter (1987) "Han savtalen og norsk næringsliv: Begrensninger og muligheter", *Internasjonal Politikk* 45 (1–2): 91–108.
- Angell**, Valter (1988) *Norges han spolitikk og GATT-systemet*. NUPI-Notat No.370. Oslo: NUPI.
- Areklett**, Olav Erik (1991) *Fra terra inkognito til svart gull. Trekk ved norsk oljepolitikk 1965–73*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Ausland**, John C. (1975) "The Challenge of Oil to Norwegian Foreign Policy", *Cooperation and Conflict* 10.
- Ausland**, John C. (1978) *Vår olje – vår makt? Norge, oljen og verden*. Oslo: Cappelen.
- Austvik**, Ole Gunnar (1987) "Markedshensyn i norsk oljepolitikk", *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 129–146.
- Austvik**, Ole Gunnar (1988) *Norway's Opec Policy*. NUPI-Notat No. 384. Oslo: NUPI.
- Austvik**, Ole Gunnar (red.) (1989) *Norwegian Oil and Foreign Policy*, Norwegian Foreign Policy Studies No. 68. Oslo: NUPI.
- Austvik**, Ole Gunnar (1991) "Stormaktsinteresser og norsk petroleumspolitik", *Internasjonal Politikk* 49(1): 75–88.
- Austvik**, Ole Gunnar (1999) "Norges avhengighet av olje- og gassmarkedet", *Internasjonal Politikk* 57(3): 379–407.
- Austvik**, Ole Gunnar (2000) *Norge som storeksportør av gass*. Rapport under prosjektet "Norge i energiens geopolitikk". Oslo: Europa-programmet. For en forkortet versjon, se: Ole Gunnar Austvik (2001) "Norge som storeksportør av gass: Utenriks- og sikkerhetspolitiske implikasjoner" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.8/01. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <<http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2001/8-2001.htm>>.
- Austvik**, Ole Gunnar (2001) "Gassdirektiv, GFU og norske interesser", *Internasjonal Politikk* 59(3): 367–393
- Austvik**, Ole Gunnar (2003) *Norwegian Natural Gas. Liberalization of the European Gas Market*. Oslo: Europa-programmet.
- Austvik**, Ole Gunnar (2006) "Oil and gas in the High North - a perspective from Norway", *Security Policy Library* 4/2006. Oslo : DNAK.

- Baile**, Jennifer L. (1995) "Norsk fiskeripolitikk" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (124–143).
- Bakke**, Hallvard (1979) "Norsk skipsfartspolitikk", *Internasjonal Politikk* 37(1b): 207–218.
- Bergesen**, Helge Ole & Raino **Malnes** (1984) *Norge som oljeland. Lilleputt eller stormakt?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Bergesen**, Helge Ole & Dag Harald **Claes** (1990) "Norwegian gas exports between national control and external dependence" i H.O. Bergesen & A.K. Sydnes (red.) *Naïve Newcomer or Shrewd Salesman? Norway – a major oil and gas exporter*. Lysaker: Fridtjof Nansens Institutt.
- Bergesen**, Helge Ole & Anne Kristin **Sydnes** (red.) (1990) *Naïve newcomer or shrewd salesman? Norway – a major oil and gas exporter*. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Bergesen**, Helge Ole (1982) "Not valid for Oil: The Petroleum Dilemma in Norwegian Foreign Policy", *Cooperation and Conflict* 17: 105–116.
- Bergesen**, Helge Ole m.fl. (1995) *Norge i det globale drivbuset*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Brundtland**, Arne Olav (1975) "Noen sikkerhetspolitiske aspekter ved oljevirkksomheten", *Internasjonal Politikk* 33(2b): 385–396.
- Brundtland**, Gro Harlem (1987) "Global energipolitikk. Et norsk syn", *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 12–22.
- Braathu**, Jan (1984a) *The concept of policy deflection. Domestic prerogatives and the external function of Norwegian oil and gas export policies*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Braathu**, Jan (1984b) *Diversification strategies and security-of-supply. Western European gas imports and Norway*. NUPI-Rapport No.88. Oslo: NUPI.
- Braathu**, Jan (1985) "Fra oljefrakt til oljesalg: Norsk utenriksøkonomi og utenrikspolitisk interessehev se" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (309–326).
- Bøe**, Liv Sissel (1987) *Utenriksbanens politiske organisering. Analyse av en reorganiseringsprosess*. Hovedoppgave i Statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Børde**, Bjarne (1935) *Håndbok for utenriksbanen*. Oslo.
- Cappelen**, Ådne, Robin Choudhury & Torbjørn Eika (1996) *Petroleumsvirksomheten og norsk økonomi 1973–1993*. Oslo.
- Claes**, Dag Harald (1988) *Venn og fiende. En studie av relasjonen mellom OPEC og Norge i det internasjonale oljemarkedet*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Claes**, Dag Harald (1995) "Norsk olje- og gasspolitikk" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (144–160).
- Claes**, Dag Harald (1996) *The Politics of Oil Producer Cooperation 1971–93*. Avhandling Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Claes**, Dag Harald (1997) *Norsk gasssektorspolitikk. Håndtering av ytre endring*. FNI-Rapport No.004-1997. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Claes**, Dag Harald (1999) *Talking oil. A study of speech acts performed by Saudi Arabian and Norwegian oil ministers*. Working Paper No.13. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Claes**, Dag Harald (2002) *The process of Europeanization. The case of Norway and the internal energy market*. Working Paper No.12. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Claes**, Dag Harald & Per Ove **Eikeland** (1999) "Stormakt i utakt – norsk energi og EUs indre marked" i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (151–174).
- Claes**, Dag Harald & John Erik **Fossum** (2002) *Norway, the EEA and neo-liberal globalism*. Working Paper No.29. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Dahle**, Øystein (1987) "Den internasjonale oljemarkedssituasjonen og Norges rolle", *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 181–188.
- Dale**, John (1979) *Nordøke 1968–1970. Ei nordisk mellomakt. Norsk bakgrunn*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Dobloug**, Tore Anstein (1992) *Norsk valutakurspolitikk 1971–90. Omgivelser, interesser og beslutningsprosess*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Egeland**, John O. (1967) "Eventyret om norsk skipsfart. Tilbakeblikk og utsyn", *Samtiden* 76: 419–435.
- Evensen**, Jens (1968) "Norge og havbunnen – nasjonale og internasjonale aspekter", *Internasjonal Politikk* 26(3): 285–311.
- Evensen**, Jens (1973) "Nordsjøoljen. Oljepolitikk: Nyere utviklingstendenser. Visse økonomiske, juridiske og politiske implikasjoner", *Internasjonal Politikk* 31(2): 359–374.
- Evensen**, Jens (1973) "Nordsjøoljen – folkerettslige og utenrikspolitiske problemer", *Internasjonal Politikk* 31(3): 501–514.
- Evensen**, Jens (1978) "Norsk havrettspolitikk i perspektiv", *Internasjonal Politikk* 36(1): 7–24.
- Evensen**, Jens (1980) "Oljekrisen og norsk oljepolitikk", *Internasjonal Politikk* 38(1): 7–44.
- Ferreira**, Margarida Ponte (1990) "Norsk eksportstruktur: Har integrasjonen virket?", *Internasjonal Politikk* 48(1): 139–152.
- Ferreira**, Margarida Ponte (1994) *European Integration, Eastern Europe and Norway's Trade*. NUPI-Notat No. 517. Oslo: NUPI.
- Fløistad**, Brit (1980) "Norsk fiskerigrensepolitikk: 50 n.mil fiskerigrense – 200 n.mil økonomisk sone", *Internasjonal*

- Politikk* 38(4): 763–782.
- Floistad, Brit** (1982) *Hovedlinjene i utformingen av norsk sjøgrensepolitikk etter 1945. Interesseavveininger: nasjonale og internasjonale*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Floistad, Brit** (1986) *Nasjonale interesser og fiskerierinteressene. Utformingen av den nasjonale fiskeripolitiske målsettingen*. FNI-Notat No.004-1986. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Floistad, Brit** (1987) *Fisk og utenrikspolitikk. Norges fiskerisamarbeid med andre land i Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen*. FNI-Rapport No.005-1987. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Fosseidbråten, Odd** (1982) ”Norge og Øst-Europa: Han og økonomisk samarbeid”, *Internasjonal Politikk* 40(3): 503–508.
- Fougner, Tore** (2000) ”Et Norgesskip er lastet med... Kritiske refleksjoner over ’den nye skipsfartspolitikken’ av 1996” i Geir Dale (red.) *Grenser for alt. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus: (166–209).
- Frydenlund, Knut** (1974) ”Oljen og norsk utenrikspolitikk”, *Samtiden* 83(3): 133–144.
- Frydenlund, Knut** (1975) ”Norsk utenrikspolitikk i oljealderen”, *Internasjonal Politikk* 33(2b): 295–306.
- Frydenberg, Per** (1973) ”Fiskeressurser – kontroll og konflikt i Nord-Atlanteren”, *Internasjonal Politikk* 31(2): 375–390.
- Faaland, Just** (1954) ”Internasjonalt økonomisk samarbeid og Norges utenriksøkonomi”, *Internasjonal Politikk* 12: 56–63.
- Gammelsæter, Kjell-Olav** (1998) ”Man kan jo ikke se noen grense under vann?” *Ein studie av Norge si rolle på SN-konferansen om fiske på opent hav 1993–1995*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Gjerde, Gunnar** (1982) ”Norwegian Petroleum Policy: Factors of Importance when deciding the Extraction Rate”, *Cooperation and Conflict* 17: 95–104.
- Godec, Pierre & Alexander Allard** (1987) ”Olje i norsk utenrikspolitikk: En vital og uungæelig komponent”, *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 189–196.
- Godzimirski, Jakub M.** (2007) ”Pipelines and Identities. Current European Debate on Energy Security: Shtokman And NEGP Case”, in Greg Austin and Marie-Ange Schellekens-Gaiffe (eds) *Energy and Conflict Prevention*, Brussels: Madariaga European Foundation, East West Institute and The Bank of Sweden Tercentenary Foundation, pp.154-180.
- Godzimirski, Jakub M.** (2007) ”High Stakes in the High North. Russian-Norwegian Relations and their Implications for the EU”, *Russie.Nei:Visions*, Paris: IFRI (in English, French and Russian), 24 pages.
- Godzimirski, Jakub M.** (2007) ”Energy and identity – readings of Shtokman and NEGP”, *Security Policy Library* nr. 2/2007. Oslo: The Norwegian Atlantic Committee.
- Grenier, Samuel** (1997) *France and Norway: The unfulfilled Troll-agreement*. Rapport No.006-97. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Grimaldi, Severine** (1990) ”Norsk gasspolitikk og EFs indre marked”, *Internasjonal Politikk* 48(2): 279–282.
- Haga, Åslaug** (1998) *Norway’s Petroleum Activities. The Foreign Policy Agenda*. Det sikkerhetspolitiske bibliotek No. 6/98. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé.
- Hagen, Unn Kristin Ljoner** (1987) *Petroleums-Norge og omverden. En analyse av sammenfallende, motstridende og komplementære aktorinteresser*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Haraldsen, Odd** (1990) ”Norge og europeisk energipolitikk”, *Internasjonal Politikk* 48(2): 283–292.
- Heradstveit, Daniel** (1987) *Norway, OPEC and the crisis in the Gulf*. NUPI-Notat No. 383. Oslo: NUPI.
- Hoel, Alf Håkon** (1999) ”Ikke en fisk å gi. Norge, EU og fiskeriene” i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (209–226).
- Holst, Johan Jørgen** (1971) ”Norsk olje- og sikkerhetspolitikk: En problemskisse”, *Internasjonal Politikk* 29(1): 80–91.
- Holst, Johan Jørgen** (1972) ”Olje, strategi og utenrikspolitikk” i M. Lønnum (red.) *Norsk oljepolitikk*. Oslo: Elingaard (160–192).
- Holst, Johan Jørgen** (1974) ”Oljen i norsk sikkerhetspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 32(2): 549–568.
- Holst, Johan Jørgen** (1986) ”Petroleum i norsk sikkerhetspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 44(2): 127–142. Også utgitt som NUPI-Notat No. 344. Oslo: NUPI.
- Huitfeldt, Anniken S.** (1996) *Fra OEEC til OECD. Norges holdninger til reorganiseringen 1960*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Husemoen, Randi** (1990) *Troll-forhandlingene mellom Norge og Frankrike. Fra kommersielle forhandlinger til politisk spill*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Også utgitt som FNI-Rapport No.2. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Hveem, Helge** (1994) *Internasjonalisering og politikk: Norsk utenriksøkonomi i et tilpasningsperspektiv*. Oslo: Tano.
- Hveem, Helge, Per Heum & Audun Ruud** (2000) *Globaliseringen og norske selskapers etableringer i utlandet. Virkninger på maktforing og demokrati i Norge*. Makt- og demokratiutredningen 1998–2003, Rapport n No. 23/2000.
- Hveem, Helge, Per Heum & Audun Ruud** (2001) ”Norske selskapers transnasjonalisering og demokrati” i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og*

- politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (334–372).
- Hæskén**, Ole (1987) *Forutsetninger og muligheter for petroleumsvirksomhet i nord. En studie av sikkerhetspolitiske og energipolitiske bakgrunnsfaktorer*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Høegh**, Leif (1967) "Vår skipsfart som han spolitisk aktivum", *Samtiden* 76: 43–52.
- Hønneland**, Geir (2008) *Den nye nordområdepolitikken : Barentsbilder etter årtusenskiftet*. Bergen: Fagbokforlaget, 177 s.
- Isachsen**, Arne Jon (1977) "Norges han med u-land – ene analyse og et forslag", *Internasjonal Politikk* 35(2b): 425–448.
- Isachsen**, Arne Jon (1994) "Utsiktene for norsk næringsliv", *Internasjonal Politikk* 52(2): 249–262.
- Isachsen**, Arne Jon (1995) *Monetært samarbeid i Europa: Hva gjør Norge?* NUPI-Notat No. 542. Oslo: NUPI.
- Isachsen**, Arne Jon (1997) "Norsk penge- og valutapolitikk i støpeskjeen", *Internasjonal Politikk* 55(4): 505–528.
- Keilhau**, Wilhelm (1948) *Skipsfartens betydning for Norge. En utredning*. Oslo: Norges rederforbund.
- Kibsgaard**, Bjørnar m.fl. (1998) *Strategi – Sikkerhetspolitikk og Energiproduksjon*. Prosjektrapport. Oslo: Europa-programmet.
- Kibsgaard**, Bjørnar (2000) "Norske havområder: Strategiske og sikkerhetspolitiske utfordringer" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.9/00. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2000/9-2000.htm>.
- Kibsgaard**, Bjørnar m.fl. (2000) *Norge i energiens geopolitikk*. Rapport Oslo: Europa-programmet. For en forkortet versjon, se: Bjørnar Kibsgaard (2001) "Norge i energiens geopolitikk" *Det sikkerhetspolitiske bibliotek* No.3/01. Oslo: Den norske Atlanterhavskomiteé. Finnes: <http://www.atlanterhavskomiteen.no/publikasjoner/sp/2001/3-2001.htm>.
- Kjøberg**, Anders (1974) "Oljen og norsk utenrikspolitikk – et nytt triumfkort?", *Internasjonal Politikk* 32(4): 823–850.
- Kleppe**, Per (1974) "Politiske hovedlinjer for norsk utenriksøkonomi i 1970- og 80-årene", *Internasjonal Politikk* 32(2): 441–454.
- Kleppe**, Per (1975) "Norsk oljepolitikk og det internasjonale monetære system: Stabilitetsproblemene og eventuelle reformer", *Internasjonal Politikk* 33(2b): 323–334.
- Kleppe**, Alv Håkon (1979) "Norges kontinentalsokkel og eksklusive økonomiske sone. Noen betraktninger om inngen av sokkel og sone i Barentshavet, inkludert Svalbard og Jan Mayen", *Internasjonal Politikk* 37(3): 343–392.
- Knudsen**, Kristine Aall Simonsen (1995) *Utviklingen av norsk petroleumpolitikk - statlig styring eller ytre press? Ytre faktorer påvirkning på sentrale aspekter ved norsk gasspolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Univesitetet i Oslo.
- Koht**, Halvdan (1938) *Han spolitikk i våre dagar*. Oslo: Tiden.
- Kvinnslan**, Ole-Jacob (1972) "Norsk olje og aktuelle politiske og økonomiske problemer", *Internasjonal Politikk* 30(4): 581–592.
- Laursen**, Finn (1993) *Small Powers at Sea: Scandinavia and the New International Marine Order*. Dordrecht.
- Lie**, Elizabeth (1997) *Pride and Prejudice. Norway and the European Payments Union 1950–1955*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Lind**, T. & G. A. Mackay (1980) *Norwegian Oil Policies*. London: Hurst. For anmel se, se: Ove Narvesen (1980) *Cooperation and Conflict* 15: 263.
- Martinsen**, Kåre Dahl (1996) *Økonomiske forbin ser mellom Norge og Mellom-Europa*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Maseng**, Einar (1931) "Nye signaler i han spolitikken", *Samtiden* 42: 309–319, 371–379.
- Matlary**, Janne Haaland & Johan A. Alstad (1985) *Petroleum Activity in the Norwegian North. Some Foreign Policy Implications*. NUPI-Notat No. 333. Oslo: NUPI.
- Matlary**, Janne Haaland (1984) *Perspectives on the Role of Norwegian Gas*. NUPI-Notat No.322. Oslo: NUPI.
- Matlary**, Janne Haaland (1987) "Norge, EF og energien", *Internasjonal Politikk* 45(1–2): 141–158.
- Maurseth**, Per Botolf (1997) *Fra kald krig til økonomisk samarbeid. Perspektiver for han og integrasjon mellom Norge og Russland i nord*. NUPI-Rapport No. 216. Oslo: NUPI.
- Maurseth**, Per Botolf (1997) *Historiske han sstrømmer mellom Norge og Russland. Betydningen av pomorhan en fram mot første verdenskrig*. NUPI-Notat No. 571. Oslo: NUPI.
- Maurseth**, Per Botolf (2003) *Norsk utenriksban , markeds potensial og han sbindre*. NUPI-Notat No. 647. Oslo: NUPI.
- Melchior**, Arne (1994) *Export Specialisation in small Countries. A case for the Standard Goods Hypothesis? Determinants of Norwegian Trade Specialisation 1976–1991*. NUPI-Rapport No. 184/1994. Oslo: NUPI.
- Melchior**, Arne (1997) "Det norske mirakel? Norges han md Øst- og Sørøst-Asia 1976–1996", *Internasjonal Politikk* 55(3): 353–376. Finnes også som NUPI-Notat No. 577. Oslo: NUPI.
- Melchior**, Arne (2002) *EUs utvi se og han svilkårene for norsk fiskeeksport*. NUPI-Notat No. 639. Oslo: NUPI.
- Melchior**, Arne (2002) *Rammevilkår for norsk fiskeeksport*. NUPI-Notat No. 640. Oslo: NUPI.
- Melchior**, Arne (2004) "Norge, EFTA og det globale kapplop for frihan savtaler", *Internasjonal Politikk* 62(1): 33–53.
- Molthe**, Reidar (1981) *Utviklingsland – nye konkurrenter. Norsk han s- og industripolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Mowinckel**, Johan Ludwig (1934) *Litt om vår han spolitikk i dag*. Foredrag. Oslo.
- Naustdal**, Øyvind (1996) *Under hvilke betingelser er det rasjonelt for Norge å samarbeide med OPEC om gjensidige begrensninger i produksjonen av olje?* Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Niemi**, Einar (red.) (1992) *Pomor: Nord-Norge og Nord-Russland gjennom 100 år*. Oslo: Gyldendal.

- Nilsson**, Christer (1998) *Volvo-avtalen 1957–1960. Et norsk-svensk industrisamarbeid*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Nord**, Erik & Ivar **Pettersen** (1982) ”Norge og Multifiberavtalen”, *Internasjonal Politikk* 40(2): 289–310.
- Nore**, Petter (1986) ”Elementer i en norsk gasstrategi”, *Internasjonal Politikk* 44(2): 75–82.
- Noreng**, Øystein (1975) ”Norges olje i Nordens energibalanse”, *Internasjonal Politikk* 33(2b): 353–372.
- Noreng**, Øystein (1982) ”The International Petroleum Game and Norway’s Dilemma”, *Cooperation and Conflict* 17: 85–94.
- Noreng**, Øystein (1986) ”Norge og OPEC: Samspill eller motspill?”, *Internasjonal Politikk* 44(2): 21–56.
- Noreng**, Øystein (1987) ”Norge og OPEC: Rivalisering eller felles handling?”, *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 89–100.
- Noreng**, Øystein (2005) ”Oljepolitikk og utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 63(2-3): 183-215.
- Norman**, Victor (1983) *En liten, åpen økonomi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Norman**, Victor (1993) *Næringsstruktur og utenriksban i en liten åpen økonomi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Nyheim**, Kjell Arne (1985) *Norge og multifiberavtalen (MFA). En analyse av Norges standpunkt til MFA I(1973) og MFA II(1977)*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Nærø**, Ragnvald (1987) *Fisk, diplomater og havpolitikk. Korleis Norges økonomiske sone vart til*. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Opoku**, Hilde (1997) ”*Stor ståhei for ingenting?*” *En studie av olje- og gassrelaterte teknologioverføringer mellom Norge og Nordvest-Russland, i perioden 1983 til 1996*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Pharo**, Helge Ø. (1976) ”Bridgebuilding and Reconstruction: Norway Faces the Marshall Plan”, *Scandinavian Journal of History* 1: 125–153.
- Pharo**, Helge Ø. (1989) ”Gjenreisning og utenrikspolitikk” i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Historiker og veiledere. Festskrift til Jacob Sverdrup*. Oslo: Tiden (163–202).
- Ramberg**, S. (2007). *Nordområdene: en blindsoner i amerikansk og europeisk energipolitikk*. Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Universitetet i Trondheim (NTNU). Masteroppgave.
- Roald**, Synnøve (1992) *Ein studie av Norge sine beslutningar overfor GATT sin multifiberavtale I, II og III. En studie av Norge sine beslutningar overfor GATT sin multifiberavtale I, II og III*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Rudsar**, Kåre (1998) *Liberaliseringen av norsk petroleumspolitikk. Internasjonale faktorerens påvirkning*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Også utgitt som artikkel i *Internasjonal Politikk* 57(3): 429–450.
- Ryggvik**, Helge (1994) *Norsk oljepolitikk mellom det internasjonale og det nasjonale*. Arbeidsnotat No. 79. Oslo: Senter for teknologi og menneskelige verdier.
- Ræstad**, Arnold (1914) *Han spolitikk*. Kristiania: Cappelen.
- Sanne**, Karl (1961) ”Norge og Europa”, *Minerva kvartalskrift* 5(4): 448–457.
- Schreiner**, Johan (1963) *Norsk skipsfart under krig og høykonjunktur 1914–1920*. Oslo.
- Seierstad**, Atle (red.) (1970) *Norge og den internasjonale storkapitalen*. Oslo.
- Skjelsbæk**, Kjell, Helge **Semb** & Stein Arild **Strømme** (1977) ”Det økonomiske samkvem mellom Sør-Afrika og Norge”, *Internasjonal Politikk* 35(1): 77–104.
- Sogner**, Ingrid (1992) *Norges holdning til nordisk økonomisk samarbeid 1947–1959*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Sollie**, Finn (1981b) ”Jan Mayen-sonen – forhandlingene med Island”, *Internasjonal Politikk* 39(3): 383–406.
- Stenseth**, Nils Chr., Alv Håkon **Hoel** & Ingunn B. **Lid** (red.) (1993) *Vågehalven – valgets kval*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
- Stoltenberg**, Thorvald (1987) ”Norsk energipolitikk i et utenrikspolitisk perspektiv”, *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 35–48.
- Storvik**, Kjell (1979) ”Forutsetninger for norsk skipsfart”, *Internasjonal Politikk* 37(1b): 187–196.
- Svendsen**, Arnlfot Strømme (1957) *Skipsfartspolitikken i Norge etter krigen*. Bergen.
- Sydnes**, Anne Kristin (1985) *Norges stillingstagen til Nord-Syd konflikten i oljemarkedet: Petroleumsøkonomiske interesser og utenrikspolitiske orienteringer*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Også utgitt som FNI-Rapport No.004-1985. Lysaker: Fridtjof Nansen Institutt.
- Synstnes**, Hans Morten (1996) *Siste avgang til Cuba. Lagnaden til norsk skipsfart på Cuba, 1962–1964*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Sæter**, Martin (1982) ”Natural Gas: New Dimensions of Norwegian Foreign Policy”, *Cooperation and Conflict* 17: 139–162.
- Søndenå**, Atle (1994) *Bakgrunnen for den norske fiskerigrænseutvi sen i 1961*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Tenold**, Stig (1995) *Skipsfartskrisen og norske redere – en økonomisk-historisk studie 1973–1980*. Bergen: Norges Han høyskole.
- Tranøy**, Bent Sofus (1999) ”Valutapolitikken – på vei bort fra Europa?” i Dag Harald Claes & Bent Sofus Tranøy (red.) (1999) *Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen*. Bergen: Fagbokforlaget (81–102).
- Tranøy**, Bent Sofus (2001) ”Politikk i spekulasjonens tid” i Bent Sofus Tranøy & Øyvind Østerud (red.) (2001) *Mot et globalisert Norge? Rettslige bindinger, økonomiske føringer og politisk handlingsrom*. Oslo: Gyldendal Akademisk (303–333).
- Treholt**, Arne (red.) (1976) *Norges havretts- og ressurspolitikk*. Oslo: Tiden.

- Udgaard**, Nils Morten (1987) "Norge mellom IEA og OPEC: Oljepriser og utenrikspolitikk", *Internasjonal Politikk* 45(5–6): 77–88.
- Underdal**, Arild (1980) *The Politics of International Fisheries Management. The Case of the Northeast Atlantic*. Oslo: Norwegian University Press.
- Vik**, Hanne Hagtvedt (2001) *Norge og Norden i Verdensbanken 1980–1991*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Vikan**, Øyvind (2002) *Norge – Europas Rentenist. Statens petroleumsfonds innvirkning på norske utenrikspolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Wattne**, Ola (1975) "Norsk oljepolitikk: Noen hovedtrekk og målsettinger", *Internasjonal Politikk* 33(2b): 307–322.
- Wold**, Knut Getz (1954) "Norge i 50-årenes verdensøkonomi", *Samtiden* 63: 79–92.
- Wold**, Knut Getz (1966) "Norges stilling til markedsproblemene" i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norske utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke (128–149).
- Østreng**, Wily (1982) "Norwegian Petroleum Policy and Ocean Management: the Need to Consider Foreign Interests", *Cooperation and Conflict* 17: 117–138.
- Øverland**, Indra (2008) "Natural Gas Projects in the Russian North: Implications for Northern European Cooperation", in Pami Aalto, Helge Blakkisrud and Hanna Smith (eds.) *The New Northern Dimension of the European Neighbourhood*, Brussels: CEPS Centre for European Policy Studies, pp. 131–144.
- Aakvaag**, Torvild (1968) "Norsk oljelovgivning i internasjonalt perspektiv", *Internasjonal Politikk* 26(3): 312–326.
- Aakvaag**, Torvild (1999) "Norge i det europeiske energidiplomati" i Bjørnar Kibsgaard m.fl. *Strategiske utfordringer for Norge som olje- og energiprodusent*. Seminarrapport. Oslo: Europa-programmet.

10. Sør-politikk: Bistand, fred, demokrati og menneskerettigheter

- Et svært omattende tema. Spesifikke utviklingsspørsmål, som ikke direkte kan knyttes opp til norske utenrikspolitiske problemstillinger, er derfor holdt utenfor. Blant de gode introduksjonsbøkene om emnet – noen offisielle, andre kritiske – bør følgende trekkes frem.

Norsk Utviklingshjelps historie, 3 bind:

- Simensen**, Jarle (2003) *1952–1975. Norge møter den tredje verden. Norske Utviklingshjelps historie, bind 1*. Oslo: Fagbokforlaget.
- Ruud**, Arild Engelsen & Kirsten Alsaker **Kjerland** (2003) *1975–1989. Vekst, velvilje og utfordringer. Norske utviklingshjelps historie, bind 2*. Oslo: Fagbokforlaget.
- Liland**, Frode & Kirsten Alsaker **Kjerland** (2003) *1989–2002: På bred front. Norske Utviklingshjelps Historie, bind 3*. Oslo: Fagbokforlaget.

For anmel ser av hele verket, se:

- Borchgrevink**, Axel (2004) "Images of Norwegian aid", *Forum for development studies* 31(1): 161–181. Essay som også dekker Knut **Nustad**: *Gavens makt* og Terje **Tvedt**: *Utviklingshjelp, utenrikspolitikk og makt: Den norske mo len*.
- Hongslo**, Eirin (2003) "Nederlag på nederlag, med korte glimt av lykke", *Prosa* 9(6): 60–64.
- Hanssen**, Halle Jørn (2003) "Historieverk med mye interessant", *Bistandsaktuelt* No.6: 20–21;
- Sørensen**, Asbjørn (2003) "Bokanmel se", *Global.no*, finnes: <[http://www.global.no/bokanmel ser/245545](http://www.global.no/bokanmel_ser/245545)>

Se også:

- Corbin**, Jane (1994) *Den norske kanalen – de bemmelige Midtøsten-forhandlingene*. Oslo: Tiden
- Dobinson**, Kristin & Geir **Dale** (2000) "Den norske ryggsekk – en analyse av 'norsk' fredsdiplomati" i Geir Dale (red.) *Grenser for alt. Kritiske perspektiver på norske utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus (45–69).
- Egeland**, Jan (1994) *Norge som internasjonal fredsmegler*. Festmøte-foredrag ved Universitetet i Trondheim 26. august 1994. Trondheim: Universitetet i Trondheim.
- Eriksen**, Tore Linné (red.) (1987) *Den vanskelige bistanden – noen trekk ved norske utviklingshjelps historie*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gjerdåker**, Svein (1995) "Norsk menneskerettspolitikk" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (199–217).
- Lægred**, Turid (1996) "Den 'nye' utanrikspolitikken: humanitær assistanse som realpolitikk?" i Iver B. Neumann & Ståle Ulriksen (red.) *Sikkerhetspolitikk: Norge i maktringelet mellom EU, Russland og USA*. Oslo: Tano (287–307).
- Osland**, Kari M. (red.) (2000) *Sørpolitikens plass i et utenrikspolitisk helhetsperspektiv*. Conference

Proceedings. Oslo: NUPI & CMI.

- Pharo, Helge Ø.** (1989a) "Norge og den tredje verden" i Trond Bergh & Helge Ø. Pharo (red.) *Vekst og velstand. Norsk politisk historie 1945–65*. Oslo: Universitetsforlaget (283–334).
- Stokke, Olav** (2005) "Norwegian Aid Policy: Continuity and Change in the 1990s and Beyond", i Paul Hoebink and Olav Stokke, eds, *Perspectives on European Development Co-operation. Policy and performance of individual donor countries and the EU*, London: Routledge, Routledge Research EADI Studies in Development (448–492).
- Stokke, Olav** (1997) *Norge og den tredje verden. Program, oppfølging og perspektiver for en ny økonomisk verdensordning*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Sørbo, Gunnar M.** (1995) "Norsk bistandspolitikk" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (218–237).
- Tvedt, Terje** (1995a) "Norsk utenrikspolitikk og de frivillige organisasjonene" i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (238–259).
- Tvedt, Terje** (2003) *Utviklingshjelp, utenrikspolitikk og makt. Den norske modellen*. Oslo: Gyldendal Akademisk. For anmeld se, se: Iver B. Neumann (2003) "Godt om utvikling, svakt om utenrikspolitikk og makt", *Prosa* 9(5): 61–64; Andreas Løvold (2003) "De norske samaritaner avledd", *Morgenbladet* 19–25/9, Per Anders Todal (2003) "Den mektige samaritanen", *Dag og Tid* No. 34, 23/8, Nils Morten Udgaard (2003) "Det farlige 'Godhetsregimet'", *Aftenposten* 18/11.
- Tvedt, Terje** (2006) "Utviklingshjelp, utenrikspolitikk og den norske modellen", *Historisk tidsskrift* 85(1): 59–85.
- Tvedt, Terje** (2007) "International development aid and its impact on a donor country: A case study of Norway", *European journal of development research* 19(4): 614–635.
- Visnes, Kjetil** (1999b) *Suverenitet og stat i norsk bistandsdiskurs: Utvikling i fem tiår*. Hovedoppgave i Statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Waage, Hilde Henriksen** (2003) "Hvorfor Norge? Oslo-prosessen politiske forhistorie" i Sven G. Holtmark m.fl. (red.) (2003) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk (398–425).
- Østerud, Øyvind** (1994) "Veien til Jeriko. Streiflyv over norsk utenrikspolitikk", *Nytt Norsk Tidsskrift* 11(3–4): 256–264.

For mer spesifikke temaer, se:

- Abrahamsen, Tone** (1996) *Norsk bistandspolitikk 1961–1996. En studie av forholdet mellom politisk innhold og prosess*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Agøy, Berit Hagen** (1987) *Den tvetydige protesten. Norske misjonærer, kirker og apartheid i Sør-Afrika, 1948–ca.1970*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Andreassen, Bård-Anders m.fl.** (1985) *Menneskerettighetene i Norges hovedsamarbeidsland 1985*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Andreassen, Bård-Anders** (1995) "Menneskerettigheter og bistanden", i Nils Chr. Stenseth, Kjetil Paulsen og Rolf Karlsen (red.) *Afrika – natur, samfunn og bistand*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
- Angell, Valter** (1985) "Mot en bedre bistand?", *Internasjonal Politikk* 43(4): 115–128.
- Angell, Valter** (1997) *Mot en ny norsk sørpolitikk?* NUPI-Notat No. 569. Oslo: NUPI.
- Anonsen, Carl** (1968) "Den politiske og administrative le se av Norges bistandsvirksomhet", *Internasjonal Politikk* 26(4): 420–431.
- Anonsen, Carl** (1974) "Adminstrasjon av utviklingshjelp og norsk bistand til Botswana", *Forum for utviklingsstudier* No. 10. Oslo: NUPI.
- Alstadheim-utvalget** (1995) *Norsk sør-politikk for en verden i endring – Rapport fra Nord-Sør/ Bistandskommisjonen*. NOU No. 5/1995. Oslo: Statens forvaltningstjeneste.
- Amland, Bjørn H.** (1993) *Bistand eller børs? Næringslivets rolle i norsk u-hjelp*. Oslo: Cappelen.
- Arnesen, Arne** (1982) *Perspektiver på norsk utviklingshjelp i 1980-årene*. Bergen: CMI.
- Bakkevig, Trond** (1995) *Den norske kirke og kampen mot apartheid*. Oslo: Kirkens Informasjonstjeneste.
- Baugstø, Anne Marie Rødnes** (1995) *Menneskerettighetsdialogen i Norsk utviklingshjelp*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Bech, Margunn M** (1997) *Bistand i nye og vanskelige omgivelser: Det norske Fredskorps i Nicaragua 1987–97*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Bercovitch, Jacob** (1997) "Conflict Management and the Oslo Experience: Assessing the Success of Israeli-Palestinian Peacemaking", *International Negotiation* No.2.
- Bergersen, Benedicte Nesheim** (1998) *The Oslo Channel. An analysis of the negotiations in three perspectives*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Birkenhagen, Jan Olav** (2001) *Oslo-avtalen. Forutsetningene og betingelsene for forhandlingene*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Bjørkquist, Catharina** (1994) *Utviklingen av næringsorientert bistand i Norge i tidsrommet 1975–1992*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Bog, Paal** (1974) "Planlegging og prioritering av norsk utviklingshjelp", *Forum for utviklingsstudier* No.9. Oslo: NUPI.
- Bondevik, Kjell Magne** (1990) "Menneskerettigheter og u-hjelp: Ingen utvikling uten menneskerettigheter!", *Mennesker og Rettigheter* 8: 9–13.

- Brundtland, Arne Olav** (1977) ”Menneskerettighetsspørsmålene i norsk utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 35(4b): 817–845.
- Bucher-Johannessen, Bernt** (1999a) ”’Den norske mo len’- Stat og samfunn hånd i hånd til fremme av Norge”, *Internasjonal Politikk* 57(2): 199–220.
- Bucher-Johannessen, Bernt** (1999b) *Norske utenrikspolitikk under endrete forutsetninger – Den norske mo len som et mulig svar*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Butenschön, Peter** (1969) ”Humanitær intervensjon og humaniter utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 27(3): 377–381.
- Butenschön, Nils** (1989) ”Fredsprosessen i Midtøsten og Norges rolle. Utenriksminister Thorvald Stoltenberg intervjuet av Nils A. Butenschön”, *Internasjonal Politikk* 47(1–2): 7–12.
- Bye, Vegard** (1989) ”Da bistand ble storpolitikk”, *Internasjonal Politikk* 47(4–6): 9–32.
- Bye, Vegard** (1992) ”En strukturtilpasset norsk Nord-Sør politikk” i Olav Stokke (red.) *Norske Nord-Sør politikk: Lever den opp til sitt rykte? Regjeringens Nord-Sør-melding under lupen*. Forskningsrapport No.163. Oslo: NUPI (37–61).
- Børde, Ketil** (1980) ”Norge i FNs Nord/Sør-komité 1979”, *Forum for utviklingsstudier* No. 1–3. Oslo: NUPI.
- Børud, Ane** (1998) *Solidaritet og særinteresser: Norges holdning til regulering av råvarehan og skipsfart i forhandlinger om ny økonomisk verdensorden 1976–1980*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Chaffey, Paul** (1995) ”Den vanskelige bistanden”, *Venstre Om* No.6.
- Christophersen, Erik** (1997) ”De frivillige organisasjonene i norsk bistand – selvstendige aktører eller UDs forlengede arm?”, *Internasjonal Politikk* 55(2): 265–280.
- Corbin, Jane** (1994a) *Gaza First: The Secret Norway Channel to Peace between Israel and the PLO*. London: Bloomsbury.
- Dahl, Eilif** (1985) ”Norge og utviklingslandene – den globale utfordring”, *Internasjonal Politikk* 43(Temahefte I): 55–70.
- Dahl, Karl Nandrup** (1963) ”Norden og utviklingslandene”, *Internasjonal Politikk* 21(3): 343–362.
- Dahl, Karl Nandrup** (1965) ”En statsråd må lede Norges u-hjelp”, *Samtiden* 74: 141–157.
- Dahl, Karl Nandrup** (1966) ”Europa, utviklingslandene og Norge“ i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norske utenrikspolitikk*. Oslo: Epoke (174–183).
- Dahl, Karl Nandrup** (1970) ”Norwegian Development Assistance: Technical Guidelines and Political Leadership”, *Cooperation and Conflict* 5.
- Dale, Geir** (red.) (1997) ”Tema: ’Fredsskaperen Norge’, *Tredje Verden Magasinet X* vol. 6(2).
- Dobinson, Kristin** (1995) *Mediatory Power and Small States: The Case of Norway*. Masteroppgave, Departement of Politics and International Relations. University of Kent, Canterbury.
- Drolsum, Nina** (1996) *Realpolitikk og idealisme: Norge i forhandlinger om en ny økonomisk verdensordning, 1974–1976*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Egeland, Jan** (1984) ”Forlagsliste for en mer aktiv norsk politikk: Positive oppmuntringer bedre enn ’straffetiltak’, *Mennesker og Rettigheter* 2: 12–14.
- Egeland, Jan** (1986) ”Fred, menneskerettigheter og utvikling – harmoni eller motsetningsforhold?”, *Internasjonal Politikk* 44(3): 33–50.
- Egeland, Jan** (1994) ”Norway’s Middle East Peace Channel – An Insider’s View”, *Security Dialogue* 25(3): 349–351.
- Egeland, Jan, Mona Juul & Terje Rød Larsen** (1994) ”Den norske mo len” i Jane Corbin *Den norske kanalen. De hemmelige Midtøsten-forhandlingene*. Oslo: Tiden
- Eide, Asbjørn** (1970) ”Fred, utvikling og folkerett”, *Internasjonal Politikk* 28(4): 423–430.
- Eide, Ingrid & Mariken Vaa** (1968, 1986) ”Norge og den tredje verden” i Lars Allén, Natalie Rogoff Ramsøy og Mariken Vaa (red.) *Det norske samfunn*. Oslo: Gyldendal (361–394).
- Eriksen, Tore Linné** (1977) ”Norsk bistandspolitikk, Staten og næringslivet”, *Internasjonal Politikk* 35(4): 711–736.
- Eriksen, Tore Linné** (1985) ”Det sørlige Afrika” i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norske utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (244–266).
- Eriksen, Tore Linné** (1986) ”Innstillinger og meldinger om norsk bistandspolitikk – hvilken innstilling har de, og hva gir de medling om?”, *NUPI-notat* No.364. Oslo: NUPI.
- Eriksen, Tore Linné** (1986) ”Norge, sanksjoner og Sør-Afrika” i Dag Krohn (red.) *Norske Utenrikspolitiske Årbok* 12. Oslo: NUPI (83–112).
- Eriksen, Tore Linné** (1988a) ”Det regionale samarbeidet mellom det sørlige Afrika og Norden”, *Forum for Utviklingsstudier* No.1–3. Oslo: NUPI.
- Eriksen, Tore Linné** (red.) (2000) *Norway and National Liberation in Southern Africa*. Uppsala: Nordiska Afrikainstituttet. For anmeld se, se Ingrid Samset (2001) ”anmeld se”, *Internasjonal Politikk* 59(1): 131–136.
- Evang, Karl** (1961) ”Våre oppgaver i dag”, *Internasjonal Politikk* 19(1): 87–108.
- Falnes, Oscar J.** (1938) *Norway and the Nobel Peace Prize*. New York: Columbia University Press.
- Follerås, Arne** (2002) *Samaritaner i skuddlinjen. Konflikten på Sri Lanka og norsk bistand 1983–94*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Frydenberg, Per** (1963) ”Norsk utviklingshjelp – forskning og virksomhet”, *Internasjonal Politikk* 21(3): 363–370.
- Faaland, Just** (1962) ”Utviklingshjelp – en revolusjonær virksomhet”, *Samtiden* 71: 41–50.
- Faaland, Just** (1982) *Når bistanden frem?* Bergen: CMI:
- Gamenius, Cathrine** (2000) *Vektlegging av demokrati og menneskerettigheter i norsk bistand i teori og praksis. En analyse av*

- bistandsoverføringer til dette saksområdet i Uganda. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Garbo**, Gunnar (1993) *Makt og bistand – En ambassadørs møte med norsk bistandspolitikk i Afrika*. Oslo: Spartacus.
- Gjerdåker**, Svein (1992) *Menneskerettar og utanrikspolitikk. Hellas-saka som politisk problem og utfordring for norske styresmakter 1967–1970*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Gjørven**, Thor Kristian (1994) *Menneskerettighetene i norsk bistandspolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Gleditsch**, Kristian (1961) ”Erfaringer fra det norske hjelpeprosjekt i India”, *Internasjonal Politikk* 19(1): 73–87.
- Groth**, Anne Marie (1995) *Frivillige bistandsorganisasjoner som aktører i norsk utenrikspolitikk: En studie av Kirkens Nødhjelp og Norske Folkehjelps nødhjelpsarbeid i Sudan*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Groth**, Anne Marie (1998) ”Frivillige bistandsorganisasjoner og norsk utenrikspolitikk”, *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 39(3): 323–351.
- Groth**, Anne Marie (1999) *Bistandsorganisasjonene – mellom tradisjonell frivillighet og moderne kontraktskultur?* Notat No. 9920. Universitetet i Bergen: LOS-senteret.
- Hagelund**, Anniken (1998) *Diskurser om bistand, kunnskap og utvikling – en diskursanalytisk tilnærming til NORADs policy*. Hovedoppgave i sosiologi, Universitetet i Oslo.
- Hagelund**, Anniken (1999) ”Den vanskelige makten: NORADs diskurs om mottakeransvar”, *Internasjonal Politikk* 57(2): 251–270.
- Hallem**, Torgrim (2001) *Omdømmebasert realpolitikk: Forklaringer til Norges humanitære utenrikspolitikk på 1990-tallet*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Norges teknisk-vitenskapelige universitet.
- Halvorsen**, Kjell H. (1982) ”Norsk bistandspolitikk og den flersidige bistanden – en diskusjon av UNDPs bistandsvirksomhet”, *Internasjonal Politikk* 40(1): 61–94.
- Hammerstad**, Hans (2002) *Jordbruk, misjon og bistand til Madagaskar 1960–1993*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Hauge**, Wenche (1998) *Norges rolle i fredsprosessen i Guatemala*. Oslo: PRIO.
- Henriksen**, Torben (2000) *Gjennombrudd i sikte? Kirkens Nødhjelps distriktutviklingsprogram i Sør-Sudan 1975-1986: Alternativ bistandskanal og kilde til organisatorisk vekst*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Heradstveit**, Daniel (red.) (1998) *Menneskerettigheter og norsk oljepolitikk*. NUPI-Rapport No. 232. Oslo: NUPI.
- Hersoug**, Bjørn (1990) ”Innviklet utvikling – en analyse av et norsk fiskeriprojekt i Nicaragua”, *Internasjonal Politikk* 48(3): 453–466.
- Hirsch**, Kent (1992) *Norge og menneskerettigheter i Tyrkia. Om det norske saksanlegget mot Tyrkia for Den europeiske menneskerettighetskommissjonen i Strasbourg 1982*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Trondheim.
- Hjellum**, Torstein (1985) ”Hvordan har Arbeiderpartipolitikere tenkt om årsakene til underutvikling i den tredje verden?”, *Forum for utviklingsstudier* No. 9–10. Oslo: NUPI.
- Hoelseth**, Bjørn (red.) (1969) *Norge og u-hjelpen. Konferanse på Ellingard drøfter prinsippene for norsk u-hjelp*. Oslo.
- Hveem**, Helge (1977) *En ny økonomisk verdensorden og Norge*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Helge Ole Bergesen (1978) *Internasjonal Politikk* 36(2): 263–266 og Tore Hanisch (1978) *Internasjonal Politikk* 36(4): 725–728.
- Hveem**, Helge (1989) ”Norway: The Hesitant Reformer”, i Cranford Pratt (red.) *Internationalism under strain. The North-South Policies of Canada, the Netherlands, Norway and Sweden*. Toronto: University of Toronto Press.
- Høvik**, Tord & Per Olav Reinton (1972) ”Norge og U-hjelpen. En vurdering og et alternativ”, *Internasjonal Politikk* 30(1): 31–70.
- Ihasee**, Mona Monzee (1986) *Utviklingen av norsk bistandspolitikk: En politikk eller flere?* Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Jervell**, Sverre og Einar Førde (red.) (1976) *Vår velstand og vekst til debatt: U-landenes krav om en ny økonomisk verdensorden. En mer kritisk vekstpolitikk i Norge?* Oslo: Tiden.
- Johansen**, Ann Kristin (1994) *Utvikling og endring i norsk nord/sør politikk. En studie av samspillet mellom nasjonale og internasjonale faktorer i utforming av en offentlig politikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Kjekshus**, Helge (1977) ”Resultatvurdering – problem for 70-årenes u-landsbistand”, *Internasjonal Politikk* 35(2b): 371–380.
- Kjerland**, Kirsten Alsaker (1999) ”Kampen for å bli hørt og brukt: Forholdet mellom antropologene og den norske utviklingshjelpen fram til 1987”, *Historisk Tidsskrift* 78(3).
- Klausen**, Arne Martin (1963) ”Tanker omkring vurdering av hjelpeprosjekt i utviklingsland”, *Internasjonal Politikk* 21(2): 291–300.
- Klausen**, Arne Martin (1965) *Kerala Fishermen and the Indo-Norwegian Pilot Project*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Klausen**, Arne Martin (1977) ”Utviklingen av utviklingshjelpen”, *Internasjonal Politikk* 35(2b): 353–370.
- Kloster**, Katrine (1984) *U-hjelpsförvaltningen. En analyse av (re)organiseringsprosessen-, og en drøfting av mulige konsekvenser av reorganiseringen for politikens innhold*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Kobbeltvedt**, Sissel (1996) *En studie av forholdet mellom staten og de frivillige organisasjonene på bistandsfeltet i perioden 1962 til 1992*. LOS-Rapport 9612. Universitetet i Bergen: LOS-senteret.
- Krøvel**, Roy (2000) ”Norge og freden i Guatemala”, *Internasjonal Politikk* 58(2): 251–260.
- Liland**, Frode (1997) ”Kritikk eller kontakt? Ja takk, begge er’linjen i norsk menneskerettighetspolitikk”, Norsk Kinaforum, *Nybetsbrev* No.1: 48–54.

- Lorenz, Wolf** (1997) *Norge og Rhodesia-spørsmålet 1965–1979*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Lundberg, Kristin** (1996) *The Oslo Channel: Getting to the Negotiating Table. Case study*. Kennedy School of Government, Harvard University.
- Lunde, Magne** (1991) *Norsk bistand og menneskerettigheter. En normativ politisk analyse*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Magnus, Gunar** (1968) ”UNCTAD II: Stillingskrig eller felttog for utvikling? Intervju med han sminister Kåre Willoch”, *Minerva kvartalskrift* 12(2): 111–121.
- Moolakkattu, John Stephen** (2005) “Peace Facilitation by Small States: Norway in Sri Lanka”, *Cooperation and Conflict* 40(4): 385–402.
- Myklebust, Terje** (1989) *Ån ig utviklingshjelp? Kritisk søkehys på kristen mijson*. Oslo: Human-etisk forbund.
- Mykletun, Geir I.** (1980) “Norges forhold til Den interamerikanske utviklingsbank”, *Internasjonal Politikk* 38(2): 323–340.
- Neumann, Iver B.** (1999a) “Tema : ‘Norsk sørpolitikk’”, *Internasjonal Politikk* 57(2): 179–180.
- Nilsen, Anne Synnøve** (1999) *Ve i til frihet – veier til velstand. Motivene bak bistandssamarbeidet mellom Norge og Botswana 1972–97*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Nilsen, Frode** (1993) *På post i Latin-Amerika*. Oslo: Gyldendal. For anmel se, se: Hanne Dyrnes (1994) ”Diplomatiets muligheter”, *Internasjonal Politikk* 52(1): 129–130.
- Nilsen, Rune** (1992) *Konsulentformaene i norsk bistand: Styrer de private firmaene norsk bistand når de gjennomfører bistandsprosjekter?* Hovedoppgave i sammenliknende politikk, Universitetet i Bergen.
- Nord, Erik** (1967) ”U-hjelp – idealer og realiteter” i Torild Skard (red.) *Ny radikalisme i Norge. 34 skribenter i samfunnsdebatten*. Oslo: Gyldendal (90–94).
- Nustad, Knut** (2003) *Gavens makt*. Oslo: Pax.
- Petersen, Kaare** (1966) ”Norsk utviklingshjelp – øyeblikkelig lindring eller fremtidig hjelp?”, *Internasjonal Politikk* 24: 12–27.
- Pharo, Helge** (1980) ”Det indisk-norske fiskeriprojekt og indisk fiskeriutvikling”, *Internasjonal Politikk* 38(1): 105–142.
- Pharo, Helge Ø.** (1986) *Hjelp til selvhjelp. Det indisk-norske fiskeriprojektets historie 1952–72, 2 bind*. Oslo: NUPI.
- Pruitt, Dean G.** (1997) “Ripeness Theory and the Oslo Talks”, *International Negotiations* No.2.
- Randen, Jo** (1992) *Demokrati og menneskerettigheter – et normativt problem i norsk offentlig bistandspolitik. En diskusjon av John Rawls rettferdighetsteori som et alternativt verdikriterium til koblingen bistand – menneskerettigheter i norsk bistandspolitik 1984–1992*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Rasch-Olsen, Nina** (2001) *Menneskerettigheter og utenrikspolitik – dilemmaer*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Rasmussen, Thale** (1999) *Menneskerettighetspolitikk i relasjonen Norge-Kina*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Repstad, Pål** (1973) *Misjonen ser på u-landa. En innholdsanalyse av norske misjonsblader*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Reithaug, Kjetil** (1995) *Institusjonen Norsk Utviklingshjelp*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Ringdal, Kristen** (1981) *Folkemeininga og den tredje verda. Ein analyse av norske meiningar om u-landsspørsmål*. PRIO monographs No.14. Oslo: Institutt for fredsforskning.
- Ringstad, Vidar** (1966a) “Multilateral og bilateral utviklingshjelp – en synetese” i Helge Hveem (red.) *Unge Liberale. Perspektiver på samfunnsdebatten*. Oslo: Epoke (99–110).
- Ringstad, Vidar** (1966b) ”Utviklingslandene: deres problemer – våre forpliktelser” i Gunnar Garbo (red.) *En verden i omveltning. Nye vurderinger av norsk utenrikspolitik*. Oslo: Epoke (161–174).
- Rømming, Ellen** (2003) *Redskap eller aktør. Fafos rolle i norsk Midtøsten-politikk*. Makt- og demokratiutredningen 1998–2003, Rapport n No.64/2003.
- Sandbo, Adolf** (1950) ”Illusjonspolitik og realpolitikk”, *Samtiden* 61: 283–300.
- Sandbo, Adolf** (1958) ”Illusorisk og realistisk fredspolitik”, *Norges Han* : 374–375.
- Sanness, John** (1969) ”Om Nigeria-Biafra og Norge”, *Internasjonal Politikk* 27(3): 306–309.
- Sanness, John** (1977) ”Menneskerettigheter i norsk utenrikspolitik”, *Internasjonal Politikk* 35(4b): 805–816.
- Seem, Solveig** (1987) *Konkurrerende utviklingsstrategier: Følger for utformingen av norsk utviklingshjelp*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Selbervik, Hilde Beate** (1995) *Et lite offer? En analyse av årsakene til det diplomatiske bruddet mellom Norge og Kenya i 1990*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Selbervik, Hilde Beate** (1997) *Aid as a Tool for Promotion of Human Rights and Democracy: What Can Norway Do?* Evalueringsrapport No.7/1997. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Simonsen, Tore** (1972) *Norsk utviklingshjelps ideologi*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Skar, Harald O.** (1990) *Norwegian aid and the third system*, NUPI-Notat No.376. Oslo: NUPI.
- Skjelsbæk, Inger** (2000) ”Sløyfer og slips. Om kvinner, menn og fredspotensial i norsk utenrikspolitik” i Geir Dale (red.) *Grenser for all. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitik*. Oslo: Spartacus (144–166).
- Solnørdal, Rune** (2001) *Norges bistand til Vietnam 1970-1982 med vekt på fiskerinarvingen*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.

- Stokke, Olav** (1969) "Utenrikspolitiske virkninger av statlig humanitær hjelp til Nigeria-Biafra", *Internasjonal Politikk* 27(3): 415–435.
- Stokke, Olav** (1970) "Valg av hovedsamarbeidsland", *Internasjonal Politikk* 28(4): 375–397.
- Stokke, Olav m.fl.** (1975) "Nye signaler i norsk utviklingspolitikk", *Forum for utviklingsstudier* No.9–10. Oslo: NUPI.
- Stokke, Olav** (1975) *Norsk utviklingsbistand. Målsettinger og retningslinjer for kanaliseringen: Bistandsstrukturen*. Uppsala: Nordiske Afrikainstituttets bistandsstudier.
- Stokke, Olav** (1979) *Norge og Den tredje verden*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Jakob Aano (1980) *Internasjonal Politikk* 38(1): 175–179.
- Stokke, Olav** (1981) "Spenningen mellom egeninteresse og altruisme i norsk bistandspolitikk", *Norsk Utenrikspolitiske Årbok* 7. Oslo: NUPI.
- Stokke, Olav** (1985) "Samarbeidet med utviklingslandene: Idealer og interesser i brytning" i Johan Jørgen Holst & Daniel Heradstveit (red.) *Norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano (190–224).
- Stokke, Olav** (1987) "Hovedlinjene i bistandspolitikken: Mål, strategier og prinsipper" i Tore Linné Eriksen (red.) *Den vanskelige bistanden – noen trekk ved norsk utviklingshjelps historie*. Oslo: Universitetsforlaget. 34–56
- Stokke, Olav** (red.) (1989) *Western Middle Powers and Global Poverty. The Determinants of the Aid Policies of Canada, Denmark, the Netherlands, Norway and Sweden*. Uppsala: The Scandinavian Institute of African Studies.
- Stokke, Olav** (1991) "Norsk bistandspolitikk ved inngangen til 1990-tallet", *Norsk Utenrikspolitiske Årbok* 17. Oslo: NUPI (43–77).
- Stokke, Olav** (red.) (1992) *Norsk nord-sør-politikk: Lever den opp til sitt rykte? Regjeringens Nord-Sør-melding under lupen*. NUPI-Rapport No. 163. Oslo: NUPI.
- Stokke, Olav** (1993) "Norsk bistandspolitikk mot år 2000: Veivalg og verdier", *Internasjonal Politikk* 51(1): 91–114.
- Stokke, Olav** (1995) "Aid and Political Conditionality: The case of Norway" i Olav Stokke (red.) *Aid and Political Conditionality*. London: Frank Cass.
- Stokke, Olav** (1999) "Development Co-operation and policy Coherence: The Case of Norway" i Jacques Foster & Olav Stokke (red.) *Policy Coherence in Development Co-operation*. London (212–263).
- Storstein, Jon Anders** (1999) *Still the potent small state? Idealism, economic interest and human rights in the making of norwegian foreign policy*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Strand, Jon** (1980) "Norsk utviklingshjelp og norske varer og tjenester", *Internasjonal Politikk* 38(2): 303–322.
- Ståhl, Torgal** (2002) *Norsk bistand og reduksjon av fattigdom i Malawi. En analyse av NORADs støtte til bekjempelse av hiv/ aids i Malawi*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Stålsett, Sturla** (1997) "Når freden begynner: Det nye Guatemala", *Kirke og kultur*: 21–36.
- Sætre, Aina Helen** (2001) "Solidaritet eller business?". *Spillet om bistandsmidler på det humanitære marked: en analyse av norsk humanitær bistand i perioden 1989–1999*. Hovedoppgave i sammenliknende politikk, Universitetet i Bergen.
- Sætre, Birgitte J.** (1998) *Megling i internasjonale konflikter: Hva kan Norge bidra med?* Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Sørbø, Gunnar M. M.fl.** (1987) *Sri Lanke: Country study and Norwegian aid review*. Bergen: Centre for Development Studies.
- Sørbø, Gunnar M. m.fl.** (1998) "Norwegian Assistance to Countries in Conflict: The Lesson of Experience from Guatemala, Mali, Mozambique, Sudan, Rwanda and Burundi", *Evaluation Report 11/98*. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Sørbø, Gunnar M.** (2000) "Hvilken rolle har sørpolitikken, innbefattet bistandspolitikken, spilt i norsk utenrikspolitikk i 1990-årene?" i Kari M. Osland (red.) *Sørpolitikken plass i et utenrikspolitiske helhetsperspektiv*. NUPI-rapport basert på seminar i tre er. Oslo: NUPI & CMI.
- Syre, Sivert** (1969) "Utviklingslanda og vi", *Samtiden* 78(10): 655–664.
- Tofte, Hege Hauge** (1995) *Fredsarbeid i storm. 40 år med vanskeleg og omdiskutert idealisme i Det norske fredskorpset*. Hovedfagsoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Torgersen, Børge Einar** (1976) *Det norske fredskorps – fra idé til virkelighet*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Tvedt, Terje** (1990) *Bilder av "de andre". Om utviklingslandene i bistandsepoken*. Oslo: Universitetsforlaget. For anmel se, se: Asbjørn Eide (1990) "Terje Tvedts bilder av oss andre", *Forum for utviklingsstudier* No.2; Asbjørn Eide (1990) "Vestliggjøring eller humanisering? Om Terje Tvedts bilder av oss andre", *Internasjonal Politikk* 48(2):277–291.
- Tvedt, Terje** (1992) *De private organisasjonene som kanal for norsk bistand*. Senter for utviklingsstudier, Universitet i Bergen.
- Tvedt, Terje** (1995b) *Non-governmental Organisations as a Channel in Development aid. The Norwegian System*. Oslo: Utenriksdepartementet, evalueringsrapport No.3/1995.
- Tvedt, Terje** (1996) *Bistand og vestliggjøring – Utenrikspolitiske utfordringer og norsk utviklingshjelp*. Notat No.4. Bergen: Senter for utviklingsforskning.
- Tvedt, Terje** (1998) *Angels of Mercy or Development Diplomats? – NGOs and Foreign Aid*. Oxford: James Curry. For anmel se, se: Kjetil Visnes (1999) "De nye aktørene – NGOer i internasjonal bistand", *Internasjonal Politikk* 57(2): 363–367.
- Tvedt, Terje** (2002) *Verdensbilder og selvbilder. En humanitær stormakts intellektuelle historie*. Oslo:

Universitetsforlaget. For anmel se, se: Thomas Hornburg (2003) ”Tvedt i urent trav”, *Internasjonal Politikk* 61(1): 121–125.

- Uribe**, Solveig Ullaland (1996) *Norsk bistandshistorie 1972–1992. En studie av Kirkens Nødhjelp i Sor-Sudan*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Bergen.
- Urstad**, Birgit (1995) *Det norske Flyktningeråd og relasjonene til ulike omgivelser. En studie av Det norske Flyktningeråds utforming og iverksettning av en helhetlig flyktningepolitikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Vassbø**, Astrid Apalset (1999) *Spelet om gjelda: Norsk bilateral u-landspolitikk med vekt på arbeidet i Parisklubben 1980–1991*. Hovedoppgave i historie, Universitetet i Oslo.
- Visnes**, Kjetil (1999a) ”Suvereniteten som forsvant – Norsk bistand fra stat til folk”, *Internasjonal Politikk* 57(2): 221–250.
- Visnes**, Kjetil (2000) ”Skaff folket et talerør. Suverenitet og stat i norsk bistandsdiskurs” i Geir Dale (red.) *Grenser for alt. Kritiske perspektiver på norsk utenrikspolitikk*. Oslo: Spartacus (90–118).
- Vorkinn**, Eli (1996) *Kommersialiseringen av norsk bistand. En studie av trendskjifter fra 1972 til 1994*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Waage**, Hilde Henriksen (2000) *Norwegians? Who needs Norwegians? Explaining the Oslo Back Channel: Norway's Political Past in the Middle East*. Evaluation Report 9/2000. Oslo: Utenriksdepartementet.
- Yrvin**, Karin (1999) *Den norske debatten om forholdet mellom menneskerettigheter og han – en argumentasjonsanalyse*. Hovedoppgave i statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- Zartman**, William I. (1997) ”Explaining Oslo”, *International Negotiation* No.2.
- Østerud**, Øyvind (1997) ”Between Realism and Crusader Diplomacy: The Norwegian Channel to Jericho” i Andrew F. Cooper (red.) *Niche Diplomacy. Middle Powers after the Cold War*. Basingstoke: Macmillan (90–99).
- Østerud**, Øyvind (2006) ”Lite land som humanitær stormakt?”, *Nytt norsk tidsskrift* 23(4): 303–316 (Se også kommentar av Lars Christie i nr. 1/07, og Asbjørn Eidhammer i no. 2/2007; Mytar om bistand, s. 169–178, og sluttinnlegg av Østerud i no. 2/07, s. 216–218).

11. Memoarer, intervjuer og biografier

- En lang rekke av norske utenrikspolitikere – blant dem både statsministere, utenriksministere og opposisjonelle – har skrevet ned sine memoarer. De fleste ganger er det utenrikspolitiske stoffet blandet sammen med innenrikspolitiske temaer. Sagt annerledes: de fleste statsministere beretter også om sine utenrikspolitiske erfaringer. Men strkest kommer utenrikspolitikken frem blant utenrikspolitikerne: Halvdan Koht, Halvard Lange, John Lyng, Knut Frydenlund, Thorvald Stoltenberg, Bjørn Tore Godal og Thorbjørn Jagland.

For mer om dene litteratursjangeren, se:

- Forr**, Gudleiv (1998) ”Politiske fortellere”, i Egil Børre Johnsen & Trond Berg Eriksen *Norsk litteraturhistorie*. Sakprosa fra 1750 til 1995, bind 2. Oslo: Universitetsforlaget (409–418).

Forøvrig, se:

- Akkurat!** (1965) ”C.J.Hambro in memoriam”, *Akkurat!* 1-6.
- Amundsen**, Hans (1946) *Trygve Lie. Gutten fra Grorud som ble generalsekretar i FN*. Oslo: Tiden.
- Anderson**, Gidske (1981) *Halvard Lange. Portrett av en nordmann*. Oslo: Gyldendal.
- Anderson**, Gidske (1984) *Trygve Bratteli*. Oslo: Gyldendal
- Andvord**, Rolf (1964) *Med hånden på hjertet*. Oslo: Cappelen.
- Baker**, Philip Noel (1930) ”Nansen som internasjonal politiker”, *Samtiden* 41: 371–376.
- Barros**, James (1989) *Trygve Lie and the Cold War. The UN Secretary General pursues peace 1946–1953*. Northern Illinois University Press. For anmel se, se: Per Riste (1992) *Internasjonal Politikk* 50(3): 386–388.
- Berntsen**, Harald (1991) *I Malstrømmen. Johan Nygaardsvold 1879–1952*. Oslo: Aschehoug
- Bertram**, Christoph (1994) ”Johan J. Holst: sikkerhetsanalytiker og politiker – et internasjonalt perspektiv”, *Internasjonal Politikk* 52(4): 435–448.
- Bratteli**, Trygve (1970, [red. Arne Strand & Tore Nilsen]) *Trygve Bratteli slik meningene tegner ham: Artikler og taler*. Oslo: Tiden.
- Bratteli**, Trygve (1981) *Våren som ikke kom. 9. april – 25. september 1940*. Oslo: Tiden.
- Bratteli**, Trygve (1985 [red. Paul Engstad]) *Trygve Bratteli har ordet: Utvalg av taler*. Oslo: Tiden.
- Brundtland**, Arne Olav (1996) *Gift med Gro*. Oslo: Schibsted. Nevner en rekke utenrikspolitiske temaer, i første rekke sikkerhetspolitiske saker. Men også utenrikspolitiske beslutningspraksiser berøres.
- Brundtland**, Gro Harlem (1997) *Mitt Liv 1939–1986*. Oslo: Gyldendal. Tar spesielt for striden om mellomdistanseraketten og den sikkerhetspolitiske debat i årene 1978–1982.
- Brundtland**, Gro Harlem (1998) *Dramatiske år 1986–1996*. Oslo: Gyldendal.

- Braadland**, Erik (1972) *Hist og her. Udiplomatiske tanker om diplomati*. Oslo: Gyldendal.
- Bull**, Trygve (1955) *Mot Dag og Erling Falk*. Oslo.
- Bull**, Trygve m.fl. (red.) (1959) *Festskrift til Arne Ordning på 60-årsdagen 7. mai 1958*. Oslo: Aschehoug.
- Bull**, Trygve (1980) *For å si det som det var*. Oslo: Cappelen.
- Bull**, Trygve (1983) *På tvert*. Oslo: Cappelen.
- Castberg**, Frede (1971) *Minner om politikk og vitenskap fra årene 1900–1970*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Castberg**, Johan (1953) *Dagbøker 1900-1917*, bind 2 1906–1917. Oslo: Cappelen. For anmel se, se Edvard Bull (1954) *Kontakt* 8(1): 15–17.
- Christensen**, Chr. A. R (1961) *Fridtjof Nansen. Et liv i vitenskapens og menneskehetens tjeneste*. Oslo: FN's Høykommissariat for Flyktninger og Det Norske Flyktningeråd.
- Christensen**, Olav & Audhild Skoglund (red.) (1996) *Nansen ved tå århundreskifter*. Oslo: Aschehoug.
- Engstad**, Paul (1987) *Statsmann i storm og stille. Trygve Bratteli 1965–1984*. Oslo: Tiden.
- Falnes**, Oscar J. (1969) "Chr. L. Lange and his work for peace", *The American-Scandinavian review* 57(3): 266–274.
- Fasting**, Kåre (1955) *Nils Claus Ihlen. 1855 – 24.juli – 1955*. Oslo: Gyldendal.
- Fett**, Harry (1948) *Godviljens menn*. Oslo: Gyldendal. Inneholder bl.a. lengre kapitler om Nils Ihlen, Chr.L. Lange og Halvard Lange.
- Gabrielsen**, Trond (1967) *C.J.Hambro som jeg kjente ham. Et portrett bebyst ved hans egne ord*. Oslo: Dreyers Forlag
- Gabrielsen**, Trond (1976) *Menn og meninger. De fire politikere C.J.Hambro, Halvard Lange, Haakon Lie, Herman Smith Ingebretsen*. Oslo: Dreyers Forlag.
- Garvik**, Olav, Marianne Røiseland & Jens Vetland (2003) *Røiseland. Statsministeren vi ikke fikk*. Bergen: Vigmostad & Bjørke.
- Gerhardsen**, Einar (1970) *Fellesskap i krig og fred. Erindringer 1940–45*. Oslo: Tiden.
- Gerhardsen**, Einar (1971) *Samarbeid og strid. Erindringer 1945–55*. Oslo: Tiden.
- Gerhardsen**, Einar (1972) *I medgang og motgang. Erindringer 1955–1965*. Oslo: Tiden
- Gerhardsen**, Einar (1978) *Mennesker og politikk. Erindringer 1965–78*. Oslo: Tiden
- Godal**, Bjørn Tore (2003) *Utsikter*. Oslo: Aschehoug.
- Greve**, Tim (1973) *Fridtjof Nansen 1861–1905*. Oslo: Gyldendal.
- Greve**, Tim (1974) *Fridtjof Nansen 1905-1930*. Oslo: Gyldendal.
- Gustavsen**, Finn (1967, 1979) *Rett på sak*. Oslo: Pax.
- Hambro**, Johan (1984) *C.J.Hambro. Liv og drøm*. Oslo: Aschehoug
- Hansen**, Guttorm (1986) *Fra min plass. Politiske erindringer 1970–1985*. Oslo: Aschehoug.
- Hansen**, Guttorm (1990) *Etterkrigstid. Politiske erindringer fra 1945 til 1990*. Oslo: Ascheoug. Boken inneholder et eget kapittel om utenrikskomiteen.
- Hanssen**, Kjell, Lars R. **Langslet** & Paul **Thyness** (red.) (1975) *I pakt med fremtiden. Festskrift til John Lyng på 70-årsdagen 22. august 1975*. Oslo: Cappelen.
- Hansson**, Steinar & Ingolf H. **Teigene** (1992) *Makt og mannefall. Historien om Gro Harlem Brundtland*. Oslo: Cappelen.
- Haugland**, Jens (1986) *Dagbok fra Kongens Råd*. Oslo: Samlaget.
- Hegna**, Trond (1983) *Min versjon*. Oslo: Gyldendal.
- Hem**, Per Eivind (2005) *Jørgen Løvland: vår første utenriksminister*. Oslo: Samlaget.
- Heradstveit**, Per Øyvind (1982) *Politikk og Kall. Lars Korvalds memoarer i samarbeid med Per Øyvind Heradstveit*. Oslo: Rocon. Utenrikspolitiske temaer som berøres, er spesielt Crotale-saken, og behandlingen av denne.
- Hjort**, Johan (1927) *Utenrikspolitiske opplevelser under verdenskrigen*. Oslo: Gyldendal.
- Høyer**, Liv Nansen (1955) *Nansen og verden*. Cappelen.
- Ibsen**, Sigurd (1912) *Udsyn og Indblik*. Kristiania: Gyldendal.
- Irgens**, Francis (1952) *En norsk diplomats liv. Minister J. Irgens 1869–1939*. Oslo: Dreyer.
- Jacobsen**, Rolf (1995) *Trygve Bratteli. En fortelling*. Oslo: Cappelen. Store er av Trygve Brattelis utenrikspolitiske synspunkter og idéer beskrives relativt nøye.
- Jagland**, Thorbjørn (2002) *Vår Sårbare Verden*. Oslo: Aschehoug.
- Keilhau**, Wilhelm (1923) "Politikere XI: Ræstad", *Samtiden* 34: 44–54
- Koht**, Halvdan (1965) *Minnearv og historie. Gamle og nye artiklar*. Oslo: Aschehoug.
- Langslet**, Lars Roar (1989) *John Lyng. Samarbeidets arkitekt*. Oslo: Cappelen.
- Langslet**, Lars Roar (2004) *Sønner: en biografi om Sigurd Ibsen*. Oslo: Cappelen.
- Lie**, Haakon (1975) *Slik jeg ser det*. Oslo: Tiden
- Lie**, Haakon (1980) *Lofstrydding*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Haakon (1982) *Krigstid. 1940–45*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Haakon (1983) *Slik jeg ser det II*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Haakon (1985) *Skjebneår. 1945–50*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Mikael (1929) *Fra mitt liv som diplomat*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Trygve (1945) "San Francisco-konferansen og norsk utenrikspolitikk", *Norsk Tidend* 16/5 1945.
- Lie**, Trygve (1954) *Syv år for freden*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Trygve (1955) *Leve eller dø. Norge i krig*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Trygve (1956) *Med England i ildlinjen*. Oslo: Tiden.

- Lie**, Trygve (1958) *Hjemover*. Oslo: Tiden.
- Lie**, Trygve (1968) *Oslo – Moskva – London*. Oslo: Tiden.
- Lyng**, John (1972) *Brytningsår. Erindringer 1923-1953*. Oslo: Cappelen.
- Lyng**, John (1973) *Vaktskifte. Erindringer 1953-1965*. Oslo: Cappelen.
- Lyng**, John (1976) *Mellom Øst og Vest. Erindringer 1965-1968*. Oslo: Cappelen. Inneholder en rekke utenrikspolitiske problemstillinger, både hva angår saksbehandling og mer spesifikke temaer fra den kalde krigen. Spesielt gjelder dette Lyngs forsonende innstilling overfor Sovjet.
- Lyng**, John (1978) *Fra borgfred til politisk blåmandag. Erindringer 1968-1971*. Oslo: Cappelen.
- Matlary**, Janne Haaland (1998) "Ambassadør for menneskeverd", *Tidens Tegn* Vol. 6 (3): 12-14.
- Mot Dag** (1966, [red. Trygve Bull & Trond Hegnal]) *Artikler i utvalg*. Oslo: Pax.
- Nordli**, Odvar (1985) *Min vei. Minner og meninger*. Oslo: Tiden.
- Nissen**, Bernt A. (1957) *Gunnar Knudsen*. Oslo: Aschehoug.
- Salvesen**, Geir (1994) *Thorvalds Verden*. Oslo: Schibsted.
- Sanness**, John (1969) "Trygve Lie", *Samtiden* 78(1): 33-37.
- Skogan**, John Kristen (red.) (1983) *Utsyn og innblikk. Artikler av John Sannes*. Oslo: Tiden.
- Solheim**, Erik (1999) *Nærmere*. Oslo: Millennium. Lite utenrikspolitikk, men spesielt beslutningsprosessene i forkant av Kosovo berøres. I tillegg har boken et eget kapittel om utenrikskomiteen.
- Stoltenberg**, Thorvald (2001) *Det handler om mennesker*. Oslo: Gyldendal
- Støre**, Jonas Gahr (2008) *Å gjøre en forskjell : refleksjoner fra en norsk utenriksminister*. Oslo: Cappelen Damm, 341 s.
- Treholt**, Arne (1985) *Alene*. Oslo: Cappelen.
- We -Jarlsberg**, Fredrik Hartvig Herman (1932) *Reisen gjennom livet*. Oslo: Gyldendal.
- Willoch**, Kåre (1988) *Minner og meninger. Til slutten av sosialdemokratiets storhetstid – i 1965*. Oslo: Schibsted.
- Willoch**, Kåre (1990) *Statsminister*. Oslo: Schibsted
- Willoch**, Kåre (2002) *Myter og virkelighet. Om begivenheter frem til våre dager med utgangspunkt i perioden 1965-1981*. Oslo: Cappelen.
- Øksnevad**, Toralv (1948) "Arnold Ræstad", *Samtiden* 57: 210-216.
- Øksnevad**, Toralv (1963) *Joh. Ludw. Mowinckel*. Bergen: Grieg.
- Werenskiold**, Erik (1930) "Fridtjof Nansen", *Samtiden* 41: 361-370.
- Worm-Müller**, Jacob S. (1960) "Sigurd Ibsen", *Samtiden* 69: 80-88.
- Worm-Müller**, Jacob S. (1961) "Fridtjof Nansen 100 år. Patrioten og verdensborgeren", *Samtiden* 70: 496-504

12. Bibliografier og annen forskningslitteratur

For omfattende bibliografier, både for personer og saksfelt, se:

- Andersen**, Kirsti Hagen, Sidsel **Bleken** & Terje **Tvedt** (red.) (1987) *Norwegian Development Research Catalogue 1987*. Bergen: CMI.
- Brekke**, Hilde, Eldar **Bråten** & Terje **Tvedt** (red.) (1992) *Norwegian Development Aid Evaluations 1980-1989. A Bibliography*. Bergen: CMI.
- Brekke**, Hilde & Hilde Sperrevik (1996) *CMI-bibliography 1965-1996*. Rapport No.7. Bergen: CMI.
- Bråten**, Eldar & Terje **Tvedt** (1991) *Norske utviklingsforskning på 1980-tallet. En analyse av profil og kvantiteter*. Oslo: Norges Allmennvitenskapelige Forskningsråd.
- Burgess**, Philip M. (1965) *The Nordic Countries in International Politics. A Bibliography*. Oslo: NUPI.
- Eriksen**, Tore Linné & Tore **Gustavsson** (1987) *Nord-sør. En bibliografi over norske bistands- og u-landsdebatt*. Oslo: FN-sambandet.
- Eriksen**, Tore Linné (1987) *Norsk utviklingshjelp i 25 år. En bibliografi*. Oslo: DUH.
- Eriksen**, Tore Linné (1988) "Norge og den tredje verden etter 1945. Et historiografisk riss og en forskningsoversikt", *Forum for utviklingsstudier* No. 8-10. Oslo: NUPI.
- Eriksen**, Tore Linné (1994) *Norge og den tredje verden som etterkrigs historiske forskningsfelt*. LOS-Notat No.39/89. Bergen: LOS-senteret.
- Haukaas**, Kaare (1964) *Halvdan Kobb. Ein Bibliografi*. Oslo: Det Norske Samlaget.
- Holtmark**, Sven G., Helge Ø. **Pharo** & Rolf **Tamnes** (2003) "Olav Ristes forfatterskap: Bibliografi" i Sven G. Holtmark m.fl. (red.) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk: 487-503.
- Holtmark**, Sven G. (1999) *Avmaktens diplomati: DDR i Norge, 1949-1973*. HIFOs skrift No.3. Oslo: Den norske historiske forening.
- Jenssen**, Lars Christian (2003) "Olav Ristes forfatterskap" i Sven G. Holtmark m.fl. (red.) *Motstrøms. Olav Riste og norsk internasjonal historieskriving*. Oslo: Cappelen Akademisk (13-52).
- Johnsen**, Arne Odd & Gunnar Christie **Wasberg** (red.) (1969, 1977) *Norsk militærhistorisk bibliografi*. Oslo:

Forsvarets krigshistoriske av ing & Gyldendal.

- Kvåle**, Ellen Skjold (2004) *Bibliography of English language literature on Norwegian history, c. 1800-2000*
Revised edition. Tilgjengelig fra <http://www.hf.uio.no/iakh/om-instituttet/Bibliography.doc> Mye relevant
nyere politisk historie.
- Neumann**, Iver B & Kjetil **Skogrand** (2002a) *Mining for Sources on Diplomacy – Norway*.
<<http://www.le.ac.uk/csd/dsp/resources/sources-norway.html>> september 2002
- Nobelinstittutts bibliotek** (1958) *Nordisk utenrikspolitikk etter 1945. Et utvalg bøker og tidsskriftsartikler*. Oslo:
Nobelinstittutts.
- Nobelinstittutts bibliotek** (1962) *Norsk utenrikspolitikk 1945–1960*. Oslo: Nobelinstittutts.
- Nobelinstittutts bibliotek** (1965) *Nordisk litteratur om de Forente Nasjoner*. Oslo: Nobelinstittutts.
- Olsen**, Johan P., Ulf **Sverdrup** & Frode **Veggeland** (1997) *A Survey of Norwegian Political Science Research on European
Integration and Co-operation, 1994–1997*. Working Paper No.12/97. Oslo: ARENA.
- Pharo**, Helge Ø & Richard T. **Griffiths** (1995) *Small States and European Integration. Literature Survey and Evaluation*.
Working Paper No. 19/1995. Universitetet i Oslo: ARENA.
- Skard**, Halvdan (1974) *Halvdan Kohst. Ein Bibliografi II*. Oslo: Det Norske Samlaget.
- Skodvin**, Magne (1967) ”Litteratur til norsk historie 1939–1945”, *Historisk Tidsskrift* 46: 155–168.
- Ørvik**, Nils (1968) *Norwegian Foreign Policy. A Bibliography. 1905–1965*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Ørvik**, Nils (1973) *Norwegian Foreign Policy. A Bibliography. 1965–1970*. Oslo: Universitetsforlaget.

For samlinger av sentral utenrikspolitisk dokumentasjon, se:

- Eriksen**, Knut Einar & Geir Lundestad (1972) *Norsk utenrikspolitikk. Kilder til moderne historie, bind 1*. Oslo:
Universitetsforlaget.
- Holst**, Johan Jørgen (1967) *Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv, bind 2: Dokumentasjon*. Oslo: NUIP.
- Holtmark**, Sven G. (red.) (1995) *Norge og Sovjetunionen 1917–1955. En utenrikspolitisk dokumentasjon*. Oslo: Cappelen.
For anmel se, se: John Kristen Skogan (1996) ”Nytt lys på norsk-sovjetiske forbindelser”, *Internasjonal Politikk*
54(4): 555–556.

For oversiktsverker om den norske *utenrikspolitiske* forskningen, se:

- Knutsen**, Torbjørn L. (1995) ”Norsk utenrikspolitikk som forskningsfelt” i Torbjørn L. Knutsen m.fl. (red.) *Norges
utenrikspolitikk*. Oslo: Cappelen Akademisk (16–39).
- Underdal**, Arild (1997) ”Studiet av internasjonal politikk”, *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift* 13(3): 299–324.

For oversiktsverker over norsk *sikkerhetspolitisk* forskning, se:

- Eriksen**, Knut Einar & Helge Ø. Pharo (1992) *Norsk sikkerhetspolitikk som etterkrigshistorisk forskningsfelt*. Notat
No.92/13. Bergen: LOS-senteret.
- Tamnes**, Rolf (1986) ”Ettpartistat, småstat og særinteresser. Tre skoler i norsk sikkerhetspolitikk”, *Nytt Norsk
Tidsskrift* 3(3): 42–64.

For oversiktsverker over den utenrikspolitiske forskningen blant *historikerne*, se:

- Førland**, Tor Egil (1995) ”Far Out: International History in Norway”, *Scandinavian journal of history* 20(1): 167–183.
- Pharo**, Helge Ø., Anders **Jølstad** & Kjetil **Skogrand** (1996) ”Ekspanasjon i isolasjon? Studiet av internasjonal og
utenrikspolitisk historie i Norge”, *Historisk Tidsskrift* 75(1):239–263.

For *utenrikspolitisk forskning*, se:

- Høyer**, Sverre (1965) ”Tekststudier i forskningen av utenrikspolitikk”, *Internasjonal Politikk* 23: 40–68.
- Ørvik**, Nils (1958) ”Utenrikspolitisk forskning på hjemlig grunn”, *Samtiden* 67(7): 432–440.
- Ørvik**, Nils (1965) ”Norwegian Activities in the Study of International Relations 1960–1964”, *Cooperation and Conflict*
1(1): 79–84.

For oversiktsverker for den *kalde krigen* mer spesielt, se:

- Pharo**, Helge Ø. (1984a) ”Den kalde krigen i norsk og internasjonal historieforskning” i Øyvind Østerud (red.) *Den
truede freden. Krig og fred under forskernes lupe*. Oslo: Universitetsforlaget (72–97).
- Pharo**, Helge (1985) ”The Cold War in Norwegian and International Historical Research”, *Scandinavian Journal of
History* (3):163–189.
- Sanness**, John (1985) ”Norske historikere og den kalde krigen” i Rolf Tamnes (red.) *Forsvarsstudier. Forsvarshistorisk
forskningssenter*. Oslo: Tano (169–185).

Tammes, Rolf (1993) "Forskningen om den kalde krigen – status og fremtid", *Historisk Tidsskrift* 72(4): 487–503.
Wicken, Olav (1992) "Kald krig i norsk forskning", *IFS-info* No.6/1992.

For stortings- og regjeringsbiografier, se:

Haffner, Vilhelm (1949a) *Biografier*. Bind 1 i *Stortinget og Statsrådet 1915–1945*. Oslo: Harald Lyche & Co
Haffner, Vilhelm (1949b) *De enkelte storting*. Bind 2 i *Stortinget og Statsrådet 1915–1945*. Oslo: Harald Lyche & Co.
Nordby, Trond (red.) (1985) *Storting og regjering 1945–1985. Institusjoner og Rekruttering*. Oslo: Kunnskapsforlaget

13. Websider

For studier av utenriks- og sikkerhetspolitikk, inkludert energipolitikk, se:

Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI) www.nupi.no
Institutt for fredsforskning (PRIO) www.prio.no
Fridtjof Nansens Institutt (FNI) www.fni.no
Det norske nobelinstitutt www.nobel.no

For anvendte studier, se:

Forskningsstiftelsen FAFO www.faf.no
(internasjonale studier: Institutt for anvendte internasjonale studier www.faf.no/ais)
Norsk ressurscenter for fredsbygging (NOREF) www.faf.no/noref

For forsvarspolitiske og militære studier, se:

Institutt for Forsvarsstudier (IFS) www.ifs.mil.no
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) www.ffi.no
For mer rene forsvarspolitiske problemstillinger, se mer: <http://www.mil.no> og <http://www.sikkerhetspolitikk.no>.

For europastudier, se:

Senter for Europaforskning, Universitetet i Oslo (ARENA) www.arena.uio.no

For studier av utviklings- og bistandspolitikk, se:

Christian Mikkelsens institutt (CMI) www.cmi.no
Senter for utvikling og miljø (SUM) www.sum.uio.no
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI) www.nupi.no

For studier av menneskerettigheter og demokrati, se:

Senter for menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo, www.humanrights.uio.no

Andre:

Norges fredsråd www.norgesfredsrad.no
Norsk Insitutt for Strategiske Studier (NORISS) www.europaprogrammet.no
Nobels fredssenter www.nobelpeacecenter.org

I tillegg til dette, ligger mye offentlig materiale tilgjengelig på: <http://www.regjeringen.no>;
<http://www.europaportalen.no> og <http://www.stortinget.no>.

Om norske interesser i en globalisert verden, UD's Refleksprosjekt *Globale Norge - hva nå?*, se <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/kampanjer/refleks>

Sweden

Introduction

This is a bibliography of (mainly) academic work on Swedish foreign, security and defence policy, with special emphasis on “traditional” security and defence aspects. It does not include works related to foreign aid, trade or environmental matters.

A disclaimer: Most of the entries have been gathered – unedited – from various data bases, and the detailed accuracy of all the entries can therefore not be guaranteed.

Maria Strömvik

1. General works, covering the period up until the end of the Cold War

- Agrell, Wilhelm** (2000) *Fred och fruktan: Sveriges säkerhetspolitiska historia 1918-2000*. Lund: Historiska media.
- Andersson, Sven O** (1979) *Elva åsikter om svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Folk & försvar.
- Andersson, Åke E. och Anders Eriksson** (red.) (1982) *Säkerhetspolitik och systemanalys*. Umeå: Avd. för regional ekonomi, Umeå Universitet.
- Andrén Nils** (red.) (1971) *Alternativa framtider: framtidsbedömningar av betydelse för svensk säkerhetspolitik och försvarsutveckling*. Stockholm: Folk & försvar.
- Andrén Nils** (red.) (1984) *Säkerhetspolitik i Norden*. Stockholm: Folk och försvar.
- Beaton, Leonard** (1966) 'Sex röster om svensk säkerhetspolitik' i *Strategisk bulletin*, 2:1966:6.
- Rikard Bengtsson** (2000) *Trust, Threat, and Stable Peace. Swedish Great Power Perceptions 1905-1939*. Doktorsavhandling, Lunds universitet.
- Bergquist, Mats & Alf W. Johansson** (eds) (2007) *Säkerhetspolitik och historia. Essäer om stormaktspolitiken och Norden under sjuttio år*. Stockholm: Hjalmarsson & Högberg.
- Ulf Bjereld** (1992) *Kritiker eller medlare? Sveriges utrikespolitiska roller 1945-1990*. Stockholm: Nerenius & Santérus Förlag.
- Ulf Bjereld**, 'Critic or Mediator? Sweden in World Politics 1945-1990' in *Journal of Peace Research* 1995:1.
- Ulf Bjereld** (2007) 'Svensk utrikespolitik i ett historiskt perspektiv', i D. Brommesson & A-M Ekengren (red.) *Sverige i världen*. Malmö: Gleerups.
- Braconier, Fredrik & Lars Christiansson** (1985) *Vem värnar Sverige? Striden om svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Timbro.
- Brommesson, Douglas** (2007) *Från Hanoi till Bryssel. Moralsyn i svensk deklarerad utrikespolitik 1969-1996*. Stockholm: Santérus.
- Carlsnaes, Walter** (1988) *Energy vulnerability and national security: the energy crises, domestic policy responses and the logic of Swedish neutrality*. London: Pinter.
- Dannert, Leif** (1943) *Svensk försvarspolitik 1743-1757 i dess utrikespolitiska och inrikespolitiska sammanhang*. Uppsala: .
- Elgström, Ole & Magnus Jerneck** (1997) 'Activism and Adaptation. Swedish Security Strategies 1814-1885' in *Diplomacy and Statecraft*, 8, 3, 210-236.
- Ole Elgström & Magnus Jerneck** (2000) *From Adaptation to Foreign Policy Activism: Sweden as a Promoter of Peace*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers
- Ole Elgström** (2000) *Images and Strategies for Autonomy. Explaining Swedish Security Policy Strategies in the 19th Century*. The Hague: Kluwer Academic.
- Engman, Ingemar** (1977) *Hela världens fred: ett studiematerial om svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Brevskolan.
- Ericson, Lars** (ed) (1998) *Vägen till Westfaliska freden. Sverige och trettioåriga kriget*. Lund: Historiska Media.
- Goldmann, Kjell, Sten Berglund & Gunnar Sjöstedt** (1986) *Democracy and Foreign Policy: The Case of Sweden*. Aldershot, Hants: Gower Publications.
- Kjell Goldmann** (1991) 'The Swedish Model of Security Policy', in *West European Politics*, Vol. 14, No. 3.
- Hederberg, Hans**, (1989) *Svensk roulett: den farliga vägen mellan öst och väst*. Stockholm: Legenda.
- Hugemark, Bo** (ed) *Neutralitet och försvar: perspektiv på svensk säkerhetspolitik 1809-1985*. Stockholm: Militärhistoriska förl.
- Huldt, Bo & Atis Lejins** (eds) (1984) *Security in the North: Nordic and superpower perceptions*. Papers presented to a seminar on 'The North and the superpowers - mutual security policy perceptions' on March 16, 1983. Stockholm: Utrikespolitiska inst.
- Huldt, Bo & Klaus Midgeld** (eds) (1990) *Socialdemokratin och svensk utrikespolitik. Från Branting till Palme*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.
- Hägglöf, Gunnar** (1961) *A test of neutrality: Sweden in the second world war*. Rapport 29. Stockholm: Swedish Institute for Cultural Relations with Foreign Countries.
- Hökmark, Gunnar** (red.) (1981) *Att försvara friheten: 10 unga moderata åsikter om svensk säkerhets- och försvarspolitik*. Stockholm: Moderata ungdomsförb.
- Jansson, Per** (1991) *Säkerhetspolitikens språk: myt och metafor i svensk säkerhetspolitisk diskurs 1919-1939*. Linköping: Samhällsvetenskapliga institutionen, Univ.
- Jerneck, Magnus** (ed.) (2009) *Fred i realpolitikens skugga*. Lund: Studentlitteratur.
- Kronvall, Olof** (2005) *Svensk säkerhetspolitik i supermakternas skugga 1945-1991*. Stockholm: Santérus.
- Lödén, Hans** (1999) *För säkerhets skull: ideologi och säkerhet i svensk aktiv utrikespolitik 1950-1975*. Stockholm: Nerenius & Santérus.
- Mörth, Ulrika** (1988) *Sverige och Koreakeriget - Ett förkrigsskede*. Stockholm: Försvarsdepartementet.
- Nilsson, Anne** (1988) *De allierade och Sverige: Sveriges roll i de allierades ekonomiska krigföring under andra världskriget*. Stockholm: Försvarsdepartementet.

- Nordisk säkerhetspolitik i utveckling*. Sammanställning av inledningsanförandena vid den nordiska konferensen i Borgholm 1983. Stockholm: Folk & Försvar.
- Noreen, Erik** (1989) *Mellan öst och väst: svensk säkerhetspolitik 1945-1988*. Stockholm: Carlsson.
- Oredsson, Sverker** (2001) *Svensk oro: offentlig fruktan i Sverige under 1900-talets första hälft*. Lund: Nordic Academic Press.
- Oredsson, Sverker** (2003) *Svensk oro: offentlig fruktan i Sverige under 1900-talets senare hälft*. Lund: Nordic Academic Press.
- Peterson, Magnus & Olof Kronvall** (2005) *Svensk säkerhetspolitik i supermakternas skugga 1945-1991*. Santéus, Stockholm.
- Peterson, Magnus** (1999) *1948-49 – nordiska ödesår? Tre uppsatser om de skandinaviska försvarsförbundsförhandlingarna 1948-1949*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Peterson, Magnus** (1999) 'Sverige och väst – Det säkerhetspolitiska samarbetet mellan Sverige, Norge och västmakterna 1949-1969' i Lars Wedin & Gunnar Åselius (red) *Mellan byråkrati och krigskonst: Svenska strategier för det kalla kriget*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Peterson, Magnus** (2005) 'Break glass only in case of war...': Den svenska försvarsmakten som säkerhetspolitiskt instrument under 100 år, i *IFS Info* 5:2002.
- Partel, Piirimae** (2002) 'Just War in Theory and Practice: The Legitimation of Swedish Intervention in the Thirty Years War' in *Historical Journal*, Vol. 45, No. 3, pp. 499-523.
- Sturfelt, Lina** (2008) *Eldens återsken. Första världskriget i svensk föreställningsvärld*. Lund: Sekel.
- Sundelius, Bengt** (ed) (1987) *The neutral democracies and the new cold war*. Boulder, CO: Westview Press.
- Thorsson, Inga** (1985) *Tio debattinlägg om svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Folk och försvar.
- Wallerfelt, Bengt**, (1999) *Si vis pacem - para bellum: svensk säkerhetspolitik och krigsplanering 1945-1975*. Stockholm: Probus.
- Wänstrand, Lars-Eric** (1986) "Fribet är det bästa ting." *Svensk säkerhetspolitik i går, i dag — och i morgon*. Stockholm: Folk och försvar.
- Zetterberg, Kent** (ed.) (1997) *Hotet från öster: tre studier om svensk säkerhetspolitik, krigsplanering och strategi i det kalla krigets första fas 1945-1958*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Åhlund, Bertil** (1992) *Svensk marin säkerhetspolitik 1905-1939*. Stockholm: Marinlitteraturföreningen.
- Åhlund, Bertil** (1994) *Svensk marin säkerhetspolitik 1939-1945*. Stockholm: Marinlitteraturföreningen.
- Åmark, Klas**, (1973) *Makt eller moral: svensk offentlig debatt om internationell politik och svensk utrikes- och försvarspolitik 1938-1939*. Avhandling. Stockholm: Stockholm University.
- Åselius, Gunnar** (2005) 'Swedish Strategic Culture after 1945' in *Cooperation and Conflict*, Vol. 40, No 1, pp. 25-44.
- Österdahl, Lars** (1984) *Människor i kris, katastrof och krig: en antologi*. Stockholm: Folk och försvar.

2. General works, covering the period after the end of the Cold War

- Agrell, Wilhelm** (1994) *Alliansfri - tills vidare: ett svenskt säkerhetsdilemma*. Stockholm: Natur och kultur.
- Agrell, Wilhelm** (2005) *Förvarning och samhällshot*. Lund: Studentlitteratur.
- Billinger, Nils Gunnar** (1990) *Svensk säkerhetspolitik efter murens fall*. Stockholm: Brevskolan.
- Bjereld, Ulf & Marie Demker** (1995) *Utrikespolitiken som slagfält. De svenska partierna och utrikesfrågorna*. Stockholm: Nerenius & Santéus Förlag.
- Brommesson, Douglas** (2007) *Från Hanoi till Bryssel. Moralsyn i svensk deklarerad utrikespolitik 1969-1996*. Stockholm: Santéus.
- Dahl, Ann-Sofie & Norman Hillmer** (eds.) (2002) *Activism and (non)alignment: the relationship between foreign policy and security doctrine*. Stockholm: Swedish Institute of International Affairs.
- Danielsson, Anders** (1995) *Den nya Östersjöregionen: säkerhetspolitik i Sveriges sydöstra grannområde*. Stockholm: Folk och försvar.
- Demker, Marie** (2007) 'Idéer, normer, identiteter och diskurser i utrikespolitiken' in Brommesson, D och A-M Ekengren (eds.) *Sverige i världen*. Malmö: Gleerups.
- Eriksson, Johan** (2004) *Kampen om hotbilden: rutin och drama i svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Santéus.
- Hellman, Sven** (ed.) (1990) *Röster om svensk säkerhetspolitik: remissvaren på 1988 års försvarskommittés rapport 'Svensk säkerhetspolitik i en föränderlig värld'*. Stockholm: Folk och försvar.
- Fredén, Lars Peter** (2004) *Förvandlingar: Baltikumets frigörelse och svensk diplomati 1989-1991*. Stockholm: Bokförlaget Atlantis AB.
- Fredén, Lars Peter** (2006) *Återkomster: svensk säkerhetspolitik och de baltiska ländernas första år i självständighet 1991-1994*. Stockholm: Bokförlaget Atlantis AB.

- Jakob Gustavsson** (1999) 'How Should We Study Foreign Policy Change?' in *Cooperation and Conflict*, Vol 34, No 1, pp. 73-95.
- Möller, Ulrika** (2007) 'Sambandet mellan säkerhet och utrikespolitik', in Brommesson, D och A-M Ekengren (eds.) *Sverige i världen*. Malmö: Gleerups.
- Mörth, Ulrika & Bengt Sundelius** (1998) *Interdependens, konflikt och säkerhetspolitik*. Stockholm: Nerenius & Santéus förlag.
- Ann-Sofie Nilsson** (red.) (1994) *Sveriges säkerhetspolitiska vägval*. Stockholm: Folk & Försvar 1994.
- Stålvant, Carl-Einar & Erik Windmar** (eds.) (2005) *The Baltic Sea Choir - Still in Concert?* Stockholm: Swedish National Defence College and Geneva: Geneva Centre for Security Policy (GCSP).
- Sundelius, Bengt** (1994) 'Utanförskapets säkerhetspolitiska konsekvenser', in Ann-Sofie Nilsson (red.) *Sveriges säkerhetspolitiska vägval*. Stockholm: Folk & Försvar.
- Sundelius, Bengt, Eric Stern & Fredrik Bynander** (1997/2001) *Krishantering på svenska: teori och praktik*. Stockholm: Nerenius & Santéus.
- Tallberg, Jonas & Annika Björkdahl** (2000) *Säkerhetspolitiska utvecklingstrender i ett svenskt perspektiv - en scenariestudie*. Rapport på uppdrag av Överstyrelsen för Civil Beredskap.

3. *Neutrality and military non-alignment*

- Aalders, Gerard** (1989) *Swedish neutrality and the cold war, 1945-194: een politicologisch-historische studie: een wetenschappelijke proeve op het gebied van de Beleidswetenschappen*. Avhandling. Nijmegen/Amsterdam.
- Agrell, Wilhelm** (2001) 'I det innersta rummet: reflektioner kring neutralitetspolitikens mytologi och ifrågasättandets historia' in Kurt Almqvist, Kay Glans & Wilhelm Agrell (eds) *Den svenska framgångssagan?* Stockholm: Fischer & Co.
- Andrén, Nils** (1967) *Neutrality - neutralism - non alignment: a Swedish perspective*. Paris: International Political Science Association.
- Bjereld, Ulf** (1995) 'Sweden's Foreign Policy After the End of the Cold War. From Neutrality To Freedom of Action' in Lindahl, R. och Sjöstedt, G. (eds) *New Thinking in International Relations. Swedish Perspectives*. Stockholm: The Institute of International Affairs.
- Bjereld, Ulf** (1995) 'Neutralitet eller NATO-medlemskap? Svenska folkets syn på säkerhetspolitiken' in Holmberg, S. och Weibull, L. (eds) *Det gamla riket*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Bring, Ove** (2008) *Neutralitetens uppgång och fall - eller den kollektiva säkerhetens historia*. Stockholm: Atlantis.
- Carlbom, Terry** (1989) *Rethinking Swedish neutrality*. Wales: Swedish Unit, Saint David's University College.
- Carlsnaes, Walter** (1988) *Energy vulnerability and national security: the energy crises, domestic policy responses and the logic of Swedish neutrality*. London: Pinter.
- Cole, Paul M.** (1992) *Neutralité du jour: the conduct of Swedish security policy since 1945*. Ann Arbor, MI: University Microfilms International.
- Cramér, Per** (1989) *Neutralitetsbegreppet - den permanenta neutralitetens utveckling*. Stockholm: Norstedt.
- Cramér, Per** (1990) *Funderingar kring permanent neutralitet och integration i Västeuropa*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet, 1990.
- Cramér, Per** (1991) *Permanent neutralitet och integration i EG? En juridiska analys*. København: Retfærd.
- Cramér, Per** (1998) *Neutralitet och Europeisk Integration*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Cramér, Per** (1999) 'Neutralitet och integration i ett dimhöljt säkerhetspolitiskt landskap', in Bernitz, Gustavsson, Oxelheim (eds) *Europaperspektiv 1999*. Stockholm: Nerénius & Santerus förlag.
- Elgström, Ole** (2000) 'Do images matter? The making of Swedish neutrality: 1834 and 1853' in *Cooperation and Conflict*, Vol 35, No 3, pp 243-267.
- Ferreira-Pereira, Laura C** (2004) 'The Military Non-Allied States in the CFSP of the 1990's' in *European Integration Online Papers*, Vol 8.
- Ferreira-Pereira, Laura C** (2005) 'Swedish Military Neutrality in the Post-Cold War: "Old Habits Die Hard"' in *Perspectives on European politics and society*, Vol 6, No 3, pp 463-490.
- Kjell Goldmann** (1998) Neutralitetspolitiken som dubbelpolitik, in *Internationella studier*, nr 4.
- Hägglöf, Gunnar** (1961) *A test of neutrality: Sweden in the second world war*. Stockholm: Swedish Institute for Cultural Relations with Foreign Countries.
- Hugemark, Bo** (ed.) (1986) *Neutralitet och försvar: perspektiv på svensk säkerhetspolitik 1809-1985*. Stockholm: Militärhistoriska förl.
- Lindholm, Rolf H.** (1987) *Sveriges neutralitet: Swedish neutrality*. Lund: Juridiska fören.
- Mårald, Bert** (1974) *Den svenska freds- och neutralitetsrörelsens uppkomst: ideologi, propaganda och politiska yttringar från Krimkriget till den svenske-norska unionens upplösning*. Göteborg: Akademiförl.

- Schiff, Martin** (1970) *Swedish neutrality and European integration*. Ann Arbor, MI: Univ. Microfilms.
- Sundelius, Bengt** (1989) *The committed neutral: Sweden's foreign policy*. Boulder, CO: Westview press.
- Wahlbäck, Krister** (1986) *The roots of Swedish neutrality*. Stockholm: Swedish Institute (Svenska institutet).
- Åström, Sverker** (1977/1987) *Sweden's policy of neutrality*. Stockholm: Swedish Institute.

4. Defence policy

- Agrell, Wilhelm** (1986) 'Doktriner, hotbilder och den reellt existerande verkligheten - Reflexioner kring den svenska försvarspolitikens förutsättningar' in *Kungl. Krigsvetenskapsakademiens handlingar och tidskrift*, No 5/86.
- Andersson, Jan Joel** (2007) 'A New Swedish Defence for a Brave New World', in Janne Haaland Matlary and Oyvind Osterud (eds) *Denationalisation of Defence. Convergence and Diversity*. Aldershot: Ashgate.
- Andersson, Jan Joel** (2006) 'Från försvarsindustri till högteknologi', in *Exportkontroll i tiden – från nationellt försvar till globalt ansvar*. Stockholm: ISP
- Andersson, Jan Joel** (2006) 'Privatoffentligt partnerskap inom krisberedskap och samhällssäkerhet', in Ulrika Mörth och Kerstin Sahlin-Andersson (eds) *Privata och offentliga partnerskap – styrning utan hierarkier och tvång?* Stockholm: SNS.
- Andersson, Jan Joel** (2004) 'Försvarsindustrin och den svenska försvarspolitikerna', in *Kungliga krigsvetenskapsakademiens handlingar och tidskrift*, Vol 208, nr 4.
- Andersson, Linda, Johan Lundberg & Magnus Sjöström** (2007) 'Regional Effects of Military Base Closures: The Case of Sweden' in *Defence and Peace Economics*, Vol 18, No 1, pp 87-97.
- Andrén, Nils** (1978) *Internationell utveckling och svensk försvarsdoktrin*. Stockholm: Folk och försvar.
- Britz, Malena.** (2006) "'Den svenska modellen" för försvarsmaterielanskaffning: från korporativism till privatoffentligt partnerskap' i Mörth, Ulrika & Kerstin Sahlin-Andersson (eds.) *Privata och offentliga partnerskap – styrning utan hierarkier och tvång?* Stockholm: SNS Förlag.
- Britz, Malena.** (2007) 'Fransk och svensk försvarsindustripolitik – likheter och olikheter i utvecklingen mot en europeisk försvarsindustripolitik' i *Sverige och Frankrike under 500 år*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Britz, Malena.** (2004) *Aspects of Economy and Security in the Swedish Government's view on Defence Equipment Supply 1989 - - 2001*. Stockholm: SCORE Rapportserie 2004: 4.
- Cars, Hans Christian, Claës Skoglund & Kent Zetterberg** (1986) *Svensk försvarspolitik under efterkrigstiden*. Stockholm: Probus.
- Danius, Lars** (1956) *Sambället och försvaret: återblick på svensk försvarspolitik 1809-1955*. Uppsala: Militärhistoriska föreningen.
- Dannert, Leif** (1943) *Svensk försvarspolitik 1743-1757: i dess utrikespolitiska och inrikespolitiska sammanhang*. Uppsala: Appelbergs boktryckeri.
- Eriksson, Allan & Lennart Pettersson** (1975) *Svensk samhällsutveckling: underlag för försvarsplaneringen*. Stockholm: Försvarsdepartementet.
- Hellman, S.** (1977) 'Swedish defence planning', in *Futures*, Vol 9, No 1, pp 79-86.
- Jordan, Thomas** (2001) *Föreställningsvärldar i svensk försvarspolitik*. Stockholm: Överstyr. för civil beredskap (ÖCB).
- Jörle, Anders** (1989) *Upprustning, nedrustning - omrustning: svensk försvarspolitik inför 90-talet*. Stockholm: Utrikespolitiska institutet.
- Peterson, Magnus & Lars Ulfving** (2001) 'Wennerströmmaffären: Ett nationellt trauma' in *Militärhistorisk tidskrift*, pp. 73-90.
- Petersson, Jens** (1995) *Svensk försvarspolitik: dags för nedrustning*. Stockholm: Svenska freds- och skiljedomsfören.
- Rydén, Birgitta** (2003) *Principen om den anpassningsbara försvarsförmågan: ett implementeringsperspektiv på svensk försvarspolitik under försvarsbeslutsperioden 1997-2001*. Örebro: Örebro studies in political science.
- Sköld, Nils** (1973) *Försvarspolitik för 70- och 80-talen*. Stockholm: Folk och försvar.
- Sundelius, Bengt** (2001) *Totalförsvaret är överspelat - vi behöver ett samhällsförsvaret!* Stockholm: Försvarsberedningens skriftserie.
- Uhlin, Åke** (1972) *Februarikrisen 1942: svensk säkerhetspolitik och militär planering 1941-1942*. Stockholm: Allmänna Förlaget.

5. The Nordic countries

- Andersson, Jan Joel & Stefan Borg** (2006) 'Den Nordiska snabbinstatsstyrkan – tid för debatt!' in *Internationella Studier*, Nr 2, 2006.
- Archer, Clive & Pertti Joenniemi** (eds) (2003) *The Nordic Peace*. Aldershot: Ashgate.

- Artéus, Gunnar & Jukka Nevakivi** (eds) (1997) *Security and insecurity: perspectives on Finnish and Swedish defence and foreign policy*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Bailes, Alyson J. K., Gunilla Herolf & Bengt Sundelius** (eds) (2006) *The Nordic Countries and the European Security and Defence Policy*. Oxford: Oxford University Press.
- Annika Bergman-Rosamond** (2004) 'The Nordic Militaries - Forces For Good?' in L. Elliot & G. Cheesman (eds) *Forces for Good? Cosmopolitan Militaries in the 21st Century*. Manchester: Manchester University Press.
- Ole Elgström** (1982) *Aktiv utrikespolitik. En jämförelse mellan svensk och dansk utrikesdebatt 1962-1978*. Lund: Doktorsavhandling.
- Huldt, Bo and Atis Lejins** (eds) (1984) *Security in the North: Nordic and superpower perceptions*. Papers presented to a seminar on 'The North and the superpowers - mutual security policy perceptions' on March 16, 1983. Stockholm: Utrikespolitiska inst., 1984
- Helge Lundin** (ed.) *Nordens säkerhetspolitik i Nordens skolor*. Stockholm: Fören. Norden.
- Petersen, Nikolaj & Karin Lindgren** (eds) *Trussel eller tillid? Nordiske omverdensbilleder under forandring*. Stockholm: Nordsam.
- Peterson, Magnus** (2003) 'The theory and practice of the 'Nordic Balance' during the 1950s and 60s, with special emphasis on Swedish-Norwegian relations' in Karl L. Kleve (ed) *The Cold War, Military Power and the Civilian Society*. Report from the conference in Bodø, Sept 12-13, 2002. Bodø: Norwegian Aviation Museum.
- Peterson, Magnus** (2006) 'The Scandinavian Triangle: Danish-Norwegian-Swedish Military Intelligence Cooperation and Swedish Security Policy During the Cold War', in *The Journal of Strategic Studies*, Vol 4.

6. Various bilateral relations

- Agrell, Wilhelm** (2002) 'Finis Finlandiae: Finland i svensk militär planläggning under kalla kriget', in *Sverige i fred: statsmannakonst eller opportunist? En antologi om 1812 års politik*. Stockholm: Atlantis.
- Magnus Ericson** (2000) *A Realist Stable Peace: Power, Threat and the Development of a Shared Norwegian-Swedish Democratic Security Identity 1905-1940*. Lund: Statsvetenskapliga institutionen:
- Hellman, Sven** (1976) *Australiskt totalförsvar av svensk modell? Rapport från konferens och studiebesök i Canberra oktober 1976*. Stockholm: Försvarsdep.
- Magnus Jerneck** (1983) *Kritik som utrikespolitiskt medel. En studie av de amerikanska reaktionerna på den svenska Vietnamkritiken*. Lund: Doktorsavhandling.
- Kronvall, Olof** (2003) *Den bräckliga barriären, Finland i svensk säkerhetspolitik 1948-1962*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Mörth, Ulrika & Bengt Sundelius** (1993) 'Dealing with a High Vulnerability Trap: The USA, Sweden and Industry', in *Cooperation and Conflict*, Vol. 28, No 3.
- Nilsson, Torbjörn & Øystein Sørensen** (eds) (2005) *1905 – Unionsupplösningens år. Nya perspektiv på ett svensk-norskt drama*. Stockholm: Carlssons.
- Nordenmark, Ove** (1991) *Aktiv utrikespolitik. Sverige - södra Afrika 1969-1987*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Peterson, Magnus** (2003) "'Man lär sig' ...vem man kan hålla i hand när leken blir allvar: Svensk militär underrättelsetjänst och Norge under första delen av det kalla kriget" in Sven G. Holtsmark, Helge Ø Pharo & Rolf Tamnes (eds) *Motströms: Olav Riste og Norsk internasjonal historieskrivning*. Oslo: Cappelen.
- Peterson, Magnus** (2004) 'Svensk-sovjetiska säkerhetspolitiska relationer 1945-1960 – En översikt' in Kent Zetterberg (ed) *Att skåda Sovjetunionen i vitögat: Sex studier kring svenska relationer till Sovjetunionen under det kalla kriget*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Peterson, Magnus** (2005) 'Fred och försoning mellan Norge och Sverige efter 1905 – några reflexioner' in Bo Huldt & Olav Fagerlund Knudsen (eds) *Fred og Forsoning: 1905 – hundre år etter*. Stockholm: Försvarshögskolan & Utrikespolitiska Institutet.
- Peterson, Magnus** (2003) *"Brödralfolkens väl": Svensk-norska säkerhetsrelationer 1949-1969*. Stockholm: Santérus.
- Peterson, Magnus** (1999) 'Önskan att visa sig på styva linan: Några reflexioner om svensk norgesyn 1949-1950' i *Skandia*, Vol. 2.
- Peterson, Magnus**, 'Äventyrspolitik – Några reflexioner om den svenska synen på Norge 1949-1950' i Magnus Petersson (ed) *1948-49 – nordiska ödesår?: Tre uppsatser om de skandinaviska försvarsförbundsförhandlingarna 1948-1949*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Peterson, Magnus** (2000) 'Vapenbröder?: Svensk-norska säkerhetspolitiska relationer under kalla kriget' in *IFS Info*, Vol 5.
- Suominen, Tapani** (ed) (2002) *Sverige i fred. Statsmannakonst eller opportunist. En antologi om 1812 års politik*. Stockholm: Atlantis.
- Sørensen, Øystein & Torbjörn Nilsson** (eds) (2005) *Norsk-svenske relasjoner i 200 år*. Oslo: Aschehoug.

7. Sweden and the European Union (foreign, security and defence aspects)

- Agrell, Wilhelm** (2001) *Det europeiska korthuset: konturer av en hotbild*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Andersson, Jan Joel**, (ed.) (2005) *Sverige och Europas försvar*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.
- Andersson, Jan Joel** (2007) 'Redo för insats: EUs försvars- och säkerhetspolitik den nordiska snabbinsatsstyrkan', in *Världspolitikens Dagsfrågor*, Nr 9.
- Andersson, Jan Joel** (2006) *Armed and Ready? The EU Battlegroup Concept Nordic Battlegroup*. Research Report 2006:2. Stockholm: SIEPS.
- Bengtsson, Rikard** (2002) 'Soft Security and the Presidency: Swedish Policy towards the Northern Dimension', in *Cooperation and Conflict*, Vol 37, No 2, pp 212-218.
- Bengtsson, Rikard & Maria Strömvik** (2001) 'Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken - Sverige i världspolitikens strålkastarljus' in Jonas Tallberg (ed) *När Europa kom till Sverige. Ordförändskapet i EU 2001*. Stockholm: SNS.
- Bergman-Rosamond, Annika & J. Peterson** (2006) 'Non-aligned states and ESDP' in Roland Dannreuther and John Peterson (eds) *Security and the Transatlantic Alliance*. London: Routledge.
- Britz, Malena** (2008) *Europeanization of Defence Industry Policy in the 1990s*. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller.
- Brommesson, Douglas** (2007) 'En europeiserad utrikespolitik? Om moralsyn i svensk deklarerad utrikespolitik' in Rutger Lindahl och Per Cramér (eds) *Europafrågor*, nr 20. Göteborgs universitet: Centrum för Europaforskning.
- Ekengren, Magnus** (ed.) (2004) *Functional security: a forward looking approach to European and Nordic security and defence policy*. Proceedings of the conference held at the Swedish National Defence College, December 5-6, 2003. Stockholm: Swedish National Defence College.
- Ekengren, Magnus** (2004) 'National Foreign Policy Co-ordination: the Swedish EU Presidency', in H. Sjørnsen, W. Carlsnaes, B. White (eds) *Contemporary European Foreign Policy*. London: Sage.
- Ekengren, Magnus & Sundelius Bengt** (2002) 'Sweden', in B. Hocking and D. Spence (eds) *Foreign Ministries in the European Union: Integrating Diplomats*. London: Palgrave.
- Ekengren, Magnus** (1996) *Statsförvaltningens europeisering i tid och rum - En studie av den politiska tidens förändring till följd av EU-samarbetet*. Research Report 25. Stockholm: The Swedish Institute of International Affairs.
- Eriksson, Arita** (2006) *Europeanization and Governance in Defence Policy: The Example of Sweden*. Stockholm Studies in Politics 117, Department of Political Science, Stockholm University.
- Eriksson, Arita** (2003) 'Sweden and the Europeanisation of Security and Defence Policy' in Hultdt, Ries, Mörtberg & Davidson (eds.) *The New Northern Security Agenda - Perspectives from Finland and Sweden*. Strategic Yearbook 2004. Stockholm: Swedish National Defence College.
- Eriksson, Johan, Eric K. Stern & Bengt Sundelius** (2001) 'Bridging theory and practice in crisis management: The Swedish experience', pp. 19-33 in G.P. Herd & J. Huru (eds.) *EU Civilian Crisis Management*. Conflict Studies Research Centre, UK.
- Gustavsson, Jakob** (1998) *The Politics of Foreign Policy Change. Explaining the Swedish Reorientation on EC Membership*. Lund: Doktorsavhandling.
- Hallenberg, Jan** (2000) 'Security Policy' in Miles, L. (ed) *Sweden and the European Union Evaluated*. London och New York: Continuum.
- Hallenberg, Jan & Arita Eriksson** (eds) (2000) *The Changing European Defence Industry Sector - Consequences for Sweden*. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Hallenberg, Jan** (1999) 'The Changing European Defence Industry Sector - Consequences for Sweden?' in Anna Helkama-Rågård and Lars Wedin (eds.) *Strategic Yearbook*. Stockholm: National Defence College.
- Jerneck, Magnus** (1993) 'Sweden - The Reluctant European' in Teija Tiilikainen & Ib Damgaard Petersen (eds) *The Nordic Countries and the EC*. Copenhagen: Copenhagen Political Studies Press.
- Lindahl, Rutger** (1995) 'Towards an Ever Closer Relation - Swedish Foreign and Security Policy and the European Integration Process', in Rutger Lindahl & Gunnar Sjöstedt (eds) *New Thinking in International Relations: Swedish Perspectives*. Stockholm: The Swedish Institute of International Affairs.
- Mörth, Ulrika** (2000) *The Formation of A European Regulatory Framework for European Defence Equipment*. Research Report. Stockholm: Swedish Institute for International Affairs.
- Nilsson, Ann-Sofie** (1994) *I Europas ögon: hur ser länderna i EU på svensk säkerhetspolitik?* Stockholm: Folk och försvar.
- Strömvik, Maria** (2006) 'Starting to "think big": the Nordic countries and EU peace-building' in Alyson J. K. Bailes, Gunilla Herolf and Bengt Sundelius (eds) *The Nordic Countries and the European Security and Defence Policy*. Oxford: Oxford University Press.

- Strömvik, Maria** (2005) 'Suède: une ouverture croissante à l'action internationale' in Patrice Buffotot (ed.) *La Défense en Europe. Avancées et limites*. Edition 2005. Paris: La Documentation Française.
- Strömvik, Maria** (2002) 'Sverige och EU:s utrikes- och säkerhetspolitik: Från aktivism till kollektivism' in Karl Magnus Johansson (ed) *Sverige i EU*. 2nd ed. Stockholm: SNS.
- Strömvik, Maria** (2000) 'Svensk utrikespolitik efter EU-medlemskapet: om krumbuktande, neutralitetsvurmande och halvkvädna visor' in *Politologen*, Vol 2.
- Strömvik, Maria** (1999) 'Sverige och EU:s utrikes- och säkerhetspolitik: ett intensivt men hemligt förhållande?' in Karl Magnus Johansson (ed) *Sverige i EU*. Stockholm: SNS.

8. Multilateral organisations

- Bjereld, Ulf** (1995) 'Neutralitet eller NATO-medlemskap? Svenska folkets syn på säkerhetspolitiken' in Holmberg, S. och Weibull, L. (eds) *Det gamla riket*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Bjereld, Ulf** (2003) 'Nato och svenskarna' in Holmberg, S. och Weibull, L. (eds). *Fåfångans marknad*.
- Bjereld, Ulf** (2004) 'Svenskarna, Nato och Irak-kriget' in Holmberg, S. och Weibull, L. (eds). *Ju mer vi är tillsammans*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Eek, Hilding** (1959) 'Sverige i FN:s säkerhetsråd 1957-1958' in *Världspolitikens dagsfrågor*. Stockholm: Utrikespolitiska institutet.
- Engelbrekt, Kjell** (1999) 'Den sjuttonde alliansmedlemmen?' in *Internationella studier*, No. 4.
- Huldt, Bo** (1974) *Sweden, the United Nations, and decolonization: a study of Swedish participation in the Fourth committee of the General Assembly 1946-69*. Stockholm: Esselte Studium.
- Huldt, Bo** (1976) *Sverige och Förenta nationerna: historia och framtidsperspektiv*. Stockholm: Projektgruppen Sveriges internationella villkor, Sekretariatet för framtidsstudier.
- Johansson, Eva** (2001) *The UNknown soldier: a portrait of the Swedish peacekeeper at the threshold of the 21st century*. Avhandling. Karlstad: Dept. of Pedagogics, Division for Educational Sciences.
- Johansson, Sven Olov** (1998) *FN-pionjärerna: en berättelse om den svenska Suezbataljonen 1956-57*. Huddinge: Kästa bokförl.
- Johansson, Sven Olov** (2006) *Suezkrisen. En bok om Dag Hammarskjöld och den första svenska FN-bataljonen 1956-57*. Norrköping: Fredsbaskerförlaget.
- Lidén, Anders** (1999) *Sverige i FN:s säkerhetsråd 1997-1998*. Serie: Försvar i nutid, 0046-4643; 1999:3. Stockholm: Folk och försvar.
- Mörth, Ulrika & Bengt Sundelius** (1995) 'Sweden and the United Nations', in Krause, K. & Knight, A. (eds) *State, Society and the UN System: Changing Perspectives on Multilateralism*. Tokyo/New York: United Nations University Press; 1995.
- Peterson, Magnus** (2002) "'She would not fight unless attacked": Några kommentarer rörande NATO:s syn på Sverige 1949-1965' in *Kungl krigsvetenskapsakademiens handlingar och tidskrift*, No 3.
- Salander, Henrik** (2002) *Detta är FN: en introduktion till Förenta nationerna och svensk FN-politik*. Stockholm: Utrikesdep.
- Trolle, Herman af** (1992) *Sverige och Förenta nationerna*. Serie: UD informerar 1992:3. Stockholm: Utrikesdep.
- Wærn, Jonas** (1980) *Katanga: svensk FN-trupp i Kongo 1961-62*. Stockholm: Atlantis.
- Winnerstig, Mike** (1997) *Alliansfrihet eller NATO-medlemskap? Sveriges och Europas säkerhet efter NATOs utvidgning*. Världspolitikens dagsfrågor. Stockholm: Utrikespolitiska institutet.
- Örn, Torsten** (1991) *Sverige och Förenta nationernas fredsbevarande operationer*. Serie: UD informerar, 0347-5298; 1991:1. Stockholm: Utrikesdep.

9. Specific foreign policy issues

- Ahlin, Per** (1993) *Folkkrätten i svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Juristförlaget.
- Andersson, Jan Joel** (2001) 'Terrorn och svensk säkerhetspolitik' in *Internationella Studier*, no 4.
- Bengtsson, Rikard** (2000) 'Uncertainty, Risk and Trust: The Swedish-German General Staff Negotiations of 1910' in *Diplomacy and Statecraft*, Vol 11, No 2, pp. 37-52.
- Bengtsson, Rikard** (2000) 'Towards a Stable Peace in the Baltic Sea Region?' in *Cooperation and Conflict*, Vol 35, No 4, pp. 355-388.
- Bjereld, Ulf** (1989) *Svensk Mellanösternpolitik. En studie av Sveriges agerande och ställningstagande gentemot konflikterna i Mellanöstern 1947-1985*. Doktorsavhandling. Stockholm: Carlssons Bokförlag.

- Bjereld, Ulf & Marie Demker** (2006) *Främlingskap. Svensk säkerhets tjänst och konflikterna i Nordafrika och Mellanöstern*. Lund: Nordic Academic Press 2006.
- Bjereld, Ulf** (1985) 'Sverige och Palestinafrågan' in *Statsvetenskaplig Tidskrift* 1985:4.
- Bjereld, Ulf** (2002) *Övervakningen av den svenska Palestinarörelsen 1965-1980*. Forskningsrapport för Säkerhetstjänstkommissionen. SOU 2002:95.
- Björkdahl, Annika** (2007) 'Constructing a Swedish conflict prevention policy based on a powerful idea and successful practice' in *Cooperation and Conflict*, Vol 42, No 2, pp. 169-185.
- Björkdahl, Annika** (2007) 'Nordic Normative Power: Swedish Norm Entrepreneurship in the UN' in *International Peacekeeping*, Vol 14, No 4, pp. 1-15.
- Björkdahl, Annika** (2002) *From Idea to Norm - Promoting Conflict Prevention*. Doktorsavhandling. Lund University.
- Björkdahl, Annika** (1999) 'Conflict Prevention from a Nordic Perspective: Putting Prevention into Practice' in *International Peacekeeping*, Vol 6, No 3, pp 54-72.
- Bring, Ove & Said Mahmoudi** (1998) *Sverige och folkrätten*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gustavsson, Jakob** (2002) 'Hemliga tjänster och det öppna samhället' in *Forskarrapporter till Säkerhetstjänstkommissionen, SOU 2002:95*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer.
- Gustavsson, Jakob** (2002) 'Kontrollen av de hemliga tjänsterna' in Lars M Andersson (ed.) *På historiens slagfält. Festskrift till Sverker Oredsson*. Sisyfos förlag.
- Jerneck, Magnus** (1990) 'Olof Palme – En internationell propagandist' in Bo Huldt & Klaus Midgeld (eds) *Socialdemokratien och svensk utrikespolitik. Från Branting till Palme*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.
- Johnson Theutenberg** (1986) *Folkrätt och säkerhetspolitik*. Stockholm: Norstedt i samarbete med Kungl. Krigsvetenskapsakad.
- Jönsson, Christer** (2000) *Sanning och konsekvens? Erfarenheter från forskningsprogrammet om militär underrättelse- och säkerhetstjänst*. Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet.
- Jönsson, Christer & Bo Petersson** (1985) 'The Bear and the Mouse That Roared: Soviet Reactions to Public Swedish Criticism – Czechoslovakia and Vietnam' in *Cooperation & Conflict*, Vol 20, pp. 79-90.
- Kronvall, Olof** (2003) *Östen Undéns sovjetsyn och sovjetpolitik 1945-1962*. Rapport. Stockholm: Försvarshögskolan.
- Lindfors, Tommy** (1996) *Under ytan: ubåtar och svensk säkerhetspolitik*. Göteborg: Daidalos.
- Meijer, Hans** (1953) 'Kieltraktaten och folkrätten' in *Historisk Tidskrift*, Vol 36, No 2.
- Mörth, Ulrika** (1998) *EU Policy Making in Pillar One and a Half - The European Commission and Economic Security*. Research Report. Stockholm: Swedish Agency for Civil Emergency Planning/Score.
- Sjöstedt, Gunnar** (1987) *Sweden's free trade policy: balancing economic growth and security*. Stockholm: Swedish Institute (Svenska institutet).
- Steen-Johnsson, Cecilia** (1992) *Ett folkbedrägeri. DC 3:an och svensk säkerhetspolitik: Sverige och NATO 1952-1992*. Stockholm: Carlsson.
- Stenelo, Lars-Göran** (1972) *Mediation in International Negotiations*. Doktorsavhandling. Lund: Studentlitteratur.
- Stenelo, Lars-Göran** (1984) *The International Critic. The Impact of Swedish Criticism of the U.S. Involvement in Vietnam*. Lund: Studentlitteratur.
- Stern, Erik & Bengt Sundelius** (1992) 'Managing asymmetrical crisis: Sweden, the USSR, and U-137' in *International Studies Quarterly*, Vol 36, No 2, pp. 213-239.
- Thunborg, Anders** (1974) *Energikrisen och svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Försvarsdepartementet.

10. Web resources (in Swedish):

Allmän information om säkerhets- och försvarspolitik från Styrelsen för Psykologiskt Försvar:
<http://www.sakerhetspolitik.se/>

Folk och Försvar: <http://www.folkochforsvar.se>

Försvarsberedningen: <http://www.regeringen.se/sb/d/11070>

Försvarsdepartementet: <http://www.regeringen.se/sb/d/495>

Riksdagen: <http://www.riksdagen.se>

Svenska försvarsmakten: <http://www.mil.se/sv/>

Svenska Freds- och skiljedomsföreningen: <http://www.svenskafreds.se/>

Svenskt deltagande i fredsfrämjande operationer:
<http://server.folkebernadotteacademy.se/samlingarna/frame.jsp>

Totalförsvarets Forskninginstitut: <http://www.foi.se/>

Utrikesdepartementets sida om svensk säkerhetspolitik: <http://www.regeringen.se/sb/d/10660>